

Wees slim, lees Voor Dummies!

Belgische editie

Voetbal

VOOR

DUMMIES[®]

In dit boek:

De geschiedenis van een wereldsport

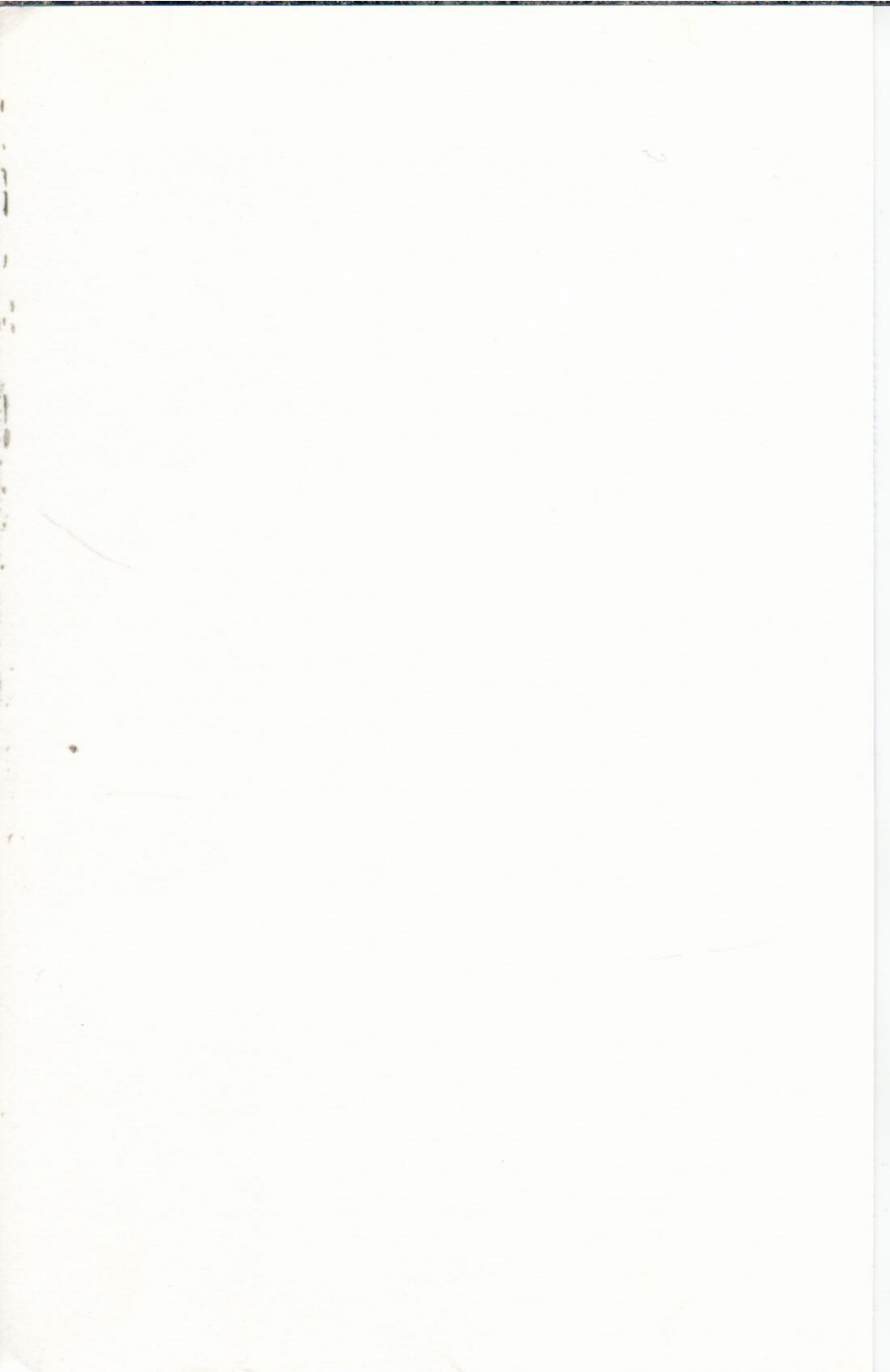
De regels van het spel

Het voetbal in België:
clubs, competities en
de Rode Duivels

Langs de lijn:
voetbal beleven als fan

Jordy Haak
Peter Verhaegen

Voetbal voor Dummies

Spiek
Brief

Wereldkampioenen op een rijtje

Jaar-tal	Organiserend land	Wereld-kampioen
1930	Uruguay	Uruguay
1934	Italië	Italië
1938	Frankrijk	Italië
1950	Brazilië	Uruguay
1954	Zwitserland	West-Duitsland
1958	Zweden	Brazilië
1962	Chili	Brazilië
1966	Engeland	Engeland
1970	Mexico	Brazilië
1974	West-Duitsland	West-Duitsland
1978	Argentinië	Argentinië
1982	Spanje	Italië
1986	Mexico	Argentinië
1990	Italië	West-Duitsland
1994	Verenigde Staten	Brazilië
1998	Frankrijk	Frankrijk
2002	Zuid-Korea & Japan	Brazilië
2006	Duitsland	Italië
2010	Zuid-Afrika	Spanje

Bekende nationale voetbalcompetities

Land	Competitie	Aantal clubs
Nederland	Eredivisie	18
België	Jupiler Pro League	16
Engeland	Premier League	20
Duitsland	Bundesliga	18
Spanje	Primera Division	20
Italië	Serie A	20
Frankrijk	Ligue 1	20
Portugal	Primeira Liga	16

Tien spelers die je moet kennen

Speler	Club	Beknopte omschrijving
Lionel Messi	FC Barcelona	Van een andere planeet
Cristiano Ronaldo	Real Madrid	Robuust, sterk, wereldklasse
Franck Ribéry	Bayern München	Speler met finesse
Luis Suarez	Liverpool	Onnavolgbare acties en doelpunten
Zlatan Ibrahimovic	Paris Saint Germain	Ibracadabra, een tovenaer aan de bal
Xavi	FC Barcelona	Meester in het tiki-taka voetbal
Vincent Kompany	Manchester City	IJzersterke verdediger
Dani Alves	FC Barcelona	Flitsende vleugelverdediger
Radamel Falcao	AS Monaco	Wereldspits
Mesut Özil	Arsenal	Teamspeler met overzicht

Voetbal voor Dummies

Spiek
Brief

Voetbaltaal

Arbiter: Een ander woord voor scheidsrechter.

Assist: Een goede pass of voorzet geven, waaruit een medespeler scoort.

Catenaccio: Een sterk defensief spelsysteem, waarbij een ploeg gokt op de counter om doelpunten te maken.

Corner: De Engelse term voor een hoekschop.

Counter: Een razendsnelle tegenaanval van de ploeg die aan het verdedigen was.

Derby: Een wedstrijd tussen twee rivaliserende clubs uit dezelfde stad of streek.

Hands: Wanneer een speler de bal met zijn hand of arm raakt is het hands. Het is een Engelse term.

Hattrick: In één wedstrijd drie doelpunten maken. Bij een perfecte hattrick scoort een speler driemaal in één helft, zonder dat er een andere speler tussendoor scoort.

Hawkeye-systeem: Dit systeem registreert tot op de millimeter nauwkeurig of de bal de doellijn volledig is gepasseerd.

Kicksen: Voetbalschoenen. Dit zijn schoenen met noppen eronder, die ervoor zorgen dat een speler grip heeft op het veld. Ook bij een drassige ondergrond.

Klassieker: In Nederland de aanduiding voor de wedstrijd tussen Ajax en Feyenoord. Ieder land kent zijn eigen klassieker. Zo gaat in Spanje de Classico tussen grootmachten FC Barcelona en Real Madrid.

Miljoenenbal: Een bijnaam voor de Champions League. Deze is ontstaan omdat in dit lucratieve clubtoernooi ontzettend veel geld omgaat.

Panenka: Bij een Panenka-strafschop stift een speler de bal zacht, door het midden, in het doel. Op deze manier een strafschop nemen vergt veel lef. Als de keeper blijft staan, vangt hij de bal namelijk makkelijk. De strafschop is vernoemd naar de bedenker ervan: Antonin Panenka.

Pinch-hitter (Supersub): Een speler die tegen het einde van de wedstrijd als breekijzer in het veld komt om alsnog een resultaat te behalen. Vaak gaat het om wat oudere spelers die met hun ervaring, spelinzicht en leiderschap het team in de slotfase bij de hand kunnen nemen.

Play-offs: Barragewedstrijden aan het einde van het seizoen. Hierin wordt bepaald welke clubs Europees voetbal halen en welke clubs promoveren/degraderen.

Schalwe: Net doen alsof er een overtreding op je is gemaakt en op die manier een vrije trap of penalty versieren. Een schalwe wordt als erg onsportief gezien.

Totaalvoetbal: Manier van voetballen, waarbij spelers voortdurend van positie wisselen. Het idee hierachter is dat de tegenstander in verwarring raakt, omdat de spelers geen vaste man kunnen dekken. Totaalvoetbal werd voor het eerst gespeeld door Ajax en het Nederlands elftal in de jaren zeventig van de vorige eeuw.

Transfer: De overgang van een speler van de ene naar de andere club.

Transferdeadline: De uiterste datum waarop een speler van club mag veranderen.

Slimme mensen lezen ook andere titels uit de serie Voor Dummies!

- 9789043025249 **Boeddhisme voor Dummies, 2e editie** Landaw, Bodian & Bühnemann
9789043026420 **Burn-out voor Dummies** Urban
9789043029896 **Cognitieve gedragstherapie voor Dummies, 2e editie** Willson & Branch
9789043020442 **Gelukkige kinderen opvoeden voor Dummies** Atkins
9789043028967 **De geschiedenis van Nederland voor Dummies** Smit
9789043025676 **Hindoeïsme voor Dummies** Srinivasan
9789043028103 **Je zelfvertrouwen vergroten voor Dummies** Burton & Platts
9789043026628 **Klussen voor Dummies, 2e editie** Hamilton & Carey
9789043021494 **Mindfulness voor Dummies** Alidina
9789043028141 **Mindfulness werkboek voor Dummies** Alidina & Marshall
9789043025898 **Natuurkunde voor Dummies, 2e editie** Holzner
9789043022804 **NLP voor Dummies, 2e editie** Ready & Burton
9789043026116 **Ontspannen voor Dummies** Alidina
9789043010191 **Pianospelen voor Dummies** Neely
9789043030885 **Psychologie voor Dummies, 2e editie** Cash
9789043018098 **Psychologische tests voor Dummies** Healy
9789043025904 **Scheikunde voor Dummies, 2e editie** Moore
9789043027489 **Spaanse grammatica voor Dummies** Kraynak
9789043025232 **Statistiek voor Dummies, 2e editie** Rumsey
9789043030564 **Stress voor Dummies, 2e editie** Elkin
9789043025751 **Turks voor Dummies** Dilmaç
9789043022552 **Vruchtbaarheid voor Dummies** Dreischor, Perkins & Meyers-Thompson
9789043026666 **Wijn voor Dummies, 5e editie** McCarthy & Ewing-Mulligan
9789043025485 **Yoga voor Dummies, 2e editie** Feuerstein & Payne

Voor Dummies in voordelige pocketeditie:

- 9789043026680 **Breien voor Dummies, pocketeditie** Allen
9789043026741 **De bijbel voor Dummies, pocketeditie** Geoghegan & Homan
9789043026703 **Diabetes voor Dummies, pocketeditie** Jarvis & Rubin
9789043026383 **Gezond eten voor Dummies, pocketeditie** Rinzler
9789043025683 **Je baby's eerste jaar voor Dummies, pocketeditie** Gaylord & Hagen
9789043029704 **Je fiets repareren en onderhouden voor Dummies, pocketeditie** Bailey & Gates
9789043025690 **Mediteren voor Dummies, 2e editie, pocketeditie** Bodian
9789043025546 **Rijk worden voor Dummies, pocketeditie** Doyen & Schneider
9789043016094 **Tekenen voor Dummies, pocketeditie** Hoddinott

Dit is een selectie uit ons Voor Dummies-aanbod.

Deze Voor Dummies zijn verkrijgbaar in de boekhandel.

Een compleet overzicht van alle leverbare titels vind je op www.dummies.nl

Voetbal voor Dummies

Jordy Haak
Peter Verhaegen

PEARSON

ISBN: 978-90-430-3166-0

NUR: 482

Trefw.: voetbal

Dit is een uitgave van Pearson Benelux bv,
Postbus 75598, 1070 AN Amsterdam
Website: www.pearson.nl – e-mail: amsterdam@pearson.com

Zetwerk & omslag: Fontline, Nijmegen

Foto omslag: Shutterstock

Illustraties binnenwerk: Martijn Cornelissen | www.martijncornelissen.nl

Dit boek is gedrukt op een papiersoort die niet met chloorhoudende chemicaliën is gebleekt. Hierdoor is de productie van dit boek minder belastend voor het milieu.

© Copyright 2014 Pearson Benelux voor de Nederlandstalige editie.

Deze uitgave is tot stand gekomen in overeenkomst met Wiley Publishing, Inc. For Dummies®, Voor Dummies®, Dummies Man® en gerelateerde kenmerken zijn handelsmerken of geregistreerde handelsmerken van Wiley Publishing, Inc. in de Verenigde Staten en/of andere landen. Gebruikt met toestemming.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 jº het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kunnen noch de redactie, noch de auteur(s), noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Inhoud in vogelvlucht

Over de auteurs	xiii
Dankwoord	xiv
<i>Inleiding</i>	1
<i>Deel I: Voetbal, het spel dat de wereld veroverde</i>	5
Hoofdstuk 1: De geschiedenis van een wereldsport	7
Hoofdstuk 2: De regels van het spel	19
<i>Deel II: Aan de slag</i>	43
Hoofdstuk 3: Het spel spelen	45
Hoofdstuk 4: Posities en tactieken	67
<i>Deel III: Het voetbal in België</i>	85
Hoofdstuk 5: Clubs en competities	87
Hoofdstuk 6: Het Belgisch elftal	117
<i>Deel IV: Het voetbalcircus</i>	141
Hoofdstuk 7: Eindtoernooien	143
Hoofdstuk 8: Het grote geld	157
Hoofdstuk 9: Voetbal beleven als fan	165
<i>Deel V: Deel van de tientallen</i>	179
Hoofdstuk 10: Tien weergaloze spelers	181
Hoofdstuk 11: Tien legendarische voetbalmomenten	191
<i>Index</i>	199

Inhoud in vogelvlucht

xiii	Over de auteurs
xiv	Antwoord
1	Inleiding
2	Deel I: Vooraf, het spel dat de wereld ontvond
7	Hoofdstuk 1: De geschiedenis van een wereldspel
10	Hoofdstuk 2: De regels van het spel
43	Deel II: Van de stad
48	Hoofdstuk 3: Het spel speelt
57	Hoofdstuk 4: Posities en tactieken
82	Deel III: Het voorstel in België
87	Hoofdstuk 5: Clubs en competities
117	Hoofdstuk 6: Het Belgisch elftal
141	Deel IV: Het voetbalisme
143	Hoofdstuk 7: Voetbalclubs
157	Hoofdstuk 8: Het grote geld
168	Hoofdstuk 9: Voetbal beleeft als lan
179	Deel V: Deel van de wereld
187	Hoofdstuk 10: Tien wereldse spelen
191	Hoofdstuk 11: Tien tegenstanders voor voetballers
199	Index

Inhoud

Over de auteurs	xiii
Dankwoord	xiv
Inleiding	1
Deel 1: Voetbal, het spel dat de wereld veroverde	5
Hoofdstuk 1: De geschiedenis van een wereldsport	7
Een toegankelijke sport	7
Spelen op straat	7
Verslavend	8
Waarom is voetbal wereldwijd populair?	8
De voorlopers van voetbal	9
Pok-A-Tok	10
Tsu Chu	10
Kemari	10
Episkyros	10
Calcio	10
De oorsprong van het spel	11
Bendevoetbal	11
Rugby en voetbal	11
De eerste voetbalbond: FA	12
Professionalisme	14
De eerste competitie	14
Voetbal verovert Europa	15
De bal rolt in Nederland	16
Ook België ontdekt het spel	17
Hoofdstuk 2: De regels van het spel	19
FIFA: 'Laws of the Game'	19
Het veld	19
Afmetingen en markeringen	20
Middencirkel	21
Het strafschopgebied	21
Het doelgebied	22
Het doel	22
De bal	22
Een beschadigde bal, wat nu?	23
Aantal spelers	24
Wisselen	24
Bijzondere situaties	24
Uitrusting van de speler	25
Verschillende kleuren	25

Wedstrijdduur	26
Extra tijd	26
Verlenging	26
Strafschoppenserie	27
De arbitrage	27
De scheidsrechter	27
De grensrechters	29
De vierde official	30
Vijfde en zesde man	31
Regels tijdens de wedstrijd	31
De aftrap	32
Het doelpunt	32
Buitenspel	33
De vrije trap	36
De strafschoep	37
Straffen: de kaarten	38
De inworp	40
De doeltrap	41
De hoekschoep	41
Regels voor de coach	42

Deel II: Aan de slag 43

Hoofdstuk 3: Het spel spelen	45
Wat heb je nodig?	45
De bal	46
Kicksen: schoenen met noppen	46
Scheenbeschermers	47
Het tenue	48
Een trainingspak	48
De outfit van een keeper	49
Overige items	49
Aan de slag	49
De training	50
Teamfuncties	51
Wedstrijdsituaties nabootsen	51
Individuele ontwikkeling	51
De warming-up	52
Je vaardigheden verbeteren	53
Een pass geven	53
Balcontrole	54
Dribbelen	56
Schieten	57
Koppen	58
Een bal onderscheppen	59
Tackelen	59
De vaart uit een aanval halen	61
Overige vaardigheden	62
De weg naar de top is lang	62
Werk aan je conditie	62
Leef gezond	62

Voeding	63
Scouts	63
Talentendagen	64
Motivatie is het sleutelwoord	64
Debuteren in de hoofdmacht	65
Hoofdstuk 4: Posities en tactieken	67
Posities in het veld	67
De keeper	67
De outfit	68
Verantwoordelijkheden	69
Vaardigheden	69
Verdedigers	70
Centrale verdedigers	70
Vleugelverdediger	71
Middenvelders	72
Centrale middenvelder	73
Verdedigende middenvelder	73
Box-to-boxmiddenvelder	73
Aanvallende middenvelders	74
Flankspelers	74
Aanvallers	75
De spits	75
Buitenspelers	76
Formaties	77
Acht spitsen in het veld	78
Verschillende opstellingen	78
Tactiek	82
Spelen op balbezit	82
Countervoetbal	83
De lange bal spelen	84
Deel III: Het voetbal in België	85
Hoofdstuk 5: Clubs en competities	87
De Jupiler Pro League	87
De geboorte van onze vaderlandse competitie	88
De opzet	88
Laat de bal maar rollen	89
Play-off I	89
Play-off II	90
Play-off III	91
De clubs	92
De traditionele top drie	102
Een kleine maar dappere competitie	102
Derby's en toppers!	104
De klassieker	104
De derde grootmacht: Club Brugge	106
Ploegen in opmars	106
Club tegen De Vereniging	106

12	Derby van het Waasland	108
12	De Antwerpse Derby	108
14	De Belgacom League	109
14	De clubs	110
20	Historiek	110
18	Periodekampioenschappen	111
18	Play-offs om promotie/degradatie	111
18	De Beker van België	112
19	De oprichting	113
20	Wie doen er mee?	113
69	De Belgische Supercup	114
69	Zeven winnaars	115
67	Hoofdstuk 6: Het Belgisch elftal	117
17	Je land vertegenwoordigen	117
67	Selectieprocedure	118
67	De bondscoach	118
67	Op zoek naar de juiste coach	120
67	Marc Wilmots	120
67	De selectie	121
67	Keepers	122
67	Verdedigers	123
67	Middenvelders	126
67	Aanvallers	129
17	De nationale ploeg op eindtoernooien	132
67	Moeizaam begin	132
67	Het eerste succes op het EK 1972	133
68	Alweer die dekselse Duitsers	134
68	De Spaanse ontuchtering	134
68	Mexico '86: Onvergetelijk!	134
68	Ontgoocheling en onrecht	136
68	Doelpunt België! Niet...?	137
73	Het Duivelse leger	137
73	Een groot feest	139
67	Deel IV: Het voetbalcircus	141
68	Hoofdstuk 7: Eindtoernooien	143
68	Wereldwijde voetbalshow	143
68	Continentalen voorronden	144
68	Vechten om een plekje	145
19	De opzet van het eindtoernooi	145
68	Van Uruguay tot Brazilië	147
68	Italië zet de toon	147
68	De doorbraak van Pelé	148
68	De pijn van Oranje	150
68	Maradona steelt de show	151
68	Brazilië slaat terug	151
68	De kopstoot van Zidane	152
68	Spanje grijpt de macht	152

Brazilië 2014	152
Teams en spelers om in de gaten te houden	152
De bal rolt door	153
Het Europees kampioenschap	154
Wisselende opzet	154
Europees kampioenen op een rijtje	154
Het kan altijd groter	155
Europees jubileumfeest	155
Hoofdstuk 8: Het grote geld	157
Het miljoenenbal	157
De opzet	158
De kassa rinkelt	158
De Europa League	159
De prijzenpot	159
De opzet	160
De transfermarkt	160
Megatransfers	161
Transferperiode	161
Geldschieters in de voetballerij	162
Hoofdstuk 9: Voetbal beleven als fan	165
Een club aanmoedigen	165
Kaarten bemachtigen	166
Seizoenkaarten	166
Losse tickets kopen	167
Een plek uitzoeken	167
Een uitwedstrijd bijwonen	168
Op naar het stadion	168
Wees voorbereid	168
De stad verkennen	169
De fanshop	169
De wedstrijd beleven	170
Schreeuwen, zingen en springen	170
De rust	171
Spelers bedanken fans	171
Fanatieke ultra's	171
Tifo-acties	172
Voetbal volgen via de media	172
Televisiezenders in Nederland	173
Televisiezenders in België	175
Niets zo spannend als de radio	177
Deel V: Deel van de tientallen	179
Hoofdstuk 10: Tien weergaloze spelers	181
Pelé	181
Diego Maradona	182
Johan Cruyff	183
Eusebio	184
Jean-Marie Pfaff	185

180	Franz Beckenbauer	186
181	Alfredo di Stefano	186
182	Lionel Messi	187
183	Cristiano Ronaldo	188
184	Mia Hamm	188
185	Hoofdstuk 11: Tien legendarische voetbalmomenten	191
186	Uit de dood herrezen	191
187	'De hand van God'	192
188	De gouden rush	192
189	De mistwedstrijd	192
190	Applaus voor de aartsrivaal	193
191	EK in eigen land	194
192	Het wonder van Bern	194
193	Het drama van 1983	195
194	Winst in extremis	196
195	Het mooiste kan nog komen... ..	196
196	Index	199

(Faint, mirrored text from the reverse side of the page is visible through the paper, including the word 'Index' and various page numbers.)

Over de auteurs

Jordy Haak is een freelance journalist, die zich heeft gespecialiseerd in sport. Na zijn VWO-studie succesvol te hebben afgerond, is hij journalistiek gaan studeren aan de Hoge School Utrecht. Tijdens deze vierjarige opleiding maakte hij samen met medestudenten de eerste editie van het Sporttop Magazine, voor de stichting van oud-schaatser Jochem Uytendehaage. Hij liep zijn stage bij Dagblad *Sp!ts* en de *Telegraaf*, waar hij op freelance basis is blijven werken. Tegenwoordig is hij voornamelijk werkzaam voor *Telesport*, de sportredactie van de *Telegraaf*. Hier schrijft hij over verschillende sporten, waaronder voetbal.

Peter Verhaegen is journalist van opleiding en al van jongsaf gepassioneerd door het voetbal. Sinds begin jaren negentig volgt hij de prestaties van zowel de binnen- als buitenlandse competities met veel plezier. Maar zijn voorkeur gaat toch nog steeds uit naar onze vaderlandse Jupiler League en onze nationale trots, de Rode Duivels. In *Voetbal voor Dummies* heeft hij de hoofdstukken 5 en 6 voor zijn rekening genomen.

Dankwoord

Ik was pas net afgestudeerd aan de School voor Journalistiek in Utrecht, toen ik door Pearson Benelux werd benaderd om het boek *Voetbal voor Dummies* te schrijven. Een mooie uitdaging als je pas een paar jaar werkzaam bent als freelance journalist. Vol enthousiasme ben ik aan de slag gegaan met deze opdracht. Het was een leuk, leerzaam en interessant avontuur.

Wel ben ik erachter gekomen dat een boek schrijven meer tijd en energie kost dan ik vooraf had verwacht. Daarom wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor hun geduld. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar mijn moeder, die mij onvoorwaardelijk heeft gesteund. Haar enthousiasme werkte aanstekelijk en gaf mij soms net het zetje in de juiste richting. En dit boek is voor mijn overleden vader, die de liefde voor het voetbal heeft overgebracht van vader op zoon. Bedankt!

Jordy Haak

Gezien mijn grote liefde voor het spelletje voetbal, voelde ik mij vereerd toen Pearson Benelux vroeg of ik wilde meewerken aan het boek *Voetbal voor Dummies*. Dit was een uitdaging die ik absoluut niet kon laten liggen en ik heb ze dan ook met twee handen aangenomen. Het is een zeer aangename en leerrijke ervaring en een bevestiging van mijn liefde voor journalistiek.

Net zoals mijn Nederlandse collega heb ik echter ook ondervonden dat schrijven een lang en tijdrovend proces is. Daarom wil ik de volgende mensen nog kort bedanken: mijn familie en vrienden voor hun onvoorwaardelijke steun, Jordy Haak voor het samen tot stand brengen van dit boek en ook de mensen van Pearson Benelux (in het bijzonder Tom en Robin) die mij deze unieke kans hebben aangeboden. Allen, van harte bedankt!

Peter Verhaegen

Inleiding

Voetbal is een fascinerende sport. Een spel vol wonderlijke doelpunten, sierlijke dribbels en intense spanning. Maar buiten deze spelelementen om, heeft de sport ook miljoenen mensen ter wereld ontzettend veel vreugde en plezier gebracht. Voetbal verenigt en staat garant voor spektakel. Als je de schoonheid van het spel eenmaal hebt ervaren, raak je eraan verslaafd. En waarschijnlijk ben jij inmiddels ook besmet geraakt met het voetbalvirus!

Dat komt mooi uit, want dit boek is speciaal geschreven voor iedereen die meer wil weten over de populairste sport op aarde. Van Amsterdam tot Johannesburg, van Antwerpen tot Sydney en van Londen tot Rio de Janeiro. Overall wordt gevoetbald. Als je de smaak eenmaal te pakken hebt, kun je er geen genoeg meer van krijgen. Je wilt zoveel mogelijk informatie over deze prachtige sport opsnuiven. *Voetbal voor Dummies* kan je daarbij helpen.

Over dit boek

Dit boek neemt je mee op reis door de wondere wereld van het voetbal. Je ontdekt de geschiedenis van de sport, leert de reglementen kennen en krijgt uitleg over de meest omstreden regel: buitenspel. Daarnaast lees je meer over de verschillende competities en toernooien, maak je kennis met de grootste spelers ter wereld en je krijgt tips om het spel ook als fan optimaal te beleven.

Kortom, alle ins en outs van het voetbal komen aan bod. Toch is het niet noodzakelijk om het boek van begin tot eind volledig te lezen. Elk hoofdstuk behandelt een apart onderwerp, waardoor je zelf kunt bepalen over welke aspecten van de sport je meer te weten wilt komen. Ben je bijvoorbeeld een beginnend voetballer, dan is hoofdstuk 3 nuttig, waarin de basisvaardigheden van het spel op een eenvoudige manier worden uitgelegd. Wil je daarentegen meer informatie over het bijwonen van een wedstrijd, dan biedt hoofdstuk 9 uitkomst.

Daarnaast bevat deze Nederlandse editie van *Voetbal voor Dummies* twee hoofdstukken die specifiek gaan over de vaderlandse competities en het Nederlands elftal. Na het lezen van dit boek, kan ook jij een aardig woordje meespreken over volkssport nummer één!

Dwaze veronderstellingen

Ik neem maar één ding over je aan, beste lezer: je bent geïnteresseerd in de populairste sport ter wereld, voetbal. Mogelijk heb je ooit een wedstrijd met je vader bezocht en was je direct verknocht aan het spel. Het kan ook zijn dat je een bloedstollend duel op televisie hebt gezien. Of je vrienden en familie hebben het voortdurend over voetbal. Dan wil je natuurlijk mee kunnen praten. Je hebt hoe dan ook interesse in deze mooie sport. In dit boek kun je de basisinformatie over het voetbal vinden. Daarnaast krijg je tips om je eigen vaardigheden te verbeteren en leer je meer over de geschiedenis van de sport.

De opbouw van dit boek

Voetbal voor Dummies bestaat uit verschillende delen. Ieder deel bevat een aantal hoofdstukken. Op die manier is het voor jou makkelijker om de informatie te vinden die je zoekt. De indeling vind je hieronder.

Deel I: Voetbal, het spel dat de wereld veroverde

De voetbalsport heeft in de afgelopen anderhalve eeuw de wereld veroverd. Overal op aarde trappen mensen tegenwoordig tegen een bal. Zowel jong als oud. In dit deel lees je meer over de geschiedenis van de sport en de reglementen van het spel. In hoofdstuk 1 ontdek je dat de oorsprong van het moderne voetbal in Engeland ligt. Het voetbal veroverde al snel Europa en dus ook Nederland en België. In hoofdstuk 2 leer je de regels van het spel kennen. Handig wanneer je zelf wilt gaan voetballen of wanneer je het spel als fan optimaal wilt beleven. Natuurlijk ontbreekt de buitenspelregel niet en de arbitrage komt aan bod.

Deel II: Aan de slag

De kicken kunnen tevoorschijn worden gehaald, want we gaan het spel nu echt spelen. De basisvaardigheden waarover een voetballer moet beschikken komen aan bod in hoofdstuk 3. Daar krijg je ook tips om je vaardigheden te verbeteren. Dit deel is vooral handig als je nog een beginnende voetballer bent. In hoofdstuk 4 kijken we naar de posities en tactieken. Welke strategieën kunnen toegepast worden om de tegenstander te verslaan?

Deel III: Het voetbal in België

Overal ter wereld wordt gevoetbald, maar het is natuurlijk extra leuk om je te verdiepen in de competities en toernooien die dicht bij huis worden afgewerkt. In hoofdstuk 5 lees je alles over de Jupiler Pro League,

de Beker van België en de Supercup. Natuurlijk mogen ook de clubs niet ontbreken en besteden we aandacht aan de spannendste derby's en klassiekers. Hoofdstuk 6 staat volledig in het teken van het Belgisch elftal. Je leest meer over de geschiedenis van de Rode Duivels. Bovendien maak je kennis met de huidige selectie en de bondscoach.

Deel IV: Het voetbalcircus

Voetbal is tegenwoordig veel meer dan een spelletje van elf tegen elf. Het is entertainment van de bovenste plank. Daarover gaat dit deel. In hoofdstuk 7 lees je alles over het wereldkampioenschap, het grootste voetbaltoernooi op aarde. Ook het EK komt kort aan bod. Hoofdstuk 8 gaat over het grote geld. Met de lucratieve Champions League, miljoenentransfers en steenrijke clubeigenaren is de voetbalwereld uitgegroeid tot een miljardenindustrie. Hoofdstuk 9 is speciaal voor alle supporters. Hier krijg je tips voor als je een wedstrijd wilt bezoeken en lees je op welke televisiezenders je de leukste voetbalprogramma's kunt bekijken.

Deel V: Deel van de tientallen

Zonder dit deel zou geen enkel *Voor Dummies*-boek compleet zijn. Je leest hier leuke informatie over beroemde spelers en enkele memorabele voetbalmomenten worden uitgelicht. Let op: het zijn mijn lijstjes, je kunt hierover van mening verschillen.

Pictogrammen in dit boek

Om je een beetje wegwijs te maken, gebruik ik in dit boek vier verschillende pictogrammen. Deze kleine tekeningen in de kantlijn van de pagina's attenderen je op specifieke informatie. Het kan gaan om belangrijke weetjes, waardevolle tips, opmerkelijke informatie of bijzondere voetbalfeitjes. Hier kun je de betekenis van de icoontjes vinden.

Dit pictogram geeft aan dat er een nuttig weetje volgt. Informatie die je kan helpen om een betere voetballer te worden of die eraan bijdraagt dat je kennis over het spel toeneemt. Ook kan de tekst verwijzen naar externe bronnen, waar je meer informatie over een bepaald onderwerp kunt vinden. Op die manier word je een echte voetbalexpert!

De tekst achter dit pictogram bevat veel waardevolle informatie. Als je slechts een deel van een pagina wilt lezen, zorg er dan voor dat je deze passages niet mist! Door deze informatie goed in je op te nemen, weet je straks veel meer over de voetbalsport.

Dit pictogram geldt als waarschuwing. Pas op! Er volgt nu tekst die controversieel, opmerkelijk of ongewoon is.

De rijke voetbalhistorie heeft veel mooie momenten opgeleverd. De tekst achter dit pictogram verwijst naar unieke voetbalgebeurtenissen, speciale data, bijzondere wedstrijden, indrukwekkende doelpunten en bekende spelers. Je komt meer te weten over de geschiedenis van het prachtige spel.

Hoe nu verder?

Pik alle onderwerpen eruit die jij interessant vindt. Dit boek is niet gemaakt om als een roman van begin tot eind te lezen. Al is dat natuurlijk wel een mogelijkheid! Zie *Voetbal voor Dummies* vooral als een handig naslagwerk, waarmee je een expert op voetbalgebied kunt worden. Veel plezier!

Deel I

Voetbal, het spel dat de wereld veroverde

...in dit deel...

In dit deel wordt de geschiedenis van het voetbal behandeld. Het begint met de oorsprong van het spel en gaat over de ontwikkeling van de verschillende voetbalsoorten. Het beschrijft hoe voetbal zich heeft verspreid over de wereld en hoe het is veranderd door de tijd heen. Het behandelt ook de rol van voetbal in de samenleving en de sportwereld. Het is een uitgebreid overzicht van de geschiedenis van dit populaire spel.

In dit deel...

In dit deel maak je kennis met de voorlopers van het voetbal, je ontdekt waar de oorsprong van het spel ligt en hoe de sport vervolgens de wereld veroverde. Je leest meer over de geschiedenis van de verschillende voetbalbonden en je leert de regels van het spel kennen. Bovendien komen ook het veld, de bal en de arbitrage aan bod. Na het lezen van dit deel weet je veel meer over de basis van het voetbal. Ook jij kan dan mee discussiëren over buitenspel.

Hoofdstuk 1

De geschiedenis van een wereldsport

In dit hoofdstuk:

- ▶ Begrijpen waarom voetbal zo populair is geworden
 - ▶ Ontdekken dat de wortels van het spel in Engeland liggen
 - ▶ Een kennismaking met de geschiedenis van het voetbal
 - ▶ De historie van het spel in de lage landen
 - ▶ De voetbalbonden FA, KNVB en KBVB
-

Voetbal is een spel dat miljarden mensen ter wereld aanspreekt. Zij laten zich meeslepen in een sport die bol staat van de emoties. Intens geluk, euforie, ontgoocheling en verdriet liggen in het voetbal immers dicht bij elkaar. De oorsprong van het spel ligt in Engeland, waar studenten halverwege de negentiende eeuw de basis legden voor het voetbal zoals wij dat tegenwoordig kennen. Sindsdien is het spel uitgegroeid tot volkssport nummer 1. Maar waarom trappen we zo graag tegen een bal en voelen supporters zich verbonden met hun favoriete club? Lees verder voor enkele suggesties en ontdek hoe het voetbal zich door de jaren heen heeft ontwikkeld.

Een toegankelijke sport

De voetbalsport behoeft eigenlijk geen introductie. Iedereen kent de basis van het spel: Twee teams van elf spelers strijden tegen elkaar en proberen de bal in het vijandelijk doel te schieten. De pleg die vaker scoort dan de tegenstander wint. Zo simpel is het! Omdat de basisregels van het spel makkelijk te begrijpen zijn, is voetbal een heel toegankelijke sport.

Spelen op straat

Voor voetbal heb je weinig nodig. Eigenlijk is een bal al voldoende! En het leuke is dat je het spel overal kunt spelen, zowel alleen als met elkaar. Op straat kun je oefenen om controle over de bal te krijgen, werken aan je techniek en je conditie verbeteren. Veel internationale topspelers legden

de basis voor hun glansrijke carrière ook op straat. De Argentijn Diego Maradona groeide op in een sloppenwijk, waar hij voetbalde met een opgerolde krant als bal. Zlatan Ibrahimovic voetbalde op jonge leeftijd al in een Zweedse achterstandswijk met jongens die veel ouder waren dan hijzelf en voor Johan Cruïff was de Amsterdamse wijk Betondorp zijn speelterrein.

Speel je toch liever een wedstrijd? Dan hoef je alleen maar twee doeltjes te fabriceren en je vrienden op te trommelen! Speelpleintjes, een grasveldje of een park zijn ideale locaties om het tegen elkaar op te nemen. Met pionnen of jassen kun je makkelijk doeltjes maken. Laat het spel maar beginnen en werk aan je vaardigheden.

Verslavend

Maar pas op, want als je de smaak eenmaal te pakken hebt, werkt voetbal heel verslavend! De kunst is om steeds beter te worden. Johan Cruïff zei ooit: 'Voetbal is simpel, maar simpel voetballen blijkt vaak het moeilijkste wat er is.' Het is één van de vele wijsheden waarmee deze legendarische Nederlandse voetballer de spijker op zijn kop slaat. Het voetbalspel leren begrijpen en de basistechnieken onder de knie krijgen is niet zo moeilijk. Je verder ontwikkelen, als team beter worden, het spel simpel houden en uitgroeien tot een onoverwinnelijk collectief. Dat is de uitdaging!

Waarom is voetbal wereldwijd populair?

Inmiddels wordt in alle uithoeken van de wereld gevoetbald. Van de sloppenwijken in Zuid-Afrika tot aan de pleintjes in Amsterdam, van het strand in Rio de Janeiro tot in de straten van Antwerpen. Miljarden mensen genieten van het spel en voetballen in hun vrije tijd. Net zoveel liefhebbers beleven de sport als supporter. Live in het stadion of thuis voor de televisie. Maar waarom is voetbal zo populair? Daarop is niet één concreet antwoord te geven. Wel zijn er meerdere redenen te benoemen, die verklaren waarom zoveel mensen genieten van deze wereldsport. Ik doe enkele suggesties:

- ✓ De regels van het spel zijn simpel, waardoor voetbal een toegankelijke sport is. Iedereen die het wil, kan het snel leren begrijpen. Bovendien kan het spel overal beoefend worden. Op straat, in het park, op veldjes en in de zaal. Zowel alleen als met elkaar.
- ✓ Emoties spelen een belangrijke rol. De spanning tijdens een wedstrijd, de vreugde na het winnende doelpunt en de pijn na een nederlaag. Deze gevoelens zorgen ervoor dat een wedstrijd intens wordt beleefd.
- ✓ Verbondenheid met een club. Voor veel supporters is voetbal meer dan een spelletje. Zij leven voor hun club en vormen met elkaar een

grote familie. Samen voelen ze zich verbonden, vieren ze de successen en blijven ze sterk in moeilijke tijden.

- ✓ **Nationale trots.** Als het Nederlands elftal speelt kleurt heel het land Oranje en in België staan de mensen als één man achter de 'Rode Duivels'. Eendracht maakt machtig, zeggen ze wel eens. Vooral tijdens grote eindtoernooien staat het land op zijn kop. Er wordt in de wij-vorm gesproken, want het nationale team is van ons. Gezamenlijk beleven we winst en verlies. Er wordt gestreden voor volk en vaderland. De nationale ploeg maakt ons trots.
- ✓ **Leedvermaak.** Als supporter sta je achter je club, maar wat kan het soms lekker zijn als de grote rivaal een pijnlijke nederlaag lijdt.
- ✓ **Iedereen heeft een mening.** Er is geen sport ter wereld waar zoveel over wordt gepraat als voetbal. In de kroeg, op het werk, in sportkantines en op school. Overal worden de belangrijkste momenten van het voetbalweekeinde met elkaar besproken. En dan zijn er ook nog de vele sportprogramma's waar analytici eindeloos met elkaar discussiëren. Mooie momenten, discutable beslissingen van de scheidsrechter... Er is altijd voldoende gespreksstof.
- ✓ **De successen.** Iedere club heeft zijn eigen doelstellingen. De één wil koste wat het kost kampioen worden, voor de ander voelt handhaving als een hoofdprijs. Wanneer zo'n doelstelling wordt gehaald is het feest. Succesbeleving maakt de sport mooi, maar dat geldt ook voor de pijn na een nederlaag. Zonder verliespartijen zou je het succes immers niet waarderen.
- ✓ **Een onvergetelijk moment.** Iedereen heeft zijn eigen onvergetelijke momenten, die het voetbal waanzinnig mooi maken. De eerste keer met je vader naar een wedstrijd, de overweldigende indruk van een groot stadion, de massale vreugde na een belangrijk doelpunt... Het zijn herinneringen die je moet koesteren en waar je van moet genieten.

De voorlopers van voetbal

Het mag duidelijk zijn dat voetbal niet meer weg te denken is uit de hedendaagse samenleving. Maar hoe is de sport zo groot geworden? Daarvoor gaan we meer dan 5000 jaar terug in de tijd. Niemand weet exact waar de voorlopers van voetbal zijn ontstaan. Wel is zeker dat in verschillende culturen al snel spellen werden gespeeld die sterk deden denken aan het moderne voetbal. Mensen speelden deze spellen om zich voor te bereiden op oorlogen, om hun goden te eren of simpelweg ter ontspanning. De regels varieerden per spel, maar allemaal hebben ze raakvlakken met het hedendaagse voetbal. De wortels leiden ons terug naar het oude China, Amerika en Europa.

Pok-A-Tok

De Maya's en Azteken speelden rond 3600 voor Christus al een balspel dat enigszins deed denken aan voetbal. Pok-A-Tok of Tlachtli, zoals het spel werd genoemd, stond bekend als een heilige sport. Het werd vooral in Midden-Amerika gespeeld, met een grote bal van rubber. De spelers mochten de bal niet met hun armen of benen aanraken, maar wel met de heupen en het bovenlijf. Het spel werd vooral in gangen gespeeld en de doelen werden gevormd door stenen ringen, die tegen de muren bevestigd waren. De verliezers van een wedstrijd, konden geofferd worden aan de goden.

Tsu Chu

De oudste vorm van voetbal waarvoor wetenschappelijk bewijs is gevonden leidt ons naar China. In de derde eeuw voor Christus werd daar al een spel gespeeld dat de naam Tsu Chu droeg. Letterlijk betekent dit 'trap de bal'. Het spel werd gespeeld ter ere van de verjaardag van de keizer, maar het was ook onderdeel van de militaire training van soldaten. De spelers probeerden een bal van gevulde dierenhuid in een net te schieten dat tussen twee bamboepalen hing. Met de voeten, borst, rug en schouders werden aanvallen van tegenstanders afgewend. Het gebruik van de handen was niet toegestaan. Bij dit spel, dat al veel raakvlakken met het hedendaagse voetbal vertoonde, waren behendigheid, moed en snelheid belangrijke eigenschappen.

Kemari

Een ander spel uit het Verre Oosten is het Japanse Kemari. Deze sport, die nog altijd wordt beoefend, is meer dan 1500 jaar oud. Het competitieve element ontbreekt hier. Het is van oorsprong een ritueel spel, waarbij de spelers in een kleine ruimte de bal proberen hoog te houden. Deze mag niet de grond raken.

Episkyros

De oude Grieken speelden Episkyros en de Romeinen kenden Harpastum. Deze balspellen werden gespeeld op een rechthoekig veld, met een middenlijn en doellijnen. Het doel was om de bal, die relatief klein was van formaat, over de doellijn van de tegenpartij te krijgen. Hierbij mochten echter veel meer lichaamsdelen dan de voeten gebruikt worden. Daardoor is de invloed van deze twee spellen op het moderne voetbal beperkt gebleven.

Calcio

Calcio werd in de zestiende en zeventiende eeuw in verschillende Italiaanse steden gespeeld. Twee teams stonden tegenover elkaar en pro-

beerden punten te scoren door de bal in een doel aan de overkant van het veld te schieten. Daarbij gebruikten zij hun voeten, maar het was ook toegestaan om de bal te vangen en gooien. Het uitdelen van een elleboog of kopstoot werd niet bestraft. Alleen schoppen richting het hoofd was verboden. Eigenlijk was Calcio een extreem ruwe versie van het moderne voetbal.

De oorsprong van het spel

De wieg van het moderne voetbal stond in Engeland. Het klinkt misschien gek, maar de populairste sport ter wereld is ontstaan in een Engels café. Dat gebeurde in 1863 in de Freemason's Tavern in Londen. Daar zetten voormalige leerlingen van de Engelse kostscholen de eerste algemene regels op papier en werd de Football Association (FA) opgericht. Een hevige concurrentiestrijd tussen aanhangers van verschillende football-varianten lag hieraan ten grondslag.

Bendevoetbal

Tussen de zevende en negende eeuw werd er in Engeland, Schotland, Wales en Ierland vaak nog bendevoetbal gespeeld. Een ruw spel, waarbij twee naburige dorpen het tegen elkaar opnamen. Elk dorp probeerde met veel geweld de bal op het dorpsplein van de tegenpartij te krijgen. Regels waren er niet, waardoor het er vaak spijkerhard aan toeging. Dat er tijdens de wedstrijden veel gewonden en zelfs doden vielen is niet verwonderlijk. In de loop der tijd werd het spel dan ook verboden.

Rugby en voetbal

Halverwege de negentiende eeuw speelden privéscholen en universiteiten in Engeland een steeds belangrijke rol bij de ontwikkeling en verspreiding van nieuwe sporten. De rugby- en voetbalsport onttrokken zich steeds meer uit de gewelddadige vermaken en op de scholen werd aanzet gegeven tot een striktere reglementering van de gewelddadige football-variant die de leerlingen beoefenden. Iedere school deed dat afzonderlijk, waardoor verschillende versies van het spel naast elkaar een eigen leven gingen leiden.

Grofweg waren er twee varianten: de handling-game (rugby) en de kicking-game (voetbal). Om op een eerlijke manier football te kunnen spelen, moest overeenstemming worden bereikt over de regels. De meningen liepen echter sterk uiteen.

Voorstanders van de eerstgenoemde variant, die voornamelijk gespeeld werd op de scholen te Rugby, vonden het heel normaal dat de bal met de handen mocht worden gedragen en fysiek contact hoorde volgens hen bij het spel. Het was eigenlijk een ruwere versie van het voetbal zoals wij dat tegenwoordig kennen. De leerlingen van respectabele scholen als Har-

row, Eton en Winchester zagen echter meer in hun eigen 'kicking-game', waarbij de bal niet met de handen mocht worden beroerd.

Deze verschillen in traditie en sociale herkomst van de leerlingen verhinderden de ontwikkeling van een gestandaardiseerde voetbalvariant. Geen van beide groeperingen bezat de invloed om de eigen variant aan de andere groep op te dringen. In 1848 schreven de spelers van Cambridge University de eerste spelregels op papier, maar deze poging om het spel te organiseren had weinig succes.

De eerste voetbalbond: FA

Op 26 oktober 1863 kwamen vertegenwoordigers van twaalf verschillende clubs bijeen in een café in Londen, om de definitieve regels voor het spel op papier te zetten. Tezamen vormden zij de Football Association (FA). Daarmee ontstond in Engeland de oudste voetbalbond ter wereld.

Bij de oprichting van de FA werden de eerste voetbalregels op papier vastgelegd. Association Football week op een aantal punten af van de rugbyvariant: het stond minder lichamelijk contact toe, verbood balcontact met de handen, maakte gebruik van een ronde in plaats van een ovale bal en kende een andere doelvorm en puntentelling.

Het doel van de FA was om de spelregels door het hele land te verspreiden en tot één uniforme sport te komen. Dat lukte niet direct, maar de FA bleef de regels die waren opgesteld versturen naar alle clubs in het land. Uiteindelijk werden deze spelregels de standaard en steeds meer clubs sloten zich bij de voetbalbond aan. In 1867 telde de FA tien clubs als leden, in 1905 waren dit er tienduizend!

Herrie over reglementen

Twaalf clubs uit Londen waren betrokken bij de oprichting van de FA in 1863. Crystal Palace, Blackheat, Percival House of Blackheath School, Kensington Grammar School, Blackheat Proprietary School, Epping Forest FC, No Name Kilburn, Crusaders, Charterhouse School, War Office FC en Barnes zetten de eerste spelregels op papier. Er ontstond echter onenigheid over de reglementen. Daarbij ging de discussie niet zozeer over het spelen van de bal met de hand, maar over het neerhalen van spelers.

Voorstanders van de ruwe footballvariant vonden dat stevig fysiek contact bij het spel hoorde en zij bestempelden de voetballers als lafaards. De meningsverschillen waren niet te overbruggen en de drie clubs van de Blackheat School stapten op. Acht jaar later, in 1871, behoorden zij tot de stichters van de Rugby Union. Voetbal zou in de loop der jaren echter veel populairder worden dan rugby.

'The world's First football club'

Het Engelse Sheffield FC is de oudste voetbalclub ter wereld. Nathaniel Creswick en William Prest waren op 24 oktober 1857 de oprichters van deze bijzondere club. Algemene voetbalregels bestonden op dat moment nog niet en dus besloot het duo hier zelf mee aan de slag te gaan. Zij waren verantwoordelijk voor de zogenaamde 'Sheffield rules'. Pas in

1871 zou de club de algemene regels van de FA accepteren. In 1861 speelde de ploeg voor het eerst een wedstrijd. De op één na oudste club ter wereld, Hallam FC, was de tegenstander. Sheffield is er trots op de oudste club van de wereld te zijn. Dat blijkt ook uit hun logo. Daarin prijken de woorden: 'The world's first football club'.

De FA Cup

Acht jaar na de oprichting van de FA werd het oudste voetbaltoernooi ter wereld opgericht: De Football Association Challenge Cup, kortweg de FA Cup. Alle clubs mochten meedoen aan het toernooi, maar voor de eerste editie in 1871 schreven slechts vijftien clubs zich in. De eerste finale vond plaats op 16 maart 1872. Op Kennington Oval wonnen de Wanderers FC met 1-0 van Royal Engineers.

Het aantal deelnemers groeide gestaag en de populariteit van het toernooi speelde een belangrijke rol bij de acceptatie van de FA spelregels. In de eerste twintig jaar domineerden de eliteclubs de voetbalcompetitie, maar in 1883 kwam daar verandering in. Arbeidersclub Blackburn Olympic won in de finale van de FA Cup met 2-1 van Old-Etonians. De ploeg bestond onder meer uit een ijzergieter, een spinner en een arbeider uit een katoenfabriek. In het laatste deel van de negentiende eeuw veranderde het voetbal van een elitesport in een volkssport.

Prestigieuze seizoensafsluiting

De FA Cup, die nog steeds bestaat, is het belangrijkste Engelse bekertoernooi. De finale, die jaarlijks wordt gespeeld in het Wembley Stadion in Londen, vormt traditiegetrouw de afsluiting van het seizoen.

Manchester United is de recordkampioen van het toernooi. De Engelse topclub oogt al elf keer met de beker aan de haal.

Arsenal staat tweede met tien eindoverwinningen en Tottenham Hotspur mocht de cup acht keer in ontvangst nemen.

In 2013 ging de eindoverwinning verrassend naar Wigan Athletic. Deze relatief kleine club was in de finale met 1-0 te sterk voor de sterrenploeg van Manchester City.

Professionalisme

Voetbal werd aan het einde van de negentiende eeuw steeds populairder en al snel overstegen de arbeidersclubs het niveau van de eliteclubs. De invoering van de vrije zaterdagmiddag speelde daarbij een belangrijke rol. Het gaf arbeiders de gelegenheid om zelf te gaan sporten of om een voetbalwedstrijd te bezoeken. Ook de concurrentie tussen de clubs nam toe. Allemaal wilden ze het publiek voor zich winnen. Aston Villa was in 1874 de eerste club die entreegeld vroeg om toegang tot het sportcomplex te krijgen. De andere clubs namen dit voorbeeld snel over. De toenemende inkomsten stimuleerden de clubs om actief op zoek te gaan naar voetbaltalent en om spelers te betalen. Het professionalisme was in aantocht.

In eerste instantie ging het daarbij nog om een onkostenvergoeding, maar al snel werden de bedragen die aan spelers werden overgemaakt groter. Dit was tegen de regels van de FA in. De voetbalbond wilde professionalisme in eerste instantie verbieden en verbood dat er geld aan spelers zou worden betaald. Dat was tegen het zere been van verschillende voetbalclubs, die vervolgens met het idee kwamen om een nieuw eigen voetbalorgaan op te richten. De FA ging daarop overstag en besloot in 1885 het professionele voetbal officieel te erkennen.

De eerste competitie

Het profvoetbal bracht met zich mee dat spelers betaald moesten worden. Om dat te kunnen bekostigen moesten clubs regelmatig wedstrijden spelen. William McGregor, de voorzitter van Aston Villa, kwam met het idee om een nationale voetbalcompetitie op te richten. De bedoeling daarbij was dat teams twee keer tegen elkaar zouden spelen, in een thuis- en een uitwedstrijd. Aan het eind van het seizoen zou daar een kampioen uit voortkomen. In maart 1888 was de Football League een feit en in het eerste seizoen gingen twaalf clubs van start.

Op 30 november 1872 werd in Glasgow de eerste officiële interland afgevoerd. Schotland en Engeland bleven steken op een doelpuntloos gelijkspel.

Het voetbal bloeide in Engeland als nooit tevoren. In 1894 waren er al 24 clubs en werd een tweede divisie opgericht. In 1920 kwam daar een derde divisie bij en in 1958 volgde zelfs nog een vierde divisie. De populariteit van het voetbal nam razendsnel toe en het was geen uitzondering als 100.000 toeschouwers een belangrijke wedstrijd bezochten.

De FIFA: wereldwijd bestuursorgaan

Bij het aanbreken van de 20e eeuw werd er over de hele wereld gevoetbald. Er kwam daarom steeds meer behoefte aan een internationale organisatie, die het voetbal in de verschillende landen zou controleren en ontwikkelen. Omdat de wortels van het spel in Engeland lagen, keek de wereld massaal naar Engelsen om het voortouw hierin te nemen. Dat bleek een misvatting. Engeland keek vooral naar het eigen belang en was bang dat de International Football Association Board in het gedrang zou komen.

De Fransen namen daarop het initiatief en richtten op 21 mei 1904 de Fédération Internationale de Football Association (FIFA) op. België, Nederland, Zweden, Spanje, Denemarken en Zwitserland waren al snel akkoord, maar de animo voor de FIFA bleef in eerste instantie bescheiden. De Britse voetbalbonden weigerden zich aan te sluiten. Net op het moment dat het aantal leden toenam,

verstoorde de Eerste Wereldoorlog het proces.

Na de oorlog gaven verschillende landen aan dat zij weigerden te voetballen tegen de voormalige vijanden. Bovendien raakten de Britten in 1928 in conflict met de FIFA. De wereldvoetbalbond wilde spelers financieel compenseren wanneer zij door het voetbal hun werk moesten laten schieten, maar de Britten waren hier fel op tegen. Zij wilden iedere vorm van professionalisme voorkomen. Er volgde een breuk en pas achttien jaar later keerden de Britse voetbalbonden terug bij de FIFA. Daardoor misten ze de eerste drie edities van het wereldkampioenschap.

De FIFA is tegenwoordig de belangrijkste sportorganisatie ter wereld. De internationale voetbalbond organiseert alle wereldwijde voetbaltoernooien, met het wereldkampioenschap als hoogtepunt. De FIFA heeft 209 aangesloten leden en is gevestigd in het Zwitserse Zurich.

Voetbal verovert Europa

Engeland is de bakermat van het moderne voetbal, maar het spel veroverde al snel de rest van de wereld. Britse zeelieden en handelaren, die vaak op reis gingen met een bal in hun bagage, namen de sport mee overzee en introduceerden het voetbal ook in Europa. Aan het begin van de twintigste eeuw namen de mogelijkheden tot transport en communicatie bovendien sterk toe. Daardoor hadden bewoners van verschillende gebieden vaker en intensiever contact met elkaar. Het voetbal deed zijn intrede in de lage landen en groeide ook in Nederland en België uit tot volkssport nummer één!

In de grote steden was de komst van populaire Engelse sporten, en dan met name voetbal, het snelst merkbaar. Amsterdam, Haarlem, Rotterdam en Den Haag waren door een spoorwegtraject en telegraafverbinding het eerst met elkaar verbonden en daar ontstonden ook de eerste sportclubs. In Brussel en Brugge werd het spel al snel op scholen beoefend en in Antwerpen werd vooral rond de haven gevoetbald.

De allereerste voetbalwedstrijd op Nederlandse bodem werd al in 1865 gespeeld. Een Engels team van textielarbeiders nam het in Enschede op tegen een Britse delegatie uit Den Haag.

De bal rolt in Nederland

Voetbal raakte in Nederland pas echt bekend toen het in Engeland al was uitgegroeid tot een professionele sport. In het Rotterdams havengebied maakten de mensen voor het eerst kennis met het populaire spel. De bemanningsleden van Engelse schepen speelden voetbal en dat maakte indruk op de toekomstige Nederlandse jongeren. De eerste voetbalclubs ontstonden. Eén daarvan is Sparta, dat nog altijd actief is in het betaald voetbal. Maar de oudste club van Nederland is de Koninklijke HFC uit Haarlem.

In tegenstelling tot elitesporten als cricket, hockey en tennis, werd voetbal al snel een sport van het volk. Ook jongeren uit de lagere sociale milieus maakten namelijk kennis met het spel. Buiten de officiële organisaties om, gingen zij op straat voetballen. Zo ontstonden de eerste arbeidersvoetbalverenigingen, die binnen de kortste keren de voetbalclubs van de elite in aantal overstegen. De Nederlandsche Voetbal Bond vond dit prima en al snel konden de volksclubs meespelen in de officiële competities.

De publieke belangstelling voor voetbal nam sterk toe. Een belangrijk aspect daarbij was dat ook de media steeds meer aandacht aan de sport besteedden. Kranten moesten het laatste voetbalnieuws brengen, om geen lezers te verliezen. Toen de Nederlandse nationale ploeg in 1913 voor het eerst van de Engelsen won, werd dat door de media dan ook omschreven als een historisch moment. In het hele land kregen de mensen het gevoel dat de nationale ploeg serieus mee ging meetellen in het internationale voetbal.

Het Nederlands voetbal werd volwassen. Ajax en Feyenoord groeiden uit tot clubs die erg in trek waren bij de fans en er braken spelers door die

De Koninklijke HFC

Pim Mullier, die bekend is komen te staan als de grootste verspreider van het voetbal in Nederland, richtte in 1879 de eerste Nederlandse voetbalclub op: de Haarlemse Football Club (HFC). Aanvankelijk werd hier ook nog rugby gespeeld, maar al snel werd overgestapt op de voetbalregels. In 1959 bestond HFC tachtig jaar en kreeg de club de

titel 'koninklijk' toegekend door koningin Juliana. De Koninklijke HFC, die in de historie driemaal landskampioen werd, bestaat nog steeds. De club speelt nu amateurvoetbal, maar op de eerste zaterdag na 1 januari speelt het eerste elftal van HFC traditioneel een nieuwjaarswedstrijd tegen oud-internationals.

De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

De KNVB is de nationale voetbalbond van Nederland. Deze organisatie kent een rijke historie en er hebben in het verleden meerdere naamswijzigingen plaatsgevonden. Op 8 december 1889 werd de Nederlandschen Voetbal- en Athletischen Bond (NVAB) opgericht door Pim Mulier. Inderdaad, dezelfde persoon die tien jaar eerder ook al initiatiefnemer was van de eerste voetbalclub HFC.

Nadat in 1895 de atleten zich hadden afgescheiden van de sportbond, werd de naam veranderd in Nederlandse Voetbalbond (NVB). Ter ere van het veertigjarig jubileum kende koningin Wilhelmina de NVB enkele decennia later het predicaat 'koninklijk' toe. Daarmee was de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB) een feit.

Door de toenemende concurrentie tussen voetbalclubs in Nederland, werd er

steeds vaker gediscussieerd over professionalisme. Uit vrees voor de positie van amateurclubs wees de KNVB dit aanvankelijk nog af. Nederlandse topspelers kozen daarom steeds vaker voor een lucratief avontuur in het buitenland. Zij kwamen vervolgens niet meer in aanmerking voor het Nederlands elftal.

Een zorgwekkende ontwikkeling. Uit protest richtte tien clubs in het begin van de jaren vijftig de Nederlandse Beroeps Voetbal Bond op. Uiteindelijk ging de KNVB overstag. De beide bonden fuseerden en op 25 november 1954 werd er ook in Nederland betaald voetbal gespeeld.

Bij de oprichting in 1889 telde de voetbalbond 250 leden. In 2012 was dit aantal opgelopen tot ruim 1,2 miljoen. De KNVB is groter dan ooit tevoren. Meer informatie over de voetbalbond vind je op de website: www.knvb.nl.

een voorbeeld waren voor de jeugd. In 1954 werd uiteindelijk het betaald voetbal ingevoerd. De eredivisie werd georganiseerd door de nationale voetbalbond: De KNVB.

Ook België ontdekt het spel

De roots van het voetbal in België zijn, net als in Nederland, te danken aan immigranten van over het Kanaal. Al in 1865 zijn er duidelijke aanwij-

Royal Antwerp FC

De eerste officieel erkende voetbalclub van België was de Antwerp Athletic Club. Ook hier werden aanvankelijk meerdere takken van sport beoefend, namelijk rugby, cricket, tennis en voetbal. Na het stoppen van de oorspronkelijke vereniging kreeg het voetbal in 1892 de prioriteit en veranderde de naam naar Antwerp FC. De titel Royal kreeg het toegevoegd in 1920. Toen de Belgische

voetbalbond in 1926 de stamnummers aan de verschillende clubs uitdeelde, kreeg de Antwerpse ploeg het nummer 1 toebedeeld. Vandaar dat de club ook wel bekend staat als 'The Great Old'. Antwerp veroverde in zijn lange geschiedenis vier keer de landstitel en twee keer de Beker van België. De ploeg is op dit moment actief in de Tweede Klasse.

zingen dat er wordt gevoetbald in de Engelse scholen in Brussel. In die periode wordt de sport ook al beoefend door Engelse havenarbeiders in Antwerpen, net als door ingenieurs in de Luikse industrie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat op deze plaatsen de eerste clubs van het Belgische voetbal zijn ontstaan. Het huidige Royal Antwerp FC, opgericht in 1880, is daarvan de oudste nog actieve ploeg.

Omdat ook in België het voetbal snel aan populariteit won en vooral in de grote steden de ploegen als paddenstoelen uit de grond schoten, werd al snel duidelijk dat er behoefte was aan een overkoepelend orgaan dat een competitie in goede banen moest leiden. Die werd georganiseerd in het jaar 1895 en kreeg de naam 'Coupe de Championnat'. Allemaal onder toezicht van wat nu de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) heet.

De Koninklijke Belgische Voetbalbond

Zoals zijn tegenhanger in Nederland is de KBVB de nationale voetbalbond van België. De stichting van deze instantie werd gerealiseerd op 1 september 1895 en kreeg oorspronkelijk als titel 'Union Belge des Sociétés de Sports Athlétiques' (UBSSA). Zoals de naam al doet vermoeden, werden in het begin meerdere sporten onder deze organisatie ondergebracht. Naast voetbal ging het onder meer om wielrennen en atletiek.

De eerste voorzitter van de voetbal-tak stond onder het toezicht van Baron Eduard de Laveleye. Onder zijn leiding scheidde het voetbal zich af van de UBSSA in 1912 en werd een onafhankelijke voetbalfederatie opgericht: de UBSFA (Union Belge des Sociétés de Football-Association). Een jaar later kwam er ook een Nederlandstalige naam, de Belgische Voetbalbond (BVB). Sinds het toekennen van de koninklijke titel in 1920 zijn de huidige namen vastgelegd.

De KBVB organiseert alle grote voetbalcompetities binnen België, van de nationale klassen tot de provinciale reeksen. Ook de Eerste Klasse van het vrouwenvoetbal, de zaalvoetbalcompetities (Futsal) en het Beach Soccer Championship staan onder leiding van de KBVB, net als de nationale elftallen in alle leeftijdscategorieën. Sinds enkele jaren heeft de KBVB ook twee afdelingen in beide landsdelen: in Vlaanderen de VFV en in Wallonië de ACFF.

Hoewel het voetbal nog steeds veruit de populairste sport is in België, is het aantal aangesloten leden de afgelopen jaren afgenomen. In 2010 telde de KBVB 392.524 leden. Maar gezien de toeneemende interesse in onder andere De Rode Duivels, wordt verwacht dat dit cijfer de komende jaren opnieuw zal stijgen. Meer informatie over de voetbalbond vind je op de website: www.kbvb.be.

Hoofdstuk 2

De regels van het spel

In dit hoofdstuk:

- ▶ De basisregels van het voetbal
- ▶ Wat mag wel en niet in het veld
- ▶ De arbitrage en arbitrale beslissingen
- ▶ Opheldering over de meest omstreden regel: buitenspel!

Voetballen en voetbal kijken. We doen het ontzettend graag. De populariteit van de sport berust voor een groot deel op de eenvoud van de spelregels. Toch zijn er ook voldoende richtlijnen die niet bij iedereen bekend zijn of een nadere uitleg nodig hebben. Daarvoor dient dit hoofdstuk. Het is een handig naslagwerk, dat je altijd bij de hand kunt nemen wanneer je een bepaalde spelsituatie niet begrijpt. Dus wil jij voortaan ook mee kunnen discussiëren over buitenspel, lees dan vooral verder! Daarnaast krijg je antwoord op al je vragen over het veld, de bal en de arbitrage. Kortom, alle ins en outs van volkssport nummer één!

FIFA: 'Laws of the Game'

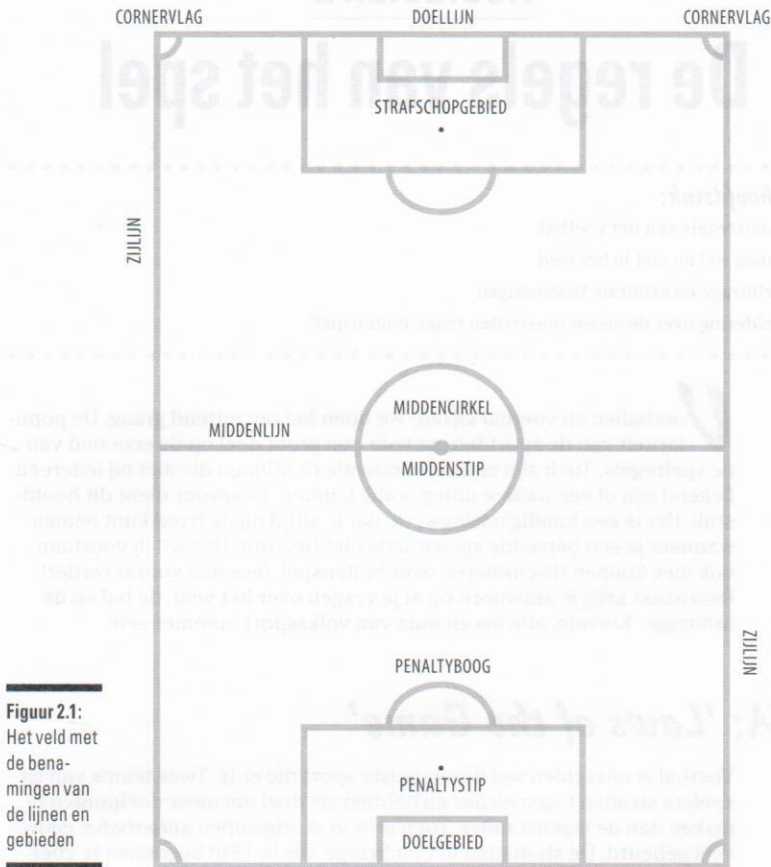
Voetbal is misschien wel de simpelste sport die er is. Twee teams van elf spelers strijden tegen elkaar en hebben als doel om meer doelpunten te maken dan de tegenstander. Toch is er in de afgelopen anderhalve eeuw veel gebeurd. De studenten in Cambridge, die in 1848 begonnen te voetballen, hadden er geen idee van dat de regels van hun sport in de loop der jaren zo sterk zouden veranderen.

De huidige reglementen zijn door de FIFA vastgelegd in het 148 pagina's tellende document 'Laws of the Game'. Dit kan beginnende voetballiefhebbers afschrikken, maar dat is absoluut niet nodig. Hieronder vind je een overzicht van alle basisregels die nodig zijn om het spel te begrijpen.

Het veld

Voetbalwedstrijden worden van oudsher gespeeld op grasvelden. Tegenwoordig is het ook toegestaan dat duels worden afgewerkt op kunstgrasvelden. De regels hierover verschillen per competitie. De ondergrond moet wel ten alle tijden groen zijn.

Op de afbeelding hieronder is te zien hoe een voetbalveld eruit ziet.

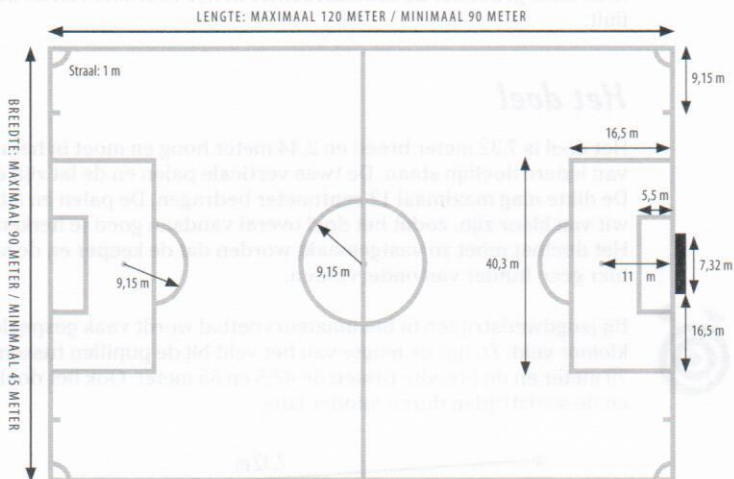
Afmetingen en markeringen

Een voetbalveld heeft altijd de vorm van een rechthoek. Dat betekent dat de zijlijnen, langer moeten zijn dan de doellijnen. De afmetingen hiervan verschillen per exemplaar. Dat is historisch zo gegroeid. Toen voetbal in de 19e eeuw populair werd, was er aanvankelijk geen sprake van standaardisatie. Pas begin 20e eeuw werd duidelijker hoe het ideale voetbalveld eruit moest zien, maar toen waren een heleboel velden en tribunes al aangelegd. Een vaste afmeting is er dus niet, maar in de regels van de FIFA is wel bepaald dat de lengte van het veld moet liggen tussen de 90 en 120 meter. De doellijnen moeten tussen de 45 en 90 meter zijn.

Voor internationale wedstrijden, zijn de regels meer gespecificeerd. Bij deze duels moet het veld tussen 100 en 110 meter lang zijn en tussen de 64 en 75 meter breed.

Een veld wordt gemarkeerd met witte lijnen, die deel uitmaken van het veld. Dat betekent dat een bal die op de lijn valt als 'in' wordt beschouwd. In zo'n geval mag er gewoon doorgespeeld worden.

Figuur 2.2:
Het veld met
de afmetin-
gen

Middencirkel

Het veld wordt in twee helften verdeeld door de middenlijn, met exact in het midden de middenstip. Deze wordt omgeven door de middencirkel, die een straal heeft van 9,15 meter. Wanneer twee spelers van een team de aftrap verrichten, moeten de andere spelers buiten de middencirkel blijven totdat de bal is gespeeld.

Op iedere hoek van het veld staat een vlag van 1,50 meter hoog. Deze vlaggen bakenen het veld af en geven aan waar een hoekschop genomen dient te worden.

Het strafschoopgebied

Het strafschoopgebied omringt het doel. Deze ruimte is 16,5 meter breed en 40,32 meter lang. In het midden van de doelen, op een afstand van elf meter, bevindt zich de strafschoopstip. Hierop moet de bal neergelegd worden wanneer er een penalty wordt genomen. Buiten het strafschoopgebied is een halve cirkel getrokken, met een straal van 9,15 meter vanaf de strafschoopstip. Spelers moeten op deze afstand blijven, op het moment dat er een penalty wordt genomen.

Het doelgebied

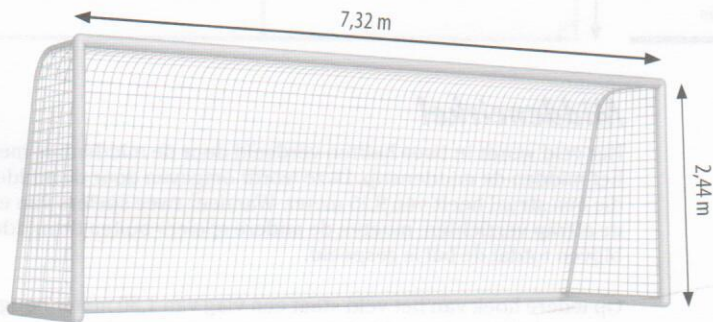
Binnen het strafschopgebied ligt nog het doelgebied. Dit vlak begint 5,5 meter van beide doelpalen en loopt tot 5,5 meter voor de doellijn. In dit gebied dient te bal te worden neergelegd wanneer de keeper een doeltrap neemt. Ook heeft de doelman een beschermende status binnen dit gebied. Bij het minste geringste contact tussen een speler en de doelman, is de kans groot dat de scheidsrechter in het voordeel van de keeper fluit.

Het doel

Het doel is 7,32 meter breed en 2,44 meter hoog en moet in het midden van iedere doellijn staan. De twee verticale palen en de lat zijn even dik. De dikte mag maximaal 12 centimeter bedragen. De palen en lat moeten wit van kleur zijn, zodat het doel overal vandaan goed te herkennen is. Het doelnet moet zo vastgemaakt worden dat de keeper en de spelers hier geen hinder van ondervinden.

Bij jeugdwedstrijden in het amateurvoetbal wordt vaak gespeeld op een kleiner veld. Zo ligt de lengte van het veld bij de pupillen tussen de 60 en 70 meter en de breedte tussen de 42,5 en 55 meter. Ook het doel is kleiner en de wedstrijden duren minder lang.

Figuur 2.3:
Het doel met
de afmetin-
gen

De bal

Het belangrijkste voorwerp in het voetbal is uiteraard de bal. Zonder bal kan er immers niet gespeeld worden. Het lijkt een simpel object, maar toch zijn er strikte regels voor opgesteld.

De bal

- is bolvormig;
- is gemaakt van leer of een soortgelijk geschikt materiaal;

Van gevulde varkensblaas tot leren voetbal

De moderne voetbal bestaat nog helemaal niet zo lang. Halverwege de negentiende eeuw bedacht de Amerikaan Charles Goodyear een methode om van ge vulkaniseerd rubber een bal te maken. Voor die tijd werden varianten van het huidige voetbal gespeeld met een gevulde varkensblaas of bij elkaar gebonden zakken, die gevuld waren met haren of stro.

Toch waren de eerste rubberen ballen nog niet helemaal rond. Zij kregen namelijk een binnenbal, die dichtgemaakt werd met een veter. Veelal zag de bal er eivormig uit. Bovendien werden deze eerste exemplaren gemaakt van zwaar bruin leer, dat zich bij natte weersomstandig-

heden volzooog met water en in gewicht toenam. Allerm minst ideaal en soms zelfs ronduit vervelend, wanneer een speler de bal wilde koppen. Het heeft geregeld tot hoofdpijn geleid.

In de loop van de twintigste eeuw werden ventielen ontwikkeld, waardoor de veter vervangen kon worden. Tijdens het WK van 1938 werd voor het eerst van zo'n bal gebruik gemaakt. Bovendien werd het leer steeds vaker geverfd, waardoor de bal ook waterafstotend werd.

Tegenwoordig worden de ballen, mede door het gebruik van synthetische materialen, steeds lichter, sneller en minder gevoelig voor water.

- ✓ heeft een omtrek tussen de 68 en 70 centimeter;
- ✓ mag bij aanvang van een wedstrijd niet meer wegen dan 450 gram en niet minder dan 410 gram;
- ✓ heeft een druk tussen de 600 en 1100 g/cm².

Een beschadigde bal, wat nu?

Wanneer een bal lek of beschadigd raakt tijdens een wedstrijd, wordt het duel door de arbiter stilgelegd. Hij zal een nieuwe bal in het spel brengen, op de plek waar de originele bal stuk ging. Hij doet dit door de bal te laten vallen (dit wordt een scheidsrechtersbal genoemd), waarbij van ieder team een speler mag concurreren om de bal te veroveren. Wanneer de bal beschadigd raakt terwijl hij uit het spel is, zoals bij een ingooi of vrije trap, dan zal het spel met deze situatie hervat worden.

Een bal mag alleen vervangen worden met goedkeuring van de scheidsrechter.

Tijdens elk wereldkampioenschap wordt er een nieuwe voetbal geïntroduceerd. Bij het laatste WK in Zuid-Afrika (2010) was dit de Jabulani. Op het WK van 2014 in Brazilië zal gespeeld worden met de Brazuca. De naam van deze bal is gekozen door de supporters.

Aantal spelers

Een voetbalwedstrijd wordt gespeeld tussen twee teams, die bestaan uit elf spelers. Een van hen is de doelman. In de meeste competities geldt de regel dat de wedstrijdselectie mag bestaan uit achttien spelers. Dat betekent dat er naast de elf veldspelers, zeven wisselers op de reservebank plaatsnemen.

Bij een normaal duel staan er dus 22 spelers in het veld. Ieder team mag tijdens een officiële wedstrijd, die valt onder de regels van de FIFA, hooguit drie spelers vervangen. Bij vriendschappelijke wedstrijden kan het aantal wissels aangepast worden. Daar moeten beide teams dan wel mee akkoord gaan en dit moet in aanloop naar de wedstrijd aan de scheidsrechter worden doorgegeven.

Voorafgaand aan een wedstrijd overhandigen beide teams een wedstrijdformulier aan de arbiter. Hierop staan de elf basisspelers en de reserve-spelers, die in aanmerking komen om tijdens de wedstrijd een teamgenoot te vervangen.

Wisselen

Wanneer een ploeg wil wisselen, geeft de trainer dit door aan de vierde official. Dit is een assistent van de scheidsrechter, die langs de lijn staat. Hij zal dit met de arbiter communiceren. Wanneer het spel vervolgens even stil ligt, kan de wissel plaatsvinden. De grensrechter geeft dit meestal aan, door zijn vlag aan beide uiteinden boven zijn hoofd te houden. De wissel vindt rond de middenlijn plaats en de invaller mag pas het veld betreden, zodra de speler die hij vervangt buiten de lijnen is.

Het is belangrijk om te weten dat spelers die het veld verlaten hebben, niet meer mogen terugkeren binnen de lijnen. Alleen in het jeugdvoetbal gelden hier wel eens andere regels voor. Iemand die als invaller in het veld is gekomen, mag daarna wel weer uit het veld worden gehaald.

Bijzondere situaties

Teams hoeven een wedstrijd niet altijd met elf spelers te beëindigen. Een voetballer kan bijvoorbeeld met een rode kaart van het veld gestuurd worden. Ook is het mogelijk dat een speler geblesseerd raakt, terwijl zijn ploeg al drie keer heeft gewisseld. Hij kan in dat geval niet meer vervangen worden. In dergelijke situaties mag een team de wedstrijd gewoon uitspelen met minder dan elf spelers.

Een wedstrijd kan nooit doorgang vinden, als een team minder dan zeven spelers in het veld heeft staan. Wanneer een ploeg tijdens een wedstrijd door blessures of schorsingen met minder dan zeven spelers komt te staan, zal het duel onmiddellijk worden beëindigd. In dat geval volgt een reglementaire 3-0 nederlaag voor het betreffende team.

Van doelman wisselen

Iedere speler mag in principe de rol van de doelman overnemen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn, wanneer een keeper geblesseerd raakt, terwijl er al drie keer is gewisseld. Wanneer een veldspeler van positie wil wisselen met de doelman, moet hij dit kenbaar maken bij de scheidsrechter. Het moet gebeuren op het moment dat het spel stil ligt en de betreffende speler moet het keeperstenue dragen, zodat voor iedereen duidelijk is dat hij de bal met zijn handen mag aanraken.

Uitrusting van de speler

De verplichte basisuitrusting van een speler bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ een shirt met mouwen;
- ✓ een korte broek;
- ✓ kousen;
- ✓ scheenbeschermers (die bedekt worden door de kousen en voldoende bescherming bieden).

Verschillende kleuren

Beide teams moeten tenues dragen, die van kleur zodanig verschillen dat de ploegen goed te onderscheiden zijn. Ook moet de kleur van het tenue anders zijn dan de outfit van de arbitrage. De doelman dient een tenue te dragen, dat hem duidelijk onderscheidt van zijn medespelers, tegenstanders en de arbitrage.

Wanneer spelers onderkleding dragen, zoals een shirt met lange mouwen of een maillot, dan moeten deze dezelfde kleur hebben als de hoofdkleur van het tenue.

Om te voorkomen dat de shirts van twee ploegen teveel op elkaar lijken, hebben professionele voetbalclubs altijd een thuis- en uittenu. Daarnaast is dit tegenwoordig ook een marketinginstrument geworden. De jaarlijks wisselende uitshirts, die door fans van grote clubs vaak massaal worden gekocht, zorgen voor wat extra geld in het laatje.

Gedurende een wedstrijd mag een speler in principe geen enkel kledingstuk uitdoen. Daarom krijgt een voetballer die een doelpunt maakt en uit vreugde zijn shirt uittrekt ook een gele kaart. Het blijft verstandiger om een doelpunt simpelweg te vieren met een sprong in de lucht, een gebalde vuist of een omhelzing met je teamgenoten.

Veiligheid staat voorop

Een speler mag geen voorwerpen dragen, die hemzelf of zijn medespelers kunnen verwonden. Dat betekent dat sieraden bij voorkeur moeten worden afgedaan. Wanneer een voetballer besluit toch met bijvoorbeeld een trouwring of oorbel te spelen, moet deze afgeplakt worden met medische tape.

Wedstrijdduur

Een voetbalwedstrijd bestaat uit twee helften van elk 45 minuten. Tussen de twee helften in, krijgen de spelers even rust. Deze pauze mag nooit langer dan 15 minuten duren. Na rust wordt er bovendien van speelhelft gewisseld, zodat een ploeg gedurende een wedstrijd naar beide doelen heeft moeten spelen.

Extra tijd

In de praktijk duren wedstrijden altijd langer dan 90 minuten, omdat het spel regelmatig stil ligt en de scheidsrechter deze 'verloren tijd' aan het einde van de wedstrijd compenseert. Hij trekt extra tijd bij naar aanleiding van de volgende gebeurtenissen:

- ✓ Het aantal wissels dat heeft plaatsgevonden (doorgaans wordt een halve minuut per wissel berekend).
- ✓ Eventuele blessurebehandelingen.
- ✓ Een speler die geblesseerd het veld heeft moeten verlaten.
- ✓ Het bewust tijdrekken van spelers, om de overwinning of het gelijkspel uit het vuur te slepen.

Verlenging

In tegenstelling tot reguliere competitiewedstrijden, die in een gelijkspel mogen eindigen, zijn er ook duels waar een winnaar uit moet voortkomen. Denk hierbij aan de knock-outfase van bekertoernooien en grote eindrondes als het EK en WK. Wanneer het in zo'n wedstrijd na 90 minuten nog gelijk staat, volgt er een verlenging.

Meer rust

In 2009 stelde de International Football Association Board (IFAB) voor om de rust bij voetbalwedstrijden met vijf minuten te verlengen. Zij deden dit voorstel met het oog op de commercie. In de rust

zouden er dan immers meer reclames kunnen worden uitgezonden. De wereldvoetbalbond FIFA zag hier echter niets in en verwierp het voorstel.

De verlenging bestaat uit twee helften van ieder 15 minuten. Daar tussenin wordt wederom van speelhelft gewisseld. Nadat ook de verlenging volledig is uitgespeeld (er is dan dus 120 minuten gevoetbald), wordt opnieuw naar de stand gekeken. Als een ploeg vaker heeft gescoord dan de tegenstander, is dit team vanzelfsprekend de winnaar. Is de stand nog steeds gelijk, dan moet een strafschoppenserie uitkomst brengen.

Strafschoppenserie

Een strafschoppenserie bepaalt de winnaar van een wedstrijd, wanneer het ook na de verlenging nog gelijk staat.

Beide teams moeten vijf strafschoppen (ook wel penalty's genoemd) nemen. Iedere speler, inclusief de doelman, mag achter de bal plaatsnemen. De enige voorwaarde is dat de speler aan het einde van de wedstrijd nog in het veld stond. Gewisselde spelers zijn dus uitgesloten van deelname aan de strafschoppenserie.

Om en om worden de penalty's genomen. Het team dat na vijf strafschoppen de meeste goals heeft gemaakt is de winnaar. Staat het nog altijd gelijk, dan volgt de 'sudden death'. Dit houdt in dat er om en om één strafschop wordt genomen. Er wordt net zolang doorgedaan totdat één team heeft gescoord en het andere team heeft gemist.

In een strafschoppenserie hoeven niet altijd alle vijf de penalty's genomen te worden. Wanneer de beslissing eerder valt, komt het spel vervoegd ten einde. Bijvoorbeeld: Team A scoort de eerste drie strafschoppen, terwijl team B deze alle drie mist. In dat geval staat het 3-0 en is het voor team B onmogelijk geworden om in de resterende twee strafschoppen de score nog om te draaien. Zij hebben dan dus al verloren.

De arbitrage

Een voetbalwedstrijd wordt altijd geleid door de scheidsrechter. Dit is een man of vrouw die erop toeziet dat de regels van het spel worden nageleefd.

De scheidsrechter wordt vaak bekritiseerd door spelers en supporters. Toch vormt hij een essentieel onderdeel van het spel. Zonder hem zou er niet gevoetbald kunnen worden. Natuurlijk zit een arbiter er met zijn beslissing wel eens naast, maar fouten maken is menselijk. Het is daarom heel belangrijk de scheidsrechter en zijn beslissingen te respecteren.

De scheidsrechter

Een scheidsrechter heeft als hoofdtaak om een wedstrijd in goede banen te leiden. Dat begint al voordat er is afgetrapt. Voorafgaand aan een duel controleert de arbiter of de bal aan de regels voldoet en hij inspecteert

het veld. In het geval van hevige regenval, vorst of sneeuw is het mogelijk dat een voetbalveld onbespeelbaar is geworden. De scheidsrechter heeft de verantwoordelijkheid om te besluiten of er wel of niet gevoetbald kan worden.

Met een fluit, horloge/stopwatch, rode en gele kaarten en een notitieblokje in de aanslag, begint de scheidsrechter aan een wedstrijd. Hij is de baas op het veld en ziet toe op een eerlijk spelverloop. Zijn belangrijkste taken zijn:

- ✓ Fluiten voor het begin en einde van de wedstrijd.
- ✓ Beslissen over spelsituaties als de hoekschop, doeltrap en inworp.
- ✓ Beoordelen of er sprake is van een overtreding of hands. En het toekennen van de bijbehorende vrije trappen en penalty's.
- ✓ Het bestraffen van spelers met een gele of rode kaart.
- ✓ Beoordelen of er sprake is van buitenspel.
- ✓ Het toestaan van een blessurebehandeling bij spelers die geblesseerd raken.
- ✓ Het bijhouden van de tijd en bepalen hoeveel extra tijd er bijgetrokken moet worden.

De scheidsrechter is in het veld een zogeheten dood element. Wanneer hij geraakt wordt door een bal, moet er gewoon doorgespeeld worden. Voorbeeld: Als de bal via de arbiter over de zijlijn rolt, krijgt de ploeg die de bal daarvoor het laatst heeft aangeraakt een inworp tegen. Wanneer de bal via de scheidsrechter in het doel belandt, telt de goal gewoon. Gelukkig is dit zelden voorgekomen.

Onopvallend goed

Het fluiten van een wedstrijd is zeker niet gemakkelijk. Er staat altijd veel druk op scheidsrechters. Zij hebben te maken met spelers die het niet met hun beslissingen eens zijn, opgewonden trainers langs de zijlijn en de vaak gespannen sfeer in een stadion. Het is dan aan de leidsman om ervoor te zorgen dat de wedstrijd zo soepel mogelijk verloopt. Wanneer niemand het na afloop van een duel over de arbitrage heeft, kun je concluderen dat de scheidsrechter een sterke wedstrijd heeft gefloten. Onopvallend goed zullen we maar zeggen.

Spelers die openlijk in discussie gaan met de scheidsrechter lopen het risico een gele kaart te krijgen. Het komt nooit voor dat een scheidsrechter zijn beslissing terugdraait, omdat een speler het niet met hem eens is. Protesteren is dus zinloos. Het is verstandiger om je bij een besluit van de arbitrage neer te leggen en je direct weer te focussen op het spel.

De grensrechters

De twee grensrechters zijn de extra ogen en oren van de scheidsrechter. Zij volgen het spel langs de zijlijn en assisteren de scheidsrechter bij zijn beslissingen. Ze dragen een vlag bij zich, waarmee ze aangeven wat er volgens hen aan de hand is. De basistaken van de grensrechter zijn:

- ✓ Aangeven wanneer het buitenspel is.
- ✓ Aangeven wanneer de bal buiten de lijnen is geweest en er dus sprake is van een inworp, doeltrap of hoekschop.
- ✓ Doorgeven aan de scheidsrechter dat een team een wisselspeler wil inbrengen en erop toezien dat deze wissel goed verloopt.
- ✓ Het doorgeven aan de scheidsrechter wanneer er een overtreding wordt geconstateerd.

Een grensrechter helpt de scheidsrechter bij het maken van de juiste keuzes, maar hij of zij geeft alleen advies. De definitieve beslissing is altijd aan de scheidsrechter zelf.

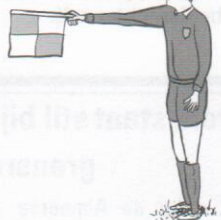
Hele wereld staat stil bij overlijden mishandelde grensrechter

In december 2012 werd de Almeerse grensrechter Richard Nieuwenhuizen het slachtoffer van zinloos geweld op het voetbalveld. Terwijl hij stond te vlaggen bij een wedstrijd van de club Buitenboys, waar zijn zoon voetbalde, ging het mis. Spelers van de tegenpartij waren het niet eens met zijn beslissing en traptten de grensrechter in elkaar. Nieuwenhuizen zou even later aan zijn verwondingen komen te overlijden.

Dit incident heeft de ogen van heel de voetbalwereld opnieuw geopend. Alle wedstrijden in het Nederlandse amateurvoetbal die het weekend daarop gespeeld zouden worden werden afgelast. In het betaald voetbal droegen alle spelers een rouwband en werd voorafgaand aan de wedstrijden een minuut stilte gehouden.

Maar niet alleen de Nederlandse voetbalwereld stond stil bij deze tragedie, ook in het buitenland werd Nieuwenhuizen herdacht. Dit gebeurde onder meer bij het wereldkampioenschap voor clubs in de Japanse stad Yokohama. Voorafgaand aan de openingswedstrijd tussen Sanfrece Hiroshima en Auckland City FC werd een minuut stilte in acht genomen.

Het geeft aan hoeveel impact deze vorm van zinloos geweld heeft gehad. In Nederland werd de campagne 'Zonder Respect Geen Voetbal' opgezet. Allemaal met de intentie om nogmaals te benadrukken hoe belangrijk 'fair play' is. Zonder arbitrage zou niemand zijn grote passie immers kunnen beleven.

4a. Vlagsignalen grensrechter
- overtreding

4b. Vlagsignalen grensrechter - buitenspel

4c. Vlagsignalen grensrechter - vervanging en 2x inworp

Figuur 2.4:
Vlagsignalen van de
grensrechter

De vierde official

De vierde official is een assistent van de scheidsrechter, die het spel meestal vanaf de middenlijn volgt. Hij is de vervanger van de scheidsrechter, indien deze tijdens een wedstrijd geblesseerd raakt.

Daarnaast heeft de vierde official ook enkele taken van de grensrechters overgenomen. Zo ziet hij erop toe dat de wissels goed verlopen. Daardoor kunnen de grensrechters zich nog beter op het spel concentreren.

De vierde official houdt eveneens bij hoe vaak het spel stil ligt. Hij houdt aan het einde van de reguliere speeltijd een bord boven zijn hoofd waarop staat aangegeven hoeveel extra tijd er volgens hem moet worden bijgetrokken. De uiteindelijke beslissing hierover ligt echter wederom bij de scheidsrechter.

Wanneer de vierde official een overtreding constateert, moet hij dit ook doorgeven aan de scheidsrechter. Tevens is het zijn taak om ervoor te zorgen dat ook de spelers op de reservebank en de trainers langs de lijn de spelregels accepteren en naleven.

Vijfde en zesde man

Sinds het seizoen 2009/2010 wordt er door de UEFA bij bepaalde wedstrijden geëxperimenteerd met het inzetten van een vijfde en zesde man. Deze 'extra' assistenten van de scheidsrechter nemen plaats achter de doellijn, ter hoogte van het strafschoopgebied. Zij hebben als voorname taak om te constateren of een bal de doellijn heeft gepasseerd. Daarnaast zijn zij de extra ogen van de scheidsrechter in het strafschoopgebied en kunnen ze de arbiter helpen bij zijn besluit of er sprake is van een overtreding.

De vijfde en zesde man behoren nog niet tot de vaste scheidsrechtersploeg. Er wordt soms geëxperimenteerd met het inzetten van deze extra assistenten, maar in de Nederlandse en Belgische competitie is nog gewoon sprake van een arbitraal kwartet: de scheidsrechter, twee grensrechters en de vierde official.

Tijdens de wedstrijd om de Johan Cruijff Schaal tussen Ajax en AZ op zaterdag 27 juli 2013, werd het arbitrale kwartet uitgebreid met twee extra scheidsrechters. Het was de eerste officiële wedstrijd in het Nederlandse profvoetbal, waar ook een vijfde en zesde man werden ingezet.

Regels tijdens de wedstrijd

En dan is het tijd dat de bal echt gaat rollen. Voordat de scheidsrechter voor het eerst op zijn fluitje blaast, roept hij de aanvoerders van beide teams bij zich. Met het opwerpen van een muntstuk, ook wel tossen genoemd, laat hij het lot bepalen wie er mag beginnen. De winnaar van de toss mag kiezen wie er als eerste aftrapt, of hij mag kiezen naar welke speelhelft zijn team als eerste wil voetballen.

Het winnen van de toss lijkt onbelangrijk, maar kan heel nuttig zijn. Een stevige tegenwind of de zon in de ogen van de keeper, kunnen ertoe leiden dat het fijn is om de eerste helft op de andere speelhelft te beginnen.

Met de wind/zon in de rug speelt het wellicht fijner. Ook de aanwezigheid van de harde kern (supporters) achter één van de doelen, zorgt er in het betaald voetbal wel eens voor dat een team liever van speelhelft wisselt.

De aftrap

De aftrap vindt plaats op de middenstip. Beide teams nemen plaats op hun eigen helft en moeten totdat de eerste bal gespeeld is, buiten de middencirkel blijven. Twee spelers verrichten de aftrap, waarbij de bal altijd als eerste naar voren gespeeld moet worden. Na rust wisselen beide teams van speelhelft en mag het andere team aftrappen.

Ook na een doelpunt wordt het spel hervat met de aftrap. Het team dat de tegengoal heeft geïncasseerd, moet aftrappen.

Het doelpunt

Een doelpunt is pas geldig wanneer de bal volledig de doellijn is gepasseerd. De doellijn maakt immers deel uit van het veld. Wanneer de bal de lijn nog raakt, al is het maar een millimeter, dan is het geen geldige goal.

Voor scheidsrechters is het soms verschrikkelijk moeilijk om te beoordelen of een bal de doellijn volledig is gepasseerd. Hij krijgt daarbij uiteraard assistentie van zijn grensrechter en in sommige gevallen de vierde of vijfde man, maar dit geeft niet altijd uitsluitel. Het is daarom niet verwonderlijk dat op dit punt nog wel eens controversiële beslissingen worden genomen.

Om het de scheidsrechter makkelijker te maken, pleit een groot deel van de voetbalwereld al jaren voor ondersteuning van technische hulpmiddelen. De FIFA wilde hier nooit aan, maar is inmiddels toch overstag gegaan. Het gebruik van doellijntechnologie lijkt de toekomst te hebben.

Doellijntechnologie: Hawkeye

Hawkeye moet dubieuze beslissingen over het al dan niet toekennen van een doelpunt in de toekomst voorkomen. Hawkeye is een systeem dat bestaat uit zeven camera's, die tot op de millimeter nauwkeurig registreren of een bal de doellijn volledig is gepasseerd. Computers analyseren dit en de scheidsrechter krijgt in een fractie van een seconde uitsluitel. Wanneer de bal de doellijn passeert, krijgt de arbiter het bericht 'goal' op zijn horloge te zien. Hawkeye wordt al langer gebruikt in het tennis, waar het systeem nauwkeurig registreert of ballen in of uit zijn.

De Engelse Premier League was de eerste competitie waar in het seizoen 2013/2014 alle twintig deelnemende clubs beschikten over een Hawkeye-systeem. In Nederland werd het seizoen 2013/2014 gebruikt om het systeem te testen. FC Utrecht – Roda JC (3-3) was op zaterdag 28 september het eerste duel waar gebruik werd gemaakt van deze doellijntechno-

logie. Later zou het systeem ook nog ingezet worden bij Feyenoord, Ajax, de bekerfinale en de strijd om de Johan Cruijff Schaal.

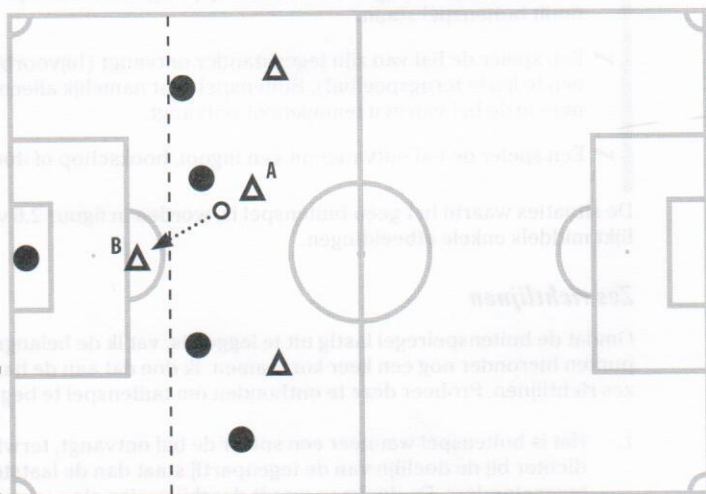
Uitdoelpunt weegt extra zwaar

Je moet in het voetbal vaker scoren dan de tegenstander om te winnen. Heel simpel, maar er bestaat nog wel een uitzondering op deze regel. In de knock-outfase van sommige toernooien, zoals de Champions League en de Europa League, nemen teams het tweemaal tegen elkaar op. Ze spelen een thuis- en uitwedstrijd. Wanneer de totaalscore na twee duels gelijk is – alle doelpunten in beide wedstrijden worden bij elkaar opgeteld – dan weegt het aantal gemaakte uitdoelpunten zwaarder.

Bijvoorbeeld: Team A speelt in eigen huis met 1-1 gelijk tegen team B. In de uitwedstrijd wordt het 2-2. Dan is de stand in zijn totaliteit nog steeds gelijk (3-3). Omdat team A echter meer doelpunten heeft gescoord in een uitwedstrijd, is die ploeg dan de winnaar.

Buitenspel

Daar is ie dan. De meest besproken spelregel uit het voetbal. Urenlang kunnen voetbalsupporters discussiëren of een speler wel of niet buitenspel stond. Hoe vaak is het al niet voorgekomen dat een zuiver doelpunt werd afgekeurd wegens vermeend buitenspel? En even zo vaak werden duidelijke buitenspelgoals toch goedgekeurd. Het zorgt nogal eens voor frustratie bij spelers en supporters. Desondanks is enig begrip voor de scheidsrechter op zijn plaats, want het beoordelen van buitenspel kan heel lastig zijn als je in een split second moet beslissen. Maar hoe zit het nu eigenlijk?

Figuur 2.5:
Een situatie
waarin het
buitenspel is

Wanneer is het buitenspel?

Een speler staat in buitenspelpositie wanneer hij op het moment dat de bal naar hem gespeeld wordt, dichterbij de doellijn van de tegenstander staat dan de bal en de voorlaatste tegenstander. De laatste twee tegenstanders kunnen zowel een veldspeler en de doelman als twee veldspelers zijn.

Dat is een hele mond vol. Begint het bij jou ook al te duizelen? Mogelijk kan figuur 2.5 wat meer duidelijkheid verschaffen. Hierop zie je een situatie waarin het buitenspel is:

Een speler kan alleen buitenspel staan wanneer hij actief bij het spel is betrokken. Hij is actief bij het spel betrokken wanneer de bal bij hem terecht komt, hij door zijn actie het spel van de tegenstander beïnvloedt of hij voordeel trekt uit zijn buitenspelpositie. Wanneer een speler buitenspel staat, maar niet actief deelneemt aan het spel, dient hiervoor dus ook niet gefloten te worden. De aanval kan dan gewoon doorgaan.

Buitenspel wordt gezien als een overtreding en dient door de scheidsrechter bestraft te worden met een indirecte vrije trap. Deze vrije trap moet genomen worden op de plek waar de tegenstander buitenspel stond.

Geen buitenspel

Het is geen buitenspel wanneer:

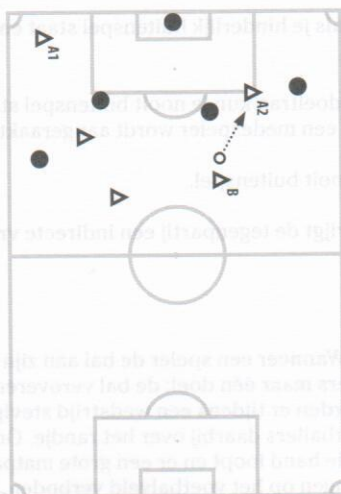
- ✓ Een speler op het moment van spelen op dezelfde hoogte staat als zijn voorlaatste tegenstander. Waar voorheen alleen de voeten van de speler telden om buitenspel te beoordelen, tellen nu alle lichaamsdelen mee, behalve de handen en de armen.
- ✓ Een speler op zijn eigen helft staat. Op je eigen helft kun je namelijk nooit buitenspel staan.
- ✓ Een speler de bal van zijn tegenstander ontvangt (bijvoorbeeld bij een te korte terugspeelbal). Buitenspel gaat namelijk alleen op wanneer je de bal van een teamgenoot ontvangt.
- ✓ Een speler de bal ontvangt uit een ingooi, hoekschop of doeltrap.

De situaties waarin het geen buitenspel is, worden in figuur 2.6 verduidelijkt middels enkele afbeeldingen.

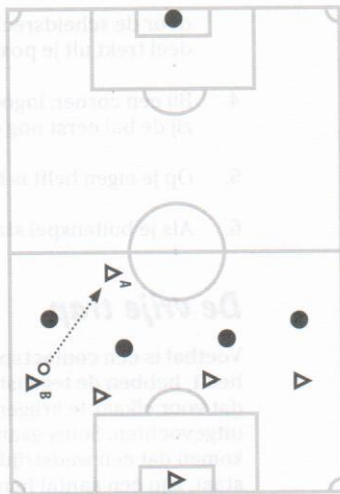
Zes richtlijnen

Omdat de buitenspelregel lastig uit te leggen is, vat ik de belangrijkste punten hieronder nog een keer kort samen. Ik doe dat aan de hand van zes richtlijnen. Probeer deze te onthouden om buitenspel te begrijpen.

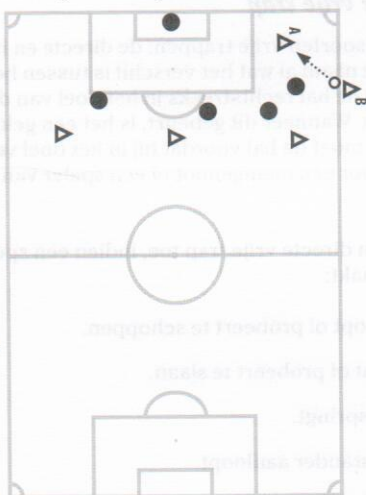
1. Het is buitenspel wanneer een speler de bal ontvangt, terwijl hij dichterbij de doellijn van de tegenpartij staat dan de laatste twee tegenstanders. De doelman wordt daarbij gezien als een normale speler.

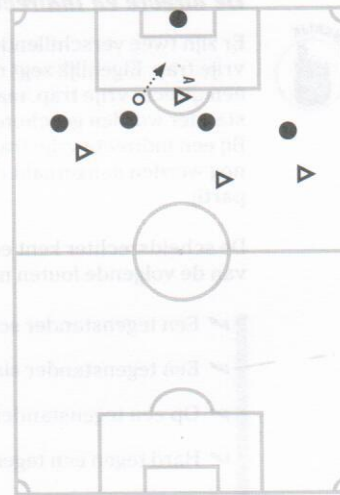
Speler A1 staat weliswaar buitenspel, maar is niet actief bij het spel betrokken. Speler A2 krijgt de bal en staat geen buitenspel. Er mag daarom gewoon doorgevoetbald worden.

Op deze afbeelding is het geen buitenspel, omdat speler A op zijn eigen speelhelft staat.

Vanuit een ingooi kan het nooit buitenspel zijn.

In dit geval staat speler A niet buitenspel, omdat hij de bal ontvangt van een tegenstander.

Figuur 2.6:
Vier situa-
ties waarin
het geen bui-
tenspel is

2. Je positie in het veld wordt beoordeeld op het moment van spelen. Als de pass wordt gegeven, mag je niet achter de laatste twee verdedigers van de tegenpartij staan. Sta je op gelijke hoogte, dan is het geen buitenspel.
3. Je kunt alleen maar buitenspel staan als je voor de bal bent, op het moment dat hij wordt gespeeld. Bovendien wordt er alleen gefloten

door de scheidsrechter als je hinderlijk buitenspel staat en je voordeel trekt uit je positie.

4. Bij een corner, ingooi of doeltrap kun je nooit buitenspel staan, tenzij de bal eerst nog door een medespeler wordt aangeraakt.
5. Op je eigen helft is het nooit buitenspel.
6. Als je buitenspel staat krijgt de tegenpartij een indirecte vrije trap.

De vrije trap

Voetbal is een contactsport. Wanneer een speler de bal aan zijn voet heeft, hebben de tegenstanders maar één doel: de bal veroveren! Om dat voor elkaar te krijgen, worden er tijdens een wedstrijd stevige duels uitgevochten. Soms gaan voetballers daarbij over het randje. Om te voorkomen dat een wedstrijd uit de hand loopt en er een grote matpartij ontstaat, zijn een aantal handelingen op het voetbalveld verboden. Indien er sprake is van een overtreding of onsportief gedrag, dient de scheidsrechter een vrije trap aan de tegenpartij toe te kennen.

De directe en indirecte vrije trap

Er zijn twee verschillende soorten vrije trappen: de directe en indirecte vrije trap. Eigenlijk zegt de naam al wat het verschil is tussen beiden. Bij een directe vrije trap, mag de bal rechtstreeks in het doel van de tegenstander worden geschoten. Wanneer dit gebeurt, is het een geldige goal. Bij een indirecte vrije trap moet de bal voordat hij in het doel verdwijnt nog worden aangeraakt door een teamgenoot of een speler van de tegenpartij.

De scheidsrechter kent een directe vrije trap toe, indien een speler één van de volgende fouten maakt:

- ✓ Een tegenstander schopt of probeert te schoppen.
- ✓ Een tegenstander slaat of probeert te slaan.
- ✓ Op een tegenstander springt.
- ✓ Hard tegen een tegenstander aanloopt.
- ✓ Een tegenstander onderuit haalt of dat probeert.
- ✓ Een tegenstander tackelt door hem te raken, voordat hij de bal raakt.
- ✓ Een tegenstander duwt.
- ✓ Een tegenstander vasthoudt.
- ✓ Een tegenstander bespuugt.

- ✓ De bal opzettelijk met de hand wordt geraakt. Dan is er sprake van hands. (Behalve door de doelman binnen het strafschopgebied.)

Een vrije trap moet genomen worden op de plek waar de overtreding werd begaan en de bal moet stil liggen op het moment dat de vrije trap wordt genomen. Wanneer een speler één van bovenstaande overtredingen begaat binnen zijn eigen strafschopgebied, wordt dit door de scheidsrechter bestraft met een penalty.

Een indirecte vrije trap wordt meestal gegeven bij fouten van de doelman binnen zijn eigen zestienmetergebied. Een overtreding van de doelman op een tegenstander wordt uiteraard bestraft met een penalty, maar in de volgende gevallen dient een scheidsrechter te fluiten voor een indirecte vrije trap:

- ✓ Wanneer de doelman de bal meer dan zes seconden in zijn handen houdt.
- ✓ Wanneer de doelman de bal opnieuw in zijn handen pakt, nadat hij deze al op de grond heeft gelegd.
- ✓ Wanneer de doelman de bal in zijn handen pakt, nadat deze bewust door een teamgenoot naar hem werd teruggespeeld. Hij mag de bal echter wel in zijn handen pakken wanneer een teamgenoot de bal speelt met het hoofd of de borst.
- ✓ Wanneer de doelman de bal in zijn handen pakt, na een ingooi van een teamgenoot.

De scheidsrechter mag ook voor een indirecte vrije trap fluiten wanneer hij van mening is dat een speler op een gevaarlijke manier inkomt, zijn tegenstander belemmert, of de doelman hindert waardoor hij de bal niet op een normale manier los kan laten.

Spelers van de tegenpartij moeten bij een vrije trap minstens 9,15 meter afstand houden. Zij mogen daar wel een muur vormen, om het de schutter moeilijker te maken vanuit de vrije trap te scoren.

De strafschop

Een strafschop wordt toegekend wanneer een speler een overtreding maakt in zijn eigen strafschopgebied. In alle gevallen dat een arbiter normaliter een directe vrije trap zou toekennen, is er binnen het strafschopgebied sprake van een penalty.

Een strafschop moet genomen worden vanaf de penaltystip, die zich elf meter van de doellijn bevindt. Een speler mag de strafschop pas nemen op het moment dat de scheidsrechter gefloten heeft. Totdat de speler de bal daadwerkelijk schiet, moet de keeper op zijn doellijn blijven staan. Hij mag uiteraard wel heen en weer bewegen, maar niet het veld in komen. Alle andere spelers moeten buiten het zestienmetergebied plaatsnemen

De juweeltjes van Panenka, Cruijff en Olsen

De strafschop is een spelregel die in 1891 relatief laat werd ingevoerd. De allereerste penalty werd toegekend aan de Schotse club Airdrieonians. Sindsdien zouden er velen volgen, maar slechts enkele strafschoppen zijn wereldberoemd geworden.

Eén daarvan is de Panenka. Een bijzondere strafschop, waarbij een voetballer ervoor kiest om de bal zacht – door het midden – in het doel te stiften. Voor deze variant moet je veel lef hebben, want als de keeper blijft staan kan hij de bal simpel pakken. Lukt het echter om te scoren, dan is het een juweeltje van een goal.

De Panenka-strafschop is genoemd naar de bedenker ervan: Antonin Panenka. Deze Tsjechoslowaakse speler voerde dit kunststukje voor het eerst uit in de EK-finale van 1976 tegen West-Duitsland. Veel spelers hebben daarna geprobeerd om Panenka te imiteren. Sommigen met succes, anderen faalden hopeloos.

Een ander pareltje is de variant waarmee Johan Cruijff en Jesper Olsen wereldroem vergaarden. In het competitieduel tussen Ajax en Helmond Sport in 1982 verraste Cruijff vriend en vijand door de strafschop niet rechtstreeks op doel te schieten, maar de bal opzij te spelen. Daar kwam zijn teamgenoot Jesper Olsen inlopen, die op zijn beurt de bal rustig terugspeelde naar Cruijff. Voor de aanvaller van Ajax was het vervolgens een koud kunstje om de bal in het lege doel te tikken. De verbouwereerde spelers van Helmond Sport stonden erbij en keken ernaar.

In 1957 namen de Belgen Rik Coppens en André Piters al eens een strafschop in drie delen. Zij waren eigenlijk de voorlopers van Cruijff en Olsen, maar de bewuste penalty kreeg pas bekendheid na de uitvoering van de Ajacieden.

en mogen het strafschopgebied pas weer inlopen op het moment dat de strafschop genomen is.

Wanneer een speler een strafschop heeft genomen, mag hij de bal pas weer aanraken op het moment dat deze door een andere speler is beroerd. Wanneer hij tegen de paal of lat schiet en de bal terug het veld in komt, mag de penaltynemer de bal dus niet opnieuw in het doel proberen te schieten. Het is uiteraard wel toegestaan dat zijn teamgenoten een doelpunt proberen te maken. Wanneer de doelman de strafschop stopt en de bal terug het veld in komt, mag de penaltynemer wel opnieuw proberen te scoren. De bal is dan immers aangeraakt door een speler van de tegenpartij.

Straffen: de kaarten

Om harde overtredingen en onsportief gedrag op het voetbalveld tegen te gaan, heeft de scheidsrechter de mogelijkheid om een speler te bestraffen met een gele of rode kaart. De gele kaart kan gezien worden als een laatste waarschuwing, terwijl de rode kaart direct tot gevolg heeft dat een speler het veld moet verlaten en de rest van de wedstrijd niet meer mag deelnemen aan het spel.

Gele kaart

Het is aan de scheidsrechter om te beoordelen wanneer een overtreding dusdanig zwaar is, dat deze bestraft moet worden met een gele kaart. Wel heeft de FIFA een aantal richtlijnen opgesteld, wanneer een voetballer sowieso op de bon geslingerd moet worden. Dit is het geval wanneer hij zich schuldig maakt aan onsportief gedrag, meerdere overtredingen achter elkaar maakt, de beslissing van de scheidsrechter openlijk becommentarieert, het spel doelbewust vertraagt (tijdrekken), het veld verlaat of betreedt zonder toestemming van de scheidsrechter en wanneer hij niet vrijwillig voldoende afstand neemt bij een hoekschop, vrije trap of ingooi.

Wanneer een speler in een wedstrijd twee gele kaarten krijgt, wordt dit omgezet naar een rode kaart. In dat geval zal de speler dus het veld moeten verlaten.

Het aantal gele kaarten dat een speler tijdens een seizoen of een toernooi krijgt wordt bij elkaar opgeteld en kan ook tot gevolg hebben dat de bewuste speler de volgende wedstrijd van zijn team moet missen.

Rode kaart

Als een speler een rode kaart krijgt, moet hij het veld meteen verlaten en mag hij niet meer vervangen worden. Zijn team speelt vanaf dat moment dus met een man minder. Bovendien moet de speler die rood heeft gekregen direct naar de kleedkamer en mag hij niet meer langs het veld verschijnen.

Een speler krijgt een rode kaart in de volgende gevallen:

- ✓ Wanneer er sprake is van ernstig gemeen spel.
- ✓ Wanneer hij zich schuldig maakt aan gewelddadig gedrag.
- ✓ Wanneer hij naar iemand spuugt.
- ✓ Wanneer hij een tegenstander een duidelijke scoringskans ontnemt door een overtreding te begaan.
- ✓ Wanneer hij een doelpunt van de tegenpartij voorkomt door de bal met de hand tegen te houden.
- ✓ Wanneer hij beledigende taal gebruikt, vloekt of opzichtige wegwerpgebaren maakt.
- ✓ Wanneer hij zijn tweede gele kaart in een wedstrijd ontvangt.

Bij ernstig gemeen spel kun je denken aan een tackle van achteren, een elleboogstoot, het slaan van een tegenstander of het inkomen met gestrekte benen. Het is aan de scheidsrechter om te beoordelen of een overtreding dusdanig ernstig is, dat hiervoor een rode kaart gegeven moet worden.

Gele kaart? Even afkoelen!

Om agressie op het voetbalveld tegen te gaan zijn er sinds het seizoen 2013/2014 enkele nieuwe spelregels in het Nederlandse amateurvoetbal doorgevoerd. Spelers die een gele kaart krijgen moeten verplicht tien minuten van het veld. Deze 'afkoelingsperiode' is meteen voelbaar voor zowel de speler als het team. De ploeg staat immers tien minuten met een man minder in het veld. De scheidsrechter houdt de tijd bij en geeft aan wanneer de bewuste speler mag terugkeren binnen de lijnen.

De KNVB hoopt op deze manier het geweld op de voetbalvelden terug te

dringen. De tijdstraf geldt voor alle teams die uitkomen in de zogenaamde B-categorie. Hieronder valt 75 procent van het Nederlandse amateurvoetbal. In de hogere klassen blijven de oude regels van kracht.

Daarnaast moeten jeugdspelers tegenwoordig een spelregelbewijs halen. Door een test, die bestaat uit tien vragen, raken zij vertrouwd met de spelregels. De KNVB verwacht dat jeugdige voetballers hierdoor meer begrip zullen krijgen voor de beslissingen van de scheidsrechter.

Ook wisselerspelers kunnen bestraft worden met een gele of rode kaart. Deze krijgen zij voorgehouden wanneer ze zich schuldig maken aan onsportief gedrag, de wedstrijd bewust vertragen (tijdrekken), zich misdragen op de reservebank of een grote mond hebben tegen de scheidsrechter.

De voordeelregel

Wanneer de scheidsrechter een overtreding constateert, hoeft hij niet per definitie voor te fluiten. Het kan voorkomen dat er een overtreding op een speler wordt begaan, maar dat zijn ploeg de bal wel in het bezit houdt en een goede kans kan creëren. De scheidsrechter kan op zo'n moment beslissen om de voordeelregel toe te passen. Hij gebaart dan met zijn handen dat hij de overtreding heeft waargenomen, maar dat er doorgespeeld moet worden. Op die manier krijgt de tegenpartij niet de kans om de verdediging te herorganiseren en kan het aanvallende team optimaal profiteren van de voordeelregel.

Na het toepassen van de voordeelregel, kan de scheidsrechter nog wel besluiten om de speler die de overtreding beging te bestraffen met een gele of rode kaart. Hij zal dit doen op het eerstvolgende moment dat het spel even stil ligt. Zo kan het dus voorkomen dat een speler een gele of rode kaart krijgt voor een overtreding die hij enkele minuten eerder heeft begaan.

De inworp

Een ingooi moet genomen worden wanneer de bal aan de zijkant van het veld buiten de lijnen gaat. Het team dat de bal als laatste heeft aangeraakt krijgt een inworp tegen.

Als een speler een ingooi doet, moet hij zich aan een aantal regels houden. Zo moet hij met twee voeten op de grond blijven staan (achter of op de zijlijn), de bal met twee handen vasthouden en ingooien van achter het hoofd. Daarnaast moet de inworp gedaan worden op de plek waar de bal buiten is gegaan. Vaak proberen voetballers enkele meters te smokkelen, maar officieel is dat verboden. Als de speler die de inworp doet zich niet aan deze regels houdt, mag de tegenpartij ingooien.

Er kan niet rechtstreeks vanuit een inworp gescoord worden. Als de bal toch in het doel wordt gegooid, zonder dat hij door een speler wordt aangeraakt, telt het doelpunt niet.

Daarnaast is het nuttig om te onthouden dat het vanuit een ingooi nooit buitenspel kan zijn.

De doeltrap

Een doeltrap wordt toegekend wanneer de bal de achterlijn passeert en als laatste is aangeraakt door een speler van de aanvallende partij. De doeltrap mag genomen worden op een willekeurige plek in het doelgebied. Dit is het kleine vak binnen het strafschopgebied.

De bal moet stilliggen als de doeltrap genomen wordt en de verdedigers mogen de bal pas aanraken als hij uit het strafschopgebied is. Wanneer een speler de bal toch aanraakt voordat hij het strafschopgebied heeft verlaten, moet de doeltrap overgenomen worden.

De doeltrap mag genomen worden door zowel de keeper als een veldspeler. Op dat moment mogen er geen andere spelers in het strafschopgebied staan. Tegenstanders mogen het strafschopgebied pas betreden op het moment dat de doeltrap genomen is.

Het is toegestaan om direct vanuit een doeltrap te scoren. Dit komt echter zelden voor.

De hoekschop

Een hoekschop - ook wel corner genoemd - wordt toegekend wanneer de bal de achterlijn passeert en als laatste is aangeraakt door een speler van de verdedigende partij.

De corner moet genomen worden in de hoek van het veld, die het dichtst ligt bij de plek waar de bal over de achterlijn ging. De vlag, die de hoek van het veld markeert, mag niet aangeraakt worden. Spelers van de tegenpartij moeten bij een hoekschop - evenals bij een vrije trap - 9,15 meter afstand houden, totdat de bal is gespeeld. De speler die de corner heeft genomen mag de bal niet meer aanraken, totdat een andere speler de bal heeft beroerd.

Regels voor de coach

De trainer kan heel belangrijk zijn voor een voetbalteam. Met nuttige aanwijzingen, motiverende woorden en het wisselen van spelers kan hij een groot aandeel hebben in het resultaat van de ploeg. Het is dan ook niet gek dat ook de coach zich aan de spelregels moet houden.

De trainer doet vanzelfsprekend niet actief mee aan het spel, maar het komt wel voor dat hij commentaar levert op de arbitrage. Net als bij spelers is dit niet toegestaan. Op een nette manier een bepaalde beslissing met de scheidsrechter bespreken kan er vaak nog wel mee door, maar wanneer de oefenmeester openlijk in discussie gaat met de scheidsrechter kan dit hem op een 'rode kaart' komen te staan.

De arbiter hoeft deze kaart niet te laten zien, maar hij kan de trainer wel verzoeken om op de tribune plaats te nemen. De coach is dan de rest van de wedstrijd niet meer welkom in de dug-out en de kleedkamer. Het is vervolgens aan de aanklager betaald voetbal om te beslissen of de oefenmeester bij de volgende wedstrijd weer gewoon op de bank mag plaatsnemen of dat hij wordt geschorst.

Voor de dug-out, waar de trainer en de spelers op de bank plaatsnemen, bevindt zich de instructiezone. In dit gebied mag de trainer zijn ploeg coachen. De oefenmeester mag dit gebied tijdens een wedstrijd echter niet verlaten. Deze regel is ingesteld om te voorkomen dat trainers het veld in lopen en in discussie gaan met de scheidsrechter. Wanneer een coach zich niet aan deze regel houdt, kan hij door de arbiter naar de tribune verwezen worden. Hij mag dan geen contact meer hebben met zijn spelers en de rest van de technische staf. Ook niet telefonisch.

Deel II

Aan de slag

... in dit deel

Dit is een overzicht van de belangrijkste punten die in dit deel worden behandeld. Het is bedoeld als een hulpmiddel voor de lezer om de inhoud van het boek te overzien en de belangrijkste punten te herinneren. Het is niet bedoeld als een vervangend middel voor de volledige tekst van het boek.

In dit deel...

De bal kan tevoorschijn gehaald worden. In dit deel gaan we het spel namelijk echt spelen. Je maakt kennis met de belangrijkste basisvaardigheden waarover een voetballer moet beschikken en middels enkele simpele oefeningen kun je aan je eigen voetbalskills werken. Daarnaast krijg je tips over de outfits en materialen die nuttig zijn om te gebruiken op het voetbalveld. Je leert de verschillende posities in het veld kennen en leest welke vaardigheden daarbij van belang zijn. Ook komen de diverse tactieken en strategieën aan bod. Alles wat nodig is om zelf een betere voetballer te worden en de tegenstander te verslaan.

Hoofdstuk 3

Het spel spelen

In dit hoofdstuk:

- ▶ De uitrusting die je nodig hebt
 - ▶ Trainingen bij een club
 - ▶ Je vaardigheden verbeteren
 - ▶ Scouts en talentendagen
-

Iedereen kent het gevoel. Je staat op een perfect gemaaid grasmat en de tribunes zitten vol met uitzinnige fans. De stand is 0-0 en op de stadionklok zie je dat er nog maar een minuut te spelen is. Op dat moment geeft de aanvoerder van jouw team een perfecte steekpass. Je ziet de bal komen en rent er in sneltreinvaart achteraan. De spanning op de tribunes bereikt zijn hoogtepunt terwijl jij opduikt voor het doel van de tegenstander. Even stokt de adem in je keel, maar met een geplaatste bal laat je de keeper kansloos en zie je de bal in het net verdwijnen. Overmand door geluk ren je over het veld, om vervolgens je teamgenoten emotioneel in de armen te vallen. Je hebt de wereldbeker gewonnen. En dan gaat de wekker...

Een carrière als profvoetballer is voor slechts weinigen weggelegd, maar dat moet je er niet van weerhouden om lekker te gaan voetballen. Red je het niet om de wereldtop te bereiken, dan heb je wel genoten van een prachtig spel. Voetbal is immers een passie, waarbij iedere training en wedstrijd een feestje kan zijn. In dit hoofdstuk bewandelen we de lange weg naar de voetbaltop en werken we aan je vaardigheden. De reis start op de amateurvelden en eindigt in de grootste voetbalstadions ter wereld!

Wat heb je nodig?

Het mooie aan voetbal is dat je eigenlijk alleen een bal nodig hebt om het spel te kunnen spelen. Dat neemt niet weg dat er veel spullen zijn die ons helpen om de sport optimaal te beleven. De uitrusting van een speler hoeft niet altijd duur te zijn, maar zorgt er wel voor dat je echt in de huid van een voetballer kruipt. Voordat ons voetbalavontuur begint, bekijken we de spullen die je nodig hebt.

De bal

Voetballen zijn er in alle soorten en maten. Wanneer je deze sport voor het eerst gaat beoefenen hoef je helemaal niet zo'n dure bal te kopen. Bedenk daarbij dat de beste voetballers ter wereld in hun jeugd niet eens altijd een voetbal tot hun beschikking hadden. De Argentijn Diego Maradona groeide op in een arme omgeving en fabriceerde zelf ballen van opgerolde kranten of bij elkaar gebonden sokken. Wat ik daarmee wil zeggen is dat een bal al snel geschikt is om het spel te leren. Het belangrijkste is immers dat je aan je balgevoel kunt werken. De moderne voetbal is gemaakt van leer of kunststof, met een waterdichte buitenkant. In nagenoeg iedere sportwinkel kun je voetballen kopen.

Het is nuttig om te weten dat een voetbal volgens de regels van de FIFA een omtrek moet hebben tussen de 68 en 70 cm en het gewicht moet liggen tussen de 410 en 450 gram. Maak je hier in het begin echter niet te druk om, want iedere bal heeft zijn voordelen. Met een kleine voetbal kun je immers beter werken aan je technische vaardigheden en je balcontrole.

Wanneer je een voetbal gaat kopen kun je het beste onderscheid maken tussen een wedstrijdbal en een trainingsbal. Het is de moeite waard om aan een wedstrijdbal meer geld uit te geven. De bal is dan namelijk gemaakt van beter materiaal en gaat langer mee. Ballen die je iedere dag gebruikt om te trainen hoeven niet van de aller hoogste kwaliteit te zijn. Er zijn zelfs ballen die speciaal voor trainingen bedoeld zijn. Deze zijn steviger en minder duur.

Wanneer je al wat langer voetbalt is het verstandig om ervaring op te doen met ballen van alle modellen. Je went daardoor aan het gedrag van de ballen in de lucht. Dit kan per exemplaar verschillen en vooral voor doelmannen is het handig om hierop voorbereid te zijn. Dan kom je in een wedstrijd niet voor onverwachte verrassingen te staan.

Een goed voorbeeld van een zwabberbal is de Jabulani, de officiële wedstrijdbal van het WK in 2010. Zowel keepers als aanvallers klaagden er destijds over dat de bal rare capriolen zou maken.

Kicksen: schoenen met noppen

Het is heel belangrijk om de juiste voetbalschoenen te dragen. Zij vormen de basis van je uitrusting. Let er daarbij op dat je schoenen niet knellen, anders loop je het risico op blessures. Voetbalschoenen worden in de volksmond kicksen genoemd. Het zijn schoenen met noppen eronder. Deze noppen zorgen ervoor dat je grip hebt op het grasveld. Vooral op een modderige ondergrond doen de noppen hun werk en voorkomen ze dat je uitglijdt bij iedere actie die je maakt. Let erop dat je leren kicksen koopt, want deze zijn lekker soepel.

Voetbalschoenen hebben in de loop der jaren een ware metamorfose ondergaan. Vroeger werd er gespeeld op zware werkschoenen, die boven

de enkel werden vastgebonden. De schoenen hadden vaak versterkte neuzen en er werd gebruik gemaakt van stalen noppen. Tegenwoordig zijn de kicken een stuk lichter en te verkrijgen in alle denkbare modellen. Sommige voetbalschoenen zijn speciaal geschikt voor spelers die het van hun snelheid moeten hebben, terwijl andere weer ontworpen zijn om de voet maximaal te beschermen. Denk bij het kopen van je kicken goed na wat voor jou belangrijk is en laat je inlichten door een medewerker van de winkel.

Het zal je ongetwijfeld zijn opgevallen dat veel profvoetballers spelen op kicken in alle kleuren van de regenboog. Ook in de sportwinkels is het tegenwoordig een bonte verzameling. Steeds meer kicken worden ontworpen met het oog op de mode. Je betaalt hier echter ook voor. Vooral de modellen die door sterspelers als Lionel Messi en Cristiano Ronaldo worden gedragen, zijn een stuk duurder. Het is leuk om deze te dragen, maar realiseer je wel dat de schoen nooit de voetballer maakt! Je kan nog zulke mooie kicken aan je voeten hebben, maar als je alle ballen naast schiet heb je daar niets aan.

Wanneer je voetbalschoenen gaat kopen, moet je niet vergeten om je voetbalkousen mee te nemen. Als je de kicken namelijk past met een dunnere sok, loop je het risico dat je de schoenen te klein koopt. Dat zou zonde zijn!

Het is belangrijk om je voetbalschoenen goed te verzorgen en ze na iedere wedstrijd schoon te maken. Verwijder de aarde en borstel het vuil eraf. Smeer de schoenen daarna in met vet, om het leer te voeden. Op die manier blijven je kicken soepel en gaan ze langer mee.

Scheenbeschermers

Scheenbeschermers zijn verplicht in iedere officiële wedstrijd. Dat is maar goed ook, want ze verminderen de kans op ernstige beenblessures aanzienlijk. Een scheenbeschermer is gemaakt van licht plastic en wordt overtrokken met katoen. Je draagt ze onder je voetbalkousen en bij de meeste modellen bevestig je ze met klittenband aan je been. Scheenbeschermers zitten over het algemeen comfortabel en je merkt nauwelijks dat je ze om hebt. Tegelijkertijd ben je goed beschermd tegen tackles.

De schenen, voeten en kuiten zijn bij voetbal het meest kwetsbaar, omdat het spel zich daar afspeelt. Door die lichaamsdelen te beschermen verminder je de kans op blessures. Het is daarom een aanrader om ook enkelbeschermers te dragen. Deze zijn niet verplicht, maar zitten vaak al verbonden aan de scheenbeschermer.

Ook scheenbeschermers zijn verkrijgbaar in bijna alle sportzaken. Je kunt ze zo duur maken als je zelf wilt. Voor scheenbeschermers van een hoge kwaliteit betaal je uiteraard meer. Maar bedenk ook hierbij dat de prijs stijgt wanneer een bepaalde scheenbeschermer wordt aanbevolen door een beroemde voetballer.

Het tenue

Op straat kun je lekker voetballen in de kleding die je zelf uitkiest, maar wanneer je bij een club gaat spelen zul je ook het tenue van die vereniging moeten dragen. Alle spelers van een team – met uitzondering van de keeper – moeten dezelfde outfit dragen.

Het shirt

Voetbalshirts worden meestal gemaakt van synthetische stoffen, die geschikt zijn in alle weersomstandigheden. Iedere speler mag zelf beslissen of hij voetballt in een shirt met korte of lange mouwen. Wel is het verplicht dat er mouwen aan het shirt zitten. Spelen in een hemd is dus niet toegestaan. Als je een voetbalshirt gaat kopen, moet je er op letten dat het shirt ruim genoeg zit. Je kunt er dan vrijuit in bewegen en het komt de luchtcirculatie ten goede. Daarmee voorkom je dat je erg gaat zweten tijdens een wedstrijd. Tegelijkertijd is het belangrijk dat je shirt niet te wijd is. Dan kunnen tegenstanders er makkelijk aan trekken en het is ook wat waard dat je tenue er fatsoenlijk uitziet.

In de negentiende eeuw zag de voetbalkleding er heel anders uit dan tegenwoordig. Mannen van stand droegen lange broeken, lange hemden en een pet of hoed. In de loop der tijd werd er steeds meer kleding ontwikkeld die erop gericht was dat sporters er makkelijk in konden bewegen. Rugnummers deden hun intrede in de jaren dertig van de vorige eeuw. Namen op het shirt kwamen daar pas in de jaren tachtig bij.

Shorts

Ook voetbalbroekjes hebben zich door de jaren heen ontwikkeld. Droegen vroeger hele lange broeken, in de jaren tachtig van de vorige eeuw werden hele korte broekjes juist de trend. Tegenwoordig is de lengte van een short gemiddeld. Met een touwtje kun je de broek aantrekken, zodat hij goed aansluit op je taille. Als je bij een club speelt krijg je een voetbalbroekje dat bij het tenue van de ploeg hoort, maar in je vrije tijd kun je uiteraard zelf bepalen wat voor soort short je draagt.

Een trainingspak

Tijdens trainingen hoef je uiteraard niet het officiële wedstrijdtenue te dragen. Je kunt dan zelf je kleding bepalen. Ook tijdens een training is het vaak lekker om een voetbalshirt en korte broek te dragen, maar in de winter kun je er ook voor kiezen om je iets warmer te kleden. Een trainingspak is dan een aanrader. Het zit soepel, houdt de spieren warm en is gemaakt om in te sporten. Ook als je tijdens een wedstrijd op de reservebank plaats moet nemen is een trainingspak onmisbaar. Het dragen van deze kleding voorkomt dat je lichaam te snel afkoelt.

De outfit van een keeper

Keepers moeten een tenue dragen dat een andere kleur heeft dan dat van de rest van het team. Op die manier zijn zij makkelijk te onderscheiden van de veldspelers en is het voor iedereen duidelijk wie de bal met zijn handen mag aanraken. Het tenue van een keeper is zo ontworpen dat het bovenlichaam beter beschermt wordt dan bij veldspelers. Keepers moeten tijdens een wedstrijd immers naar ballen duiken om hun doel schoon te houden. Vooral de ellebogen en knieën moeten daarom goed beschermd worden.

Daarnaast dragen doelmannen keepershandschoenen. Deze zorgen ervoor dat de bal met minder kracht tegen de hand komt en beschermen tegen blaren, gescheurde nagels en andere handblessures.

Overige items

Als je over bovenstaande kleding beschikt, ben je in principe klaar om het veld op te gaan. Toch zijn er nog enkele items die nuttig kunnen zijn wanneer je gaat voetballen:

- ✓ **Een sporttas.** Deze is lekker groot en je kunt er alles in meenemen.
- ✓ **Een ballenpomp.** Deze kan altijd van pas komen. Als je veel met een bal voetbalt, wordt hij vanzelf zachter. Dan is het natuurlijk handig wanneer je hem kunt oppompen.
- ✓ **Een bidon.** Vul deze met water, zodat je tijdens de training af en toe een slokje kunt nemen. Het stilt de dorst en je vochtgehalte blijft op peil.
- ✓ **Handschoenen.** Op extreem koude dagen kan het fijn zijn om je handen te beschermen tegen de kou. Er zijn speciale handschoenen voor tijdens het sporten te koop.
- ✓ **Onderkleding.** Een slidingbroekje of thermobroek is op koude dagen nuttig om de spieren warm te houden. Je draagt deze gewoon onder je shorts. Ook een extra shirt onder je voetbaltenue kan op koude dagen aangenaam zijn. Je kunt het beste zelf aanvoelen waar jij je lekker bij voelt.

Aan de slag

Als je eenmaal over een goede voetbaluitrusting beschikt kun je echt aan de slag. Het hoeft niet lang te duren om jezelf de basisvaardigheden van het spel eigen te maken. Passen, schieten, aannemen, dribbelen, koppen en ballen veroveren zijn de belangrijkste technieken waarover een voetballer moet beschikken. Om die vaardigheden onder de knie te krijgen is trainen het sleutelwoord. Door veel te oefenen, zul je al snel merken dat je stappen vooruit maakt en dat je in staat bent om aan wedstrijden deel

te nemen. En vergeet daarbij niet te genieten van al het moois dat het voetbal te bieden heeft!

Als je voor het eerst op het voetbalveld verschijnt, is het nuttig om te weten dat er grofweg vier basisposities bestaan. Dat zijn de volgende:

- ✓ **Keeper.** Het is de taak van de keeper om de bal ten koste van alles uit zijn doel te houden. Hij moet voorkomen dat de tegenstander een doelpunt maakt en mag als enige speler in het veld daarvoor al zijn lichaamsdelen gebruiken. Dus ook zijn armen en zijn handen.
- ✓ **Verdediger.** Een verdediger heeft als voornaamste taak om zijn doel te verdedigen. Hij moet voorkomen dat de tegenstander kan scoren. Dit kan met behulp van tackles, slidings en goed getimed ingrepen. In balbezit wordt vanuit de verdediging de opbouw verzorgd.
- ✓ **Aanvaller.** De rol van een aanvaller is om doelpunten te maken en zijn teamgenoten in staat te stellen om te scoren. Een goed schot, een verfijnde voorzet en een neusje voor de goal zijn nuttige eigenschappen.
- ✓ **Middenvelder.** Als middenvelder vorm je de schakel tussen de verdediging en aanval. Bij balverlies moet je defensief je steentje bijdragen, maar wanneer jouw ploeg de bal heeft veroverd wordt er ook van je verwacht dat je de aanvallers assisteert. Middenvelders maken vaak de meeste meters tijdens een wedstrijd. Een goede conditie is hier extra van belang.

In het volgende hoofdstuk komen de posities in het veld uitgebreider aan bod, maar als je net begint te voetballen is het leuk om te ontdekken welke positie het best bij je past. Als verdediger moet je immers over andere eigenschappen beschikken, dan als aanvaller. Door op alle posities te oefenen, kom je er vanzelf achter waar je het lekkerst speelt. Als dit eenmaal door hebt, is het verstandig om je op één positie te focussen. Je kunt dan specifiek gaan trainen op de punten die op jouw positie het meest van belang zijn. Door ook wedstrijden op die positie te spelen ga je bepaalde spelsituaties herkennen en leer je hoe je op die momenten het beste kunt handelen. Zo kun je uitgroeien tot de verdedigende rots in de branding, de kilometervreter op het middenveld of de spits die aan de lopende band scoort!

De training

Voetballen leer je door te voetballen. Daarom zijn trainingen een vast onderdeel van het spel. Tijdens een oefensessie werk je uiteraard aan je conditie en je voetbalvaardigheden, maar je leert ook hoe je met bepaalde spelsituaties om moet gaan. Voetbal is immers een teamsport, waarbij je met z'n allen een goede prestatie neer moet zetten. Je kunt zelf nog zo goed kunnen voetballen, wanneer het team als los zand aan elkaar hangt is de kans op succes erg klein. Trainingen zijn daarom niet

alleen belangrijk om zelf een betere voetballer te worden, maar vooral ook om als team te groeien.

Teamfuncties

Overal ter wereld wordt voetbal met hetzelfde uitgangspunt gespeeld: het winnen van wedstrijden. Daarvoor zal een team meer doelpunten moeten maken dan de tegenpartij. Om dit voor elkaar te krijgen moet de ploeg aanvallen. Dit betekent automatisch dat de tegenpartij verdedigt. Omdat het balbezit voortdurend wisselt, is er ook nog sprake van de omschakeling. Deze drie aspecten – aanvallen, verdedigen en omschakelen – noemen we teamfuncties. Als ploeg moet je ervoor zorgen dat je al deze zaken goed voor elkaar hebt. Een hechte teamorganisatie en een duidelijke onderlinge taakverdeling zijn noodzakelijk om een wedstrijd te kunnen winnen.

De teamfuncties kunnen nog onderverdeeld worden in teamtaken. Bij het aanvallen zijn dat opbouwen en scoren en bij het verdedigen gaat het om storen en het voorkomen van doelpunten. Tijdens wedstrijden moeten alle 22 spelers op het veld beslissingen nemen en de speler die de bal heeft moet daarop reageren. Keuzes maken is dus ook een essentieel onderdeel van het spel.

Ik maak dit duidelijker aan de hand van een voorbeeld. Wanneer een ploeg de bal heeft en ten aanval trekt, moet de speler in balbezit een eerste keuze maken. Speelt hij de bal af naar een teamgenoot, gaat hij het veld over dribbelen, probeert hij een schot op doel te lossen of zet hij een actie in om zijn tegenstander te passeren? De beslissing die hij neemt, hangt mede af van zijn teamgenoten. Zij zullen zich zo goed mogelijk moeten vrijlopen. Daarnaast speelt ook de plek op het veld een rol. Wanneer een speler zich op zijn eigen speelhelft bevindt, zal hij waarschijnlijk een andere keuze maken, dan wanneer hij dichtbij het doel van de tegenpartij staat. Alle handelingen die spelers doen, komen dus voort uit verschillende spelsituaties tijdens een wedstrijd.

Wedstrijdsituaties nabootsen

Om de verschillende spelsituaties te leren kennen en te weten hoe je moet handelen, is het belangrijk om hierop te trainen. Oefeningen in het passen, dribbelen, schieten en verdedigen moeten vaak herhaald worden en in wisselende spelsituaties uitgevoerd worden. Op die manier leg je de link naar echte wedstrijden. Spelers moeten hun handelingen op elkaar afstemmen. Een goede trainer weet welke oefeningen nuttig zijn voor het team en zal hier tijdens de training mee aan de slag gaan.

Individuele ontwikkeling

Als team moet je tot goede prestaties komen, maar je individuele ontwikkeling blijft natuurlijk ook belangrijk. Een verfijnde techniek en bal-

controle zijn immers noodzakelijk om je teamtaken naar behoren uit te kunnen voeren. Dribbelen, passen en schieten zijn middelen om kansen te creëren en doelpunten te maken. En als je dat negentig minuten lang wilt volhouden, zul je ook over een goede conditie moeten beschikken. Kortom, het is belangrijk om jezelf te blijven verbeteren, maar nooit het teambelang uit het oog te verliezen.

De warming-up

Voordat je aan een training of wedstrijd begint is een goede warming-up noodzakelijk. Je lichaam zal straks op volle kracht moeten werken en de spieren moeten opgewarmd worden. Daarmee verklein je de kans op blessures. Tien minuten rustig joggen is een goede manier om je lichaam op gang te brengen. Met enkele oefeningen erbij warm je de spieren verder op: hakken-billen, knieheffen en zijwaarts sprongen zijn mogelijke opties.

Vervolg je warming-up met enkele rek- en strekoefeningen. Hieronder volgen drie suggesties:

- ✓ Sta rechtop, pak de punt van je voet vast en trek je hak voorzichtig naar je achterwerk. Geef met je voet wat tegendruk. Houdt dit even vol en wissel van been.
- ✓ Sta rechtop, buig naar voren en probeer met je vingertoppen de punt van je voet aan te tikken. Als het goed is voel je dat je beenspieren nu gerekt worden. Let op dat je de oefening niet forceert. Houd dit ongeveer 15 seconden vol en ontspan weer even. Je kunt deze oefening daarna nog een keer overdoen.
- ✓ Doe een reeks sit-ups. Zorg er wel voor dat je voldoende kracht overhoudt voor de training of wedstrijd en bedenk dat deze oefening slechts bedoeld is als warming-up.

Na deze oefeningen kun je de bal erbij nemen en met je ploeggenoten enkele passioefeningen doen. Je zet dan je warming-up voort en werkt ook gelijk aan je balgevoel. Eventueel kun je nog een paar schoten op doel lossen. Sluit je warming-up af met enkele korte sprintjes.

Ook op warme dagen is het belangrijk om een warming-up te doen. Uiteraard hebben je spieren op koude winterdagen meer tijd nodig om warm te worden. Let op dat je ook tijdens de rust in beweging blijft en eventueel je spieren bedekt met bijvoorbeeld een warme trainingsbroek.

Je vaardigheden verbeteren

Ik zou in dit boek heel uitgebreid kunnen beschrijven hoe je het beste een bal kunt aannemen, passen en schieten, maar de beste manier om deze vaardigheden onder de knie te krijgen is door simpelweg veel te oefenen en te leren van de trainer en je medespelers. Wel kan ik je met enige tips op de goede weg helpen.

Een pass geven

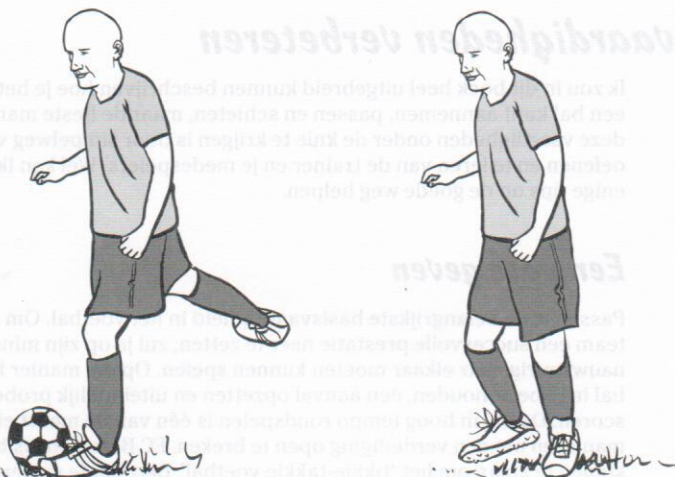
Passen is de belangrijkste basisvaardigheid in het voetbal. Om met je team een succesvolle prestatie neer te zetten, zul je op zijn minst de bal nauwkeurig naar elkaar moeten kunnen spelen. Op die manier kun je de bal in je bezit houden, een aanval opzetten en uiteindelijk proberen te scoren. De bal in hoog tempo rondspelen is één van de meest effectieve manieren om een verdediging open te breken. FC Barcelona is bekend komen te staan om het 'tikkie-takkie voetbal'. Beroemde spelers als Andres Iniesta en Xavi zijn meesters in het geven van een goede pass, zelfs als ze kort gedekt staan. Het is bittere noodzaak om jezelf deze vaardigheid eigen te maken, want als je niet kunt passen, kun je eigenlijk niet voetballen.

Het belangrijkste bij het geven van een goede pass is dat de bal bij de ontvanger terecht komt, zonder onderschept te worden door de tegenpartij. Om een korte nauwkeurige pass te geven, kun je het beste de binnenkant van je voet gebruiken. Je doet dat als volgt:

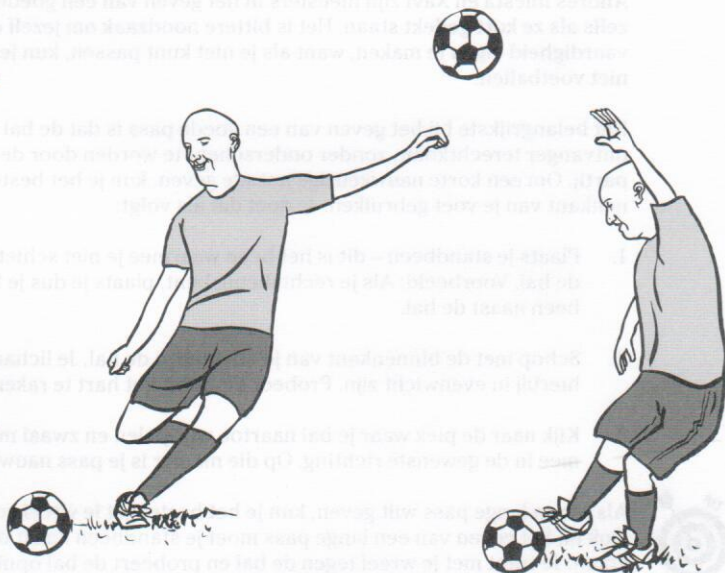
1. Plaats je standbeen – dit is het been waarmee je niet schiet – naast de bal. Voorbeeld: Als je rechtsbenig bent, plaats je dus je linkerbeen naast de bal.
2. Schop met de binnenkant van je voet tegen de bal. Je lichaam moet hierbij in evenwicht zijn. Probeer de bal in het hart te raken.
3. Kijk naar de plek waar je bal naartoe wil spelen en zwaai met je been mee in de gewenste richting. Op die manier is je pass nauwkeuriger.

Als je een lange pass wilt geven, kun je het beste met je wreef schieten. Ook bij het geven van een lange pass moet je standbeen naast de bal staan. Je trapt met je wreef tegen de bal en probeert de bal opnieuw in het hart te raken. Over grote afstanden is het soms verstandiger om de bal door de lucht te spelen. Als je dit wilt doen, moet je de bal iets aan de onderkant raken. Met een pass door de lucht kun je vaak langere afstanden afleggen.

Figuur 3.1a:
Bij het geven
van een
korte pass
moet je de
bal proberen
met de bin-
nenkant van
de voet in
het hart te
raken

Figuur 3.1b:
Bij een lange
pass schiet
je de bal met
je wreef

Balcontrole

Een pass kunnen geven is één, maar de bal ook goed kunnen ontvangen is een tweede. Balcontrole is essentieel in het voetbal. De beste spelers ter wereld hebben bijna allemaal gemeen dat zij bijna nooit problemen hebben met het aannemen van de bal. Terwijl ze de bal ontvangen zijn ze vaak al bezig met de volgende stap. Kijk maar eens naar Lionel Messi en Cristiano Ronaldo, maar ook naar spelers als Wayne Rooney en Ronal-

Oefening baart kunst

Passen kun je makkelijk oefenen met je medespelers. Ga ongeveer tien meter uit elkaar staan en probeer de bal strak in elkaars voeten te spelen. Let er daarbij op dat je de bal in het midden probeert te raken en voldoende kracht mee geeft. De lange pass train je op dezelfde manier, maar met het verschil dat je verder uit elkaar gaat staan en de bal met de wreef schiet. Probeer hierbij ook de bal door de lucht te spelen, door hem iets aan de onderkant te raken.

Om je passingskills te verbeteren kun je ook met drie teamgenoten in een driehoekje gaan staan. Een vierde speler neemt als 'verdediger' in het midden plaats en probeert de passes te onderscheppen. Zorg dat je goed de vaart in de oefening houdt. Speel de bal zo snel mogelijk rond en voorkom dat de verdediger deze kan veroveren. De kunst is om controle over de bal te houden, ondanks de stoorzender en de snelheid waarin de oefening wordt gedaan.

dinho. Allemaal beheersen ze deze finesse tot in de puntjes. Hoe ze de bal ook krijgen, met de voet, de knie, de borst of het hoofd leggen ze hem stil.

Dat dit hen zo makkelijk af gaat, komt door de duizenden uren training die ze hieraan hebben gewijd. Vaak begonnen deze sterspelers al op jonge leeftijd met voetballen. Op straat leerden zij het spel en niet zelden werd er gevoetbald met een prop kranten of een tennisbal. Dat is ook gelijk een tip aan iedereen die wil leren voetballen. Probeer ook eens te voetballen met een kleinere bal. Dat is lastiger, maar tevens een goede methode om je balcontrole en techniek te verbeteren!

Welk lichaamsdeel je gebruikt bij het aannemen van een bal, hangt af van het soort pass dat je ontvangt. Ballen die over de grond aangespeeld worden, kun je uiteraard het beste met de voet controleren. De eenvoudigste methode is om de binnenkant van je voet te gebruiken. Dit is een breed vlak, waarmee je de bal kunt afstoppen. Let op dat je bij het aannemen niet met je voet naar de bal toe beweegt. Dan springt deze namelijk makkelijker van je voet af. Probeer de bal bij het eerste balcontact iets naar voren te laten springen, zodat je direct een goede pass kunt geven of een schot kunt lossen. Wanneer je dit onder controle hebt, kun je een volgende stap zetten. Als je snel bij je tegenstander wilt wegdraaien, is het raadzaam om de bal met de buitenkant van je voet aan te nemen. Door de bal met de bovenkant van je voet aan te nemen, kun je snel aan een dribbel beginnen. Probeer het eens uit.

Er zijn enkele simpele oefeningen om je balcontrole te verbeteren. Je kunt de bal bijvoorbeeld tegen een muurtje aanspelen en hem telkens aannemen met een ander deel van de voet. Probeer daarbij het tempo op te voeren. Als je de bal goed controleert zorg je ervoor dat hij direct in positie ligt om opnieuw tegen de muur te schieten. Een andere oefening is om met een medespelers simpelweg de bal naar elkaar over te schieten. Probeer ook hierbij de verschillende aannames uit, voer het tempo op en maak er een uitdagend spelletje van.

Aanname van hoge ballen

Bij het controleren van hoge ballen is het vaak verstandiger om je bovenbeen of borst te gebruiken. Blijf in deze gevallen goed naar de bal kijken en schat de baan van de bal in. Breng je bovenbeen langzaam naar de bal toe en probeer hem hiermee op te vangen. Breng je been dan rustig terug naar de grond en laat de bal voor je voeten vallen. Indien je de bal met je borst wilt controleren, is het belangrijk om in te schatten op welke plek de bal ongeveer zal landen. Ga daar staan en buig iets door je benen. Leun een beetje naar achteren en steek je borst naar voren. Laat de bal op je borst vallen en beweeg iets mee in die richting. De bal zal voor je voeten vallen.

Het is lastig om deze oefeningen op papier duidelijk te maken, maar als je genoeg oefent zul je vanzelf merken dat het steeds beter gaat. Het klinkt als een cliché, maar oefening baart kunst.

Dribbelen

Wie herinnert zich niet de fantastische solo van Diego Maradona tijdens het duel tussen Argentinië en Engeland in de halve finale van het WK van 1986. Als een ware balvirtuoos dribbelde Maradona de Engelsen voorbij alsof ze er niet stonden. De bal leek met een touwtje aan zijn voet vast te zitten. Vanaf de middenlijn stoomde de Argentijn op naar het vijandelijk doel. Nadat hij vijf Engelse spelers en de doelman was gepasseerd, ronde hij zijn solo ook nog doeltreffend af. Een beter voorbeeld van de dribbelkunst is er niet.

Zowel voor aanvallers als verdedigers is dribbelen een bijzonder nuttige vaardigheid. De kunst is om op volle snelheid toch controle over de bal te houden. Als je een beginnende voetballer bent, zal dat misschien niet direct lukken. Geen paniek, want niemand verwacht dat jij de nieuwe Maradona bent. Met een simpele oefening kun je het dribbelen snel onder de knie krijgen. Volg daarbij de volgende stappen:

1. Loop rustig met de bal aan je voet over het veld en schiet de bal met je wreef ongeveer een meter voor je uit. Probeer hierbij steeds je linker- en rechtervoet af te wisselen. Pas op dat je de bal niet te ver voor je uit speelt. Als er verdedigers zouden staan, moet je de bal immers ook dicht aan je voet houden.
2. Als je stap 1 eenmaal onder de knie hebt, kun je ook de andere delen van je voet gaan gebruiken. Speel de bal dus ook met de binnenkant en buitenkant van je voet voor je uit.
3. Gelukt? Probeer dan nu het tempo op te voeren. Ga rustig joggen en neem de bal op dezelfde manier mee als je hiervoor deed. Wissel nog steeds je linker- en rechtervoet af. Als ook dit je goed af gaat, kun je gaan rennen. Maar pas op dat je niet te hard sprint! Het belangrijkste is immers dat je ook op volle vaart controle over de bal houdt.

Houdt bij het dribbelen je hoofd omhoog. Natuurlijk mag je af en toe naar de bal gluren, maar het is belangrijk om het overzicht te houden. In een officiële wedstrijd moet je immers weten waar je teamgenoten zich bevinden en of je nog verdedigers op je pad tegenkomt. Wanneer je hierin slaagt, beschik je over een gevaarlijk wapen.

Schieten

Om doelpunten te kunnen scoren, is een nauwkeurig en krachtig schot een vereiste. Als je dat onder de knie hebt kun je ballen subtiel in de hoek schieten of juist snoeihard het net injagen. Onthoudt dat de zuiverheid van je schot het belangrijkste is. Je schot kan nog zo hard zijn, als de bal naast of over vliegt, is je kans verkeken.

Om tot een goed schot te komen, kun je de volgende basisstappen volgen:

1. Bepaal voor jezelf waar in het doel je de bal wilt schieten en focus je daarop.
2. Plaats je standbeen naast de bal en zorg dat je lichaam in evenwicht is.
3. Kijk over de bal heen en schiet met je wreef. Probeer de bal in het hart te raken.
4. Maak de zwaaibeweging met je been af en wijs de bal met je voet na. Je schot wordt zo nauwkeuriger en het wint aan kracht.

De grootste kwaliteit van spitsen is dat zij een echt 'goaltjesinstinct' hebben. Om dat zelf ook te ontwikkelen is het belangrijk dat je altijd weet waar het doel is. Ook als je met je rug ernaar toe staat. Wanneer je de bal ontvangt, moet je vooral rustig blijven. Raak niet in paniek, omdat je een kans krijgt. Daarnaast is het natuurlijk nuttig om ook te oefenen met je zwakke been te schieten. Het zal tijdens de wedstrijden soms voorkomen dat de bal voor je zwakke been belandt en je eigenlijk geen tijd hebt om hem voor je goede been neer te leggen. Als je in staat bent om ook met je zwakkere been een doelpunt te maken, is dat een groot voordeel.

Niet altijd is een loeihard schot de beste oplossing. Soms kan een subtiel balletje effectiever zijn. Denk daaraan als je de bal dichtbij het doel van de tegenstander ontvangt. In dit soort gevallen kun je de bal met de binnenkant van je voet in de hoek plaatsen. Het zal niet de eerste keer zijn dat de keeper zich op een schot verkiijkt of er simpelweg niet bij kan.

De effectiefste manier om je schietvaardigheid te trainen, is door veel op doel te schieten. Zoek de lage hoeken, maar probeer ook eens een bal in de kruising te jagen. Wissel subtiele schoten af met harde pegels. Om aan de nauwkeurigheid van je schot te werken kun je ook kleine doeltjes maken en van afstand proberen raak te schieten.

Koppen

Wanneer een bal hoog door de lucht op je afkomt, is een kopbal vaak de beste manier om de bal te spelen. Bedenk wel dat aanvallend koppen iets heel anders is dan verdedigend een bal weggoppen. Beide situaties komen hieronder kort aan bod.

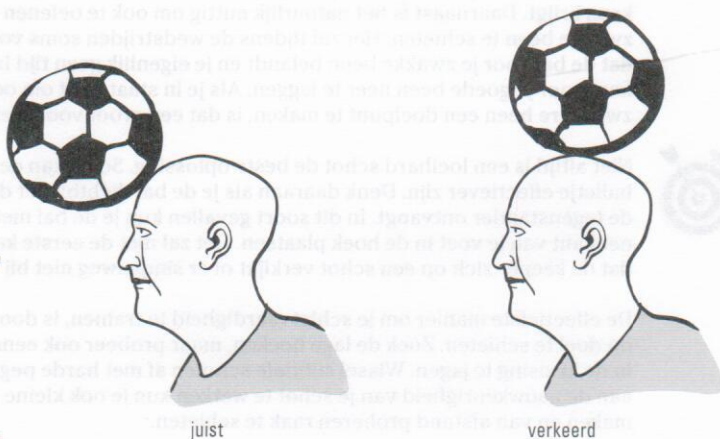
Een bal weggoppen

Als verdediger ben je de rots in de branding. Het is jouw taak om te voorkomen dat de tegenpartij kan scoren. Wanneer je een hoge bal te verwerken krijgt, zul je daarbij het hoofd moeten gebruiken. De bal weggoppen is namelijk de beste en snelste methode om een gevaarlijke situatie te voorkomen. Het voornaamste doel is om de bal hard uit het strafschopgebied weg te koppen. Vastberadenheid, je goed positioneren en timing zijn belangrijk.

Kijk waar de bal terecht gaat komen en zorg dat je eerder op die positie bent dan je tegenstander. Probeer de bal zo hoog mogelijk in de lucht te raken, dit kan door op het juiste moment te springen. Hierbij komt de timing kijken. Je moet het moment aanvoelen en inschatten. Door met één voet af te zetten kun je hoger springen. Houdt je ogen altijd op de bal gericht en sluit je ogen niet voordat je de bal daadwerkelijk raakt. Span je nek en borstspieren aan en knik naar voren. Probeer de bal op je voorhoofd te raken, dan kun je hem de meeste kracht meegeven en beter richten. Pas op dat je hem niet bovenop je hoofd raakt of hard in je gezicht krijgt. Ten eerste kun je de bal dan geen richting meer meegeven en daarnaast kan het ook pijn doen.

Op doel koppen

Aanvallend koppen is weer een andere vaardigheid, waarbij nauwkeurigheid een belangrijke rol speelt. Het gaat er niet om dat je de bal hard

Figuur 3.2:
De juiste en verkeerde manier om een bal te koppen

weg kopt, maar dat je hem tussen de palen knikt. Je wilt immers scoren! Als aanvaller is het belangrijk dat je op tijd een beslissing neemt wat je met de bal gaat doen. Kop je hem op doel, kop je hem terug naar een teamgenoot of is een volley toch de beste oplossing? Die beslissing moet je in een split-second nemen. Houdt dus het overzicht. Een richtlijn is dat je ballen boven dijbeenhoogte het beste kunt koppen. Wanneer je op doel kopt kun je het beste proberen de bal laag in één van de hoeken te knikken. Dit is niet makkelijk en je zult er veel op moeten trainen. Maar als het lukt heb je er als spits wel een extra wapen bij. Let ook op de rebound. Als de keeper jouw kopbal stopt maar niet onder controle krijgt, kun je hem in tweede instantie mogelijk alsnog in het doel schieten.

Een bal onderscheppen

Een solide defensie vormt de basis van een winnend team. De meeste aandacht gaat tijdens wedstrijden vaak uit naar de aanvallers, omdat zij met doelpunten voor de hoogtepunten tijdens een duel zorgen. Maar dat is niet altijd terecht. Teams met een slechte verdediging winnen namelijk zelden prijzen. Besef je als verdediger goed dat jouw taak binnen de ploeg onmisbaar is!

Een nuttige vaardigheid waar je als verdediger over moet beschikken, is het onderscheppen van ballen. Dit is de meest effectieve manier om de bal te veroveren en het spel snel voort te zetten. Een bal onderscheppen levert veel ruimte en tijdswinst op. De kunst is om een pass van de tegenpartij te doorzien. Als je daarna snel handelt, kun je de bal afpakken door de pass te onderscheppen. Inzicht en timing zijn belangrijk. Als het je lukt de bal te veroveren, behoort een snelle counter tot de mogelijkheden.

Het onderscheppen van ballen is niet alleen een taak van de verdedigers. Voor hen heeft deze vaardigheid extra prioriteit, maar ook de andere spelers in het veld kunnen hiermee belangrijk zijn. Een aanvaller die diep op de helft van de tegenstander een bal onderscheept, kan razendsnel een kans creëren en mogelijk zelfs een doelpunt maken. De verdedigers van de tegenpartij hebben dan namelijk weinig tijd om hun fout te herstellen.

Tackelen

Het veroveren van de bal is de belangrijkste eigenschap waarover een verdediger moet beschikken. De beste methode om je tegenstander de bal te ontfutselen, is door een tackle in zetten. Bedenk daarbij dat je in principe niet je handen en armen mag gebruiken om de aanvaller af te stoppen. Voetbal is een contactsport, maar tot op zekere hoogte. De intentie moet altijd zijn om de bal te spelen. Als de scheidsrechter vindt dat je te roekeloos je tackle inzet, zal hij fluiten voor een overtreding. Je kunt kiezen uit enkele verschillende technieken om de bal te veroveren.

Een blok zetten

Wanneer een tegenstander recht op je af komt stormen, kun je de bal het beste met de binnenkant van je voet blokkeren. Dit heet een *bloktackle*. Ren als verdediger naar de aanvaller toe en houdt hem op ongeveer een halve meter afstand. Probeer daarna een korte en zuivere tackle in te zetten. Houd je been in een rechte hoek en strek het been wat naar voren om het blok te zetten. Gebruik je lichaamsgewicht om de tegenstander aan te pakken. Let er wel op dat je tackle altijd gericht is op de bal. Op die manier is de kans dat je een overtreding maakt kleiner.

Een schouder tackle

Een schouder tackle kun je het beste gebruiken wanneer je naast een aanvaller rent. Om de aanval van de tegenpartij onschadelijk te maken, moet je proberen voor je man te komen. Schouder aan schouder duelleer je om de bal. Probeer op kop te komen door je lichaam in de strijd te gooien. Je hebt het voordeel, dat jij op dat moment niet de bal aan je voet hebt en dus op volle snelheid kunt sprinten. Het uitdelen van een schouderduw is toegestaan, zolang je dit gedisciplineerd doet. De beoordeling daarvan is aan de scheidsrechter.

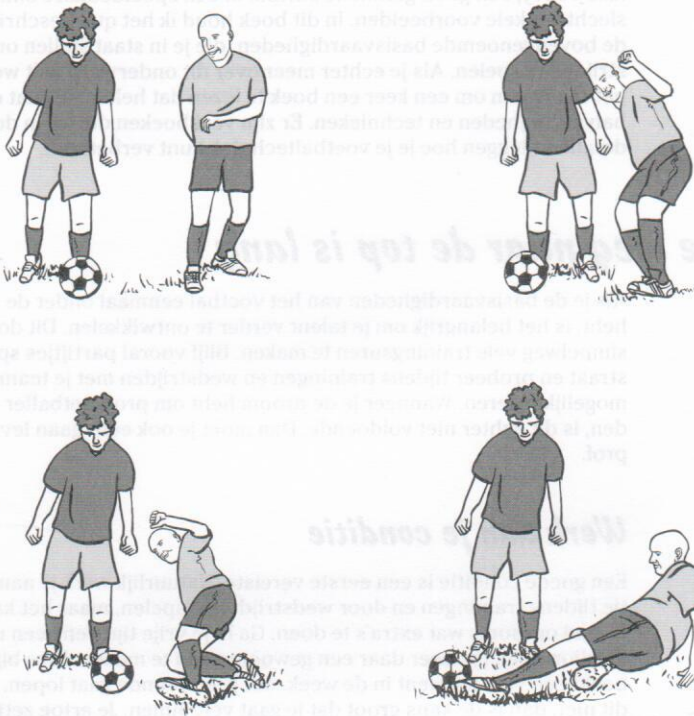
Als het je niet lukt op kop te komen, zul je toch iets moeten doen. De bal wegtikken is een goed alternatief. Wacht op het juiste moment om deze manoeuvre uit te voeren. Het verstandigst is om toe te slaan op het moment dat de aanvaller de bal wil schieten of passen. Je hebt nu een fractie van een seconde de tijd om je been ervoor te gooien en de bal voor de voeten van de tegenstander weg te tikken. Wanneer je deze actie hebt uitgevoerd, moet je zo snel mogelijk omschakelen naar de volgende spelsituatie. Kun je de bal zelf alsnog veroveren, belandt hij bij een teamgenoot, of moet je wederom het duel aangaan met een nieuwe tegenstander? Wees er als de kippen bij.

De sliding

De sliding is een effectieve manier om de bal te veroveren, maar deze techniek is niet geheel zonder gevaar. Je gaat namelijk met je lichaam naar de grond en bent daarna heel even uitgeschakeld, omdat je weer moet opstaan. Bovendien moet een sliding heel zorgvuldig uitgevoerd worden. Klets je er roekeloos in, dan wordt dit al snel bestraft met een rode kaart. Als je een goede sliding kan maken, is deze techniek van onschatbare waarde. Maar gebruik de sliding in principe alleen als laatste redmiddel. Daarmee doel ik op het moment dat een aanvaller een dodelijke pass kan geven of de mogelijkheid krijgt om te scoren. Om een succesvolle sliding uit te voeren, kun je het volgende stappenplan gebruiken:

1. Als de speler met de bal zich voor je begeeft, is het belangrijk om hem eerst op snelheid in te halen en de sliding van opzij in te zetten. Tackles van achteren zijn verboden in het voetbal.
2. Wanneer je vanaf de zijkant komt inglijden, zorg dan dat je lichaam laag naar de grond gaat en houd je ogen gericht op de bal.

3. Maak de sliding met het been dat het dichtste bij de tegenstander is. Ondersteun je lichaam met je arm op de grond. Zwaai je been voor de bal en probeer zoveel mogelijk kracht te geven. Zo voorkom je dat de aanvaller de bal alsnog kan oppikken.
4. Als je de sliding goed uitvoert, kun je de bal mogelijk zelfs aan je eigen voet houden. Probeer dan zo snel mogelijk op te staan en het spel voort te zetten.

Figuur 3.3:
Hier zie je in vier stappen hoe je het beste een sliding in kunt zetten

De vaart uit een aanval halen

Als het je niet lukt om de bal middels een tackle te veroveren, is het wel belangrijk dat je de aanval van de opponent probeert eruit te halen. Je doet dit door het de tegenstander zo moeilijk mogelijk te maken. Posioneer jezelf tussen de aanvaller van de tegenpartij en je eigen goal. Zit de speler die de bal heeft kort op de huid, zodat hij zo min mogelijk bedenktijd heeft wat hij met de bal gaat doen. Als hij jouw hete adem in de nek voelt, is passen, dribbelen en schieten ineens een stuk lastiger. Probeer je tegenstander naar de buitenkant van het veld te drijven. Daar is de situatie minder gevaarlijk dan voor het doel. Wanneer je de aanval weet te vertragen, levert dat sowieso tijdwinst op. Die tijd kunnen jouw medespelers gebruiken om zich te herpositioneren. Als de verdediging goed

staat, wordt het voor de tegenpartij een stuk lastiger om een doelpunt te maken.

Overige vaardigheden

Natuurlijk zijn er nog veel meer vaardigheden die je jezelf kunt aanleren om uit te groeien tot een goede voetballer. Een subtiele lob, een weergalozes volley, een goed getimede stiftbal of een spectaculaire omhaal zijn slechts enkele voorbeelden. In dit boek houd ik het qua beschrijving bij de bovengenoemde basisvaardigheden, die je in staat stellen om wedstrijden te spelen. Als je echter meer over dit onderwerp wilt weten is het raadzaam om een keer een boek te lezen dat helemaal gaat over voetbalvaardigheden en technieken. Er zijn veel boeken die tot in de kleinste details uitleggen hoe je voetbaltechniek kunt verbeteren.

De weg naar de top is lang

Als je de basisvaardigheden van het voetbal eenmaal onder de knie hebt, is het belangrijk om je talent verder te ontwikkelen. Dit doe je door simpelweg vele trainingsuren te maken. Blijf vooral partijtjes spelen op straat en probeer tijdens trainingen en wedstrijden met je team zoveel mogelijk te leren. Wanneer je de droom hebt om profvoetballer te worden, is dit echter niet voldoende. Dan moet je ook echt gaan leven als een prof.

Werk aan je conditie

Een goede conditie is een eerste vereiste. Natuurlijk werk je aan je conditie tijdens trainingen en door wedstrijden te spelen, maar het kan geen kwaad om soms wat extra's te doen. Ga in je vrije tijd eens een rondje hardlopen en probeer daar een gewoonte van te maken. Kies bijvoorbeeld een vast moment in de week, dat je een ronde gaat lopen. Doe je dit niet, dan is de kans groot dat je gaat verzuimen. Je ertoe zetten om te gaan sporten, is namelijk niet altijd makkelijk. Doorzettingsvermogen is daarom een belangrijke eigenschap voor topsporters.

Ook aan je fysieke kracht kun je werken. Bezoek geregeld de sportschool of ga thuis met gewichten aan de slag. Ga niet geforceerd te werk, maar bouw de oefeningen rustig op. Als je dit regelmatig doet, zul je merken dat je spiermassa toeneemt. Daardoor word je ook op het voetbalveld een sterkere speler en kun je fysieke duels makkelijker winnen.

Leef gezond

Natuurlijk is het leuk om in de weekenden te gaan stappen met vrienden, maar als je op zondag moet voetballen is uitgaan echt 'not done'. Een goede nachtrust is belangrijk om fit en scherp aan de aftrap te verschij-

nen. Bovendien is overvloedig gebruik van alcohol al helemaal uit den boze. Het is niet altijd leuk om gezellige uitstapjes af te moeten zeggen, maar als je profvoetballer wilt worden zul je ook dingen moeten laten. Vervelend, maar als je erin slaagt om je droom te verwezenlijken, krijg je er ook veel voor terug.

Voeding

Rennen, springen, duels uitvechten en scoren. Het kost allemaal energie. Om te voorkomen dat je lichaam uitgeput raakt, is het noodzakelijk om voor voldoende brandstof te zorgen. Door gezond en evenwichtig te eten zorg je ervoor dat je innerlijke motor op volle toeren blijft draaien.

Een streng dieet is niet noodzakelijk, maar probeer te voorkomen dat je teveel vet en suikers eet. Pasta, rijst, fruit en groenten zijn gezonde voedingsstoffen. Als je bij een amateurclub voetbalt zal aan het aspect voeding waarschijnlijk nog niet zoveel aandacht besteed worden, maar zodra je de stap omhoog maakt wordt hier wel degelijk op gelet.

Scouts

Als je profvoetballer wilt worden heb je een trainer nodig die met zijn ervaring jou kan helpen om je talent verder te ontwikkelen. Deze ervaren trainers zijn onder meer te vinden in de jeugdopleidingen van betaald voetbalclubs. Alleen is het niet makkelijk om bij bijvoorbeeld Ajax, Feyenoord, Anderlecht of Club Brugge te gaan trainen. Deze bekende clubs krijgen veel aanmeldingen en hebben dus ook veel keus. Je moet de concurrentie aangaan met al die andere voetballiefhebbers die de droom hebben om de top te bereiken. Om in de jeugdopleiding van een betaald voetbalclub terecht te komen moet je gescout worden.

Een scout is iemand die beroepsmatig zoekt naar jonge getalenteerde voetballers. Hij maakt hierbij meestal gebruik van zijn netwerk, dat hem informeert. Scouts reizen de hele wereld over. Ze bekijken wedstrijden in het Nederlandse en Belgische amateurvoetbal, maar speuren ook naar talenten die bij profclubs in andere landen actief zijn. Aan getalenteerde jeugdspelers vragen scouts om eerst een test te komen afleggen. Als de speler daarvoor slaagt, wordt hij toegelaten tot de voetbalacademie van de club. De club zorgt ervoor dat de schoolopleiding van het talent wordt voortgezet, maar daarnaast krijgt de speler ook intensieve voetbaltraining.

Het kan best lastig zijn om in de jeugdopleiding van een van de grote voetbalclubs terecht te komen. Onthoud daarom dat het ook heel nuttig kan zijn om bij een kleinere betaald voetbalclub aan de slag te gaan. Laat zien wat je in je mars hebt en geef altijd honderd procent. Als je tijdens wedstrijden opvalt, bestaat er een reële kans dat je alsnog door een grotere club gescout wordt. De echte talenten komen immers altijd bovendien.

Om scouts te overtuigen van je kwaliteiten, zul je moeten opvallen. Niet door een grote rode pruik op te zetten, maar door je voetbalkunsten te etaleren. Er zijn enkele specifieke punten waar scouts op letten. Dat zijn de volgende:

- ✓ De fitheid van een speler.
- ✓ De conditie van een speler.
- ✓ De basisvaardigheden van een speler.
- ✓ Specifieke kwaliteiten waar een speler in uitblinkt.
- ✓ Het doorzettingsvermogen van een speler.
- ✓ De leeftijd van een speler. Hoe jonger je bent, hoe meer je nog te vormen bent.

Talentendagen

Voor talentendagen kan iedereen zich aanmelden. Ze worden meestal georganiseerd door de verschillende clubs. Je krijgt er training van deskundige coaches, die je helpen om je voetbalvaardigheden en techniek te verbeteren. Maar het mooiste is dat er veel scouts langs de lijn staan! Zij zoeken op deze talentendagen naar de pareltjes tussen alle deelnemers. Als je op deze dag vlamt en jezelf in de kijker speelt, zou het zomaar kunnen dat jij een plekje bemachtigt in de jeugdopleiding van een betaald voetbalclub.

Motivatie is het sleutelwoord

Yes, je bent erin geslaagd om een plekje te bemachtigen in de jeugdopleiding van een grote voetbalclub. Nu komt het allemaal wel goed... Zo moet je dus nooit denken. Motivatie is en blijft een vereiste. Denk nooit dat je er al bent, want je zult jezelf iedere dag weer moeten bewijzen. Slechts enkele talenten uit de jeugdopleiding van een club breken uiteindelijk door en halen het eerste elftal. Als jij één van die gelukkigen wilt zijn, mag je er nooit met de pet naar gooien.

TIP Probeer altijd plezier te houden in het voetbal. Spelvreugde is minstens zo belangrijk als je vaardigheden. Vergeet de druk en geniet ervan dat je dagelijks achter een bal aan mag rennen. Plezier was immers ooit de reden waarom je bent gaan voetballen.

Het doorlopen van de jeugdopleiding van een club zal niet zonder slag of stoot gaan. Trainers zijn veeleisend en vragen het uiterste van hun spelers. Het kan er in de kleedkamer soms fel aan toegaan. Maar vergeet niet dat dit voorkomt uit de wil om spelers beter te maken. Ajacied Joël Veltman vertelde onlangs dat hij op zestienjarige leeftijd eens moest huilen toen de trainer stond te schreeuwen. Hij was een breekbaar jochie en

had het zwaar. Maar Veltman hield zijn rug recht, werd mentaal sterker en is inmiddels doorgebroken in Ajax 1.

Ook wanneer je in de jeugdopleiding van een club speelt, bestaat het risico dat je op enig moment wordt afgewezen. Naarmate je ouder wordt, kun je ontdekken dat andere spelers simpelweg beter zijn. Ook is het mogelijk dat de trainers het niet meer in je zien zitten, omdat je bijvoorbeeld niet fit, groot of sterk genoeg bent. Probeer dit te accepteren. Bovendien kun je altijd nog via een andere club het ongelijk van de trainers proberen te bewijzen. Ryan Giggs werd ooit op 14-jarige leeftijd afgewezen door Manchester United, maar groeide uiteindelijk toch nog uit tot een boegbeeld van de club!

Met een goed portie doorzettingsvermogen kun je ver komen. Denk hier ook aan als je ooit geblesseerd raakt of door andere tegenslag langere tijd noodgedwongen langs de kant staat. De aanhouder wint.

Debuteren in de hoofdmacht

En dan is het moment daar. De stadionlampen branden, de tribunes zitten vol en de trainer geeft je het sein om te gaan warmlopen. Langs de lijn werk je een warming-up af, terwijl je de spanning voelt stijgen. Hier heb al die jaren voor gewerkt. Avond aan avond stond je op het voetbalveld en talloze uren bracht je met een bal door op straat. Al die inspanningen gaan nu beloofd worden. De coach staat op uit zijn dug-out en gebaart dat je naar hem toe moet komen. Hij legt een arm over je schouder, geeft je nog enkele laatste instructies en wenst je succes. Met trots draag je het tenue van de club om je schouders. De scheidsrechter geeft aan dat er gewisseld mag worden. Een teamgenoot verlaat het veld en jij komt voor het eerst binnen de lijnen. Er klinkt applaus van de tribunes als de stadionspeaker je naam omroept. Je hebt het geflikt, je debuteert in het eerste elftal. Je bent profvoetballer!

Dat is het scenario dat miljoenen voetballiefhebbers ter wereld voor ogen hebben. Helaas is een carrière als profvoetballer slechts voor weinigen weggelegd, maar je kunt er wel alles aan doen om je ultieme doel te bereiken. Aangeboren talent, motivatie, doorzettingsvermogen, een gezonde leefstijl, trainingsarbeid, spelplezier en een dosis geluk kunnen je ver brengen. Als je niet een te hoog verwachtingspatroon hebt, kun je ook niet teleurgesteld worden. Geniet zoveel mogelijk van het mooie spel dat voetbal heet. Want dat is de essentie. En wie weet schitter jij ooit als speler van FC Barcelona in stadion Camp Nou of betreed je in het shirt van Manchester United het veld van Old Trafford!

had het zwaar. Maar Volman bleef zijn rug recht, werd mentaal sterker en is inmiddels doorgelopen in Ajax 1.

Ook wanneer je in de jeugdopleiding van een club speelt, bestaat het risico dat je op enig moment wordt afgewezen. Vaak moet je onderworpen worden aan een selectieprocedure. Het kan zijn dat je niet wordt geselecteerd, maar dat is niet altijd een reden om te stoppen met voetballen. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere club of op een andere leeftijd. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere positie op het veld. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere team. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere competitie. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere land. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere wereld. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere tijd. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere plek. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere manier. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere reden. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere doel. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere reden. Het kan ook zijn dat je wordt geselecteerd voor een andere doel.

Het kan goed zijn dat de selectieprocedure niet naar je voordeel is. Denk hier ook aan als je ooit geblesseerd raakt of door andere tegengestelde lijf noodgedwongen lange de kant staat. De selectieprocedure kan ook anderszins naar je voordeel zijn.

Debuteren in de hoofdmacht

In dit hoofdstuk wordt de selectieprocedure besproken. De selectieprocedure is een proces waarbij de coach van een club kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen. Dit proces kan verschillend zijn van club tot club. Het kan bijvoorbeeld gaan om een selectieprocedure op basis van leeftijd, technische vaardigheden, fysieke conditie, etc. Het kan ook gaan om een selectieprocedure op basis van andere criteria. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in de jeugdopleiding. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere competities. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere landen. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere wereld. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere tijd. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere plek. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere manier. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere reden. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere doel. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere reden. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere doel.

De selectieprocedure is een proces waarbij de coach van een club kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen. Dit proces kan verschillend zijn van club tot club. Het kan bijvoorbeeld gaan om een selectieprocedure op basis van leeftijd, technische vaardigheden, fysieke conditie, etc. Het kan ook gaan om een selectieprocedure op basis van andere criteria. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in de jeugdopleiding. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere competities. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere landen. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere wereld. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere tijd. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere plek. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere manier. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere reden. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere doel. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere reden. Het kan ook gaan om een selectieprocedure waarbij de coach kiest welke spelers in de hoofdmacht zullen spelen op basis van hun prestaties in andere doel.

Hoofdstuk 4

Posities en tactieken

In dit hoofdstuk:

- ▶ Posities in het veld
- ▶ Het strijdplan van een trainer
- ▶ Tactieken om een wedstrijd te winnen
- ▶ Het nut van verschillende formaties

Er bestaan in het voetbal grofweg vier basisposities. Dat zijn die van keeper, verdediger, middenvelder en aanvaller. Toch is het te simpel om te stellen dat het daarmee klaar is. Iedere speler krijgt een aparte rol binnen de ploeg toebedeeld. Een rechtsbuiten en een spits zijn allebei aanvallers, maar zij hebben verschillende taken. In dit hoofdstuk behandel ik de verschillende posities in het veld en de specifieke vaardigheden die daarbij horen.

Hoe een team opereert, wordt voor een groot deel bepaald door de trainer. Hij kiest zijn basisopstelling en bedenkt een strijdplan waarmee de opponent verslagen kan worden. Daarom komen ook de verschillende formaties waarin een ploeg kan spelen uitgebreid aan bod. Zo krijg je inzicht in het tactische gedeelte van het spel, wat je kan helpen om van je team een onoverwinnelijk collectief te maken!

Posities in het veld

Lionel Messi is een fantastische voetballer, die als aanvaller en creatieve middenvelder uit de voeten kan. Niet voor niets wordt hij vaak genoemd als beste speler ter wereld. De kwaliteiten van Messi zijn onomstreden, maar deze zouden niet tot hun recht komen wanneer de Argentijnse ster-speler in de verdediging zou staan. Elke positie in het veld vraagt immers om andere vaardigheden.

De keeper

De keeper, ook wel bekend als de doelman, is de laatste verdediger van een ploeg. Zijn taak is om ten koste van alles de bal uit het doel te houden. Hij heeft een unieke positie in het veld, want de keeper is de enige speler die de bal met elk lichaamsdeel mag aanraken. Dit geldt overigens alleen binnen zijn eigen strafschoepgebied. Als de doelman de bal elders

in het veld met zijn handen of armen beroerd, is het gewoon hands. En wanneer hij daardoor een scoringskans voorkomt, loopt hij zelfs het risico op een rode kaart.

Binnen het strafschopegebied heeft de doelman echter alle middelen tot zijn beschikking om de bal te stoppen. Hij mag zijn armen, handen, schouders, voeten, benen en hoofd gebruiken om ballen tegen te houden. Voor de keeper telt immers maar één ding: voorkomen dat de tegenpartij scoort.

Er rust een zware taak op de schouders van de keeper, want als hij een fout maakt is dat bijna altijd fataal. Waar andere spelers in het veld vaak nog tijd hebben om hun fout goed te maken, staat een blunder van een keeper nagenoeg altijd gelijk aan een tegendoelpunt. Dat kan een team zomaar de overwinning kosten. Het is daarom belangrijk dat een doelman de hele wedstrijd scherp blijft. Ook als hij minutenlang niks te doen heeft, moet hij zijn concentratie erbij houden. Eén uitval van de tegenpartij kan immers levensgevaarlijk zijn. Keepen kan soms een eenzaam vak zijn, maar geen enkele ploeg kan zonder een goede doelman.

Wanneer een teamgenoot de bal met de voet terugspeelt naar de keeper, mag deze de bal niet in zijn handen pakken. Doet hij dit toch, dan zal de scheidsrechter de tegenpartij een indirecte vrije trap toekennen. Wanneer een medespeler de bal terugspeelt met het hoofd, de borst of de buik, mag de doelman de bal wel gewoon in zijn handen pakken zonder hiervoor bestraft te worden.

Net als iedere andere speler, mag een keeper overal op het veld komen. Hij zal echter niet snel naar voren opstomen, want als hij zijn doel verlaat wordt het voor de tegenpartij natuurlijk een stuk makkelijker om te scoren. Wel zie je soms dat keepers in de laatste minuut bij een corner mee naar voren gaan, als hun ploeg bijvoorbeeld met 1-0 achter staat. Zij hopen dan met een man meer voor de goal alsnog tot scoren te komen. Een keeper mag immers gewoon een doelpunt maken.

Wanneer de doelman een bal in zijn handen pakt, mag hij deze maximaal zes seconden vasthouden. Deze 'zes seconden regel' is ingesteld om meer snelheid in het spel te krijgen en om te voorkomen dat keepers op die manier tijdrekken. Indien een doelman er veel langer over doet, dient de scheidsrechter een indirecte vrije trap toe te kennen aan de tegenpartij. Het is aan de arbiter zelf om te bepalen hoe strikt hij deze regel naleeft. De meeste scheidsrechters fluiten niet meteen voor een indirecte vrije trap, maar waarschuwen de doelman eerst dat hij meer tempo moet maken.

De outfit

Keepers dragen een afwijkend tenue. Een doelman moet namelijk makkelijk te onderscheiden zijn van zijn medespelers, de tegenpartij en de arbitrage. Zo is het voor iedereen duidelijk welke speler de bal in het strafschopegebied met de handen mag beroeren.

Ieder team moet altijd een keeper in het veld hebben staan. Wanneer de doelman geblesseerd raakt of een rode kaart krijgt, kan hij vervangen worden door de reservekeeper. Het kan echter zo zijn dat een ploeg op dat moment al drie keer gewisseld heeft. In dat geval zal een veldspeler de rol van de keeper op zich moeten nemen. Deze speler krijgt dan ook een afwijkend shirt aan.

Verantwoordelijkheden

De doelman heeft een aantal verantwoordelijkheden:

- ✓ Door middel van reddingen, ingrepen en reflexen zijn doel schoon houden en alle inzetten van de tegenpartij keren.
- ✓ Zijn verdedigers coachen en aanwijzingen geven.
- ✓ Bij vrije trappen voor de tegenpartij de verdediging organiseren en de muur op de juiste plek neerzetten. Vervolgens zelf het doel afdekken.
- ✓ Ballen onderscheppen en vastpakken, voordat spitsen van de tegenpartij eraan kunnen komen.
- ✓ Bij achterballen het spel voortzetten middels een doeltrap.
- ✓ Het spel voortzetten wanneer hij de bal gevangen heeft.
- ✓ In sommige situaties meevoetballen en zichzelf aanbieden als extra aanspeelpunt voor de verdedigers.

Vaardigheden

Belangrijke vaardigheden om je doel schoon te houden zijn daarom:

- ✓ Het vangen van ballen: Probeer eerder bij de bal te zijn dan de aanvallers van de tegenpartij en klem de bal vast. Wanneer de bal teveel vaart heeft of het erg druk is om je heen, kan het verstandig zijn om geen risico te nemen en de bal weg te stompen.
- ✓ Naar hoeken duiken: Het ziet er spectaculair uit en is heel belangrijk voor een doelman. Ballen die hard naar een hoek suizen, kun je uit het doel houden door ernaar toe te duiken. Probeer de bal over de achterlijn te tikken of zover mogelijk naar de buitenkant van het veld weg te stompen.
- ✓ Reactievermogen: Met snelle reflexen kan een doelman zich onderscheiden. Probeer ontspannen in de goal te staan en durf naar ballen toe te gaan. Door veel wedstrijden te spelen, leer je snel te reageren op onverwachte schoten.
- ✓ Een bal tippen: Een bal die net over je heen lijkt te zeilen, kun je met een uiterste krachtsinspanning nog net over de lat heen duwen. Het

is niet makkelijk, maar als je hierin slaagt toon je aan een goede keeper te zijn. Spring op het juiste moment op en probeer met een uiterste krachtsinspanning de bal nog net over het doel heen te liften.

- ✓ **Goed voetenwerk:** Keepers dienen steeds vaker als extra verdediger. Terugspeelballen mogen tegenwoordig niet meer in de handen worden gepakt, dus moet je ook een verzorgde pass kunnen geven naar een medespeler. Als de tegenpartij je onder druk zet, heb je niet altijd tijd om de bal voor je goede been te leggen. Oefen dus zowel met je rechter- als linkervoet.

Verdedigers

De primaire taak van een verdediger is om de aanval van de tegenpartij eruit te halen. Door goed samen te werken met zijn teamgenoten, probeert hij de defensie gesloten te houden. Lukt het niet om de bal te veroveren, dan moet een verdediger er in ieder geval voor zorgen dat hij de aanval van de tegenpartij vertraagt. Dit kan onder meer door de persoon met de bal naar de buitenkant van het veld te drijven. Dat levert tijdswinst op, waardoor je ploeggenoten de mogelijkheid hebben om zich te herpositioneren en jou te assisteren.

Een verdediger beperkt zich echter niet louter tot het tegenhouden van ballen. Als hij zijn voornaamste taak heeft volbracht, wordt hij ook de eerste aanvaller van de ploeg. Verdedigers beginnen met de opbouw van een nieuwe aanval en proberen de bal goed af te leveren bij een teamgenoot die het liefst een linie verder staat. De omschakeling is dus essentieel. Een goede verdediger kan snel schakelen van balverlies naar balbezit en andersom.

Verdedigers krijgen vaak minder complimenten dan aanvallers en creatieve middenvelders, maar zij vormen wel de basis van een succesvol team. Het is al vaker voorgekomen dat voetbalteams met een matige voorhoede er toch in slaagden om belangrijke prijzen te winnen, terwijl ploegen met een zwakke defensie zelden in staat blijken om het eremetaal in de wacht te slepen. Onderschat dus nooit de taak van een verdediger.

Een trainer kan er voor kiezen om drie, vier of vijf verdedigers op te stellen. Dit hangt af van de strategie die hij voor ogen heeft. In de jaren vijftig en zestig speelden de meeste ploegen met maximaal twee à drie verdedigers. In de loop der jaren is hier echter verandering in gekomen en tegenwoordig starten de meeste teams met een defensie die bestaat uit vier man. Daarin spelen centrale verdedigers en backs.

Centrale verdedigers

Centrale verdedigers staan in het hart van de defensie en hebben als voornaamste taak om het gebied recht voor het doel te verdedigen. Zij doen dit door ballen te veroveren, de tegenstander fouten te laten maken, passes te onderscheppen, slidings in te zetten en kopduels te winnen.

Een kenmerk van centrale verdedigers is dat het vaak grote en kopsterke spelers zijn. Ze moeten hun mannetje kunnen staan. Het nadeel daarvan is dat ze minder snel en wendbaar zijn. Dat brengt het risico met zich mee dat de verdedigers op snelheid geklopt worden en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Vaak kiest een trainer er daarom voor om twee centrale verdedigers op te stellen, die als duo moeten opereren. Ze hebben allebei hun eigen vaardigheden en specialiteiten en moeten elkaar aanvullen.

Daarbij is meestal één van de twee een sterke robuuste verdediger, die zijn fysiek in de strijd kan gooien en als specialiteit heeft om de spitsen uit te schakelen. De ander moet het meer van zijn voetballende kwaliteiten hebben. Het is een verdediger met een goede techniek en een goede inspeelpass. Bij balbezit probeert hij – waar mogelijk – in te schuiven op het middenveld. Op die manier kan een ploeg een man meer situatie creëren op het middenveld. Zo'n type verdediger wordt ook wel een libero genoemd.

Een goed voorbeeld van een voetballende verdediger is de Belg Jan Vertonghen. De speler van Tottenham Hotspur beschikt over een uitstekende crosspass en heeft als kwaliteit om met de bal aan de voet op te schuiven naar het middenveld. Soms lukt dit zo goed, dat hij zijn rush tot aan het vijandelijk doel kan doorzetten. Dan heb je er als verdediger dus een extra wapen bij.

Als centrale verdediger zijn de volgende vaardigheden en eigenschappen bijzonder nuttig: tackelen, koppen, springen, mandekking, kracht, positie kiezen en concentratie.

Centrale verdedigers hebben vaak als eigenschap dat ze kopsterk zijn. Bij corners en vrije trappen is het daarom nuttig om als verdediger mee naar voren te gaan. Spelers die sterk zijn in de lucht kunnen ook aanvallend hun steentje bijdragen. Het is wel belangrijk dat een andere speler dan tijdelijk de verdedigende taken overneemt. Anders kan de opponent uit de tegenaanval genadeloos toeslaan.

Vleugelverdediger

Een vleugelverdediger bestrijkt de linker- of rechterzijde van het veld. Hij moet voorkomen dat buitenspelers van de tegenpartij de kans krijgen om door te breken of een goede voorzet kunnen afleveren. Snelheid, timing, het kiezen van de juiste positie en het kunnen veroveren van een bal zijn daarvoor nuttige eigenschappen. De speler die aan de linkerkant speelt wordt ook wel de linksback genoemd, de voetballer die de rechterzijde bestrijkt heet vanzelfsprekend de rechtsback.

De primaire taak van deze spelers is om de aanvallers op de flanken af te stoppen, maar backs komen ook vaak naar binnen om de centrale verdedigers te hulp te schieten. Een kenmerk van een specifieke vleugelverdediger is dat hij ook aanvallend zijn steentje probeert bij te dragen. Hij loopt de hele flank af, schuift in balbezit mee op naar voren en dient

De Leeuw van Vlaanderen

Een bekende vleugelverdediger is de Belgische oud-voetballer Eric Gerets. Hij speelde steevast als rechtsachter en had de kwaliteit om ook aanvallend mee op te komen. Gerets maakte furore bij onder meer Standard Luik, AC Milan en PSV. Met de club uit Eindhoven won hij in 1988 de Europa Cup 1. Als aanvoeder mocht hij als eerste de beker omhoog houden. Gerets werd tweemaal kampioen van België en veroverde zesmaal de landstitel in Nederland. In 1982 mocht hij, in dienst van Standard Luik, de Gouden Bal in ontvangst nemen.

Gerets speelde in zijn hele carrière 86 interlands voor de nationale ploeg van België en stopte in 1992 met voetballen. Daarna stapte hij het trainersvak in. De voetballer Eric Gerets stond bekend om zijn groot strijdershart, zijn baard en zijn donkere manen. Het leverde hem een mooie bijnaam op: De Leeuw van Vlaanderen.

zich aan als extra aanspeelpunt voor zijn ploeggenoten. Een back die een goede voorzet in huis heeft, kan als extra aanvallende kracht voor een team functioneren.

Bekende vleugelverdedigers zijn onder meer Gregory van der Wiel, Roberto Carlos en Dani Alves.

Middenvelders

Als je het middenveld beheerst, heb je de meeste kans om een wedstrijd te winnen. Het is een wijsheid die je vaak hoort in het voetbal. Een wijsheid waar een kern van waarheid in zit. Als je de slag op het middenveld wint, kun je het spel domineren, de aanvallers in kansrijke positie brengen en de angel uit het spel van de tegenpartij halen. Maar verlies je de slag op het middenveld, dan is de kans groot dat je team wordt overlopen, de verdediging onder grote druk komt te staan en je zelf nauwelijks meer aan aanvallen toekomt.

Als middenvelder rust er dus een belangrijke taak op je schouders. Je voetbalt tussen de verdedigers en aanvallers in en vormt eigenlijk de schakel tussen de defensie en de voorhoede. Belangrijke vaardigheden voor een middenvelder zijn de balaanname, tackelen, passen, mandeking, positie kiezen, doorzettingsvermogen en het snel nemen van beslissingen. Het is echter lastig om de specifieke kwaliteiten van een middenvelder aan te geven. Ze zijn er namelijk in alle soorten en maten. Je hebt verdedigende middenvelders, centrale middenvelders en aanvallende middenvelders. Spelers die in de as van het veld spelen en voetballers die de flanken bestrijken.

De taken per positie verschillen. De ene speler krijgt als opdracht mee om het spel te verdelen, de ander om aanvallend gevaar te stichten en weer een ander om de aanval van de tegenpartij te verstoren. Welke rol je in een team krijgt, is deels afhankelijk van de keuzes die de trainer maakt. Bij de meeste tactieken wordt gebruik gemaakt van een middenveld dat bestaat uit drie, vier of vijf spelers. Meer informatie over de verschillende tactieken volgt verderop in dit hoofdstuk, maar het is alvast nuttig om te weten dat de tactiek invloed heeft op de rol die jij op het veld moet vervullen.

Centrale middenvelder

De centrale middenvelder kan het best gekenmerkt worden als een all-rounder. Aanvallen, verdedigen en het ondersteunen van ploeggenoten, het behoort allemaal tot zijn takenpakket. Er wordt van een centrale middenvelder niet verwacht dat hij in al deze onderdelen uitblinkt, maar hij moet de basis ervan wel onder de knie hebben.

Verdedigende middenvelder

Wanneer een centrale middenvelder een verdedigende taak krijgt toegewezen, zal hij wat verder inzakken en vooral als controleur spelen. Hij speelt vlak voor de defensie en is de speler die de aanvallen moet opbouwen. Er wordt van hem verwacht dat hij ballen kan veroveren en vervolgens ook in staat is om een goede pass geven. Door de bal bij zijn teamgenoten te bezorgen – die meestal over meer creativiteit beschikken – kan snel een tegenaanval worden opgezet.

Box-to-boxmiddenvelder

De dynamische middenvelder is de meest veelzijdige speler van allemaal. In het Engels wordt deze voetballer de 'box-to-boxmiddenvelder' genoemd. Hij bestrijkt het hele veld en rent tijdens een wedstrijd geregeld van het ene strafschoopgebied naar het andere strafschoopgebied. Een goede conditie is dan ook van groot belang, want hij maakt heel wat meters. In aanvallend opzicht zorgt de dynamische middenvelder voor creativiteit, hij probeert de spitsen van bruikbare ballen te voorzien, kiest zelf positie voor het doel bij een aanval via de vleugels en hij beschikt over een goed afstandschoot. Bij balverlies probeert hij passes te onderscheppen, zijn man uit te schakelen en duels te winnen. Ook in verdedigend opzicht moet hij dus zijn mannetje staan.

Bekende box-to-boxmiddenvelders zijn Marouane Fellaini (Manchester United), Sven Bender (Borussia Dortmund), Bastian Schweinsteiger (Bayern München), Frank Lampard (Chelsea) en Steven Gerrard (Liverpool).

Aanvallende middenvelders

Aanvallende middenvelders bespelen de ruimte tussen het middenveld en de aanval. Het zijn creatieve spelers die voldoende inzicht hebben om zichzelf continu vrij te spelen en de aanval van bruikbare steekpasses te voorzien. Bovendien pikken aanvallende middenvelders geregeld zelf een goaltje mee en zijn ze vaak goed in het nemen van vrije trappen.

De speler die vlak achter de spitsen speelt, wordt ook wel 'de nummer tien' genoemd. Het is een spelmaker, die met splijtende passes een complete verdediging uit elkaar kan trekken. Spelinzicht is een belangrijke vaardigheid van deze speler. Hij voorziet teamgenoten van goede passes, maakt ruimte voor medespelers en beschikt over een verfijnd schot. Arsenal-speler Mesut Özil is misschien wel de beste nummer tien die er momenteel op de voetbalvelden rondloopt.

Flankspelers

Naast centrale middenvelders zijn er ook nog spelers die aan de zijkant van het veld het beste uit de voeten kunnen. Dit zijn de links- en rechts-half. Zij kunnen aanvallers de diepte insturen, assisteren de centrale middenvelders en maken ruimte voor opkomende backs. Wanneer de linker- of rechtermiddenvelder een heel aanvallende rol toebedeeld krijgt, gaat hij meer als buitenspeler opereren. Over deze positie volgt verderop in dit hoofdstuk meer informatie.

De aanvoerder

Ieder voetbalteam beschikt over een aanvoerder, die door de trainer wordt aangewezen. De aanvoerder is een speler met leidinggevende kwaliteiten, die in het veld extra verantwoordelijkheden heeft. Bij de toss, voorafgaand aan een wedstrijd, kiest de aanvoerder welke ploeg er aftrapt en op welke speelhelft de beide ploegen starten. Tijdens het duel geeft de aanvoerder zijn ploeggenoten aanwijzingen en is hij het eerste aanspreekpunt van de scheidsrechter. Als de arbiter een boodschap aan een team wil doorgeven – bijvoorbeeld dat er te roekeloos gespeeld wordt – zal hij dit via de aanvoerder doen.

De captain, zoals de aanvoerder ook wel wordt genoemd, heeft als enige speler het recht om spelsituaties met de scheidsrechter te bespreken. Toch geldt ook voor hem dat hij niet over de schreef mag gaan.

Een aanvoerder is te herkennen aan de aanvoerdersband die hij om zijn arm draagt. Meestal is de aanvoerder een speler die zich verbaal laat gelden, die een voortrekkersrol heeft in de spelersgroep en ook geliefd is bij de fans. Hij betreedt altijd als eerste het veld en mag na het winnen van een prijs als eerste de beker in ontvangst nemen.

Aanvallers

De rol van een aanvaller beperkt zich niet tot het maken van doelpunten. Natuurlijk worden spitsen beoordeeld op hun goals, maar ook snelheid, kracht, techniek, zelfvertrouwen en oog voor medespelers zijn kwaliteiten die bij een goede aanvaller niet mogen ontbreken. Het geven van een assist, waaruit een teamgenoot kan scoren, is net zo waardevol als een doelpunt zelf.

De meeste clubs hanteren een tactiek waarin één tot drie aanvallers voorkomen. Wanneer ploegen in een 4-4-2 formatie voetballen, spelen zij meestal met twee echte spitsen. Als een ploeg kiest voor een 4-3-3 opstelling wordt veelal gebruik gemaakt van één spits en twee buitenspellers.

De spits

De meest aanvallende speler in een team is de spits. Hij staat in de punt van de aanval en heeft als grootste kwaliteit dat hij makkelijk doelpunten maakt. De taak van deze speler is om passes te ontvangen, kopduels te winnen, medespelers aan te spelen en natuurlijk om doelpunten te maken!

De diepe spits

Er zijn verschillende soorten spitsen. De diepe spits is de meest vooruit geschoven aanvaller binnen de ploeg. Hij duikt veel op voor het doel van de tegenstander, heeft een neusje voor de goal en moet ook goed kunnen koppen. Spelers die centraal in de aanval spelen worden namelijk vaak bereikt via voorzetten vanaf de flanken. Het is dan vanzelfsprekend een pre wanneer de spits deze voorzetten ook op doel kan koppen of met het hoofd een medespeler weet te bereiken. Snelheid, techniek en een goed/geplaatst schot zijn eveneens belangrijke eigenschappen.

Diepe spitsen beschikken over de kwaliteit om altijd de vrije ruimte te vinden en de bal te ontvangen in scoringspositie. Een goede spits is zelfverzekerd, kan met beide benen op doel schieten, heeft een krachtig schot en de finesse om de bal voorbij de keeper te werken. Enkele voorbeelden van diepe spitsen zijn de Nederlander Klaas-Jan Huntelaar, de Belg Romelu Lukaku en de Colombiaan Radamel Falcao.

Een spits wordt ook wel de 'nummer negen' van een team genoemd. Deze naam verwijst naar het rugnummer 9, dat vaak door spitsen wordt gedragen.

De target man

Een target man dient meer als aanspeelpunt. Dit is meestal een grote en sterke spits, die zijn kracht gebruikt om de bal af te schermen en bij zich te houden. Hij staat vaak met zijn rug naar de goal en legt de ballen af op

de opkomende middenvelders. Bekijk dit echter niet te zwart-wit. Ook een targetspits duikt geregeld zelf voor het doel op en pikt zijn goaltjes mee. Zijn primaire taak is alleen anders dan bij de diepe spits. Een voorbeeld van een targetspits is de Zweed Zlatan Ibrahimovic, die momenteel bij het Franse Paris Saint Germain voetbalt. Ook de Belg Cristian Benteke valt onder deze categorie. Nederlander Siem de Jong vervult de rol van targetspits wel eens in dienst van Ajax.

De schaduwspits

De schaduwspits is een aanvaller die zich soms laat uitzakken op het middenveld, om daar een extra man te creëren. Hij speelt in het gebied tussen de aanvallende middenvelders en de diepe spits in. Voor verdedigers is het soms lastig in te schatten of ze moeten doordekken op deze speler, of toch de aanvallers moeten volgen. Het is de taak van de schaduwspits om daarvan te profiteren. Hij moet de ruimte zoeken, gevaarlijke passes geven en van afstand op doel schieten. De rol van de schaduwspits lijkt veel op die van de aanvallende middenvelder (de nummer tien). Omdat hij echter ook in de spits opduikt, wordt deze positie wel eens de 'valse negen' of 'negen-en-een-half' genoemd.

Buitenspelers

Buitenspelers bestrijken de flanken en hebben als voornaamste taak om voorzetten te geven op de spits. Voor het publiek is het meestal leuk om naar deze spelers te kijken. Ze beschikken over goede dribbelvaardigheden, zijn snel en kunnen hun man passeren. De klassieke buitenspelers dribbelden altijd langs de lijn totdat ze de achterlijn hadden bereikt en probeerden dan met een voorzet de bal bij de spits af te leveren. Dit komt

De pinch-hitter

De pinch-hitter is een speler die tegen het einde van een wedstrijd als breekijzer wordt ingebracht, om alsnog het gewenste resultaat te behalen. De pinch-hitter, ook wel supersub genoemd, komt alleen in het veld als er iets geforceerd moet worden. Wanneer een ploeg bijvoorbeeld op achterstand staat, kan de coach ervoor kiezen om een sterke speler binnen de lijnen te brengen die in het slot van het duel alles moet geven om alsnog de overwinning uit het vuur te slepen.

Pinch-hitters zijn vaak wat oudere spelers, die in hun jonge jaren op hoog niveau hebben gevoetbald. Zij zijn niet

meer in staat om een hele wedstrijd te spelen, maar kunnen met hun ervaring, spelinzicht en voetballende kwaliteiten de ploeg wel op sleeptouw nemen.

Een pinch-hitter of supersub hoeft overigens niet altijd een oude speler te zijn. Er zijn ook zat voorbeelden van jonge voetballers die door de trainer pas in het slot van de wedstrijd worden ingezet. Een voorbeeld is de Nederlander Melvin Platje. In zijn tijd bij NEC werd hij vaak pas in de slotfase van een wedstrijd ingebracht en geregeld pikte hij zijn goaltje mee. Zelf was hij overigens niet blij met deze rol en het woord 'supersub' nam hij liever niet in de mond.

Robben swingt bij Bayern en Oranje

Arjen Robben beschikt over alle kwaliteiten waaraan een buitenspeler moet voldoen. Hij is snel, heeft een goede actie in huis en beschikt over een verfijnde voorzet. Daarnaast heeft Robben de klasse om zelf naar binnen te trekken en op doel te schieten.

De erelijst van de Nederlander is indrukwekkend. Met PSV werd hij kampioen in de eredivisie, in dienst van Chelsea kroonde hij zich tweemaal tot sterkste van de Engelse Premier League, met Real Madrid veroverde hij de landstitel in Spanje en ook met Bayern München werd hij driemaal landskampioen. Op

25 mei 2013 beleefde Robben het voorlopige hoogtepunt uit zijn carrière. Met Bayern München was hij in de Champions Leaguefinale met 2-1 te sterk voor Borussia Dortmund. Robben maakte in de laatste minuut van de wedstrijd het winnende doelpunt.

Ook in dienst van Oranje laat de vleugelflitser geregeld zijn klasse zien. Het enige wat nog ontbreekt in zijn eregalerij is een hoofdprijs met het Nederlands elftal. In 2010 was hij daar heel dichtbij, maar Oranje verloor in de finale van het WK met 1-0 van Spanje.

nog steeds voor, maar buitenspelers krijgen tegenwoordig meer taken mee. Ze trekken ook geregeld naar binnen en proberen dan zelf op doel te schieten. Dit zorgt ervoor dat het spel van de vleugelspitsen minder voorspelbaar is dan vroeger.

Ook staan buitenspelers tegenwoordig niet meer per definitie in de voorhoede opgesteld. Het zijn soms ook middenvelders (de links- en rechts-half), die een aanvallende rol krijgen. De buitenspelers hoefden zich vroeger uitsluitend op de aanval te concentreren, maar krijgen tegenwoordig ook verdedigende verantwoordelijkheden. De beste verdediging begint immers in de aanval. Buitenspelers moeten storen bij de opbouw van de tegenstander, ondersteunen de middenvelders en werken nauw samen met de opkomende backs. Dat neemt niet weg dat het nog steeds spelers zijn die met fraaie acties langs de lijn, de supporters op de banken kunnen krijgen.

Bekende buitenspelers zijn onder meer Cristiano Ronaldo, Franck Ribery, Luciano Narsingh en Dries Mertens.

Formaties

Iedereen weet dat voetbal gespeeld wordt tussen twee teams met elf spelers, maar niet iedere ploeg voetbalt op dezelfde manier. De ene club kiest voor een aanvallende tactiek, terwijl de tegenstander met een gesloten defensie voor de dag komt. Hoe een ploeg speelt, wordt voor een groot deel door de trainer besloten. Hij bepaalt de formatie, oftewel hoe de spelers op het veld staan. Zij moeten duidelijk weten wat hun taken zijn en deze op elkaar afstemmen. Anders wordt het een zootje!

Formaties worden beschreven door het aantal spelers in elke linie. 4-3-3 betekent bijvoorbeeld dat een ploeg met vier verdedigers, drie middenvelders en drie aanvallers speelt. De keeper wordt nooit benoemd, omdat hij vanzelfsprekend de enige speler is die in het doel staat. Het kan wel voorkomen dat een formatie uit meer dan drie getallen bestaat. Bijvoorbeeld bij een 4-3-2-1 opstelling. De ploeg speelt in dit geval met vier verdedigers, drie middenvelders die zich voornamelijk op verdedigen richten, twee middenvelders die aansluiten bij de spits en één aanvaller.

Acht spitsen in het veld

Dat samenwerking en het overspelen van de bal essentiële zaken zijn in het voetbal is tegenwoordig vanzelfsprekend, maar vroeger was dat heel anders. Bij de eerste wedstrijden in Engeland, ruim anderhalve eeuw geleden, draaide alles om dribbelen en individueel spel. In sommige wedstrijden werden wel acht aanvallers opgesteld. Eén speler bleef achterin hangen om alle vallende ballen weer naar voren te schieten en één speler probeerde op het middenveld de bal te veroveren. Alle andere spelers waren 'aanvallers'. Wanneer zij de bal kregen, bleven ze er net zolang mee door dribbelen totdat ze niet meer verder konden. Dan schoten ze de bal naar voren en kon iedereen er weer achteraan rennen. Aan tactiek en formaties werd totaal niet gedacht.

De Schotten waren de eersten die de tegenstander verrasten door de bal soms naar een medespeler over te spelen. Het lijkt nu zo vanzelfsprekend, maar was toen baanbrekend. Deze tactiek kreeg steeds meer navolging en in de afgelopen 150 jaar hebben ploegen in alle denkbare formaties gespeeld. Aan het einde van de negentiende eeuw was dit nog steeds extreem aanvallend met vaak wel vijf spitsen, maar in de loop der tijd zijn ploegen ook het belang van een goede verdediging steeds meer gaan inzien.

Verskillende opstellingen

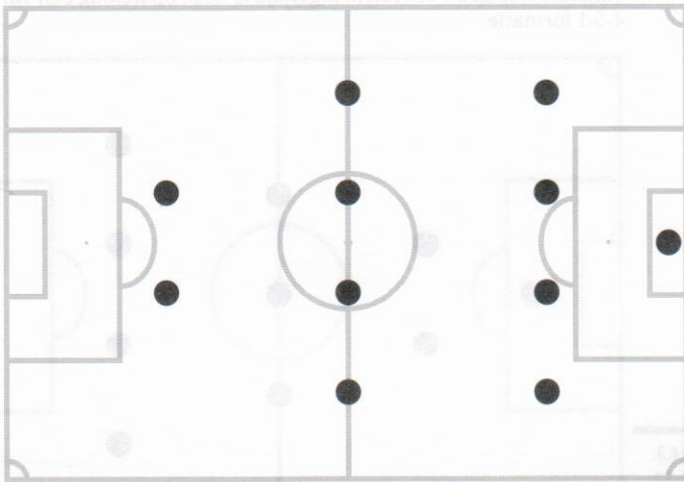
Tegenwoordig voetballen de meeste teams in een 4-4-2 opstelling, al zijn er ook nog voldoende ploegen die drie aanvallers het veld in sturen. Enkele bekende formaties komen hieronder kort aan bod.

4-4-2

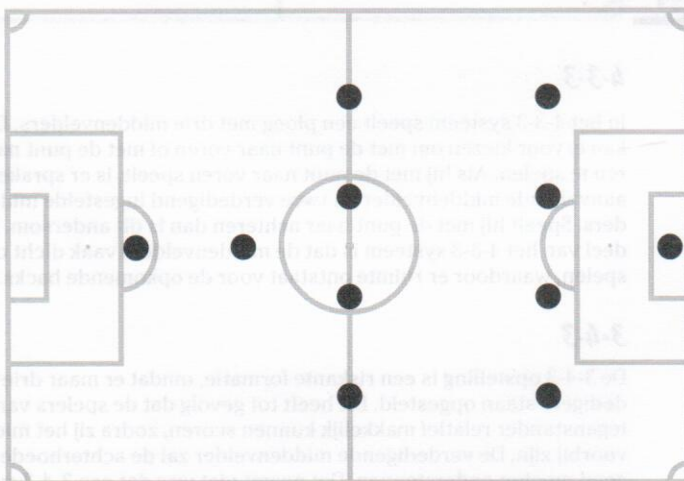
De 4-4-2 opstelling komt in het hedendaagse voetbal het meest voor. In deze formatie speelt een ploeg met vier verdedigers, vier middenvelders en twee aanvallers. Daardoor is er een goede balans tussen de posities gevonden. Met deze opstelling staat er een solide basis, die vooral tegen sterke tegenstanders goed van pas kan komen. Omdat er maar twee aanvallers in het veld staan vereist het meer loopvermogen, maar er staat wel een stabiele verdediging. De 4-4-2 opstelling is een ideale formatie om een resultaat veilig te stellen. Wel moeten de afzonderlijke linies goed op elkaar aansluiten.

Meestal speelt in het 4-4-2 systeem één van de centrale middenvelders in een verdedigende rol, terwijl de ander aanvallend is ingesteld en de spitsen assisteert. De buitenste middenvelders, de flankspelers, hebben zowel aanvallende als verdedigende taken. Het verschil tussen de aanvallende middenvelder en de verdedigende middenvelder wordt nog duidelijker wanneer een ploeg met een ruit op het middenveld speelt. De formatie wordt dan ook wel omschreven als: 4-1-2-1-2.

Er zijn nog meer variaties op het 4-4-2 systeem mogelijk. Bijvoorbeeld wanneer een ploeg met een schaduwspits speelt, die ook geregeld terugzakt naar het middenveld. Er is dan sprake van een 4-4-1-1 opstelling.

Figuur 4.1:
De 4-4-2
opstelling

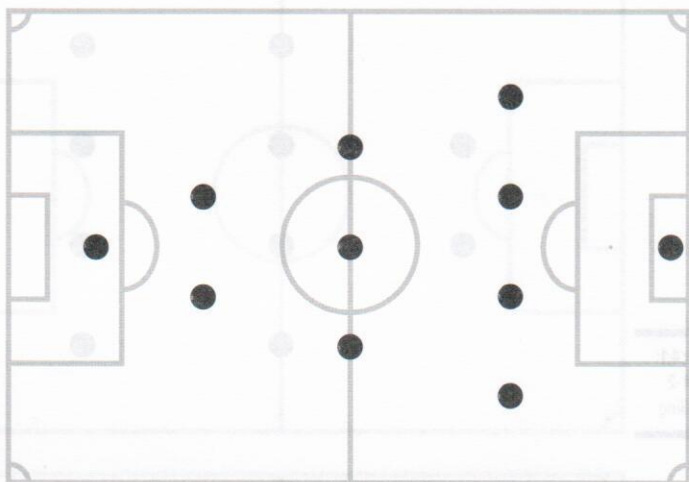
Figuur 4.2:
De 4-4-1-1
opstelling

De 4-4-2 opstelling werd veel gebruikt bij het Engelse 'kick and rush voetbal', waarbij ploegen een lange bal naar voren gaven.

4-3-2-1

Deze formatie wordt ook wel de kerstboomopstelling genoemd, omdat het er op papier uitziet als een kerstboom. Bij deze opstelling wordt gebruik gemaakt van vier verdedigers, vijf middenvelders en een spits. Van de vijf middenvelders zijn er drie verdedigend ingesteld, die zich voornamelijk richten op het assisteren van de defensie. De andere twee middenvelders sluiten juist aan bij de spits en moeten de ploeg van aanvallende impulsen voorzien. Eigenlijk is deze opstelling een variant op de 4-5-1 formatie.

Figuur 4.3:
De 4-3-2-1
opstelling

4-3-3

In het 4-3-3 systeem speelt een ploeg met drie middenvelders. De trainer kan ervoor kiezen om met de ploeg met de punt naar voren of met de punt naar achteren te spelen. Als hij met de punt naar voren speelt, is er sprake van één aanvallende middenvelder en twee verdedigend ingestelde middenvelders. Speelt hij met de punt naar achteren dan is dit andersom. Een voordeel van het 4-3-3 systeem is dat de middenvelders vaak dicht op elkaar spelen, waardoor er ruimte ontstaat voor de opkomende backs.

3-4-3

De 3-4-3 opstelling is een riskante formatie, omdat er maar drie verdedigers staan opgesteld. Dit heeft tot gevolg dat de spelers van de tegenstander relatief makkelijk kunnen scoren, zodra zij het middenveld voorbij zijn. De verdedigende middenvelder zal de achterhoede daarom goed moeten ondersteunen. Dat neemt niet weg dat een 3-4-3 systeem tot zeer aantrekkelijk voetbal kan leiden. Het is een aanvallende tactiek en

Totaalvoetbal van Ajax en Oranje

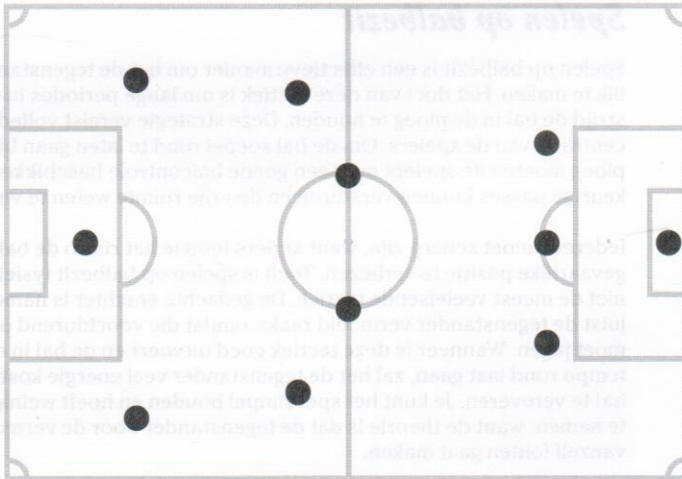
Het 4-3-3 systeem won vooral in de jaren zeventig van de vorige eeuw aan populariteit. In deze formatie speelden Ajax en het Nederlands elftal destijds totaalvoetbal. Een vorm van allesomvattend voetbal, waarbij iedere speler zowel meedoet in de aanval als in de verdediging. Dit systeem vereist voetballers van wereldklasse, die de kwaliteiten, focus en discipline hebben om op verschillende posities te spelen.

Onder leiding van de uitblinkende Johan Cruyff zette Ajax het totaalvoetbal op de kaart. Trainer Rinus Michels wordt beschouwd als de architect van het spelletje. Behalve landstitels wonnen de Amsterdammers in 1971, 1972 en 1973

de Europa Cup I. Bovendien werd ook de wereldbeker veroverd.

Ook het Nederlands elftal ging deze manier van spelen hanteren. Oranje reikte daarmee in 1974 en 1978 tot de finale van het WK voetbal. Helaas werd daarin verloren van respectievelijk West-Duitsland en Argentinië. Dat neemt niet weg dat het Nederlandse totaalvoetbal wereldwijd bewonderd werd. Deze manier van spelen is zelfs bekend komen te staan als de 'Hollandse School'. In oktober 2013 riep het toonaangevende Britse voetbalmaandblad FourFourTwo het gouden Ajax van de jaren zeventig zelfs uit tot beste team aller tijden.

voor het publiek meestal erg leuk om naar te kijken. Tegenwoordig zijn er niet veel ploegen meer die het 3-4-3 systeem hanteren. Ajax was er aan het einde van de vorige eeuw nog wel succesvol mee. Onder leiding van trainer Louis van Gaal werd in 1995 de Champions League veroverd.

Figuur 4.4:
De 3-4-3
opstelling

Tactiek

Een interessant aspect aan het voetbal is de tactiek. Trainers en managers hebben als doel om met hun strijdplan de tegenstander te verrassen. Zij proberen hun tactiek daarom altijd geheim te houden tot het begin van de wedstrijd. Formeer je als trainer een winnend elftal, dan word je tactiek bewonderd en stijgt je meteen in aanzien. Tactiek wordt immers gezien als de sleutel naar succes. Iedereen heeft het erover en denkt er verstand van te hebben, maar wat is nou een winnende tactiek? Daarop is niet één duidelijk antwoord te geven. Een bestaande tactiek simpelweg overnemen werkt namelijk niet. De gekozen strategie moet bij een team passen en de spelers moeten de tactiek begrijpen en goed kunnen uitvoeren.

Simpel gezegd is tactiek een manier van spelen, om het de tegenstander zo moeilijk mogelijk te maken. Eigenlijk betekent het woord tactiek in het voetbal 'nadenken'. Een coach bedenkt een manier waarop zijn ploeg een doel kan bereiken. Realiseer je daarbij dat tactiek geen statisch model is dat jarenlang meegaat. Soms moet zelfs tijdens een wedstrijd van tactiek veranderd worden. Als het spel niet lekker verloopt, bedenkt de trainer een andere manier om de wedstrijd alsnog te winnen.

Wel kunnen we vaststellen dat er grofweg drie basisstijlen zijn waar trainers veelal op terugvallen. Dat zijn spelen op balbezit, countervoetbal en het hanteren van de lange bal. Deze drie stijlen zal ik hieronder kort behandelen.

Spelen op balbezit

Spelen op balbezit is een effectieve manier om het de tegenstander moeilijk te maken. Het doel van deze tactiek is om lange periodes in de wedstrijd de bal in de ploeg te houden. Deze strategie vereist volledige concentratie van de spelers. Om de bal soepel rond te laten gaan binnen de ploeg moeten de spelers over een goede balcontrole beschikken, nauwkeurige passes kunnen versturen en de vrije ruimte weten te vinden.

Iedereen moet scherp zijn, want anders loop je het risico de bal op een gevaarlijke positie te verliezen. Toch is spelen op balbezit fysiek gezien niet de meest veeleisende tactiek. De gedachte erachter is namelijk dat juist de tegenstander vermoeid raakt, omdat die voortdurend op de bal moet jagen. Wanneer je deze tactiek goed uitvoert en de bal in een hoog tempo rond laat gaan, zal het de tegenstander veel energie kosten om de bal te veroveren. Je kunt het spel simpel houden en hoeft weinig risico's te nemen, want de theorie is dat de tegenstander door de vermoeidheid vanzelf fouten gaat maken.

Spelen op balbezit wordt gezien als één van de meest attractieve stijlen in het voetbal. Clubs als FC Barcelona en Bayern München hebben de afgelopen jaren grote prestaties neergezet met deze tactiek. Zij beheersen het spelen op balbezit tot in de puntjes.

Ook de nationale ploeg van Spanje heeft deze tactiek tot een ware kunst verheven. De regerend wereldkampioen liet op 29 februari 2012 een uitstekend voorbeeld zien van 'spelen op balbezit'. In de oefenwedstrijd tegen Venezuela (5-0) was de 2-0 een goal om in te lijsten. De Spanjaarden lieten de bal geduldig rondgaan binnen de ploeg en wachtten tot er ergens op het veld ruimte zou ontstaan. Na 38 succesvolle passes, zonder tussenkomst van een tegenstander, schoot David Silva raak. De toeschouwers klaptten de handen stuk, want dit soort goals zijn een lust voor het oog.

Vijf jaar lang had FC Barcelona iedere competitiewedstrijd meer balbezit dan de tegenstander. Het maakt deel uit van de tactiek van de Spaanse topclub. Toen Barça in september 2013 tegen Rayo Vallecano een keer minder balbezit had dan de opponent, was de Spaanse pers direct kritisch. Barcelona won overigens 'gewoon' met 4-0.

Countervoetbal

Countervoetbal wordt gespeeld door teams die vertrouwen hebben in hun verdediging en goed zijn in de omschakeling. Het idee erachter is dat een ploeg de tegenstander laat komen en zelf een verdedigende stelling inneemt. De middenvelders en verdedigers jagen op de tegenstander en wachten tot deze de bal verspeelt. Zodra dit gebeurt, wordt razendsnel een tegenaanval opgezet, waarbij de counterende ploeg probeert te profiteren van de gaten die zijn ontstaan in de verdediging van de tegenpartij.

Deze tactiek is minder attractief dan bijvoorbeeld spelen op balbezit, maar een snel uitgevoerde counter is wel degelijk een genot om naar te kijken. Het is namelijk niet zo dat een counterploeg de bal simpelweg naar voren schiet. Vaak wordt er vanuit de omschakeling een snelle tegenaanval opgezet, waarbij positieospel en nauwkeurige passes heel belangrijk zijn. In dit systeem wordt gespeeld met slimme aanvallers, die het niet erg vinden dat zij bijna de hele wedstrijd op een 'eiland' staan. Ze komen weinig in balbezit, maar moeten aan een halve kans genoeg hebben. Zodra zich een mogelijkheid voordoet, moet de bal erin.

Ploegen die op de counter spelen hebben meestal een defensie die bestaat uit vier man, met daarachter een zogenaamde libero of ausputzer. Zijn taak is om doorgebroken spelers aan te pakken en na het veroveren van de bal direct een tegenaanval op te zetten. Dit kan door de bal naar voren te schieten, maar ook door snel een teamgenoot aan te spelen. Een libero moet daarom over een goede balcontrole en passingskills beschikken. Het inzetten van een libero zorgt ervoor dat de backs vaker de mogelijkheid krijgen om langs de lijn op te komen.

In Nederland en België wordt countervoetbal over het algemeen minder gewaardeerd en soms zelfs bestempeld als 'betonvoetbal' of 'anti-voetbal'. Dat neemt niet weg dat het spelen op de counter uiterst effectief kan zijn.

Koning van de catenaccio

Een andere benaming voor countervoetbal is catenaccio, wat in het Italiaans 'grendel' betekent. Deze speelstijl werd uitgevonden door de Argentijn Helenio Herrera, die in de jaren zestig van de vorige eeuw trainer was van Internazionale. Onder zijn leiding veroverde Inter tweemaal op rij de Europa Cup I (in 1964 en 1965) en werden verschillende landstitels in de wacht gesleept. De Italiaanse topclub kwam bekend te staan als 'koning van de catenaccio'. De tactiek

bleek zo succesvol dat veel Italiaanse clubs de stijl overnamen. Nog steeds zijn er veel ploegen in Italië die deze manier van voetballen hanteren. Aan het succesverhaal van Herrera bij Inter kwam overigens ook snel weer een einde. In 1967 verloor zijn ploeg in de finale van de Europa Cup I van Celtic (2-1), waarna de club in verval raakte. Zo werd in 1972 nog wel de finale gehaald, maar daarin was Ajax veel te sterk voor de Italianen (2-0).

De lange bal spelen

Het hanteren van de lange bal is een tactiek waarbij kracht belangrijker is dan techniek. Voetbalteams die deze strategie aanhangen proberen de bal te veroveren en vervolgens in het zestienmetergebied van de tegenstander te pompen. Ze doen dit door de bal simpelweg naar voren te schieten. Vaak maken teams die de lange bal spelen gebruik van een fysiek sterke spits. Hij moet zijn lichaam in de strijd gooien, kopduels winnen en de bal voorin vasthouden. Op die manier kunnen de middenvelders aansluiten, de bal ontvangen en vervolgens proberen te scoren.

Door ballen naar voren te schieten en vervolgens met de aanvallers en middenvelders druk te zetten op de verdediging van de tegenpartij, proberen ploegen het de opponent moeilijk te maken. In Engeland wordt deze stijl ook wel 'kick and rush voetbal' genoemd. Voetballiefhebber die houden van de schoonheid van het spel zijn over het algemeen geen liefhebbers van deze tactiek. Voorstanders van deze strategie claimen echter dat deze manier van voetballen ook de minder technische teams in staat stelt om lastige wedstrijden te winnen.

Deel III

Het voetbal in België

In dit deel...

In België worden de laatste jaren steeds meer voetballers geboren die in het buitenland spelen. Dit komt door de hoge kwaliteit van de Belgische voetbalopleiding en de vele mogelijkheden die er zijn om naar het buitenland te gaan. Dit deel gaat in op de geschiedenis van het voetbal in België, de huidige situatie en de toekomstige ontwikkelingen.

In dit deel...

In België genieten duizenden mensen wekelijks van onze vaderlandse competitie. In dit deel lees je alles over de Jupiler Pro League en de Belgacom League. Bovendien vind je hier een overzicht van alle betaald voetbalclubs in België. Je maakt kennis met de Beker van België en de Supercup en we besteden aandacht aan de spannendste derby's en klassiekers. Natuurlijk mag ook het Belgisch elftal niet ontbreken. Je leest meer over de bondscoach, de spelers en het Duivelse leger.

Hoofdstuk 5

Clubs en competities

In dit hoofdstuk:

- ▶ Alles over de Jupiler Pro League
- ▶ Een overzicht van de Belgische clubs
- ▶ Een inkijkje in de Belgische 2de klasse
- ▶ De Beker van België en de Supercup
- ▶ Derby's, krakers en legendes

België houdt van voetbal, zoveel is duidelijk. Al sinds jaar en dag is de sport de meest beoefende in ons land en wekelijks volgen dan ook duizenden mensen in de verschillende stadions de wedstrijden van onze vaderlandse competitie, de Jupiler Pro League. Spanning, strijd en vaardigheid; het zijn de kenmerken waar de Belgische voetballiefhebber van geniet. Elk jaar opnieuw ook zien we nieuwe talenten doorbreken die de toekomst zijn van het Belgische voetbal. In dit hoofdstuk maken we verder kennis met de Belgische competities, het bekertoernooi en de clubs.

Het Belgisch competitievoetbal kent vier nationale niveaus. De Jupiler Pro League (Eerste Klasse) is de hoogste nationale afdeling. Daar net onder vinden we de Belgacom League (Tweede Klasse). Voorts zijn er ook nog de Derde Klasse (opgedeeld in twee reeksen) en de Vierde Klasse (verdeeld in vier reeksen). Deze laatste worden ook wel Bevordering genoemd, omdat zij de overgang vormen van de provinciale competities naar de nationale reeksen. In dit boek beperken we ons tot de twee hoogste niveaus.

De Jupiler Pro League

Elke weekend opnieuw staat het Belgische eersteklassevoetbal garant voor spannende wedstrijden, verrassende uitslagen en mooi verzorgd voetbal. Voeg daarbij een competitiestructuur waarbij het ieder jaar opnieuw uitkijken is naar de strijd tussen de verschillende topploegen en je hebt een recept voor succes. De passie voor de sport wordt dan ook gedeeld door duizenden fans die zowel in het stadion als voor de buis voor hun favoriete team supporteren. Om zelf optimaal van dit alles mee te genieten, zijn er een aantal dingen die nuttig zijn om te weten over onze competitie.

De geboorte van onze vaderlandse competitie

Om een idee te hebben over hoe populair voetbal in België al altijd is geweest, hoef je niet verder te kijken dan de oprichting. Al sinds 1895 wordt er gestreden om de Belgische landstitel, waarmee het de oudste voetbalcompetitie is van het Europese vasteland. Tijdens dat eerste seizoen was er slechts één reeks (de zogenaamde Coupe de Championnat) waarin zeven ploegen streden voor het kampioenschap. Deze werd gewonnen door FC Liégeois, met een ruime voorsprong op de nummer twee, Antwerp FC.

Sinds het ontstaan van het Belgische eersteklassevoetbal is het aantal ploegen dat deelnam aan de competitie sterk gestegen. Na het eerste seizoen met zeven teams is er meermaals verandering aangebracht, tot achtereenvolgens tien (in 1900), twaalf (in 1908) en veertien (in 1921). Toen de competitie na de Tweede Wereldoorlog opnieuw werd opgestart, werd gekozen voor een uitbreiding naar zestien ploegen. Vanaf het seizoen 1975/1976 werd definitief gekozen voor een competitie met achttien ploegen. Dat bleef ook zo tot de grote hervorming van het seizoen 2009/2010, waarin het play-offsysteem werd geïntroduceerd.

De opzet

De Belgische Eerste Klasse heeft sinds een aantal jaar een grondige gedaanteverwisseling ondergaan. Tot aan 2008/2009 werd de titel

Albert De Cleyn: de doelpuntenmachine van Mechelen

FC Malinois-spits Albert De Cleyn vestigde in het seizoen 1945/1946 een naoorlogs doelpuntenrecord in de toenmalige Ereafdeling, dat tot op de dag van vandaag nog altijd niet is verbroken. De aanvaller wist in dat seizoen maar liefst veertig keer het net te vinden!

'Bertje' speelde zijn hele carrière voor de club van zijn geboortestad, van zijn debuut in 1932 (op zestienjarige leeftijd!) tot 1955. Gedurende die periode speelde hij 542 wedstrijden, waarin hij 481 doelpunten scoorde. 377 van die goals maakte hij in de Eerste Klasse, waarmee hij tot op heden nog steeds recordhouder is.

Hoewel hij buiten Mechelen grotendeels vergeten is, blijft hij toch een van de

grootste cultfiguren uit die periode. Een voorbeeld daarvan komt uit de wedstrijd in het seizoen 1942/43 tegen Racing de Bruxelles. FC Malinois won die match met 7-1 dankzij zeven doelpunten van De Cleyn. Een klein mirakel omdat hij (volgens de legende) de dag voordien thuis zwaar van de trap was gevallen.

Indrukwekkende cijfers, maar geen records aller tijden. Het productiefste seizoen voor doelpunten wordt gedeeld door Jules Van Craen en Arthur Ceuleers. Zij wisten beide (in hetzelfde seizoen ook nog!) 41 maal te scoren. Wat het aantal treffers in één wedstrijd betreft, dat record staat op naam van zowel Richard Van Accolyen en Bernard Voorhoof met acht goals.

betwist tussen achttien ploegen, die het gedurende de competitie tweemaal tegen elkaar opnamen. Een volledig seizoen bestond zodoende uit 34 wedstrijden. De ploeg die aan het einde van het seizoen bovenaan stond werd tot kampioen gekroond.

De puntentelling in de Jupiler Pro League is heel simpel, maar toch zijn een aantal zaken nuttig om te weten. De volgorde op de ranglijst wordt ten eerste bepaald aan de hand van het aantal behaalde punten. Een overwinning levert een ploeg drie punten op, terwijl een gelijkspel goed is voor een punt. De verliezer blijft uiteraard met lege handen achter. Wanneer twee clubs het seizoen afsluiten met een gelijk aantal punten, wordt gekeken naar het doelsaldo. Is ook dat gelijk, dan weegt het aantal gescoorde doelpunten zwaarder. Het lijkt onmogelijk, maar toch zou het kunnen gebeuren dat twee teams de competitie afsluiten met exact hetzelfde aantal punten en doelpunten. In zo'n geval eindigen beide clubs gelijk op de ranglijst. Staat er echter een kampioenschap, plaatsing voor Europees voetbal of het voorkomen van degradatie op het spel, dan zal een beslissingswedstrijd uitkomst moeten bieden.

Laat de bal maar rollen

De eerste speelronde van de competitie vindt traditioneel plaats in de loop van de maand augustus. Het seizoen eindigt meestal in mei en wordt eind december/begin januari onderbroken door de winterstop. In de seizoenen waarna een WK of EK voetbal wordt gehouden, begint en eindigt het seizoen meestal iets eerder. De spelers hebben na afloop van het seizoen dan genoeg tijd om zich met de nationale ploeg voor te bereiden op het eindtoernooi.

Sinds het seizoen 2009/2010 is echter komaf gemaakt met deze formule. Er werd beslist om over te schakelen op een nieuwe structuur met een verminderd aantal clubs (zestien in plaats van achttien) en een goednieuw play-offsysteem. Na een reguliere competitie met heen- en terugwedstrijden, in totaal dertig speeldagen, worden de clubs op basis van de rangschikking ingedeeld in drie play-offreeksen. De top zes van het klassement strijdt verder voor de titel, de zogenaamde Play-off I. De nummers zeven tot en met veertien worden in twee reeksen ondergebracht en strijden verder voor een kans op Europees voetbal (Play-off II). De nummers vijftien en zestien worden ondergebracht in Play-off III. Zij zullen uitvechten wie rechtstreeks degradeert en wie naar de eindronde van de Tweede Klasse moet en zo proberen zich in de Jupiler Pro League te handhaven. Klinkt misschien ingewikkeld, maar met een woordje uitleg wordt alles duidelijk.

Play-off I

De zes ploegen die na dertig wedstrijden het hoogst aantal punten hebben behaald, vechten in Play-off I verder voor de titel en de plaatsen voor Europees voetbal. Er vindt een nieuwe minicompetitie plaats waar de teams starten met een halvering van de reeds behaalde punten. Bij

Zinderende ontknopingen

Sinds de invoering van Play-off I is de spanning in de Jupiler Pro League groter dan ooit geworden. Door het samenbrengen van de zes beste ploegen in één poule met het landskampioenschap als inzet, blijft de strijd tot op de laatste speeldag gegarandeerd. Leuk voor de gewone supporter, maar zenuwslopend voor diegenen die fan zijn van de titelkandidaten.

In het seizoen 2010/2011 vochten KRC Genk en Standard Luik op de laatste speeldag in een onderling duel uit wie zich kampioen van België mocht noemen. Standard had zich met een fenomenale eindsprint nog een kans gegeven op eindwinst. Genk, dat voor aanvang eerste stond, had voldoende aan één punt tegen de Luikse ploeg om voor de derde maal de titel te pakken. Op het veld van

Genk werd het een zenuwslopende wedstrijd en werd het uiteindelijk 1-1. Zo mocht Genk met zijn uitzinnige thuisaanhang de nacht in met het vieren van het kampioenschap.

Ook afgelopen jaar werd pas in de laatste wedstrijd bepaald wie de titel zou pakken. Anderlecht speelde toen thuis tegen de nummer twee van de rangschikking, Zulte Waregem. Bij verlies zou de West-Vlaamse ploeg het eerste kampioenschap uit hun clubgeschiedenis behalen. Zulte Waregem kwam ook met 1-0 voor, maar door een ietwat 'lucky goal' kon Anderlecht nog gelijkmaken. Het Brusselse elftal moest daarna nog heel diep gaan om het gelijkspel vast te houden, maar mocht na het laatste fluitsignaal toch de zoveelste beker van Kampioen van België in de toonkast bijzetten.

een oneven aantal punten wordt de halvering naar boven afgerond. Na deze tien partijen (vijf maal heen en terug) wordt de eindrangschikking opgesteld. De ploeg die bovenaan eindigt wordt uitgeroepen tot kampioen van België. Niet alleen krijgen zij de trofee van landskampioen; zij mogen ook rechtstreeks deelnemen aan de lucratieve Champions League! Dit internationale voetbaltoernooi, waarover later in dit boek meer informatie volgt, is voor de Europese clubs van groot belang. Buiten het prestige dat op het spel staat, kan er ook veel geld verdiend worden met deelname aan de Champions League.

Ook de nummers twee en drie krijgen een Europees ticket toegewezen. De ploeg op plaats vier vecht met de winnaar van Play-off II nog voor de laatste Europese plek.

Play-off II

De ploegen die de reguliere competitie afsluiten op de plaatsen zeven tot en met veertien worden in Play-off II ondergebracht en mogen strijden voor een laatste kans op Europees voetbal. Deze acht teams worden in twee vooraf bepaalde reeksen geplaatst. De nummers zeven, negen, twaalf en veertien komen terecht in reeks A en de nummers acht, tien,

elf en dertien in reeks B. Zij zullen elk in zes onderlinge duels (drie keer heen en terug) de winnaars van elke reeks bepalen. In tegenstelling tot Play-off I beginnen deze ploegen hun minicompetitie elk opnieuw met nul punten. Na deze zes wedstrijden vechten de beide groepswinnaars in een heen- en terugwedstrijd uit wie tegen de nummer vier van Play-off I mag strijden voor het laatste Europese ticket. Ook die strijd wordt beslecht in een heen- en terugduel.

Om het overzicht van deze verdeling van de Europese plaatsen weer te geven, staat alles hieronder nog eens mooi in tabelvorm:

Positie na Play-offs I en II	Resultaat
Kampioen	Champions League (groepsfase)
Nummer 2	Champions League (tweede voorronde)
Nummer 3	Europa League (derde voorronde)
Duel nummer 4 Play-off I en winnaar Play-off II	Europa League (tweede voorronde)
De bekerwinnaar	Europa League (Play-offronde)

De verdeling van de Europese tickets wijzigt wanneer de bekerwinnaar zich voor de Champions League plaatst. In dat geval speelt de bekerwinnaar in de Champions League en krijgt de verliezend bekerfinalist het ticket voor de Europa League. Ook wijzigt de verdeling als de bekerfinalisten zich op basis van de eindstand van de competitie al voor de Europa League hebben geplaatst. In dat geval wordt het vrijgekomen Europese ticket automatisch doorgeschoven naar de winnaar van Play-off II.

Play-off III

De nummers vijftien en zestien uit de reguliere competitie zitten in de meest precare situatie, namelijk Play-off III. Zij moeten vechten voor het behoud in de Jupiler Pro League. In maximaal vijf onderlinge duels wordt bepaald wie rechtstreeks zakt naar de Tweede Klasse. De nummer vijftien begint met drie punten; de nummer zestien met nul. De nummer vijftien krijgt ook het voordeel om als eerste op eigen veld te spelen. Als er een onoverbrugbare kloof tussen beide teams is gevormd, is deze minicompetitie afgelopen en degradeert de verliezer. Voor de winnaar van Play-off III is het echter nog niet afgelopen. Zij moeten deelnemen aan de eindronde met de drie periodekampioenen uit de Tweede Klasse. Als zij deze niet winnen, degraderen zij desondanks toch naar de lagere divisie.

Rik Coppens: een echte Kielse Rat

Al van toen hij vijf jaar was, kon je de kleine Rik Coppens altijd met een bal op stap zien. Alle vrije momenten die hij had, was hij aan het voetballen en zich aan het verbeteren. De keuze voor een prof-carrière was dan ook niet verwonderlijk. En ook de goede want Coppens maakte furore bij Beerschot VAC, werd bekend tot buiten de landsgrenzen en groeide uit tot een van de grootste Belgische voetballers aller tijden. De interesse in Coppens was dan ook groot bij veel buitenlandse clubs, maar toch moest hij in België blijven. Iets waar hij na het eindigen van zijn loopbaan toch spijt van heeft gehad.

Al op zestienjarige leeftijd maakte Coppens, opgegroeid in een eenvoudige Antwerpse volkswijk, zijn debuut bij de eerste ploeg van Beerschot. Met zijn fantastische dribbels en neus voor goals dwong hij snel een basisplaats af en veroverde hij de harten van het voetbalpubliek. Over zijn hele loopbaan scoorde Rik Coppens 261 doelpunten in de Eerste Klasse. Tweemaal werd hij ook topscorer; in 1953 met 33 treffers en in 1955 met 36 goals. Hij was ook de eerste recipient van de Gouden Schoen, de prijs voor de beste voetballer van het land, in 1954.

In 47 interlands voor het Belgisch elftal scoorde hij 21 doelpunten in de jaren tussen 1949 en 1959. In die periode werd Coppens dan ook bejubeld als een van de allerbeste voetballers ter wereld. In de internationale pers werd hij zelfs de beste aanvaller van de wereld genoemd. De Braziliaan Pelé zei ooit na een vriendschappelijk duel met zijn ploeg Santos tegen Beerschot dat Coppens de beste speler was waar hij ooit tegen uitkwam. Europese topclubs als Barcelona en Inter toonden dan ook grote interesse, maar Coppens kreeg geen toestemming om te vertrekken.

Al even legendarisch als berucht is de manier waarop hij enkele doelpunten maakte. Hij wou het publiek graag vermaken en hun waar voor hun geld geven. Zo zou hij ooit een doelpunt gemaakt hebben met zijn neus, iets wat hij altijd genuanceerd heeft. De beroemdste goal moet evenwel toch de beroemde strafschop zijn, tijdens een interland tegen IJsland in 1957. Coppens zette zich achter de bal, trapte hem breed naar André Piters, die hem terug tikte naar Coppens, die zo scoorde. Johan Cruyff maakte 25 jaar later een soortgelijk doelpunt, maar is dus niet de uitvinder zoals hij zelf beweerde.

De clubs

De Jupiler Pro League bestaat uit zestien clubs. De samenstelling wijzigt jaarlijks, omdat er ieder seizoen minimaal één club uit de Eerste Klasse degradeert. Hieronder volgt een overzicht van de deelnemende clubs aan de Jupiler Pro League in het seizoen 2013/2014.

<i>Club</i>	<i>Plaats</i>	<i>Stadion</i>	<i>Opgericht</i>
RSC Anderlecht	Anderlecht	Constant Vanden Stock Stadion	29 mei 1908
Cercle Brugge KSV	Brugge	Jan Breydelstadion	13 november 1891
Club Brugge KV	Brugge	Jan Breydelstadion	9 april 1899

Club	Plaats	Stadion	Opgericht
Royal Sporting du Pays de Charleroi	Charleroi	Stade du Pays de Charleroi	24 november 1907
KRC Genk	Genk	Cristal Arena	1 juli 1988
KAA Gent	Gent	Ghelamco Arena	31 oktober 1900
KV Kortrijk	Kortrijk	Guldensporenstadion	14 maart 1901
K. Lierse SK	Lier	Herman Vanderpoortenstadion	6 maart 1906
KSC Lokeren Oost-Vlaanderen	Lokeren	Daknamstadion	22 januari 1923
YR KV Mechelen	Mechelen	Argosstadion	oktober 1904
KV Oostende	Oostende	Albertparkstadion	22 juni 1981
Oud-Heverlee Leuven	Leuven	Den Dreef	27 maart 2002
R. Standard de Liège	Luik	Stade Maurice Dufrasne	oktober 1898
KVRS Waasland – SK Beveren	Beveren	Freethiel	20 mei 2010
RAEC Mons	Bergen	Stade Charles Tondreau	18 mei 1910
SV Zulte Waregem	Waregem	Regenboogstadion	maart 2001

RSC Anderlecht

RSC Anderlecht is opgericht op 29 mei 1908 en is zonder twijfel de succesvolste club van België. Sinds de Tweede Wereldoorlog werd het reeds 32 maal kampioen en won het ook negen keer de Beker van België. Op internationaal vlak is het de enige Belgische ploeg die Europese trofeeën heeft gewonnen, namelijk tweemaal de Beker voor Bekerwinnaars (1976 en 1978) en éénmaal de UEFA Cup (1983). De clubkleuren van Anderlecht zijn paars en wit, wat hen de bijnaam 'Les Mauves' heeft opgebracht.

Anderlecht staat erom bekend, naast de rijkste ploeg van het land te zijn, ook over een zeer gerenommeerde jeugdacademie te beschikken. Elk jaar lijkt het wel of één à twee spelers uit de eigen jeugdopleiding kunnen doorstoten naar het seniorenelftal. De welbewuste keuze voor deze aanpak heeft in het verleden al zijn vruchten afgeworpen; waardoor de club besliste om een gloednieuw oefencomplex te openen. Daarom opende de club in 2011 de RSCA Football Academy in Neerpede, waar ook alle jeugdwedstrijden worden gespeeld.

De thuiswedstrijden worden gespeeld in het Constant Vanden Stock Stadion, genoemd naar de erevoorzitter onder wiens leiding de club zijn grootste successen boekte. Anderlecht heeft in het verleden veel gelauwerde voetballers onder zijn hoede gehad. Enkele bekende

ex-spelers zijn Jef Mermans, Paul Van Himst, Robbie Rensenbrink, Luc Nilis en Lucas Biglia. Bij de huidige selectie zijn het vooral jongeren die hoge ogen gooien, zoals Dennis Praet en Aleksandar Mitrović.

Cercle Brugge KSV

Cercle Brugge KSV (opgericht op 13 november 1891) is een van de twee teams in de Jupiler Pro League uit Brugge, naast de eeuwige rivaal Club Brugge. De club boekte zijn grootste succes vooral in het begin van de twintigste eeuw, toen het driemaal kampioen van België werd. Daarna werd het allemaal wat minder, wat leidde tot degradatie tot zelfs Derde Klasse. Sinds 2003/2004 speelt de ploeg terug op het hoogste niveau en is het uitgegroeid tot een stabiele middenmoter.

Cercle Brugge speelt hoofdzakelijk in groen-zwart en wordt ook wel 'De Vereniging' genoemd om hun meer volkse karakter te beklemtonen, in tegenstelling tot stadsbuur Club Brugge. Zij spelen hun thuiswedstrijden (net als Club) in het Jan Breydelstadion, maar moeten het wel met minder toeschouwers stellen.

Tot de bekendste ex-spelers van Cercle Brugge behoren Alphonse Six, Geert Broeckaert en Josip Weber. De huidige kern bestaat hoofdzakelijk uit spelers van de eigen jeugdopleiding, samen met enkele geroutineerde spelers uit de Belgische competitie zoals Hans Cornelis, Stef Wils en Tim Smolders.

Club Brugge KV

De tweede ploeg in de Belgische Eerste Klasse uit Brugge zag het levenslicht op 9 april 1899 en stond aanvankelijk in de schaduw van stadsrivaal Cercle. Club Brugge speelt sinds 1959 onafgebroken in de hoogste afdeling en heeft in die periode enkele mooie successen behaald. Zo won het onder meer al dertien titels en is het ook recordhouder wat betreft het aantal Bekers van België met tien stuks.

Vooral in het midden van de jaren zeventig was Club Brugge een klasse apart. Onder leiding van de Oostenrijkse trainer Ernst Happel won het drie titels op rij (van 1976 tot 1978) en de Beker van België, eveneens in 1978. Ook Europees maakte de club in die periode goede sier. Zo haalde het in 1976 de finale van de UEFA Cup en twee jaar later de finale van de Europacup voor Landskampioenen. Helaas voor de West-Vlamingen was FC Liverpool in die beide wedstrijden net iets sterker en gingen zij met beide bekens aan de haal.

De thuisbasis van Club Brugge is sinds 1973 het Jan Breydelstadion (dat het deelt met stadsgenoot Cercle). De clubkleuren zijn blauw en zwart. Samen met Anderlecht en Standard behoort de club tot de 'Grote Drie' van het Belgische voetbal. Zo heeft Club Brugge zich de afgelopen dertig jaar altijd kunnen plaatsen voor Europees voetbal.

Club heeft in het verleden al heel wat internationale toppers in zijn gelederen gehad, zoals Jean-Pierre Papin en Mario Stanić; maar ook

ationale helden zoals clubiconen Raoul Lambert, Franky Vander Elst en Gert Verheyen. Ook in de huidige selectie zitten heel wat talenten met als blikvangers Vadis Odjidja en Maxime Lestienne.

Royal Sporting du Pays de Charleroi

Charleroi behoort al sinds jaar en dag tot de Jupiler Pro League. Sinds hun promotie in 1985 speelt het bijna ononderbroken mee in de Belgische Eerste Klasse, over het algemeen als middenmoter. In het seizoen 2010/2011 moest het wel zijn meerdere erkennen tegen Eupen in Play-off III, wat leidde tot degradatie. Het daaropvolgende seizoen promoveerde het evenwel meteen terug naar het hoogste niveau.

De club heeft twee gekende bijnamen: 'Les Carolos' (vernoemd naar de stad) en 'Les Zèbres' (de zebra's) vanwege de zwart-witte strepen op hun tenues, die ook de clubkleuren zijn. Hun thuisbasis, Stade du Pays de Charleroi, is de nieuwe naam van het vroegere Stade de Mambourg. Deze naamsverandering kwam er naar aanleiding van het EK 2000, toen Charleroi een van de gaststeden was.

Spelers die een belangrijke rol hebben gespeeld voor Charleroi zijn onder andere de middenvelders Raymond Mommens, Pär Zetterberg en Dante Brogno. Aanvaller Giuseppe Rossini is tegenwoordig een van de publiekslievelingen.

KRC Genk

De Limburgse fusieclub werd op 1 juli 1988 opgericht door een fusie van KFC Winterslag en Waterschei SV Thor. Aanvankelijk stond de ploeg steevast in de onderste gelederen van de rangschikking en degradeerde het ook tweemaal. Maar onder leiding van trainer Aimé Anthuenis begon het na de promotie in 1996 aan een indrukwekkend parcours dat leidde tot bekerwinst in 1997 en de eerste landstitel in 1999. Sindsdien is de ploeg een vaste kandidaat voor het kampioenschap en konden er nog twee titels en drie bekercups op het palmares gezet worden.

Ook Europees laat Genk zich de laatste jaren niet onbetuigd. Het is opnieuw de enige Belgische ploeg die erin geslaagd is om Europees te overwinteren en dit nu al onafgebroken sinds 2011. De Cristal Arena is voor menig tegenstander dan ook een moeilijke plaats om te komen winnen, en al zeker wanneer 25 000 fans 'hun' ploeg naar de overwinning juichen.

Enkele bekende spelers uit de historie van Genk zijn Branko Strupar, Bart Goor, Wesley Sonck, Souleymane Oulare, Thibault Courtois, Kevin De Bruyne en Christian Benteke. In het seizoen 2013/2014 is Jelle Vossen het boegbeeld van de Genkse club.

KAA Gent

De oorsprong van KAA Gent ligt niet meteen in het voetbal. Rond 1864 werd in de regio Gent de Société Gymnastique de Gantoise opgericht, die

de nadruk legde op het promoten van sport (hoofdzakelijk het turnen). Na verschillende afsplitsingen en herstructureringen werd op 31 oktober 1900 de basis gelegd voor wat nu de huidige voetbalclub AA Gent is. De club staat te boek als een subtopper die meestrijdt voor de Europese plaatsen. De grootste uitschieter was het seizoen 2009/2010, toen de ploeg tweede werd in de eindrangschikking en de Beker van België won.

De mascotte van de club is een indiaan, symbool voor kracht en strijd. Deze is ook terug te vinden in het clublogo. Volgens de legende gingen de supporters in 1920 voor een wedstrijd naar de Wild West Show van de beroemde Buffalo Bill in een tent naast het stadion. In het enthousiasme na het zien van de show bleven zij tijdens de wedstrijd 'Buffalo! Buffalo!' roepen. Sindsdien worden de spelers van AA Gent dan ook De Buffalo's genoemd.

Al sinds het ontstaan van de club werden de thuiswedstrijden afgewerkt in het Jules Ottenstadion. In 2009 keurde het stadsbestuur een plan goed voor de bouw van een nieuwe voetbaltempel die een van de meest revolutionaire stadions van het land moest worden. Na een bouwperiode van twee jaar werd op 17 juli 2013 de Ghelamco Arena (in de volksmond ook het Arteveldestadion genoemd) officieel in gebruik genomen.

Tot de bekendste spelers uit de clubgeschiedenis behoren Eric Viscaal, Ahmed 'Mido' Hossam en Mbark Boussoufa. In de huidige selectie wordt veel verwacht van enkele jonge talenten als Hannes Van der Bruggen, Brecht Dejaegere en Habib Habibou.

KV Kortrijk

KV Kortrijk werd opgericht op 14 maart 1901. De oorspronkelijke naam van de club was Sporting Club Kortrijk; deze werd na een fusie in 1918 Kortrijk Sport. De huidige structuur van de ploeg werd gelegd in 1971. Op 6 mei van dat jaar kwam het tot een samenvloeiing van Kortrijk Sport met de lokale concurrent Stade Kortrijk tot het huidige KV Kortrijk. De fusieclub startte in de toenmalige Vierde Klasse en maakte in slechts vijf jaar de stap naar de Eerste Klasse.

De ploeg kent sinds die tijd wel een wisselvallig bestaan. Na de promotie in 1976 vocht het bijna altijd tegen de degradatie. Na het seizoen 1991/1992 leek het team niet meteen meer aanspraak te maken op hoogsteklassevoetbal. De promotie terug in 1998/1999 was dan ook onverwacht. Helaas kon het team de verwachtingen niet waarmaken en volgden er twee degradaties op rij. Na lang knokken slaagde KV Kortrijk er in 2008 eindelijk in terug te promoveren naar de Eerste Klasse, waar het zich sindsdien relatief makkelijk heeft kunnen handhaven.

Ook aan de ploegkleuren is er heel wat veranderd over de jaren. Sinds de fusie is gekozen voor rood en wit, net als de kleuren van de stad. De naam van hun thuisbasis, het Guldensporenstadion, verwijst naar de legendarische veldslag uit 1302, die rond Kortrijk werd uitgevochten.

In het verleden heeft de club enkele opmerkelijke spitsen in zijn gelederen gehad, zoals de Nederlander Foeke Booy en de broers Emile en Mbo Mpenza. Tegenwoordig maakt de Kroaat Ivan Santini het mooie weer in de Kortrijkse aanval.

K. Lierse SK

K. Lierse SK werd opgericht op 6 maart 1906, maar het echte begin dateert al van 1904. Toen werd onder impuls van Gust Van den Roye begonnen met het organiseren van wedstrijden op een stuk braakland in Kloosterheide, een buitenwijk van Lier. Na een gestaag begin groeide de club in de jaren dertig uit tot een nationale topper met als bekroning de landstitel in 1932. Sindsdien is Lierse een vaste waarde geworden op het hoogste niveau. In die tijd werd de ploeg nog drie maal kampioen en won het twee maal zowel de nationale beker als de Supercup.

Na de eeuwwisseling werd de ploeg echter geteisterd door financiële problemen en sportieve schandalen (de zaak Zheyun Ye, waarover later meer uitleg). Dat leidde tot een jarenlange strijd tegen de degradatie, die in 2007 eindigde met een daling naar de Tweede Klasse. Het einde leek nabij, tot in 2007 de Egyptische zakenman Maged Samy met zijn holding Wadi Degla zorgde voor een eind aan de financiële zorgen. Dat resulteerde in 2010 tot de terugkeer van de club in de Eerste Klasse. De ploeg bevindt zich wel steeds in de onderste tabelhelft, maar slaagt erin te overleven.

Lierse speelt zijn thuiswedstrijden in het Herman Vanderpoortenstadion, genoemd naar de voormalige burgemeester van de stad Lier. Het stadion wordt in de volksmond ook wel 'Het Lisp' genoemd. De clubkleuren van Lierse zijn al sinds het prille begin zwart en geel.

In zijn lange geschiedenis heeft Lierse veel iconische spelers in zijn gelederen gehad, onder wie Bernard Voorhoof, Erwin Vandenberg, Dimitri Davidovic en Kjetil Rekdal. Lierse wordt ook geprezen om zijn jeugdwerking, die al enkele grote talenten heeft voortgebracht, zoals Nico Van Kerckhoven, Stein Huysegems en Filip Daems. In de huidige kern wordt vooral gerekend op de ervaring van verdediger Carl Hoefkens en de klasseflitsen van Hernán Losada.

KSC Lokeren OV

KSC Lokeren OV werd op 22 januari 1923 opgericht als Racing Club Lokeren. De club bleef tot de jaren zeventig hoofdzakelijk hangen in de lagere klassen van het Belgische voetbal. Toen de ploeg in juli 1970 met stadsrivaal Standaard Lokeren fuseerde tot KSC Lokeren, begon de ploeg aan een steile opmars die het in vijf jaar leidde van de Vierde Klasse naar de hoogste afdeling. De huidige structuur werd in 2000 gevormd na een samensmelting met Sint-Niklaas, dat toen al een satellietploeg was van Lokeren. In 2003 werd definitief gekozen voor de huidige naam.

Eind jaren zeventig kende de ploeg de beste resultaten uit zijn geschiedenis. Orgelpunt was het seizoen 1980/1981, toen hij tweede werd in het klassement en de Beker van België won. Ook tijdens de Europese campagne van dat jaar werd boven verwachting gepresteerd met het bereiken van de kwartfinale van de UEFA Cup, waarin uiteindelijk werd verloren van het Nederlandse AZ '67. Ook rond de eeuwwisseling maakte Lokeren goede sier, toen de ploeg vijf maal Europees voetbal afdwong. Het recentste hoogtepunt behaalde de club in het seizoen 2011/2012, toen het de Beker van België won ten koste van KV Kortrijk.

De thuishaven van KSC Lokeren is het Daknamstadion. De clubkleuren zijn zwart, geel en wit, waardoor zij ook als bijnaam 'de tricoloren' kregen. De grote rivaal van de club is Waasland-Beveren, de fusieploeg die uit het nabijgelegen Beveren komt.

Bekende oud-spelers van de club zijn de Polen Grzegorz Lato en Włodzimierz Lubański; alsook de Tsjechen Jan Koller en Roman Vonišek. In de huidige selectie zijn de blikvangers doelman Barry Boubacar Copa en aanvaller Hamdi Harbaoui.

YR KV Mechelen

KV Mechelen werd in 1904 opgericht als Football Club Malinois. De naam werd in 1970 vervlaamst tot KV Mechelen. In de jaren veertig bereikte de club zijn eerste successen, toen hij drie maal kampioen werd. De laatste grote periode van de ploeg was eind jaren tachtig, toen onder impuls van toenmalig voorzitter John Cordier en succescoach Aad De Mos in 1987 de beker werd gewonnen en twee jaar later voor de vierde maal de titel. In 1988 werd KV Mechelen de laatste Belgische club die een Europese beker won, toen het grote Ajax werd verslagen voor de Beker der Bekerwinnaars.

In 2003 braken er donkere tijden aan voor de Mechelse ploeg. Door financiële problemen dreigde de ploeg op te houden met bestaan. Toen werd onder impuls van de supportersactie 'Red KV Mechelen' genoeg geld ingezameld om het grootste deel van de schulden af te lossen. De ploeg degradeerde wel naar de Derde Klasse, maar slechts vier jaar later keerden zij terug naar de hoogste afdeling.

De YR in de clubnaam staat voor Yellow Red, een verwijzing naar de clubkleuren geel en rood. De thuisbasis van het team is het Argosstadion, dat beter bekend staat als Achter de Kazerne. Die naam kwam er omdat er een militaire kazerne net achter het stadion lag. KV Mechelen is ook de eerste Belgische ploeg die een commerciële naam gaf aan hun stadion. Sinds 2009 is dat oliebedrijf Argos.

Bekende ex-spelers van de club zijn Lei Clijsters, Michel Preud'homme en Piet Den Boer. Op dit moment zijn de belangrijkste namen die van middenvelders Alessandro Cordaro en David Destorme.

KV Oostende

Het KV Oostende dat we nu kennen, werd gevormd door de fusie van VG Oostende en AS Oostende in 1981. Het stamnummer van de club, 31, werd overgenomen van VG Oostende. De ploeg maakt voor het eerst sinds het seizoen 2004/2005 terug deel uit van de Belgische Eerste Klasse. Onder leiding van hun flamboyante coach Frederik Vanderbiest en met de steun van hun nieuwe mecenas Marc Coucke (de CEO van Omega Pharma), tracht de ploeg zich rustig te plaatsen tussen alle gevestigde waarden van de Jupiler Pro League.

Oostende speelt zijn thuiswedstrijden in het Albertparkstadion, waar het aantreedt in een rood/geel/groene uitrusting. Om de verdere professionalisering van de club te overzien en de club op lange termijn in de hoogste afdeling te houden, heeft Marc Coucke een beroep gedaan op enkele ervaren mensen uit de Belgische voetbalwereld. Zo werd Piet Devroe (ex-Club Brugge) aangesteld als technisch directeur.

Bekende spelers uit de geschiedenis zijn Nico Claesen, Paul Okon en Roger Lukaku. In de huidige selectie zijn de belangrijkste smaakmakers de Fransman Frank Berrier en de Belg Laurent Depoitre.

Oud-Heverlee Leuven

Oud-Heverlee Leuven werd op 27 maart 2002 opgericht uit een fusie van drie clubs: Stade Leuven, Daring Leuven en Zwarte Duivels Oud-Heverlee. De ploeg nam het stamnummer 6142 over van de ploeg uit Oud-Heverlee, opgericht in 1957; dit hoewel beide Leuvense ploegen al veel langer bestaan. De nieuwe ploeg startte in de Derde Klasse en werkte zich gestaag verder op, tot het in het seizoen 2010/2011 kampioen werd in de Tweede Klasse en zo promotie verzilverde.

Voor het eerst sinds 1950 speelt er dus opnieuw een Leuvense ploeg op het hoogste niveau. De teamkleuren van OHL zijn groen, rood en zwart; de vroegere kleuren van de drie originele clubs. De thuiswedstrijden worden gespeeld in stadion Den Dreef.

Bekende oud-spelers van de ploeg zijn onder meer Jeroen Simaëys, François Sterchele en Hamdi Harbaoui. Clubicoon Bjorn Ruytinx is momenteel de meest ervaren man binnen het team en probeert met zijn gedrevenheid de ploeg tot de best mogelijke prestaties te duwen.

R. Standard de Liège

R. Standard de Liège zag het levenslicht in 1898 onder de naam Standard Football Club en werd gesticht door studenten van het Saint Servaiscollege uit Luik. De huidige naam van de ploeg, Royal Standard de Liège, is er sinds 1972. Standard is de ploeg met de langste staat van dienst in de Eerste Klasse; sinds 1921 speelt het al onafgebroken op het hoogste niveau. Gedurende die periode is het uitgegroeid tot een van de succesvolste ploegen van België, met tien landstitels, zes nationale bekercups van België en vier Supercups.

Ook Europees heeft Standard een mooi palmares opgebouwd. Na bekerwinst in het seizoen 1980/1981 mocht het team deelnemen aan de Beker der Bekerwinnaars. Na een indrukwekkend parcours werd in mei 1982 de finale bereikt, waarin FC Barcelona te sterk bleek. De laatste jaren is Standard een vaste klant voor zowel de Champions League als de Europa League. Vooral in de laatste competitie heeft Standard mooie resultaten behaald.

De officiële clubkleur van Standard Luik is rood; vandaar ook hun bijnaam 'Rouches', dat de Roden betekent. De thuisbasis van de ploeg is het Stade Maurice Dufrasne, beter bekend als Sclessin (naar de wijk in Luik waar het stadion zich bevindt). Als het gaat over het aanmoedigen van hun team, dan mag Standard zich de ploeg met de fanatiekste supporters van het land noemen. Tijdens elke thuiswedstrijd wordt het afgeladen stadion rood verlicht van het Bengaals vuur en wordt het gesierd door talloze spandoeken die de steun voor hun ploeg uitdrukken. Hoewel de ploeg in Wallonië speelt, zijn er ook heel wat Vlaamse fans die elke week de verplaatsing maken naar Luik.

Tot de bekendste ex-spelers van Standard behoren onder andere Fernand Massay, Jean Nicolay, Arie Haan, Wilfried Van Moer, Simon Tahamata, Eric Gerets, Guy Hellers, Marc Wilmots, Daniel Van Buyten en Sergio Conceição. De huidige kern bestaat uit veel jonge en getalenteerde spelers zoals Michy Batshuayi, Imoh Ezekiel en Paul José Mpoku.

KVRS Waasland – SK Beveren

De beginselen van deze recent gestichte fusieclub liggen in 1936, met de oprichting van Red Star Haasdonk. De ploeg verhuisde in 2002 naar het Puyenbeke stadion van het failliete St. Niklase SK en veranderde zijn naam naar KV Red Star Waasland. Binnen twee jaar speelde de ploeg mee voorin in de Tweede Klasse. Toen in 2010 eersteklasser KSK Beveren (rond de jaren tachtig nog de beste ploeg van België) na een vrijwillige degradatie naar de Derde Klasse dreigde te verdwijnen vanwege aanhoudende financiële problemen, werd aangekondigd dat beide ploegen officieus zouden samengaan. KSK Beveren verdween; de ploeg werd herdoopt tot KVRS Waasland - SK Beveren en zou verdergaan in de Tweede Klasse.

Twee jaar na de fusie slaagde de club erin om te promoveren naar de Jupiler Pro League. De meeste experts waren echter van mening dat de ploeg een vogel voor de kat was in de Eerste Klasse. Groot was dan ook de verbazing toen het team zich (tegen alle verwachtingen in) kon handhaven op het hoogste niveau. Ook dit jaar wordt Waasland-Beveren weer getipt als een van de degradatiekandidaten, maar de Oost-Vlaamse ploeg heeft er opnieuw alle vertrouwen in dat ze zich zullen redden.

Bekende oud-spelers van de club zijn onder andere Hervé Van Overtvelt, Kristof Lardenoit en Tomasz Radzinski. Momenteel zijn Colin Coosemans, Robin Hens en Aboubakar Oumarou de sterhouders van de selectie.

RAEC Mons

RAEC Mons zag het levenslicht op 18 mei 1910 onder de naam Olympique Mons, een verzameling van verschillende verenigingen uit de regio van Mons (Bergen in het Nederlands). De huidige naam werd pas in 1934 officieel toegewezen. De ploeg speelde sinds de jaren vijftig hoofdzakelijk in de Belgische Derde Klasse. Sporadisch promoveerde de ploeg naar de Tweede Klasse, maar de ploeg kon zich daarin nooit lang standhouden. In het seizoen 2001/2002 promoveerde de ploeg na twee jaar Tweede Klasse via de eindronde voor het eerst naar de hoogste afdeling. Sindsdien vocht het vooral tegen de degradatie, maar sinds 2011 lijkt de ploeg een vast thuis te hebben gevonden in de Jupiler Pro League.

Bergen speelt zijn thuiswedstrijden in het Stade Charles Tondreau en heeft als clubkleuren rood en wit, net als het embleem van de stad Bergen. Hun bijnaam is 'Les Dragons'.

Bekende oud-spelers van de club zijn onder andere Frédéric Herpoel, Wamberto en Jérémy Perbet. De bekendste namen in de huidige selectie zijn Tim Matthys en Thomas Chatelle.

SV Zulte Waregem

De oorsprong van de club is te vinden in 1950 bij de oprichting van Zulte Sportief. De huidige club ontstond in 2001, toen de ploeg fuseerde met KSV Waregem, een ploeg die vooral in de jaren tachtig hoge toppen scheerde, maar in 2001 was afgezakt tot de Vierde Klasse. Na de fusie begon de ploeg aan een steile opmars die leidde tot promotie naar de Eerste Klasse in het seizoen 2005/2006. De sterke groei wordt vooral toegeschreven aan trainer Franky Dury, die de ploeg sinds de fusie leidt (met een korte onderbreking in 2010/2011, toen hij trainer werd bij AA Gent).

Het orgelpunt van de club tot nog toe is de bekerwinst die behaald werd, meteen na de promotie naar de Eerste Klasse in 2006. De ploeg heeft zich de laatste jaren gevestigd als een vaste waarde die elk jaar meedingt naar Europees voetbal. Zo werd het team vorig jaar mei zo na kampioen, maar kon het in de beslissende wedstrijd niet winnen op Anderlecht, waardoor zij hun 32e titel behaalden.

Zulte Waregem speelt zijn thuiswedstrijden in het Regenboogstadion, het vroegere stadion van KSV Waregem. De clubkleuren zijn rood, geel en groen en de ploeg heeft als bijnaam 'Esseeve', de vroegere roepnaam van eveneens KSV Waregem.

Tot de bekendste vroegere spelers van de clubs behoren onder andere Marc Millecamps, Danny Veyt, Salou Ibrahim en Ludwin Van Nieuwenhuyze. Op dit moment is Thorgan Hazard de absolute ster speler van het team, ondersteund door enkele geroutineerde spelers als Davy De Fauw en Mbaye Leye.

De traditionele top drie

Anderlecht, Standard Luik en Club Brugge worden in de volksmond de traditionele top drie genoemd. Dat komt omdat deze ploegen al jarenlang de top uitmaken in het Belgische voetbal. Ze hebben met afstand de meeste landstitels en bekens veroverd en zijn de Belgische clubs die in het verleden aanspraak hebben gemaakt op internationale prijzen als de Beker der Bekerwinnaars. De enige uitzondering hierop is KV Mechelen, die als laatste Belgische ploeg in 1988 de Europacup II won. Bovendien zijn de traditionele drie de ploegen met de langste staat van dienst in de hoogste afdeling.

Een kleine maar dappere competitie

De hegemonie van de traditionele top drie is weliswaar geen garantie dat een van deze clubs de titel in de wacht zal slepen. Het is wel zo dat sinds de jaren vijftig van vorige eeuw het merendeel van de titels naar ofwel Anderlecht, Club Brugge of Standard is gegaan. Toch slaagt er zo nu en dan een team in om het deze drie toppers zeer moeilijk te maken en hen zelfs het kampioenschap te ontfutselen. Zo ging in 1975 RWD Molenbeek onverwacht met de trofee aan de haal. In 1979 en 1984 viel die eer te beurt aan SK Beveren en KV Mechelen was in 1988 's lands beste. Ook nu mengen zich steeds meer ploegen in de titelstrijd. Zo veroverde KRC Genk zowel in 1999, 2002 als 2011 de titel, waarmee het de grote drie netjes achter zich liet. De afgelopen twee jaar was het dan weer de beurt aan Anderlecht om het kampioenschap te vieren, maar dat heeft heel wat bloed, zweet en tranen gekost.

Vaak wordt door critici gezegd dat de Jupiler Pro League steeds verder moet inboeten aan kwaliteit en de Belgische competitie steeds minder relevant wordt op Europees niveau. Of dat daadwerkelijk zo is, valt toch te betwisten. Als je naar het aantal punten van de traditionele top drie kijkt door de geschiedenis heen, dan kan je toch concluderen dat Anderlecht, Club Brugge en Standard veruit het constantst blijven presteren. Wel is het zo dat de kloof tussen deze drie clubs en de rest van de competitie steeds kleiner wordt. Zo merk je dat clubs als KRC Genk,

Gouden sterren op de borst

Met 32 nationale titels achter de naam is Anderlecht de recordkampioen van België. De Brusselse club wordt gevolgd door Club Brugge, die dertien keer de trofee omhoog mocht houden. Op plaats drie in de lijst staat Union Royale Saint-Gilloise. Zij waren elf keer de beste van België, zij het wel steeds voor WO II.

Standard Luik staat net achter hen met tien titels.

Bij elke tien nationale titels die een ploeg in de wacht sleept, heeft die club het recht om een gouden kampioensster op het shirt te dragen. Anderlecht heeft zodoende drie gouden sterren boven het clublogo staan. Club Brugge, Union Royale Saint-Gilloise en Standard elk één.

Paul van Himst: 'Popol' voor de vrienden

Paul Van Himst groeide gedurende zijn carrière in de jaren zestig en zeventig zonder twijfel uit tot de beste Belgische voetballer aller tijden. Met zijn fantastische techniek en ongelooflijke spelinzicht werd de middenvelder/aanvaller de ster van het grote Anderlecht dat de Belgische competitie toen domineerde. Vanwege zijn aimabele persoonlijkheid werd hij ook wel 'Popol' genoemd.

Van Himst maakte op zestienjarige leeftijd zijn debuut bij de eerste ploeg van Anderlecht, in 1960 tijdens een uitwedstrijd tegen Beringen. Dat was het startschot van een indrukwekkende carrière. Tijdens de gouden jaren van de ploeg in de jaren zestig was hij de onbetwiste leider van het team dat zesmaal kampioen werd (waarvan vijf op een rij tussen 1964 en 1968) en ook éénmaal de Beker van België (1968) won. In die periode was hijzelf drie keer topscorer van de competitie (1964, 1966 en 1968). Hij werd ook drie keer uitgeroepen tot laureaat van de Gouden Schoen. De eerste keer was in 1960 als zeventienjarige, en tot op heden is hij nog steeds de jongste winnaar ooit.

Toen de ploeg begin jaren zeventig de concurrentie met Standard aanging, kreeg van Himst steeds meer kritiek over zich heen. Hij zou zich niet aan tactische afspraken houden en liet zich te vaak vallen om zo fouten uit te lokken. Toch bleef hij de gangmaker van het team. Anderlecht werd in 1972 en 1974 nog tweemaal kampioen en won driemaal de beker (1972, 1973 en 1975). In 1974 kreeg hij voor de vierde keer de Gouden Schoen, waarmee hij de absolute recordhouder is.

Een nieuwe generatie diende zich aan bij Anderlecht en Van Himst kreeg het daarover steeds vaker aan de stok met het bestuur. Uiteindelijk besliste hij om

de club te verlaten en sloot hij zich aan bij stadsrivaal RWDM. Helaas voor hem werd dat geen succes. Het daaropvolgende seizoen trok hij nog naar Eendracht Aalst, waar hij vanwege aanhoudende blessures in 1977 zijn loopbaan afsloot.

In 1982 werd de ruzie tussen Van Himst en Anderlecht bijgelegd. Hij ging er aan de slag als jeugdtrainer, maar halverwege dat seizoen werd hij al benoemd tot trainer van het A-elftal. Hoewel de titel niet werd gewonnen, vierde het team toch de winst van de UEFA Cup. Daarmee behaalde Van Himst ook het Europese succes dat hij als speler niet kon bereiken. Mede hierdoor werd hij Trainer van het Jaar in 1983. Van Himst bleef bij Anderlecht trainer tot eind 1985, toen hij ontslagen werd.

Het bleef toen lang stil rond Van Himst, tot hij in 1991 de nieuwe bondscoach van België werd. Hij haalde met de ploeg het wereldkampioenschap van 1994, maar wist zich niet te plaatsen voor het EK van 1996. Dat leidde tot zijn ontslag en hij werd opgevolgd door zijn assistent Wilfried Van Moer (de sportieve rivaal uit zijn spelerscarrière).

In 1995 werd Van Himst door de KBVB verkozen tot de beste Belgische voetballer sinds het ontstaan van de voetbalbond honderd jaar eerder. Hiervoor kreeg hij een speciale prijs: De Gouden Schoen van de Eeuw. Hij staat vandaag te boek als een succesvol zakenman met een eigen koffiebedrijf, Brésor. Nog een leuk weetje: in de bekende oorlogsfilm *Escape To Victory* (over een voetbalwedstrijd tussen geallieerden en nazi's) met Sylvester Stallone had hij een kleine rol, samen met andere voetballegendes als Pelé en Bobby Moore.

Zulte Waregem en Lokeren zich steeds langer kunnen mengen in de strijd voor de titel.

Wat niet te ontkennen valt, is dat het voor Belgische clubs al jaren moeilijker wordt om grote talenten en belangrijke spelers te behouden. Buitenlandse topclubs zijn niet verlegen om miljoenenbedragen op tafel te leggen voor spelers die bij de betreffende clubs in vergelijking weinig verdienen. Zo verloor KRC Genk na het winnen van de titel in 2011 tijdens die zomer drie sterkhouders (Thibault Courtois, João Carlos en Marvin Ogunjimi) aan rijkere clubs in het buitenland. Hetzelfde overkwam Standard, dat na twee opeenvolgende titels in 2008 en 2009 afscheid moest nemen van zijn volledige middenveld, bestaande uit Steven Defour, Axel Witsel en Marouane Fellaini.

Dit bewijst evenwel ook dat er in België heel wat talenten rondlopen en dat alle teams zich daarom steeds meer richten op het opleiden van jeugdspelers, zodat zij op termijn kunnen doorstoten naar het A-elftal. Als deze spelers later verkocht kunnen worden, levert dat de clubs een mooie som geld op die gebruikt kan worden om een nieuwe generatie zich verder te laten ontwikkelen. Of de Belgische teams met dit beleid ooit nog een serieuze rol van betekenis kunnen spelen, zal nog moeten blijken. Feit is dat tegen het grote geld moeilijk valt op te boksen.

Nivellering in de Jupiler Pro League? Dat zou kunnen, maar dat kan de competitiviteit en de spankracht alleen maar ten goede komen. En dat is voor de neutrale supporter misschien wel het meeste waard.

Derby's en toppers!

Topwedstrijden en derby's staan bijna altijd garant voor spektakel. Ze worden gekenmerkt door strijd lust en passie. Er staat meer op het spel dan alleen de drie punten. Teams verdedigen de eer van de club en de stad. Het is dan ook niet gek dat de emoties vaak hoog oplopen. Opstootjes en rode kaarten zijn eerder regel dan uitzondering. Fluitconcerten en uitzinnige fans horen erbij. Door het winnende doelpunt te scoren kan een speler zich onsterfelijk maken bij het publiek. Het zijn juist deze wedstrijden die het voetbal zo mooi maken. En gelukkig telt ook de Jupiler Pro League behoorlijk wat krakers!

De klassieker

Anderlecht-Standard. De enige echte klassieker van België. Dat is Brussel tegen Luik. Als het aan de fanatieke aanhang van beide clubs ligt, wordt de naam van de tegenstander liever niet in de mond genomen. Vooral aan Luikse zijde, 'de Vurige Stede', is het sentiment ten opzichte van Anderlecht niet echt hartelijk te noemen. De rivaliteit tussen beide teams is dan ook groot en dat geldt eigenlijk al sinds hun eerste ontmoeting in 1919.

Op 19 oktober van dat jaar stonden beide clubs voor het eerst tegenover elkaar, toen nog in de Tweede Klasse. De wedstrijd eindigde in een 2-2 gelijkspel. Aan het einde van het seizoen zouden beide ploegen promoveren naar de hoogste afdeling en ontpepte het zich tot een rasechte titanenstrijd.

De rivaliteit tussen beide clubs heeft meerdere oorzaken. Toen na de Tweede Wereldoorlog het Belgische competitievoetbal hervatte, was dat het begin van de dominantie van Anderlecht. Standard eindigde steeds net te kort en dat zorgde voor de nodige frustraties. De onderlinge wedstrijden waren voor de Luikse ploeg dan ook de ideale manier om zich te bewijzen op nationaal vlak. Daarnaast liggen ook sociale factoren aan de basis van deze hevige strijd. Anderlecht was de ploeg van het geld en het prestige, terwijl Standard zijn oorsprong vindt in de armere arbeidersklasse.

In Luik heerst tot op de dag van vandaag de mentaliteit dat vooral de mouwen opgestroopt moeten worden. Bij Anderlecht wordt verwacht dat de ploeg met aantrekkelijk voetbal de concurrent van het veld speelt. Zo wordt de klassieker dan ook gezien als een botsing tussen het sierlijke voetbal van Anderlecht en de onverzettelijke werkkraft van Standard. Bovendien wil Standard in deze wedstrijden ook elke keer bewijzen dat het voetbal in Wallonië wel degelijk recht van spreken heeft.

Anderlecht en Standard stonden in totaal al 194 keer tegenover elkaar in diverse competities. 84 keer won Anderlecht, 55 keer werd het gelijk en 55 maal ging Standard met de zege aan de haal (deze gegevens zijn bijgewerkt tot 1 januari 2014). In het seizoen 1998/1999 haalde Anderlecht zwaar uit op het veld van Standard. Het werd toen 0-6 voor de Brusselse ploeg. Jean Thissen, Alex Czerniatynski, Dieumerci Mbokani en Jelle Van Damme zijn enkele bekende voetballers die zowel voor Anderlecht als voor Standard hebben gespeeld.

De haat en nijd tussen de fans van Anderlecht en Standard heeft ertoe geleid dat in het verleden geregeld supportersrellen uitbraken voor, tijdens en na de wedstrijd. Het dieptepunt werd bereikt tijdens de competitiewedstrijd van 30 augustus 2009. Tijdens die match brak Standard-speler Witsel onfortuinlijk het been van Anderlecht-speler Wasilewski. De Anderlecht-aanhang trachtte na de wedstrijd zijn woede te bekoelen op de Standard-delegatie. Sindsdien is er paal en perk gesteld aan deze mistoestanden en kan de wedstrijd in een serene sfeer plaatsvinden.

Door de rivaliteit tussen Anderlecht en Standard behoren deze wedstrijden, ongeacht de stand op de ranglijst, tot de belangrijkste van het jaar. Wil je erbij zijn, dan zul je bij de start van de kaartverkoop heel snel moeten zijn. Deze klassieker is namelijk bijna altijd uitverkocht. Houd er rekening mee dat je in het bezit moet zijn van een clubcard van een van beide clubs om überhaupt voor tickets in aanmerking te komen.

De derde grootmacht: Club Brugge

In de periode tussen 1966 en 1980 ontpopte Club Brugge zich tot de derde grootmacht in het Belgische voetbal, naast Anderlecht en Standard. De West-Vlaamse club heeft inmiddels met onder meer dertien landstitels een indrukwekkende erelijst. Toch zijn de duels die Anderlecht en Standard (in mindere mate) tegen Club Brugge afwerken minder beladen dan de klassieker. Dat neemt niet weg dat deze wedstrijden wel degelijk als toppers worden bestempeld.

Club Brugge eindigde in de periode van 1995 tot 2005 steevast in de top twee van de competitie. Zijn voorlopig laatste titel pakte de ploeg eveneens in dat jaar. Sindsdien wacht de trouwe blauw-zwarte aanhang weer op aansluiting met de twee grote rivalen. Deze wedstrijden illustreren ook de verhoudingen tussen de drie grote regio's in België, namelijk Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

De rivaliteit is minder groot dan bij de klassieker, maar sportief staat er vaak veel op het spel. Ook bij deze duels zitten de tribunes meestal vol en komen er extra krachten los bij de spelers en fans.

Ploegen in opmars

Zoals ik al eerder benoemde is het tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend dat de traditionele top drie de dienst uitmaakt in de hoogste klasse. Clubs als Genk, Zulte Waregem en Lokeren mengen zich steeds vaker in de titelstrijd. Daarmee neemt ook het aantal topwedstrijden in de Jupiler Pro League toe. De belangen bij de onderlinge duels tussen deze clubs worden steeds groter. Daarmee is de competitie weer enkele mooie affiches rijker.

Club tegen De Vereniging

Bij de Brugse derby tussen Club en Cercle Brugge staat naast de eer ook de traditie van beide clubs op het spel. Club Brugge komt voort uit een sociaal-liberale strekking, en staat zo regelrecht tegenover de Vereniging Cercle Brugge, die een katholieke achtergrond heeft. Beide supportersgroepen noteren dan ook met stip de datums van beide duels in hun agenda. Wat de wedstrijd nog extra intrige geeft, is het feit dat beide ploegen sinds 1975 hun thuiswedstrijden in hetzelfde stadion spelen, het Jan Breydelstadion. Wanneer Club thuis speelt, kleurt alles in het stadion blauw/zwart; in het geval van Cercle wordt dat groen/zwart.

Van de twee teams heeft Club Brugge veruit het mooiste palmares opgebouwd met dertien titels en tien nationale bekercups. Twee van de bekerzeges, in 1986 en 1996, werden behaald tegen hun stadsgenoot. De dominantie van Club Brugge in dit duel is ontgensprekelijk, zoals blijkt uit de resultaten. Club Brugge heeft in het verleden geregeld zwaar uitgehaald tegen Cercle met enkele monsterzeges; met als uitschieters de 8-1 uit 1981 en de 10-0 tien jaar later.

Jan Ceulemans: 'Sterke Jan' uit Brugge

Bloed, zweet en tranen. Het staat bijna symbool voor Jan Ceulemans. Hij was niet meteen de meest verfiende of sierlijkste voetballer, maar hij stond altijd garant voor inzet en loopvermogen. Die tomeloze werkkraft leverde hem dan ook zijn bijnaam 'Sterke Jan' op. Met zijn ingesteldheid joeg hij zijn ploeggenoten voort in elke wedstrijd. De geboren Liereenaar begon zijn carrière in zijn thuisstad, verkaste in 1978 naar Club Brugge en speelde daar tot het einde van zijn loopbaan in 1991. Bij blauw-zwart groeide hij uit tot een absoluut clubicoon.

Ceulemans was, naast een harde werker op het veld, een ploegspeler pur sang. Hij was net zo blij om zijn teamgenoten in positie te zetten om te scoren als dat zelf te doen. Toch was hij zelf ook een echte goalgetter met in totaal 230 doelpunten in de Eerste Klasse. Als speler won hij ook drie keer de Gouden Schoen en was hij drie keer Profvoetballer van het Jaar. Met Club Brugge werd hij ook vier keer kampioen en pakte ook nog vijf nationale bekens en twee supercups. Zijn laatste doelpunt voor het team maakte hij in de bekerfinale van 1991. Op strafschop stelde hij de 3-1 overwinning veilig.

Ook bij de nationale ploeg speelde Jan Ceulemans een grote rol. Hij was lang aanvoerder en speelde in totaal 96 interlands, tot op heden een record. Hij scoorde ook geregeld. Zijn totaal van 23 doelpunten bij de Rode Duivels is goed voor een plaats bij de top tien aller tijden. In de jaren tachtig was hij dan ook instru-

menteel in het behalen van het EK van 1980 (tweede plaats) en drie opeenvolgende wereldkampioenschappen tussen 1982 en 1990.

Zijn bekendste moment kwam op het WK '82 in de wedstrijd tegen Hongarije. België stond 1-0 achter en moest minstens gelijkspelen om door te gaan. Een kwartier voor tijd kreeg Ceulemans de bal, verschalkte twee tegenstanders, spurte de lijn af, tacklede de bal uit de voeten van de verdediger en gaf de perfecte voorzet voor de 1-1. Achteraf werd deze actie ook bekend als 'de inspanning van het jaar'. Bovendien illustreert het nogmaals waar de voetballer Jan Ceulemans voor stond.

Na zijn actieve carrière werd Ceulemans trainer bij hoofdzakelijk kleinere ploegen, die hij naar mooie resultaten leidde. Met zijn eerste ploeg Eendracht Aalst promoveerde hij meteen naar de Eerste Klasse en een jaar later dwong hij met ploeg Europees voetbal af. Enkele jaren later deed hij bij Westerlo hetzelfde. Orgelpunt was het winnen van de Beker van België in 2001. Toen Club Brugge in 2005 op zoek moest naar een nieuwe coach, werd hij gevraagd om terug te keren naar het oude nest. Het werd echter dit keer geen succes en Ceulemans werd binnen het jaar ontslagen. Zelf noemt hij het 'een van de donkerste momenten van mijn leven'. Daarop nam hij een jaar vrijaf, alvorens terug naar Westerlo te keren. Momenteel is hij actief bij Derdeklasser Capellen.

In het seizoen 2006/2007 maakte Frederik Boi zich onsterfelijk in het groen/zwarde deel van de stad. Hij maakte toen het enige doelpunt in de Brugse derby, waarmee een einde kwam aan een reeks van vijftien jaar waarin Cercle niet meer kon winnen van de grote broer. De laatste jaren heeft deze trend zich verder doorgezet. Sinds die nederlaag heeft Club Brugge niet langer de volledige overmacht in het duel en is de spankracht van de derby weer toegenomen. Toch blijft Club ruim het overwicht houden in dit duel. Sinds 1961 wordt deze wedstrijd op het

hoogste niveau betwist. In de 87 gespeelde wedstrijden was Club 63 keer de sterkste, twaalf keer werd het gelijk en trok Cercle twaalf maal aan het langste eind.

Derby van het Waasland

Wedstrijden tussen Lokeren en Waasland-Beveren staan bekend als de Derby van het Waasland. De rivaliteit bereikte zijn hoogtepunt begin jaren tachtig, toen zowel Lokeren als Beveren de absolute top uitmaakten in de Belgische Eerste Klasse. De derby leek lange tijd met uitsterven bedreigd, hoofdzakelijk door de preciaire financiële situatie van Beveren. Sinds de fusie in 2011 met KV RS Waasland heeft deze derby gelukkig een nieuwe boost gekregen. Supporters op zowel Daknam als De Freethiel kijken opnieuw met hoge verwachtingen uit naar de herboren rivaliteit.

De Antwerpse Derby

De Antwerpse Derby is het duel tussen Royal Antwerp FC en Beerschot VAC. Het is The Great Old tegen de Kielse Ratten, twee verenigingen die beiden gevestigd zijn in de Scheldestad, Antwerpen. Deze derby is een van de oudste van het land, want beide clubs staan al sinds het begin van de twintigste eeuw lijnrecht tegenover elkaar. Toen Beerschot rond 1900 werd opgericht, stapte een groot deel van de spelers van Antwerp over naar de stadsrivaal. Klap op de vuurpijl werd de strijd voor het voetbalstadion dat voor de Olympische Spelen in 1920 werd gebouwd. Antwerp meende dat zij het recht hadden om daar te spelen gezien hun langere bestaan, maar het was Beerschot dat er zijn intrek kon nemen. Pas enkele jaren later kreeg Antwerp ook zijn eigen stadion, de legendarische Bosuil.

De supporters zijn ultrafanatiek en de gemoederen lopen geregeld hoog op. Al ruim voordat de clubs elkaar treffen vormt de wedstrijd in de stad het gesprek van de dag. De fans zijn er niet vies van om ludieke acties te houden, die soms erg ver gaan. Helaas werden de gemoederen vaak ook zo verhit, dat rond beide stadions geregeld vechtpartijen uitbraken tussen beide supportersgroepen. Zij zijn er elk van overtuigd dat alleen zij de enige echte 'ploeg van 't stad' zijn.

De laatste jaren is het vuur wat gedoofd in deze burenstrijd. Antwerp kent al jaren moeilijke financiële tijden, speelt de laatste jaren wat anoniem verder in de Tweede Klasse en probeert terug te keren naar vroegere glorie. Beerschot kende, ook al door financiële problemen, al vele gedaanten. Tijdens het afgelopen seizoen speelde de ploeg nog in de Jupiler Pro League, maar hij slaagde er niet in zich te handhaven door verlies tegen Cercle Brugge in Play-off III. De club werd failliet verklaard en genoodzaakt een fusie aan te gaan met eerste-provincialer Wilrijk.

Gezien de toestand van beide verenigingen wordt er al jaren gepleit voor één grote Antwerpse ploeg, waarin beide teams zouden worden opgenomen. Het water tussen beide teams is echter heel diep en de

Juan Lozano: Spaans-Belgische balvirtuoos

Juan Lozano is misschien wel de meest natuurlijk begaafde voetballer die ooit op onze velden heeft rondgelopen. De Spanjaard – geboren in 1955 – verhuisde al op jonge leeftijd met zijn ouders naar Antwerpen. Op elfjarige leeftijd sloot hij zich aan bij Beerschot VAC, waar hij ook zijn debuut maakte in het profvoetbal zeven jaar later.

Het werd al snel duidelijk dat deze twee-benige, aanvallende middenvelder technisch ongelooflijk begaafd was. Maar tegelijkertijd waren ook zijn gebreken duidelijk. Hij was niet altijd gemotiveerd, had een broertje dood aan trainen en was geen echte teamspeler. Zijn toenmalige trainer Rik Coppens, zelf vroeger aangezien als een enfant terrible, maakte er evenwel niets van en Lozano bleef gewoon in de ploeg. Zijn goede spel ging ook niet onopgemerkt voorbij en verwacht werd dat hij naar een topploeg zou gaan. Tot ieders verbazing koos hij echter voor de onbeduidende Washington Diplomats uit de VS.

In 1981 haalde Anderlecht hem terug naar België waar hij – ondanks een strikte tac-

tiek – uitgroeide tot de publieksliefeling. Zijn onnavolgbare dribbels waren simpelweg niet te stoppen en mede dankzij zijn spel werd Anderlecht kampioen en won het de UEFA Cup. Dat leidde enkele jaren later tot een droomtransfer naar de club van zijn dromen Real Madrid, maar na twee teleurstellende seizoenen keerde hij terug naar Anderlecht. Aan zijn loopbaan kwam ook veel te vroeg een einde vanwege een dubbele beenbreuk waar hij nooit volledig van herstelde.

'El Rey', zoals hij genoemd werd, zal altijd bekend zijn in België als de beste voetballer die nooit de Gouden Schoen won. Een ontgoocheling waar hij het nog steeds moeilijk mee heeft. Ook internationaal zullen we nooit weten wat Lozano echt in zijn mars had. Toen hij voor het WK in Spanje van 1982 geen plaats kreeg in de selectie van zijn thuisland, vroeg de KBVB hem om Belg te worden zodat hij met de Rode Duivels toch naar het WK kon. De politiek was echter niet akkoord met de procedure en weigerde om Lozano te naturaliseren.

kans dat deze nieuwe ploeg er ooit zal komen, is dan ook bijna een onbestaande.

De Belgacom League

De Belgische Tweede Klasse staat een trapje lager in de voetbalpiramide en vormt de toegangspoort tot de Jupiler Pro League. Het is de op één na hoogste voetbalcompetitie in België, die wordt georganiseerd door de KBVB. De toeschouwersaantallen zijn lager en er is minder media-aandacht dan in de Jupiler Pro League, maar ook deze competitie heeft een aantal interessante aspecten. Het biedt de kans aan voormalige eersteklassers om zich te herbronnen voor een terugkeer naar het hoogste niveau. Voor de kleinere ploegen is het een kans om hun eigen talentvolle spelers tentoon te stellen aan een groter publiek. Ook stallen veel teams uit de Jupiler Pro League hun meest talentvolle jeugdspelers bij deze clubs om hen speeltijd en ervaring te laten opdoen. Bekende

spelers die zo hun eerste stappen in het profvoetbal hebben gezet zijn onder andere François Sterchele, Thomas Meunier en Hans Vanaken.

De Belgische Eerste Klasse draagt de naam Jupiler Pro League, omdat het bekende biermerk hoofdsponsor is. Aangezien Belgacom sinds 2012 de hoofdsponsor is van de Belgische Tweede Klasse, draagt de competitie dan ook haar naam.

De clubs

De Belgacom League bestaat in het seizoen 2013-2014 uit achttien clubs. Hieronder volgt een overzicht:

<i>Club</i>	<i>Plaats</i>	<i>Stadion</i>
Eendracht Aalst	Aalst	Pierre Cornelisstadion
Royal Antwerp FC	Antwerpen	Bosuil
Boussu Dour Borinage	Boussu	Stade Robert Urbain
RWDM Brussels FC	Sint-Jans-Molembeek	Edmond Machtensstadion
White Star Bruxelles	Sint-Lambrechts-Woluwe	Fallonstadion
KFC Dessel Sport	Dessel	Armand Melisstadion
KAS Eupen	Eupen	Kehrwegstadion
ASV Geel	Geel	Leunenstadion
KSK Heist	Heist-op-den-berg	Gemeentelijk Sportcentrum
Hoogstraten VV	Hoogstraten	Sportcomplex Seminarie
Lommel United	Lommel	Soevereinstadion
Mouscron-Péruwelz	Mouscron	Le Canonnier
KSV Roeselare	Roeselare	Schiervelde
Sint-Truiden VV	Sint-Truiden	Staaion
AFC Tubize	Tubeke	Stade Leburton
Excelsior Virton	Virton	Stade Yvan Georges
CS Visé	Wezet	Stade de la Cité de l'Oie
KVC Westerlo	Westerlo	't Kuipje

Historiek

Bij de start van het Belgische competitievoetbal bestond er nog geen echte Tweede Klasse. Het ging hier toen meer om een regionale competitie en kreeg de naam Eerste Afdeling. Tijdens die eerste jaren waren het de tweede elftallen van de eersteklassers die, aangevuld met enkele regionale ploegen, streden om dit kampioenschap. Bijgevolg

promoveerde de winnaar van deze competitie dan ook niet noodzakelijk naar het hoogste niveau. Om een einde te maken aan deze onduidelijke toestanden, besliste men in 1909 de competitie te hervormen. De reeks kreeg de naam Promotion en een nieuw stramien. De winnaar promoveerde vanaf nu automatisch naar de Eerste Klasse; twee jaar later kreeg ook de nummer twee in de eindstand het recht mee te stijgen met de kampioen.

Omdat het aantal ploegen dat wou deelnemen steeds toenam, werd er in de daaropvolgende jaren vaak aan de samenstelling van de competitie gesleuteld. De basis voor de huidige Tweede Klasse werd aan het begin van het seizoen 1931/1932 gelegd. De teams werden opgedeeld in twee reeksen van elk veertien ploegen, Eerste Afdeling A en Eerste Afdeling B. De winnaars van de respectievelijke reeksen promoveerden naar de Eerste Klasse; de twee laatste uit beide reeksen degradeerden naar de Derde Klasse. Vanaf 1952/1953 werd terug overgeschakeld naar één enkele Tweede Klasse met zestien ploegen waarbij de kampioen en vicekampioen een stap hogerop mochten; degradatie bleef het lot voor de laatste twee teams. Sinds het seizoen 1973/1974 stijgt naast de kampioen ook de winnaar van de eindronde naar de Eerste Klasse.

Periodekampioenschappen

Bijzonder aan de Belgacom League zijn de periodekampioenschappen. Het seizoen, dat bestaat uit 34 wedstrijden, wordt verdeeld in drie periodes van respectievelijk tien, twaalf en twaalf wedstrijden.

Het doel van de periodes is om de spanning in de Jupiler League te verhogen. De club die in zo'n periode het beste presteert, kroont zich tot periodekampioen. De prijs die daarbij hoort is het recht op deelname aan de play-offs om promotie. Voor de clubs is dat het belangrijkste. Als zij de periodetitel in de wacht slepen, weten ze dat ze aan het einde van het seizoen mogen meestrijden om promotie naar de Jupiler Pro League.

Play-offs om promotie/degradatie

In totaal doen er drie ploegen uit de Belgacom League mee aan de play-offs om promotie. Dit zijn de winnaars van de drie periodekampioenschappen, aangevuld met de winnaar van Play-off III. Maar let op: vaak heeft de kampioen – die direct promoveert naar de Jupiler Pro League – ook een periodetitel op zijn naam staan. In dat geval zijn de deelnemende ploegen aan de play-offs de overige periodekampioenen, aangevuld met het hoogst geplaatste team op de ranglijst. De eindronde bestaat uit zes wedstrijden (drie keer heen en terug). De winnaar promoveert mee met de kampioen naar de Eerste Klasse.

De strijd tegen de degradatie is ook al even boeiend. Na de reguliere competitie zakken de nummers zeventien en achttien rechtstreeks naar de Derde Klasse. Hun plaats wordt ingenomen door de kampioenen uit

Het belang van de Belgacom League

Net als de Jupiler Pro League heeft de Belgische Tweede Klasse de afgelopen jaren aan belang gewonnen. Het beste voorbeeld daarvan is de invloed van hoofdsponsor Belgacom. Zij schatten de invloed van deze competitie zeer hoog in; zo hoog zelfs dat zij nu ook de televisierechten beheren.

In de huidige reeks staat vooral het financiële aspect centraal. Het merendeel van de huidige clubs moet het met beperkte geldmiddelen doen. Dat heeft er ook toe geleid dat recent een aantal ploegen, in een drang om competitief te blijven, hun eigen capaciteiten zwaar hebben over-

schreden. Promotie naar de hoogste afdeling zou op dat gebied een mooie boost zijn. Als dat niet gebeurt, zou het bestaan van die clubs in het gedrang komen.

Ook de teams uit de Jupiler Pro League zien in de ploegen uit de Tweede Klasse een ideale oplossing voor hun spelers die weinig aan spelen toekomen. Vooral hun jonge talenten kunnen bij deze ploegen rekenen op meer speelminuten. Ook de spelers zelf doen op die manier ervaring op, zodat zij bij hun terugkomst beter gewapend zijn om de concurrentie binnen hun ploeg aan te gaan.

beide reeksen. De nummer zestien komt terecht in de finaleronde, samen met de periodekampioenen uit de Derde Klasse. Deze verloopt via een knock-outsysteem met heen- en terugwedstrijden. De nummer zestien wordt ook verplicht deze eindronde te winnen, zo niet degradeert de club net als de nummers zeventien en achttien.

Ook in alle lagere nationale en provinciale competities worden deze systemen voor promotie en degradatie toegepast. Het enige onderscheid is dat in Bevordering het aantal ploegen dat stijgt uit de provinciale reeksen afhangt van welke ploegen zakken. Dit gebeurt om het regionale karakter van de reeksen te vrijwaren.

De Beker van België

Bekervoetbal, het brengt altijd een speciale soort spanning met zich mee. Omdat er sprake is van een knock-outsysteem, is elke wedstrijd van cruciaal belang. Telkens weer moeten clubs vlammen, want één offday kan ertoe leiden dat er een vervroegd einde komt aan het bekeravontuur. En het leuke is dat clubs uit verschillende divisies het tegen elkaar opnemen. Een makkie voor de topclubs zou je denken... Niets is minder waar. Verrassingen horen bij het bekertoernooi. Geregeld komt het voor dat de underdog voor een sensatie zorgt door een favoriet uit het toernooi te kegelen. Ploegen uit de lagere nationale reeksen die vol passie de strijd aangaan en eersteklassers die dromen over de finale. Dat is bekervoetbal.

De oprichting

De Beker van België werd voor het eerst gespeeld aan het begin van de twintigste eeuw, in 1908 om precies te zijn. In die tijd werd deze echter niet door clubteams beslecht, maar door provinciale selecties bestaande uit de betere spelers van lokale ploegen. Zo won West-Vlaanderen de eerste editie met 6-2 van Antwerpen. In 1912 werd het bekertoernooi uitsluitend toegankelijk voor clubs uit de nationale afdelingen, maar werd het slechts sporadisch georganiseerd. Pas vanaf het seizoen 1963/1964 werd de bekercompetitie een jaarlijks toernooi. Sinds 2008 wordt de Beker van België ook wel de Cofidis Cup genoemd, naar de naam van de hoofdsponsor.

Toen de Europese Beker der Bekerwinnaars begin jaren zestig werd opgericht, namen er de eerste vier jaar geen Belgische teams aan deel omdat er toen gewoonweg geen Beker van België was. Sinds 1964 is de winnaar van de beker automatisch gekwalificeerd voor Europees voetbal.

Wie doen er mee?

In principe is het voor elk A-elftal dat aangesloten is bij de KBVB mogelijk om deel te nemen aan de Beker van België. De ploegen uit de vier nationale reeksen zijn dat sowieso verplicht. Tijdens het toernooi wordt er gespeeld volgens een knock-outsysteem. In de eerste twee rondes worden er reeksen opgesteld volgens de regio waar ook de ploegen uit Bevordering aan participeren. Vanaf ronde drie komen de 36 teams uit de Derde Klasse ook in actie; vanaf ronde vier de achttien tweedeklassers. Na de vijfde ronde blijven er nog zestien ploegen over. Pas vanaf dan komen de clubs uit de Jupiler Pro League in actie, waardoor ze een beschermde status genieten.

Zoals hierboven vermeld staat er naast eeuwige roem en een mooie trofee meer op het spel. Het behalen van de Cofidis Cup is de kortste weg naar een Europees ticket. De winnaar mag in het nieuwe seizoen deelnemen aan de Europa League. Is deze club al geplaatst voor Europa, dan neemt de verliezend finalist deze plaats in. Bovendien mag de winnaar ook strijden voor de Supercup. In dat duel, dat traditioneel de opening van het nieuwe voetbaljaar is, neemt de bekerwinnaar het op tegen de kampioen van het afgelopen seizoen. Voor veel clubs staat er dan ook meer op het spel dan alleen de beker alleen; het kan een teleurstellend seizoen een mooie afsluiter bezorgen.

De finale van de Beker van België wordt sinds 1954 traditioneel gespeeld in het Koning Boudewijn Stadion aan de Heizel in Brussel. Enkel vanwege renovatiewerken vond in de periodes 1985-1987 en 1992-1995 de finale afwisselend plaats in de stadions van de traditionele top drie.

Bijzondere bekerfeiten

- ✓ Club Brugge (tien eindoverwinningen), Anderlecht (negen eindoverwinningen) en Standard (zes eindoverwinningen) zijn de succesvolste clubs in het Belgische bekertoernooi.
- ✓ De spannendste bekerfinale was die van 1992 tussen R. Antwerp FC en KV Mechelen. Na 120 minuten was de stand 2-2 en moesten strafschoppen een winnaar aanduiden. In totaal moesten er 22 (!) penalty's genomen worden. Held van de dag werd 42-jarige Antwerp-doelman Ratko Svilar. Hij scoorde de winnende strafschop en pareerde de inzet van Mechelen-aanvoerder Clijsters. Antwerp won de strafschoppenserie uiteindelijk met 9-8.
- ✓ Jan Ceulemans is topscorer aller tijden in de bekercompetitie met 46 goals.
- ✓ KRC Genk is de ploeg met de meeste bekerfinales zonder verlies (vier zeges).
- ✓ De ruimste overwinning in de bekerfinale staat op naam van Club Brugge. De West-Vlamingen wonnen in 1970 met 6-1 van Daring Club de Bruxelles.
- ✓ Club Brugge is ook de ploeg die de ruimste bekerzege van de laatste jaren boekte. Tegen KVO Aarschot uit de Vierde Klasse werd gewonnen met maar liefst 12-2.
- ✓ In 2013 ging KRC Genk met de beker aan de haal. De Limburgers waren in de finale met 2-0 te sterk voor Cercle Brugge.

De Belgische Supercup

De strijd om de Supercup vormt traditioneel de opening van het voetbalseizoen in België. Een week voor de start van de competitie nemen de landskampioen en de bekerwinnaar het in dit duel tegen elkaar op. Wanneer een ploeg in hetzelfde seizoen zowel de titel als de beker wint, speelt het deze wedstrijd tegen de verliezend bekerfinalist. Zij strijden om een mooie zilverkleurige trofee.

De wedstrijd wordt gespeeld sinds 1979 en is daarmee de jongste trofee in de geschiedenis van het Belgische voetbal. In de eerste editie stonden kampioen SK Beveren en bekerwinnaar Beerschot tegenover elkaar. De wedstrijd eindigde in een 1-1 gelijkspel en dus moesten penalty's een laureaat aanduiden. Beveren won de strafschoppenreeks met 3-2 en mocht dus als eerste de Supercup in de lucht steken.

Wanneer de bekerwinnaar ook de landstitel verovert, neemt de nummer twee van het eindklassement de plaats in van de landskampioen. Dat gebeurde tot nu toe slechts tweemaal, in 1994 en 1996. Toen wonnen respectievelijk Anderlecht en Club Brugge de dubbel.

Zeven winnaars

Club Brugge is de succesvolste club als het gaat om het winnen van de Supercup. Van de vijftien keer dat zij meededen voor de trofee, stapten ze dertien maal als winnaar van het veld. Anderlecht speelde al achttien wedstrijden voor de Supercup, maar won slechts elf keer. Achter deze twee clubs valt een groot gat. Op plaats drie staat namelijk Standard, dat vier maal de trofee in ontvangst mocht nemen. De lijst van winnaars wordt vervolledigd door Lierse en Beveren (twee maal winst), gevolgd door Genk en Waregem met één overwinning.

In 1980 en 1982 won Waterschei SV Thor de Beker van België, maar waren het verliezend bekerfinalisten Beveren en Waregem die in hun plaats mochten spelen voor de Supercup. Omdat zij de status van amateurclub hadden, kregen zij van de KBVB geen toestemming om te dingen naar de trofee.

Zeven winnaars

Club Brugge is de succesvolste club als het gaat om het winnen van de Supercup. Van de vijftien keer dat zij meededen voor de trofee, stapten ze dertien maal als winnaar van het veld. Anderlecht speelde al achttien wedstrijden voor de Supercup, maar won slechts elf keer. Achter deze twee clubs valt een groot gat. Op plaats drie staat namelijk Standard, dat vier maal de trofee in ontvangst mocht nemen. De lijst van winnaars wordt vervolgd door Lokeren en Beerschot (twee maal winst), gevolgd door Gent en Waasland met één overwinning.

In 1980 en 1981 won Waterschei SV Thor de Beker van België, maar waren het verlies van bekerfinalisten Beerschot en Waasland die in hun plaats mochten spelen voor de Supercup. Omdat zij de status van amateurclub hadden, kregen zij van de KBWB geen toestemming om te spelen naar de trofee.

Hoofdstuk 6

Het Belgisch elftal

In dit hoofdstuk:

- ▶ De bondscoach en de selectieprocedure
- ▶ De selectie
- ▶ De nationale ploeg op grote eindtoernooien
- ▶ Successen uit het verleden
- ▶ Het Duivelse leger

'Endracht maakt macht! L'union fait la force!' Het credo van België zegt meer dan voldoende over zowel het land als onze nationale voetbalploeg. Hoewel Vlaanderen en Wallonië hun eigen identiteit hebben, is het besef er dat we als geheel meer kunnen bereiken. Hoewel België een stip is op de wereldkaart, slagen we er telkens weer in om grote voetballers voort te brengen. Bijna onafgebroken zijn de Rode Duivels vertegenwoordigd op de grote eindtoernooien en geregeld slaagt het Belgisch elftal erin om daar mooie prestaties neer te zetten. Helaas is het winnen ervan nog niet gebeurd, maar de recente heropleving van het Belgisch elftal doet het beste verhopen. Hun missie? Beter doen dan in Mexico '86 en de wereldtitel veroveren!

Wanneer de nationale ploeg speelt zijn ruim tien miljoen Belgen eensgezind. Of je nu voor Anderlecht, Club Brugge of Standard bent, maakt dan even niet uit. Tijdens een EK of WK staan we als één man achter de Rode Duivels. In dit hoofdstuk lees je alles over onze nationale ploeg, de bondscoach, de selectie en natuurlijk het Duivelse leger.

Je land vertegenwoordigen

Als voetballer is het een eer om je land te vertegenwoordigen. Spelen voor de nationale ploeg is voor een voetballer eigenlijk het hoogst haalbare. De grootste voetbalsterren op deze wereld vergaarden hun roem niet alleen met sterke prestaties bij hun club, maar zij schitterden ook in de nationale ploeg. Met het rood shirt om de schouders, strijden spelers voor volk en vaderland. Dat brengt veel druk met zich mee, want de ogen van miljoenen Belgen zijn op de nationale ploeg gericht. Allemaal willen 'wij' dat de Rode Duivels er weer bij zijn op het komende grote eindtoernooi. Wanneer je erin slaagt om ook in de nationale ploeg goed te presteren, mag je daar dus best trots op zijn!

Rode Duivels starten met gelijkspel

Het Belgische elftal speelde zijn eerste officiële interland op 1 mei 1904 tegen buurland Frankrijk. In Brussel eindigde de wedstrijd in een 3-3 gelijkspel. De doelpunten werden gescoord door Georges Queritet (2) en Pierre Destrebecq. Opmerkelijk: de nationale ploeg had in

1904 nog geen officiële bondscoach. Op de eerste overwinning was het één jaar wachten. Er werd met 7-0 revanche genomen op Frankrijk. Destrebecq was met drie doelpunten de man van de wedstrijd.

Voor veel profvoetballers is het de ultieme droom om te schitteren op een WK of EK. Maar hoe verzekeren zij zich van een plekje in de definitieve selectie? Daarvoor moeten ze indruk maken op de bondscoach. Hij beslist welke spelers hij selecteert voor de komende interlands. De belangrijkste criteria die aan spelers worden gesteld zijn daarbij fitheid en vorm. Bondscoach Marc Wilmots heeft al meerdere keren benadrukt dat spelers bij hun club veel moeten spelen om in aanmerking te komen voor een uitverkiezing.

Selectieprocedure

Voor elke interlandperiode maakt de bondscoach een voorlopige selectie bekend, met de namen van de spelers die hij mogelijk oproept voor die wedstrijden. Wanneer een speler hoort dat hij in de voorlopige selectie zit, weet hij dat de bondscoach hem in de gaten houdt. Dit kan vooral voor jonge talenten een extra stimulans zijn. Zij zullen nog meer hun best willen doen, om de bondscoach te overtuigen van hun kwaliteiten. Na de voorlopige selectie volgt de definitieve selectie. De spelers die daartoe behoren, zijn daadwerkelijk van de partij.

Naar een WK of EK mogen in totaal 23 spelers mee. Meestal kiezen bondscoaches voor drie keepers en twintig veldspelers. Van deze selectie kunnen elke wedstrijd uiteraard maar elf voetballers spelen. De andere twaalf moeten op de reservebank plaatsnemen.

De bondscoach

De bondscoach wordt aangesteld door de nationale voetbalbond. In het geval van België is dat dus de KBVB. Hij heeft de taak om met de nationale ploeg zo succesvol mogelijk te zijn. De eerste opdracht is altijd om de kwalificatiereeks voor een EK of WK goed te doorlopen. Wanneer die missie is geslaagd, volgt opdracht twee: presteren op het eindtoernooi.

Om die doelen te verwezenlijken moet de bondscoach een goed team samenstellen. Hij heeft daarbij de beschikking over alle voetballers met

Recordinternationals

Honderden voetballers hebben in de afgelopen eeuw het shirt van het nationale elftal gedragen. Sommige spelers zijn we al lang weer vergeten, omdat zij niet verder kwamen dan enkele interlands. Maar er zijn ook veel spelers uitgegroeid tot Belgische iconen. Hun naam wordt gelijk geassocieerd met de Rode Duivels. Hieronder volgt de top tien van recordinternationals. Zij hebben de meeste interlands achter hun naam staan. De gegevens zijn bijgewerkt tot 1 januari 2014.

<i>Naam</i>	<i>Carrière</i>	<i>Interlands</i>
Jan Ceulemans	1976-1991	96
Timmy Simons	2001-heden	93
Eric Gerets	1975-1991	86
Franky Van der Elst	1984-1998	86
Enzo Scifo	1984-1998	84
Paul Van Himst	1960-1974	81
Bart Goor	1999-2008	78
Georges Grün	1984-1995	77
Daniel Van Buyten	2001-heden	76
Lorenzo Staelens	1989-2000	70

de Belgische nationaliteit en mag voor elke interlandperiode een nieuwe selectie samenstellen. Over het algemeen houden bondscoaches het geraamte van hun ploeg echter in tact.

De taakomschrijving van een bondscoach is totaal anders dan die van een clubcoach. Waar een clubcoach dagelijks met zijn spelersgroep op het trainingsveld staat, heeft de bondscoach zijn spelers slechts tijdens de interlandperiodes tot zijn beschikking. Het gaat daarbij meestal om een periode van slechts enkele dagen, tot hooguit anderhalve week. In dat korte tijdsbestek moet de oefenmeester zijn ploeg prepareren voor de volgende wedstrijd(en). Spelers wezenlijk beter maken is daarom moeilijk. De belangrijkste taak voor de bondscoach is dat hij van zijn selectie een hecht team maakt. Spelers moeten weten wat ze aan elkaar hebben en in een goede sfeer kunnen werken. Dan kan een ploeg het ver schoppen.

Om tot de juiste selectie te komen, moet de bondscoach wel op de hoogte zijn van de vorm en fitheid van spelers. Daarom bezoekt hij veel wedstrijden van de internationals bij hun clubs. De bondscoach zit vaak op de tribune zitten bij belangrijke wedstrijden in de Jupiler Pro League, maar ook bij duels in buitenlandse competities waar Belgische spelers actief zijn. Op die manier kan hij beoordelen of spelers zich

ontwikkelen, beter worden en klaar zijn om deel uit te maken van de Rode Duivels.

Op zoek naar de juiste coach

Toen Robert Waseige na het WK 2002 vertrok bij de nationale ploeg, dacht de KBVB met Aimé Anthuenis de perfecte opvolger te hebben gevonden om het succes verder te zetten. In België had hij met Genk en Anderlecht immers zowel titels als nationale bekens veroverd. Helaas lukte het hem niet om zich te plaatsen voor het EK van 2004 in Portugal.

Nadat Anthuenis opstapte, kreeg René Vandereycken in 2006 de ploeg onder zijn hoede. Met een talentvolle generatie moest het halen van het volgende eindtoernooi, het WK van 2006, geen enkel probleem vormen. De ploeg stelde evenwel opnieuw teleur, maar Vandereycken was ervan overtuigd dat hij de ploeg tot grootse prestaties kon krijgen. Deze bleven echter uit en de bondscoach werd door de Voetbalbond ontslagen in april 2009. Franky Vercauteren werd coach ad interim, maar ook hij kon het tij niet keren.

Met opvolgers Dick Advocaat (2009) en Georges Leekens (2010) dacht men opnieuw de ideale trainers te hebben gevonden, maar zij verkozen het dagelijkse werken van een clubelftal boven het beperkte werken met een nationaal elftal. De KBVB stond opnieuw voor een moeilijke zoektocht, maar op aanraden van zowel Leekens als de spelersgroep werd gekozen voor continuïteit en koos men voor assistent Marc Wilmots.

Marc Wilmots

De Belgische ploeg staat sinds 15 mei 2012 onder leiding van bondscoach Marc Wilmots. Hij werd door de KBVB aangesteld als opvolger van Georges Leekens en wordt geassisteerd door Vital Borkelmans en Erwin Lemmens.

De aanstelling van Wilmots tot bondscoach was tegelijkertijd verwacht, maar werd ook aangezien als een risico. Als assistent van de vorige bondscoaches Dick Advocaat en Georges Leekens kende hij de selectie natuurlijk door en door. Maar als trainer had hij nauwelijks ervaring opgedaan. In 2003 was hij voor enkele maanden speler-trainer van zijn toenmalige ploeg Schalke 04 (Duitsland). In 2004 kreeg hij een aanbod van zijn ex-club Sint-Truiden om er zowel als trainer en als technisch directeur aan de slag te gaan. Het bleek echter geen succes, waardoor hij na slechts negen maanden al werd ontslagen.

Sinds 2007 werd zijn naam regelmatig genoemd als nieuwe bondscoach vanwege de aanhoudende slechte resultaten, maar uiteindelijk werd het vertrouwen in de toenmalige trainer René Vandereycken behouden. Hij bleef wel in de running voor de post van assistent, maar uiteindelijk verkoos men Franky Vercauteren. Toen in 2009 Dick Advocaat

Bondscoaches met meeste duels

Marc Wilmots zwaait nu de scepter bij de nationale ploeg. In het verleden gingen vele trainers de huidige bondscoach voor. De top tien bondscoaches van België met de meeste wedstrijden zijn:

Naam	Periode(s)	Interlands
1. Guy Thys	1976-1989, 1990-1991	114
2. William Maxwell	1910-1913, 1920-1928	75
3. Constant Vanden Stock	1958-1968	68
4. Jack Butler	1935-1940	52
5. Georges Leekens	1997-1999, 2010-2012	45
6. Bill Gormlie	1947-1953	44
6. Raymond Goethals	1966-1976	44
8. Paul Van Himst	1991-1996	36
9. Robert Waseige	1999-2002	34
10. Hector Goetinck	1930-1934	31
10. Arthur Ceuleers	1961-1965	31

bondscoach werd, vroeg hij opnieuw aan Wilmots of hij zijn hulptrainer zou worden. Hij aanvaardde het aanbod en bleef assistent tot in 2012, waarna hij het team overnam.

Onder leiding van Wilmots speelde België een van zijn beste voorrondes ooit. De ploeg plaatste zich zonder verlieswedstrijden voor het eerst in twaalf jaar voor een groot toernooi. In de kwalificaties werd acht maal gewonnen en tweemaal gelijkgespeeld.

Constant Vanden Stock stond gedurende zijn periode bekend als selectieheer, maar zelf trainde hij de nationale ploeg nooit. Die taken werden onder zijn leiding in die jaren vervuld door vier verschillende trainers, onder wie Arthur Ceuleers en Raymond Goethals. Die laatste nam de taak volledig over in 1968.

De selectie

Bondscoach Marc Wilmots heeft een grote vijver met talentvolle voetballers tot zijn beschikking waaruit hij kan vissen. Het is zijn taak om de beste spelers te selecteren, daar een hechte ploeg van te maken en te pieken op het juiste moment. In dit onderdeel bekijken we de spelers die in aanmerking komen om voor België geselecteerd te worden.

Uiteraard met het oog op het WK in Brazilië, maar ook voor de grote eindtoernooien die in de jaren daarop volgen.

Keepers

België heeft een lange en beruchte reputatie als het gaat over doelmannen. Door de jaren heen hebben de Rode Duivels steeds keepers van wereldklasse onder de lat gehad. Mannen als Jean Nicolay en Christian Piot legden in de jaren zestig en zeventig de basis voor de komende generaties. Vervolgens was het de beurt aan wereldtoppers als Jean-Marie Pfaff en Michel Preud'homme om de netten succesvol schoon te houden. En ook nu staat er een nieuwe jonge lichtung absolute toppers klaar.

Thibaut Courtois

Thibaut Courtois is op dit moment de onbetwistbare nummer één wat de doelmannen betreft. De 1,99 meter lange doelman brak op achttienjarige leeftijd door bij Genk. Aanvankelijk slechts als reserve, maar door blessures van zijn concurrenten kwam hij in het elftal terecht. Door zijn goede prestaties bleef hij ook de rest van het seizoen in de ploeg staan die kampioen werd in 2011. Die prestaties bleven niet onopgemerkt, en die zomer volgde een ietwat verrassende transfer naar Chelsea. Meteen na zijn aankomst werd duidelijk dat hij direct zou worden uitgeleend aan een ander team. De afgelopen drie jaar verdedigt Courtois het doel van Atlético Madrid, waar hij al werd uitgeroepen tot Doelman van het Jaar in Spanje. Op 15 november 2011 maakte hij zijn debuut bij de nationale ploeg, waarmee hij de jongste keeper in de geschiedenis van ons land werd.

Simon Mignolet

Simon Mignolet is op dit moment de tweede doelman van de Rode Duivels achter Thibaut Courtois, maar het zou evengoed omgekeerd kunnen zijn. Beide zijn elkaar waard en spelen bij Europese topclubs. De knepen van het vak leerde hij in België bij Sint-Truiden, waar hij tot 2010 actief was. Daarna maakte hij de overstap naar Engeland, waar hij voor bodemteam Sunderland speelde. Sinds 2013 staat Mignolet onder contract bij het Engelse Liverpool, waar hij de vaste keuze is. Onder Georges Leekens maakte Mignolet zijn debuut bij de nationale ploeg. Ondanks zijn goed presteren, maakte Wilmots de keuze voor Courtois. Maar laten we eerlijk zijn, twee klasbakken op doel hebben, is een luxe die weinig landen hebben.

Koen Casteels

Koen Casteels is de derde doelman binnen de selectie. Hij doorliep bij Genk hetzelfde parcours als Thibaut Courtois. Ondanks zijn onmiskenbaar talent kwam hij daar niet aan spelen toe. Dat leidde tot een transfer naar TSG 1899 Hoffenheim in 2011. Aanvankelijk werd hij aangetrokken als blik op de toekomst, maar sneller dan verwacht is hij

nu de nieuwe nummer één bij de Duitse club. Op internationaal vlak heeft Casteels alle nationale jeugd ploegen doorlopen. De tijd is dan ook rijp om ook bij de Rode Duivels zijn kunnen te tonen.

Overige doelmannen

Andere keepers die nog in aanmerking komen voor de nationale ploeg zijn Colin Coosemans (Waesland-Beveren), Sylvio Proto en Thomas Kaminski (beide Anderlecht).

Verdedigers

De verdediging van de Rode Duivels werd lang gezien als het pijnpunt van het team. Hoewel de hele linie bestond uit spelers die bij de grootste clubs in Europa voetballen, slaagden zij er evenwel niet in om een goed collectief te vormen. Geregeld lagen defensieve blunders aan de basis van domme tegendoelpunten waardoor kostbare punten werden verloren. Met de komst van Dick Advocaat werd hard gesleuteld aan zowel de tactiek als de discipline binnen de verdediging. Van die arbeid plukt de huidige bondscoach nu de vruchten. Zo werd de verdediging tijdens de afgelopen WK-kwalificatiewedstrijden slechts vier maal geklopt.

Toby Alderweireld

Toby Alderweireld is sinds kort de vaste rechtsback van het Belgisch team. De verdediger begon met voetballen op vijfjarige leeftijd en werd tien jaar later opgemerkt door de Nederlandse topclub Ajax. Na enkele jaren rijpen bij de beloften, maakte hij op zijn negentiende zijn debuut bij het A-elftal en vanaf toen stond hij nagenoeg vast in de ploeg. Zijn regelmaat en duurzaamheid maakten van hem een van de meest begeerde verdedigers van Europa. In de zomer maakte hij zijn gedroomde transfer naar het buitenland en tekende hij bij het Spaanse Atlético Madrid. Hoewel hij van nature liever centraal in de verdediging speelt, is hij even bekwaam om rechtsachter te spelen. Opvallend aan 'Mega Toby' is zijn grote liefde voor zijn geboortestad Antwerpen. Zo heeft hij een indrukwekkende tattoo van de Onze-Lieve-Vrouwe-kathedraal op zijn rechterarm.

Guillaume Gillet

Guillaume Gillet is naast Toby Alderweireld een goede optie voor de rechtsbackpositie. De verdediger maakte in 2007 zijn debuut bij de nationale ploeg, maar nu wordt hij meer gezien als een goed alternatief op die positie. Gillet is een van de weinige spelers die nog in de vaderlandse competitie actief is. Bij Anderlecht is hij sinds zijn aankomst in de winter van 2007 een van de vaste waarden van de ploeg. Hij kan zowel in de verdediging als op het middenveld uitgespeeld worden en pikt geregeld zijn goaltje mee.

Laurent Ciman

Ook Laurent Ciman is een optie voor de rechtsbackpositie. De verdediger van Standard kan net als Alderweireld en Gillet ook aanvallend zijn steentje bijdragen, maar lijkt pas in beeld te komen als zijn concurrenten niet inzetbaar zijn.

Vincent Kompany

Vincent Kompany is de onbetwiste leider en aanvoerder van het elftal. Reeds vroeg in zijn carrière werd duidelijk dat de centrale verdediger een mooie toekomst tegemoet ging. Als zeventienjarige debuteerde hij bij de eerste ploeg van Anderlecht en vrijwel meteen was hij titularis. Na drie jaar maakte hij de overstap naar de Duitse Bundesliga en tekende hij bij HSV Hamburg. Door zijn vele blessures mocht hij na twee seizoenen al vertrekken. Manchester City greep de mogelijkheid met twee handen aan en zo kreeg Kompany een nieuwe start. Sinds 2008 is de bescheiden Brusselse jongen een absolute wereldtopper geworden die opvalt door zijn uitmuntend positiespel, fantastische tackles en technisch vernuft.

Daniel Van Buyten

Daniel Van Buyten, bijgenaamd Big Dan, is eveneens een centrale verdediger die zijn kost verdient bij een absolute topclub; het Duitse Bayern München. De kopbalsterke Van Buyten werd in het verleden vaak verguisd, omdat zijn defensieve fouten vaak domme tegendoelpunten tot gevolg hadden. Ondertussen is hij een van de meest geroutineerde en ervaren mannen binnen de selectie. Hij is ook de huidige topscorer binnen de ploeg met tien interlandgoals. Niet slecht voor een achterspeler.

Jan Vertonghen

Jan Vertonghen heeft als voordeel dat hij wekelijks ervaring opdoet in de sterke Engelse competitie, de Premier League. De centrale verdediger staat onder contract bij Tottenham Hotspur, waar hij titularis is. Vertonghen, die in het verleden uitkwam voor onder meer RKC en Ajax, is misschien wel de meest polyvalente speler uit de achterhoede. Hij speelt liefst centraal, maar bij de Rode Duivels staat hij op de linksachterpositie. Ook als verdedigende middenvelder kan hij goed uit de voeten.

Nicolas Lombaerts

Nicolas Lombaerts mag voor elke wedstrijd met de nationale ploeg de lange verplaatsing maken uit Rusland. Het jeugdproduct van Club Brugge maakt sinds 2007 deel uit van de Russische topploeg Zenit Sint-Petersburg. In eigen land verdiende de linkerverdediger zijn sporen al op jonge leeftijd bij AA Gent. Bij de Rode Duivels moet hij vaak tevreden zijn met een plaats op de reservebank. Wanneer een van de vaste basisspelers moet afhaken, is Lombaerts de eerste optie als vervanger.

Thomas Vermaelen

Met Thomas Vermaelen zit er een derde verdediger met een Ajax-verleden in de ploeg. Na zes jaar eredivisievoetbal ging in 2009 voor Vermaelen een droom in vervulling: zijn sterke prestaties werden beloofd met een transfer naar de Engelse topclub Arsenal. Ook daar groeide hij al snel uit tot sterhouder en werd hij een publiekslieveling. Zijn harde maar correcte manier van verdedigen werd geloofd en al na één seizoen werd hij gepromoveerd tot aanvoerder van de ploeg. De afgelopen jaren heeft de 28-jarige Antwerpenaar echter vaak te kampen gehad met allerlei blessures. Nu is hij volledig hersteld, maar zijn de speelkansen beperkt.

Overige verdedigers

Andere verdedigers die door de bondscoach in de gaten worden gehouden zijn onder andere Thomas Meunier (Club Brugge), Anthony Vanden Borre (Anderlecht), Sébastien Pocognoli (Hannover 69), Jelle Van Damme (Standard). Ook bij de Belgische belofteploeg zijn een aantal grote talenten klaar om snel door te breken bij de Rode Duivels. Onder hen bevinden zich Laurens De Bock, Brandon Mechele (beide Club Brugge), Marnick Vermijl (NEC) en Dino Arslanagic (Standard Luik).

De Brabançonne

Een volkslied is een lied dat een land symbolisch vertegenwoordigt. In het voetbal is het traditie dat voorafgaand aan elke interland de volksliederen van beide landen worden gezongen. Dit versterkt het gevoel van nationale trots. De spelers strijden voor hun vaderland.

In België is de Brabançonne het officiële volkslied. De Brabançonne bestaat uit één couplet en duurt ongeveer één minuut. Soms wordt dit vertolkt door een professionele zanger of zangeres, maar er wordt ook wel eens voor gekozen dat een fanfare het volkslied instrumentaal speelt. De Brabançonne wordt stevast vol overgave meegezongen door de duizenden fans in het stadion. Elke wedstrijd weer zorgt het voor een kippenvelmoment.

Omdat België uit drie taalgemeenschappen bestaat, zijn er ook drie verschillende versies van het volkslied in die talen. Zo

zijn er versies in het Nederlands, Frans en Duits.

Hieronder volgt de tekst van de Brabançonne, zodat jij de volgende keer ook uit volle borst mee kunt zingen!

De Brabançonne

O dierbaar België, O heilig land der vaad'ren,
Onze ziel en ons hart zijn U gewijd,
Aanvaard ons kracht en het bloed van ons aad'ren,
Wees ons doel in arbeid en in strijd.
Bloeï, o land, in eendracht niet te breken,
Wees immer u zelf, en ongeknecht,
Het woord getrouw dat g'onbevreesd moogt spreken,
Voor Vorst, voor Vrijheid en voor Recht.
Het woord getrouw dat g'onbevreesd moogt spreken.
Voor Vorst, voor Vrijheid en voor Recht
Voor Vorst, voor Vrijheid en voor Recht
Voor Vorst, voor Vrijheid en voor Recht.

Middenvelders

Op het middenveld heeft Marc Wilmots de keuze uit een flink aantal spelers, van wie de meeste al behoorlijk wat ervaring hebben in Europese competities. Zij vormen het hart van het elftal en hebben de taak om de aanval en verdediging met elkaar te verbinden. Hieronder zal ik er enkele spelers kort uitlichten.

Axel Witsel

Axel Witsel is een vaste waarde bij de Rode Duivels. De middenvelder van Zenit Sint-Petersburg is sinds zijn debuut in 2008 niet meer weg te denken uit de ploeg van bondscoach Wilmots. Na een mooie carrière bij Standard verhuisde de speler naar Portugal om er bij Benfica te gaan spelen. Lang hebben ze daar in Lissabon niet van kunnen genieten. Eén jaar later werd hij voor meer dan 30 miljoen verkocht aan de Russische ploeg. In het driemans middenveld van het Belgisch elftal wordt vooral gerekend op zijn eindeloos loopvermogen en drang om de bal te veroveren. Hij is dus de belangrijkste schakel in de omschakeling van verdediging naar aanval.

Marouane Fellaini

Marouane Fellaini missen op een voetbalveld is haast onmogelijk. De boomlange middenvelder met het gigantische afrokapsel is een van de hardste werkers van het Belgisch elftal. Gedurende negentig minuten zwerft hij constant tussen beide strafschopegebieden, constant aan het jagen achter de bal. Ook Fellaini verdiende zijn strepen bij Standard. In 2008 maakte hij de sprong over het kanaal, toen hij tekende bij het Engelse Everton. In geen tijd groeide hij daar (net als in Luik) uit tot een publiekslieveling. Zijn sterke prestaties aldoor zorgden ervoor dat hij voor een andere Engelse topclub speelt, met name Manchester United. Als hij de goede lijn kan doortrekken, zou hij wel eens een van de beste spelers van het WK kunnen worden.

Moussa Dembélé

Balvast, dribbelvaardig en een genot om naar te kijken. Met die kenmerken is de aanvallende middenvelder van Tottenham Hotspur dan ook een van de smaakmakers van het Belgische voetbal. In Nederland wordt nog altijd lyrisch teruggedacht aan zijn periode bij AZ, waar hij de ene fantastische actie afwisselde met de andere. Dat ontging ook toenmalig bondscoach René Vandereycken niet. Hij riep Moussa Dembélé al op negentienjarige leeftijd voor het eerst op voor de Rode Duivels en in geen tijd werd hij daar dan ook een vaste waarde. Het enige wat hem nog wel eens wordt verweten, is het feit dat hij te weinig scoort. Als hij dat nog kan toevoegen aan de combinatie van talent en inzet kan doorzetten, heeft de nationale ploeg er een sterk wapen bij.

Steven Defour

Steven Defour is zoals velen in de selectie ook een ontdekking van Vandereycken. De controlerende middenvelder verdiende zijn sporen bij de Belgische topclubs Genk en Standard. Ondanks zijn kleine gestalte geldt hij toch als een absolute leider binnen de ploeg. Het vermogen om met haarfijne passes zijn ploeggenoten te vinden, zorgde al voor vergelijkingen met een andere nationale legende, Wilfried Van Moer. Sinds 2011 speelt Defour voor de Portugese topclub FC Porto. Hoewel hij geen vaste basisplaats heeft binnen het team, zal hij toch blijven strijden om deel uit te maken van de selectie van Marc Wilmots.

Eden Hazard

Eden Hazard is misschien wel de absolute superster van het team. De vleugelspeler van Chelsea is zowel inzetbaar op het middenveld als in de aanval. Hij wordt geprezen vanwege zijn fabuleuze technische vaardigheden en de mogelijkheid om uit elke situatie een doelgerichte actie te maken. Hazard genoot zijn opleiding buiten België bij de Franse club Lille. Daar groeide hij vanuit de jeugd ploeg uit tot de absolute nummer één van het Franse voetbal. In 2009 en 2010 was hij nog de Beste Belofte van het Jaar; in 2011 en 2012 de Beste Speler van het Jaar. Deze prestaties leidde tot een prestigieuze transfer naar Chelsea. Het transferbedrag van € 40 miljoen is het hoogste dat ooit is betaald voor een Belgische speler.

Ook op internationaal gebied werd al snel duidelijk dat de kleine Hazard een topper in wording was. Op het EK onder zeventien jaar was hij al een van de grote ontdekkingen. Deze trend zette zich door tot bij de nationale ploeg, waar hij nu de dragende speler is. In de afgelopen campagne was hij met enkele doelpunten vitaal in het behalen van de kwalificatie. Misschien liggen hierdoor de verwachtingen te hoog, maar over het algemeen wordt verwacht dat Eden Hazard uit zal groeien tot een grote ster.

Kevin De Bruyne

De sympathieke Gentenaar was de revelatie van het afgelopen jaar als het gaat over wedstrijden met de Rode Duivels. Tijdens de kwalificatiewedstrijden werd hij topscorer van het team met vier doelpunten. Met zijn flitsende acties, tomeloze inzet en onbaatzuchtig spel veroverde de speler van Chelsea de nationale harten. De concurrentie bij de Engelse club is echter zo groot dat hij daar weinig aan spelen toekomt. Het afgelopen jaar werd hij uitgeleend aan Werder Bremen uit Duitsland. Daar kwam hij tot volle ontplooiing en verzekerde hij zich van zijn plaats bij het nationale elftal. Ook dit seizoen bevond de creatieve flankspeler zich in hetzelfde schuitje. Na lang aandringen bij Chelsea werd toch een akkoord bereikt met VfB Wolfsburg. Zo krijgt De Bruyne opnieuw de kans om zich te tonen in een grote competitie. En een De Bruyne in vorm is een gevaarlijke klant voor elke tegenstander.

Nacer Chadli

Nacer Chadli is een Marokkaans-Belgische voetballer die sinds 2013 uitkomt voor (ook al) Tottenham Hotspur. Chadli is een talentvolle vleugelaanvaller die ook op het middenveld zijn mannetje staat. Hij doorliep de jeugdreeksen bij Standard, maar brak pas echt door in de Nederlandse competitie bij AGOVV Apeldoorn en FC Twente. Mede dankzij zijn doelpunten en assists haalde die laatste in 2011 de dubbel in Nederland. Na zijn transfer heeft Chadli het wel moeilijk om zich bij zijn nieuwe club door te zetten. De kwaliteit staat zonder twijfel, maar mede door een gebrek aan spelen en de zware concurrentie bij de nationale ploeg, zal hij nog hard moeten knokken voor wat hij waard is.

Timmy Simons

Timmy Simons is zonder twijfel de meest ervaren man binnen de groep en heeft dan ook met 93 de meeste interlands op zijn naam staan. Jarenlang was de controlerende middenvelder een zekerheid in de basiself, maar door de instroom van de jongere generatie komt hij nu maar weinig aan spelen toe. Toch is zijn aanwezigheid volgens Wilmots van cruciaal belang voor de verdere ontwikkeling van de ploeg. Sinds dit jaar speelt Simons terug in eigen land bij Club Brugge, waar hij zijn grootste successen haalde.

Radja Nianggolan

Radja Nianggolan is een relatieve nieuwkomer bij de Rode Duivels. Toch heeft de Belgisch-Indonesische middenvelder er al een lang buitenlands traject opzitten. Als zeventienjarige werd hij ontdekt door het Italiaanse Piacenza, dat hem wegplukte bij Germinal Beerschot in 2005. Na een lang verblijf bij Serie A-club Cagliari maakte hij deze winter de overstap naar titelkandidaat AS Roma, waar hij regelmatig uitmuntend presteert. Wat de nationale ploeg betreft, wacht hem nu het zware werk. Hoewel hij een vaste waarde was bij de beloftenploeg, moet de hardwerkende Nianggolan zich nu proberen in de gunst te spelen van de bondscoach.

Thorgan Hazard

Net als zijn oudere broer staat ook Thorgan Hazard onder contract bij Chelsea. Sinds 2012 wordt hij door de Engelse club uitgeleend aan Zulte Waregem, waar hij heel wat potten breekt. De aanvallende middenvelder is met zijn doelpunten en tactisch spelinzicht uitgegroeid tot de meest complete voetballer van de Belgische competitie. Niet verwonderlijk dus dat hij de Gouden Schoen van 2013 kreeg uitgereikt. De volgende stap in zijn loopbaan wordt het halen van de groep die naar Brazilië mag. Op basis van zijn prestaties van afgelopen jaar zou dat geen probleem mogen vormen. De juiste genen heeft hij in elk geval al, nu het nog bewijzen op het veld.

Rode Duivels verpletteren San Marino

Voor de nationale ploeg is 28 februari 2001 een bijzondere datum. Op die dag evenaarde België zijn grootste overwinning ooit. In het Koning Boudewijnstadion werd voetbaldwerg San Marino met maar liefst 10-1 verslagen. Voor het eerst in zijn geschiedenis haalde het team de dubbele cijfers. Het was wel niet de eerste keer dat de Rode Duivels met zo'n grote marge wonnen. In 1994 werd Zambia (ook al op de Heizel) verpletterd met 9-0.

Tijdens deze wervelende partij waren Bob Peeters (3), Yves Vanderhaeghe, Bart Goor (elk 2), Émile Mpenza, Walter Bassegio en Marc Wilmots trefzeker. Het tiende doelpunt kwam van Peeters, die zo als invaller in slechts vijftien minuten een zuivere hattrick maakte.

Het Belgisch elftal leed zijn grootste nederlaag op 17 april 1909, toen Engeland met 11-2 te sterk was.

Overige middenvelders

Andere middenvelders die in aanmerking komen voor de Rode Duivels zijn onder andere Vadis Odjidja (Club Brugge), Dennis Praet, Youri Tielemans (beide Anderlecht), Junior Malanda (Wolfsburg), Mehdi Carcela-Gonzalez en Paul José Mpoku (beide Standard).

Aanvallers

De aanvalslinie van België moet ook tijdens de komende eindtoernooien en kwalificatiereeksen weer voor de doelpunten zorgen. De Rode Duivels spelen nagenoeg altijd in een formatie met drie aanvallers; twee buitenspelers en een spits. Veel aanvallen verlopen daarom ook via de vleugels en de bondscoach zoekt naar spelers die in zijn systeem passen. Hieronder worden enkele aanvallers er kort uitgelicht.

Romelu Lukaku

Aanvaller Romelu Lukaku is een absolute nachtmerrie voor elk elftal vanwege de vele obstakels die hij presenteert voor de verdediging. Hij is groot, sterk, snel en heeft een ongelooflijk hard schot in de voeten. Al op jonge leeftijd werd hij ontdekt door de scouts van Anderlecht, waar hij op zijn zestiende verjaardag een profcontract tekende. Later dat jaar kroonde hij zich al tot topscorer van de Jupiler Pro League. De grootste Europese topclubs stonden in de rij om hem in te lijven, maar uiteindelijk koos hij zelf om naar Chelsea te gaan. De overstap verliep echter niet zo vlot als gedacht en dus werd er beslist om hem te verhuren aan West Bromwich Albion. Met zeventien treffers leidde hij dat team naar de hoogste positie in de clubgeschiedenis. Ook dit seizoen mag de Belgische aanvaller zijn kunsten tonen bij een andere Premier League club: Everton. Zijn impact is ook daar al meteen voelbaar en samen met Kevin Mirallas vormt hij een van de gevaarlijkste aanvalsduo's in Engeland.

Het hoogtepunt van zijn carrière vond plaats op 11 oktober 2013 in de beslissende WK-kwalificatiewedstrijd tegen Kroatië. Dankzij zijn twee doelpunten, waarmee hij al zijn kwaliteiten in de verf zette, kon België zich plaatsen voor de Wereldbeker. De rest van de wereld is gewaarschuwd.

Christian Benteke

Christian Benteke bezit net als zijn aanvalspartner Romelu Lukaku over dezelfde kwaliteiten. De speler van Aston Villa is een aanvalslinie op zichzelf. Hij doorliep de jeugdreeksen van Standard en Genk, alvorens aan een doortocht bij verschillende andere Belgische eersteklassers te beginnen. Na het seizoen van de doorbraak in 2011/2012 maakte hij de overstap naar de Engelse middenmoter. Meteen na zijn aankomst zette hij zijn barrage aan doelpunten verder, waardoor hij in Birmingham nu al een levende legende is. Ook bij de Rode Duivels was hij van onschatbare waarde tijdens de WK-campagne, waarin hij driemaal scoorde. In het systeem van Wilmots is er echter maar plaats voor één diepe spits. De strijd tussen Lukaku en Benteke belooft dus nog zeer boeiend te worden.

Dries Mertens

Dries Mertens is een buitenspeler met een verfijnde voorzet en een neus voor doelpunten. De talentvolle voetballer is een product van de bekende Anderlecht Youth Academy, maar toch was er voor hem geen plaats om door te stoten naar het hoofdelftal. 'Niet groot genoeg', 'te tener', 'niet geschikt om duels aan te gaan' waren de meningen. Vastbesloten iedereen ongelijk te geven, zette hij zijn carrière verder in Nederland. Via tussenstops bij onder meer AGOVV Apeldoorn en FC Utrecht belandde hij in 2011 bij PSV. Na twee succesvolle seizoenen werd de flankspeler opgemerkt door verschillende topclubs. Zo versierde hij afgelopen zomer een transfer naar Napoli, waar hij met zijn flitsende acties geregeld kan schitteren. Bij de nationale ploeg wordt Mertens vaak gebruikt als *supersub*. Het mooiste voorbeeld daarvan is de oefeninterland tegen Nederland uit 2012. In slechts 25 minuten zorgde hij met een goal en twee assists voor de ommekeer en boog België een 1-2 achterstand om in een 4-2 winst.

Kevin Mirallas

Kevin Mirallas kan het Belgisch elftal vanaf de vleugels veel bijbrengen. De buitenspeler maakte zijn debuut in 2004 bij het Franse Lille. Via Saint-Etienne maakte hij de overstap naar het Griekse Olympiakos. Daar werd hij tweemaal kampioen in 2011 en 2012. In dat laatste jaar werd hij ook topscorer van de competitie. Dat opende de deur naar Everton, waar hij nu een gevaarlijk partnership vormt met Romelu Lukaku. Bij de Rode Duivels is hij sinds 2007 een vaste waarde binnen de nationale ploeg en mag hij regelmatig in de basis starten. Met negen goals is hij ook een van de productiefste internationals van de huidige selectie.

Jelle Vossen

Jelle Vossen geldt al jaren als een van de beste aanvallers uit de Belgische competitie. Hij is een spits uit de oude doos; hardwerkend, goed in het combinatiespel en steeds lijkt hij op de juiste plaats te staan om zijn goaltje mee te pikken. Bij Genk is hij naast vaste waarde in de punt van de aanval ook aanvoerder van de ploeg. De Limburger speelt er dan ook al sinds zijn elfde en doorliep er alle jeugdreeksen. Bij de Rode Duivels komt de centrumspits vanwege de grote concurrentie niet al te vaak aan spelen toe, maar toch wordt hij steevast opgeroepen als reserve.

Michi Batshuayi

Michi Batshuayi wordt misschien wel de joker van de nationale ploeg. De razendsnelle Belgisch-Congolese aanvaller van Standard Luik beleefde zijn beste seizoen tot hier toe. Slechts drie jaar geleden maakte hij zijn debuut bij de A-kern en nu al wordt hij als de toekomst van de Belgische

De jacht op Voorhoof en Van Himst

De beste schutter die onze nationale ooit gekend heeft, is al sinds lang Lierse-speler Bernard Voorhoof. Hij maakte tijdens zijn interlandcarrière, die eindigde in 1940, in totaal dertig doelpunten. Sindsdien is de jacht op dat record ingezet, maar het kon nog niet worden geklopt. Levende legende Paul Van Himst slaagde er wel in dit aantal te evenaren. De laatste jaren zijn Marc Wilmots en Wesley Sonck de enige die erin zijn geslaagd om tot de top tien aller tijden door te breken.

In de huidige selectie is Daniel Van Buyten (een verdediger notabene) de man met de meeste doelpunten achter zijn naam. Het lijkt er dus op dat er niet meteen een nieuwe naam bovenaan het klassement zal komen.

Hieronder volgt de top tien topscorers van België. De gegevens zijn bijgewerkt tot 1 januari 2014.

Naam	Interlands	Doelpunten
1. Bernard Voorhoof	61	30
1. Paul Van Himst	81	30
3. Jef Mermans	56	28
3. Marc Wilmots	70	28
5. Robert De Veen	23	26
6. Wesley Sonck	55	24
7. Raymond Braine	51	23
7. Marc Degryse	63	23
7. Jan Ceulemans	96	23
10. Rik Coppens	47	21

aanval genoemd. Niet slecht voor de prille twintiger. Bij de beloften heeft hij zijn waarde al bewezen; afwachten of hij bij de grote jongens hetzelfde kan doen.

Overige aanvallers

Andere aanvallers die in beeld zijn bij de Belgen zijn onder andere Tom De Sutter, Maxime Lestienne (beide Club Brugge), Benjamin De Ceulaer (KRC Genk), Yannick Ferreira-Carrasco (Monaco), Zakaria Bakkali (PSV), Roland Lamah (Swansea) en Massimo Bruno (Anderlecht).

De nationale ploeg op eindtoernooien

Tijdens het WK in Brazilië is de nationale ploeg opnieuw aanwezig op een groot eindtoernooi. De laatste deelname dateert ondertussen al van het WK 2002 in Japan en Zuid-Korea. Toch zijn de Rode Duivels tijdens de afgelopen decennia een vaste waarde geweest op deze grote competities. België was al present op het allereerste WK, dat in 1930 werd georganiseerd. In die rijke historie heeft het ons land veel memorabele momenten opgeleverd. In dit deel komen er daarvan enkele aan bod.

Ook voor de oprichting van het wereldkampioenschap boekte de nationale ploeg al mooie successen. Zo wonnen de Rode Duivels op de Olympische Spelen van 1920 in eigen land de gouden medaille in het voetbal. In de finale werd toen met 2-0 gewonnen van Tsjecho-Slowakije.

Moeizaam begin

In 1930 wist het Belgisch elftal zich reeds te kwalificeren voor het allereerste wereldkampioenschap voetbal. De Rode Duivels maakten toen met de boot de lange verplaatsing naar Uruguay. België werd ingedeeld in een groep met de Verenigde Staten en Paraguay, maar kon er geen potten breken. Het verloor beide wedstrijden met respectievelijk 3-0 en 1-0.

Ook in 1934 en 1938 wist de nationale ploeg zich te plaatsen voor het WK, maar ook nu kon er niet worden gewonnen. Omdat deze edities werden gespeeld volgens een knock-outsysteem, mocht België al na één wedstrijd huiswaarts keren. In 1934 was Duitsland met 5-2 te sterk en vier jaar later ging het Belgisch elftal met 3-1 onderuit tegen gastland Frankrijk. Bij de volgende deelname, het WK van 1954, werd het eerste punt veroverd op een groot toernooi. In 1970 volgde de eerste winst (3-0 tegen El Salvador), maar kon de ploeg zich niet kwalificeren voor de volgende ronde.

Het eerste succes op het EK 1972

Na het bereiken van het WK in Mexico (1970), was het optimisme groot voor het volgende grote toernooi. In de kwalificaties voor het Europees Kampioenschap slaagden de Belgen erin hun groep te winnen van tegenstanders Portugal, Schotland en Denemarken. De laatste horde die overwonnen moest worden was de toenmalige titelhouder Italië. Na het 0-0 gelijkspel in Milaan, mocht het team de klus op eigen veld klaren. Dankzij doelpunten van Van Moer en Van Himst werd met 2-1 gewonnen en plaatsten de Rode Duivels zich voor de eindfase, die eveneens in België werd afgewerkt.

Het gelooft in de Europese titel was groot voor aanvang van de halve finale tegen West-Duitsland. Helaas voor onze nationale ploeg werd Gerd Müller die avond met twee goals de held van Die Mannschaft. De late tegengoal van Polleunis kon niet meer baten. In de troostfinale werd wel nog gewonnen van Hongarije met 2-1, dankzij goals van Lambert en Van Himst. West-Duitsland won later de finale van de Sovjet-Unie en pakte zijn eerste Europees Kampioenschap. Hoewel er tevredenheid was over het behalen van de derde plaats, bleef een gevoel van 'wat als' overheersen. Wie weet hoe lang er nog gewacht moest worden op een dergelijke nieuwe kans.

Guy Thys: succetrainer met konijnenpoot

Guy Thys wordt tot op heden nog altijd gezien als de meest geroemde trainer van België. De oud-aanvaller van onder meer Beerschot en Standard begon zijn trainerscarrière bij Cercle Brugge in 1954. Na veel omzwervingen en een mooi parcours bij Antwerp, werd hij in 1976 aangesteld als bondscoach en opvolger van Raymond Goethals.

Onder zijn leiding behaalde de nationale ploeg zijn beste resultaten uit de geschiedenis. Thys was een man van de goede organisatie en de snelle tegenaanval. Mede dankzij deze aanpak eindigde België als vierde op het WK '86. Dat leverde hem later dat jaar de prijs van Wereldtrainer van het jaar op. Hij nam afscheid van de Rode Duivels in 1991, na een periode van vijftien jaar.

Naast zijn tactisch vernuft stond Thys ook bekend als een zeer bijgelovig man. Zo had hij steevast een konijnenpoot op zak voor geluk. Ook was hij niet te verlegen om nu en dan een markante uitspraak te doen. Een voorbeeld: toen hij coach van huidig Oranje-trainer Louis van Gaal was, vroeg Van Gaal hem vanaf de bank: 'Trainer, stel mij op. Ik kan alles met een bal!' Waarop Thys cool antwoordde: 'Jamaar, ge hebt em nooit, Louis.'

Op 1 augustus 2003 kwam Guy Thys op tachtigjarige leeftijd te overlijden. Toch is hij nog lang niet vergeten. Zo staat er in Etterbeek een stadion dat zijn naam draagt. Ook de prijs voor de beste trainer van het jaar is ondertussen herdoopt tot de Guy Thys Award.

Alweer die dekselse Duitsers

De volgende grote eindronde waarvoor de Rode Duivels zich konden plaatsen was het EK van 1980 in Italië. De verwachtingen voor dit toernooi lagen echter minder hoog. Ons land werd namelijk geloot in een zware poule van Italië, Engeland en Spanje. Groot was dan ook de verbazing toen België de groep won, na gelijke spelen tegen Engeland en Italië; en een zege tegen Spanje. In de finale wachtte toen opnieuw West-Duitsland. Een kans om revanche te nemen voor de nederlaag acht jaar geleden diende zich aan.

In de finale kwam West-Duitsland al snel op voorsprong door Horst Hrubesch. Het Belgisch elftal ging naarstig op zoek naar de gelijkmaker, maar kreeg de bal niet tegen de netten. Na de rust ging het offensief verder en dat werd een kwartier voor tijd beloofd. Een al dan niet terechte strafschop werd door Vander Eycken omgezet en het geluk leek aan Belgische zijde te staan. Maar vlak voor affluiten zorgde alweer Hrubesch met een kopbalgoal voor de beslissing. Zo kreeg België een nieuwe mokerslag te verwerken, die nog harder aankwam dan in '72.

Na de finale van het EK werd Horst Hrubesch lange tijd als *persona non grata* gezien in België. Groot was dan ook de consternatie, toen Standard in 1983 uitgerekend de Duitser inhaalde als versterking voor hun aanval. Na twee succesvolle seizoenen keerde hij in alle stilte terug naar Duitsland.

De Spaanse ontzuivering

Het WK van 1982 in Spanje kon voor de nationale ploeg niet beter beginnen. België mocht het in het openingsduel opnemen tegen uitdierend wereldkampioen Argentinië. Dankzij een goal van Erwin Vandenbergh werd met 1-0 gewonnen. In de volgende twee duels werd de kwalificatie voor de volgende ronde veiliggesteld. El Salvador werd geklopt met 1-0 door een geweldig afstandsschot van Ludo Coeck. Een gelijkspel in de laatste groepswedstrijd tegen Hongarije verzekerde de plaatsing voor de volgende ronde.

Het toernooi eindigde echter opnieuw in ontgoocheling. Na een onfortuinlijke blessure van doelman Pfaff nam reservedoelman Theo Custers zijn plaats in tegen Polen. Die profiteerden daar handig van en verpletterden het Belgisch elftal met 3-0. Na een nederlaag tegen de Sovjet-Unie viel definitief het doek voor de Rode Duivels en moest het team wederom met lege handen huiswaarts keren.

Mexico '86: Onvergetelijk!

De Wereldbeker van 1986 vormt tot op heden het absolute hoogtepunt van het Belgische voetbal. Gedurende die zomer bleef het hele land gekluisterd aan het tv-scherm om de prestaties van de Rode Duivels te

volgen. Hoewel de weg naar Mexico verre van vlot ging, verbaasde het Belgisch elftal tijdens het toernooi vriend, vijand en vooral zichzelf.

Nochtans startte het WK voor de Belgen heel moeizaam. In de openingswedstrijd werd verloren van gastland Mexico. Daarna werd wel zoals verwacht gewonnen van Irak, maar het kostte bloed, zweet en tranen. In de laatste groepsmatch werd gelijkgespeeld tegen Paraguay en wist de nationale ploeg zich als een van de beste derdes uit de groepsfase te plaatsen voor de achtste finales.

De Sovjet-Unie werd daarin na verlengingen met 4-3 verslagen na een absolute thriller. In de kwartfinales werd Spanje uitgeschakeld na strafschoppen. Leo Vander Elst maakte zich onsterfelijk door de beslissende penalty staalhard binnen te trappen. De opmars werd gestuit in de halve finale door het Argentinië van de onstuitbare Diego Maradona, die op zijn eentje de wedstrijd afmaakte. De kleine finale tegen Frankrijk werd ook verloren met 4-2, maar toch hadden ook de Fransen verlengingen nodig om het Belgisch elftal definitief uit het toernooi te kegelen.

'Daar is em! Daar is em!'

De weg naar het legendarische WK van 1986 moest worden afgedwongen in barrageduels tegen Nederland. Het zou een echte nagelbijter worden, waarin de Belgen uiteindelijk aan het langste eind zouden trekken. De geschiedenis achter deze beide wedstrijden is in beide landen nog steeds een onderwerp waar met gemengde gevoelens aan wordt teruggedacht.

Het eerste luik werd gespeeld op 16 oktober 1985 in het Constant Vanden Stockstadion van Anderlecht. Al meteen was er tumult. Al na drie minuten moest Oranje met tien man verder, na een rode kaart voor Kieft. Het duurde dan ook niet lang voordat België verdiend op 1-0 kwam na een mooi schot van Vercauteren. Hoewel de Rode Duivels nadien het spel domineerden, slaagde men er niet in om de voorsprong verder uit te diepen. De stand bleef onveranderd en alles moest een maand later beslist worden in de terugwedstrijd.

Op een ijskoude 20 november vormde De Kuip in Rotterdam het toneel voor

een onwaarschijnlijke afloop. Nederland moest een achterstand goedmaken en trok volop in de aanval. Toch hield onze nationale ploeg goed stand en bleef het 0-0 tot de rust. In de tweede helft kon de aanhoudende druk van Nederland steeds moeilijker worden gestuit. Op het uur zorgde Houtman voor een verdiende voorsprong voor Oranje en twaalf minuten later zorgde De Wit met een beheerst schot voor de 2-0 en kwalificatie voor onze noorderburen. De Rode Duivels moesten nu wel reageren en belegerden het doel van Van Breukelen.

Vijf minuten voor affluiten gebeurde het onvermijdelijke. Op een voorzet van Gerets maakte invaller Grün met een rake kopbal de 2-1. Dat leidde tot lyrische taferele in ons land en ongelooft in Nederland, België ging toch naar de Wereldbeker. De woorden van de legendarische commentator Rik De Saedeleer klinken ook nu nog steeds even krachtig als toen: 'Daar is 'em! Daar is 'em! Kweet zelfs ni wie het is! 't Is Georges Grün! Georges Grün! O, 't is om geel van te worden!'

Bij terugkomst in België werden de Rode Duivels als echte helden onthaald. Er werd een grote volksviering gehouden op de Grote Markt in Brussel, waar het hele plein rood, geel en zwart kleurde. Naar schatting 100 000 mensen waren op die 29 juni 1986 aanwezig om het volledige team toe te juichen; een ongezien tafereel in de vaderlandse geschiedenis.

Ontgoocheling en onrecht

Ook op de wereldkampioenschappen van 1990 (Italië) en 1994 (Verenigde Staten) tekende het Belgisch elftal present. Voorafgaand aan het WK '90 waren de verwachtingen torenhoog. De selectie van Mexico werd behouden en de spelers hadden vier jaar extra ervaring op het hoogste niveau mee. In het begin van het toernooi wervelde de ploeg door de groepsfase met verzorgd aanvallend voetbal en fantastische goals. In de achtste finale wachtte Engeland, dat tot dan een zwakke indruk had nagelaten. De Belgen domineerden maar konden niet scoren. De wedstrijd leek op penalty's uit te draaien, tot David Platt met een onmogelijke omhaal in de 119e minuut de nationale ploeg onherroepelijk naar huis stuurde.

1994 moest het jaar worden dat de Rode Duivels definitief komaf maakten met hun reputatie van 'goed, maar net niet goed genoeg'. Opnieuw startte de ploeg goed. Marokko en eeuwige rivaal Nederland werden met 1-0 geklopt, maar tegen Saoedi-Arabië werd verrassend verloren. Door die nederlaag volgde in de achtste finales opnieuw Duitsland. Het werd een geladen duel met een zure nasmaak. Bij een 3-1 voorsprong voor Duitsland, werd spits Josip Weber bij een counter duidelijk neergehaald in de zestien. De Zwitserse scheidsrechter Kurt Röthlisberger vond echter van niet en liet doorspelen. Het Belgisch elftal verloor uiteindelijk met 3-2 en was zo uitgeschakeld. Nadien gaf Röthlisberger wel toe dat hij de fout op Weber had moeten bestraffen met rood voor verdediger Helmer en een strafschoep. Eerlijk is dat zeker, maar helaas te laat.

De zwaarste klap kreeg de ploeg evenwel op het Europees Kampioenschap van 2000. Als organisatoren waren zowel België als Nederland rechtstreeks geplaatst voor het hoofdtoernooi. Na een voorbereiding met sprankelend, attractief en aanvallend voetbal werd de droom van een titel in eigen land steeds groter. Jammer genoeg stelde de ploeg teleur door zich niet te plaatsen voor de volgende ronde. De ontgoocheling over de mindere prestaties was nooit groter dan toen.

Euro 2000 was het eerste grote voetbaltoernooi dat door twee landen samen werd georganiseerd. Sindsdien is dat nog driemaal gebeurd: het WK van 2002 vond plaats in Japan en Zuid-Korea; het EK van 2008 werd een samenwerking tussen Oostenrijk en Zwitserland en het EK van 2012 werd beslecht in Polen en Oekraïne.

Doelpunt België! Niet...?

Het wereldkampioenschap uit 2002 vormt het laatste wapenfeit van ons nationaal elftal op het grote toneel. De weg naar Japan en Zuid-Korea verliep voorspoedig, maar toch moest de kwalificatie worden afgedwongen in twee testwedstrijden tegen Tsjechië, destijds een van de beste landen in Europa. België won (verrassend) beide duels met 1-0 en de weg naar het Verre Oosten lag open.

Voor het vertrek heersten er veel twijfels rond de ploeg. Toenmalig bondscoach Robert Waseige had al aangekondigd na het WK te vertrekken bij de Rode Duivels. De aanwezigheid van aanvoerder Marc Wilmots was ook lang onzeker, maar uiteindelijk werd hij nog bij de ploeg geroepen. Al deze factoren verhoogden de onrust bij de media en droegen indirect bij tot een gevoel van onzekerheid over de spelersgroep en de spelstijl.

België werd geloot in een groep met Japan, Tunesië en Rusland. Op papier leek doorgaan perfect haalbaar, maar op het veld was daar weinig van te merken. Tegen het gastland werd 2-2 gelijkgespeeld zonder goed te voetballen. Ook tegen het zwakste land Tunesië werd slechts 1-1 gelijkgespeeld. Na vernietigend commentaar in de nationale pers besloot het team een persboycot in te roepen tot na de wedstrijd tegen Rusland. Deze zet miste zijn effect niet. Het Belgisch elftal won met 3-1 van Rusland en mocht zich opmaken voor een achtste finale tegen topfavoriet Brazilië.

Tot ieders verbazing domineerden de Belgen in de eerste helft het duel. Brazilië mocht zijn keeper bedanken dat er niet gescoord werd en toch... Net voor rust scoorde uitgerekend Wilmots met een kopbal de verdiende 1-0. Niet dus. Om een onverklaarbare reden keurde scheidsrechter Prendergast het doelpunt af. Een kapitale blunder en in feite de doodsteek voor de Rode Duivels. Door enkele klasseflitsen won Brazilië uiteindelijk met 2-0. Toch mocht de nationale ploeg het terrein met opgeheven hoofd verlaten na wat veruit hun beste match van het toernooi was.

Na het WK 2002 prijkte de nationale ploeg op plaats zestien in de officiële FIFA-ranglijst; hun hoogste plaats tot dan toe. In de daaropvolgende jaren zakte het team door mindere resultaten echter steeds verder weg met als dieptepunt de 66e plaats in 2009. In die periode werd Dick Advocaat aangesteld als bondscoach en begon een remonte naar de top van de ranglijst. Dat leidde tot hun beste prestatie in oktober 2013, toen de Rode Duivels op plek vijf stonden.

Het Duivelse leger

Als je een wedstrijd van het Belgisch elftal bezoekt, moet je niet raar opkijken wanneer je een volledig stadion helemaal in rood, geel en zwart ziet gekleurd. Supporters van de nationale ploeg hullen zich graag in

onze landskleuren en de creaties kunnen daarbij niet gek genoeg zijn. Volwassenen mannen die een tricolore pruik op hun hoofd dragen of jongeren die in duivelskostuum op pad gaan. Het Duivelse leger is een bont gezelschap en de Belgische fans zijn dan ook fier op hun land.

Het is tegenwoordig eerder regel dan uitzondering dat de voetbalstadions bij wedstrijden van het Belgisch elftal volledig rood kleuren. Toch is dat niet altijd zo geweest. Door de mindere prestaties na 2002 nam bij het publiek de interesse in onze nationale voetbalploeg sterk af. Pas sinds de afgelopen campagne, waarbij België zich plaatste voor het WK, is het geloof in onze nationale ploeg opnieuw aangewakkerd. Nu wil iedereen zich opnieuw achter onze Rode Duivels scharen en hen aanmoedigen tot nog grotere prestaties.

Echte supporters in goed en slechte tijden, ze bestaan nog. De bekendste onder hen werd in 2009 Ludo Rollenberg. Hij haalde toen de wereldpers omdat hij de enige fan was die de verplaatsing naar Armenië meemaakte, waar de Belgen toen een (verloren) WK-kwalificatiewedstrijd speelden. Sinds 1994 miste hij bijna geen enkele buitenlandse verplaatsing van de Rode Duivels.

De Duiveluitdagingen

Na een zoveelste mislukte campagne zonder kwalificatie voor een groot toernooi, was het vertrouwen in de Rode Duivels helemaal verdwenen. Om het land opnieuw te mobiliseren voor onze nationale ploeg, besliste de KBVB samen met zijn partners een nieuwe strategie te ontwerpen om het stadion terug vol te laten lopen.

Zo werden de Duiveluitdagingen in het leven geroepen onder het motto 'We are all part of the team'. De opzet was al even simpel als geniaal. Voor elk kwalificatieduel stelden de spelers van de nationale ploeg een 'challenge' voor die de fans moesten vervullen. Als zij daarin slaagden, moesten de spelers een tegenprestatie leveren die voor elke interland zou worden uitgezonden in het stadion en door alle mediapartners.

Een voorbeeld: voor de thuiswedstrijd tegen Macedonië van 26 maart 2013 werd

aan zoveel mogelijk kinderen gevraagd om een tekening van de Rode Duivels in te sturen. Als er genoeg waren, werden deze tot vlaggetjes gemaakt, één voor elk zitje in het stadion. De uitdaging werd volbracht en als tegenprestatie werden enkele kinderen uitverkozen om het tegen de Rode Duivels op te nemen in verschillende spellen zoals FIFA 2012 op spelconsole en tafelfootbal.

De acties hebben hun doel niet gemist. Het Koning Boudewijnstadion is sinds de start van de campagne voor elke thuiswedstrijd in een mum van tijd uitverkocht. Het aantal supportersclubs dat over het hele land is opgericht, is niet meer bij te houden. Ook op de verschillende sociale media zijn de Rode Duivels inmiddels razend populair geworden. Zo heeft de officiële Facebookpagina 'BelgianRedDevils' ondertussen meer dan 200.000 fans, en dat is meer dan een vertienvoudiging (!) in anderhalf jaar tijd.

Een groot feest

Tijdens elk groot eindtoernooi zijn de Belgische supporters van de partij en telkens veroveren zij de harten van de lokale bevolking. Voor buitenstaanders is het een hele belevenis om te zien hoe de Belgische voetbalfans een hele stad op een positieve manier op stelten kunnen zetten. Vooral tijdens het EK van 2000 in eigen land kon heel de wereld zien hoe passioneel Belgen kunnen zijn als iedereen aan hetzelfde zeil trekt. Wanneer het team in Brazilië zijn wedstrijden afwerkt, zal voor enkele uren het dagelijkse leven even stilvallen. Fans van over het hele land zullen verzamelen en volledig uitgedost in zwart/geel/rood onze Rode Duivels naar de overwinning roepen.

Wanneer je zelf een wedstrijd van de Rode Duivels wilt bezoeken, is het verstandig om lid te worden van een erkende supportersclub. Als lid krijg je namelijk voorrang bij het kopen van kaarten. Handig, aangezien de belangrijke wedstrijden vaak uitverkocht zijn. Bovendien worden de officiële kaarten voor de wedstrijden tijdens een EK of WK ook verdeeld onder de leden van de supportersclubs. Meer informatie over de officiële supportersclubs is te vinden op www.1895.be.

Een groot feest

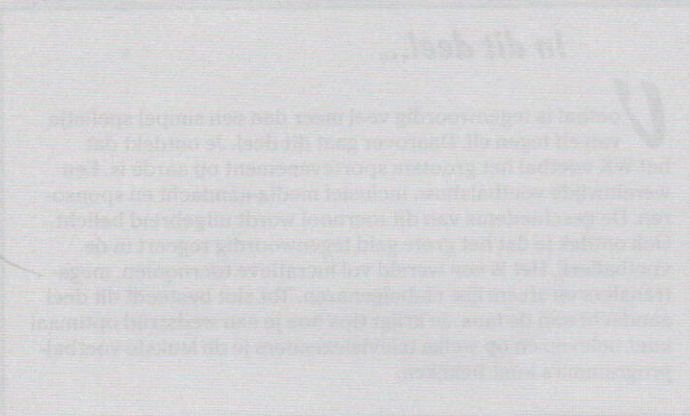
Tijdens de grote eindtoernooi zijn de Belgische supporters van de partij en hebben veroveren zij de harten van de lokale bevolking. Voor buitenlandse is het een heel belangrijk om te zien hoe de Belgische voetballers een hele stad op een positieve manier opstellen kunnen zetten. Vooral tijdens het EK van 2000 in eigen land kon heel de wereld zien hoe passioneel Belgien kunnen zijn als iedereen aan betrouwbare zal zijn. Wanneer het team in Brazilië zijn wedstrijden afwerkt, zal voor enkele uren het dagelijkse leven even stilvallen. Fans van over het hele land zullen verzamelen en volledig uitgelooft in wedstrijdvoordracht. Grote Duitsers naar de overwinning roepen.

Wanneer je zelf een wedstrijd van de Rode Duivels wilt bekijken, is het verstandig om dit te weten van een lokale supporterclub. Als jij zelf je persoonlijke voorkeur bij het kopen van kaartjes, Handicaps, aankomsten de belangrijkste wedstrijden vaak overkocht zijn. Bovendien worden de tickets vaak in grote voor de wedstrijden tijdens een EK of WK ook verdeeld onder de leden van de supporterclubs. Meer informatie over de officiële supporterclubs is te vinden op www.1902.be.

Deel IV

Het voetbalcircus

In dit deel...

Voetbal is tegenwoordig veel meer dan een simpel spelletje van elf tegen elf. Daarover gaat dit deel. Je ontdekt dat het WK voetbal het grootste sportevenement op aarde is. Een wereldwijde voetbalshow, inclusief media-aandacht en sponso-ren. De geschiedenis van dit toernooi wordt uitgebreid belicht. Ook ontdek je dat het grote geld tegenwoordig regeert in de voetballerij. Het is een wereld vol lucratieve toernooien, mega-transfers en steenrijke clubeigenaren. Tot slot besteedt dit deel aandacht aan de fans. Je krijgt tips hoe je een wedstrijd optimaal kunt beleven en op welke televisiezenders je de leukste voetbal-programma's kunt bekijken.

Hoofdstuk 7

Eindtoernooien

In dit hoofdstuk:

- ▶ De opzet van het WK voetbal
- ▶ De geschiedenis van het wereldkampioenschap
- ▶ Voetbalsterren in Brazilië
- ▶ Het Europees kampioenschap

Een voetbalwedstrijd is leuk, maar het wordt pas echt spannend als het ergens om gaat. Natuurlijk zijn de nationale voetbalcompetities interessant om te volgen en tijdens internationale wedstrijden zijn de belangen nog groter. Maar geen enkel toernooi kan tippen aan de uitstraling van het wereldkampioenschap. Onder massale media-aandacht nemen de beste voetballanden ter wereld het daar tegen elkaar op. Prestige en eer staan op het spel. Het WK voetbal is het grootste sportevenement op aarde!

Iedere vier jaar wordt het WK georganiseerd. De grootste voetballanden en beste spelers strijden gedurende een maand om de felbegeerde wereldbeker. De wedstrijden tijdens een WK staan bijna altijd garant voor spanning en spektakel. Om aan het eindtoernooi deel te nemen moeten landen zich echter eerst kwalificeren.

In dit hoofdstuk lees je alles over de opzet van het toernooi, de deelnemende landen en de weg naar de finale. Daarnaast gaan we terug in de tijd. Van het allereerste WK in 1930 in Uruguay, tot aan de finale in Johannesburg in 2010. En natuurlijk blikken we vooruit naar het wereldkampioenschap in Brazilië!

Aan het einde van het hoofdstuk komt ook het Europees kampioenschap nog kort aan bod.

Wereldwijde voetbalshow

Het WK voetbal wordt georganiseerd door de wereldvoetbalbond FIFA. De FIFA telt 209 aangesloten landen, die in theorie allemaal een kans hebben om zich te plaatsen voor het WK. Dat geldt dus voor giganten als Argentinië en Spanje, maar ook voor voetbalwerges als San Marino en Bhutan. Aan het WK mogen in totaal 32 teams deelnemen. Het gastland – voor het komende WK is dat Brazilië – is altijd al zeker van deelname

aan het eindtoernooi. Dat betekent dat er nog 31 plaatsen te vergeven zijn. Welke ploegen zich plaatsen voor het WK, wordt bepaald in de kwalificatietoernooien.

Continentalen voorronden

De ruim tweehonderd teams die bij de FIFA zijn aangesloten moeten zich via de voorronden plaatsen voor het WK. De FIFA maakt daarbij onderscheid tussen zes continentale voetbalbonden, die allemaal hun eigen kwalificatietoernooi organiseren. Dat zijn de volgende:

- ✓ **AFC:** De 'Asian Football Confederation' is de Aziatische voetbalbond. Hierbij zijn de landen uit dat continent aangesloten.
- ✓ **CAF:** De 'Confederation of African Football' is de Afrikaanse voetbalbond. Deze bond organiseert onder meer de Afrika Cup, het Afrikaans kampioenschap voor landenteams. De officiële benaming van de CAF is overigens Frans: Confédération Africaine de Football.
- ✓ **CONCACAF:** De 'Confederation of North, Central American and Caribbean Association Football' is de voetbalbond voor Noord-Amerika, Centraal Amerika en de Caraïben. Ook de Zuid-Amerikaanse landen Guyana, Suriname en Frans-Guyana zijn lid.
- ✓ **CONMEBOL:** Deze naam staat voor 'Confederación Sudamericana de Fútbol'. Zoals de naam al zegt is dit de voetbalbond van Zuid-Amerika.
- ✓ **OFC:** De 'Oceania Football Confederation' is de Oceanische voetbalbond. De confederatie heeft elf volwaardige leden en drie geassocieerde leden. Dat zijn Niue, Kiribati en Tuvalu. Australië stapte op 1 januari 2006 uit de OFC en werd lid van de Aziatische voetbalconfederatie AFC.
- ✓ **UEFA:** De Union of European Football Associations is de Europese voetbalbond. Hieronder vallen Nederland en België. Van alle continentale organisaties is de UEFA de sterkste in termen van rijkdom en invloed. Dit komt omdat bijna alle topvoetballers in de Europese competities spelen.

De 31 beschikbare WK-plaatsen worden door de FIFA verdeeld over deze zes continentale voetbalbonden. De sterkte van de teams in elk deel van de wereld bepaald hoeveel plaatsen een continent krijgt toegewezen.

Een voorbeeld: Bij de kwalificatie voor het WK van 2014 kreeg de UEFA – waar regerend wereldkampioen Spanje en viervoudig winnaar Italië deel van uitmaken – dertien plaatsen te verdelen. De Oceanische voetbalbond – die in de historie slechts viermaal een team afvaardigde naar het WK – kreeg slechts een halve plaats toegewezen. Dit houdt in dat de winnaar van het kwalificatietoernooi van de OFC in de play-offs nog moest strijden om een plek op het eindtoernooi in Brazilië. Daarin was de nummer vier uit het kwalificatietoernooi van de CONCACAF de tegenstander.

Vechten om een plekje

Ieder continent heeft een eigen kwalificatietoernooi om te bepalen welke landen mogen deelnemen aan het WK. De voetbalbonden bepalen zelf welke methode zij daarvoor hanteren, maar het proces is altijd gebaseerd op een vorm van competitie. In Europa, dat dertien plaatsen te verdelen heeft, wordt gestreden in acht groepen van zes teams en één groep van vijf teams. De landen nemen het tegen elkaar op in een thuis- en een uitwedstrijd. De winnaars van alle negen groepen plaatsen zich rechtstreeks voor het WK. De acht beste nummers twee, strijden vervolgens in de play-offs om de resterende vier kwalificatieplaatsen.

Dat het systeem niet overal hetzelfde is, blijkt bijvoorbeeld als je kijkt naar de kwalificatiemethode die in Zuid-Amerika wordt gehanteerd. Daar spelen alle tien concurrerende landen tegen elkaar in een thuis- en uitwedstrijd. De top vier gaat door naar het WK, terwijl de nummer vijf in de play-offs aantreedt tegen een land uit een ander continent.

Al sinds het WK van 1934 worden er kwalificatietoernooien gehouden. De opzet is in de loop der jaren veranderd, maar het principe is hetzelfde gebleven. Alleen voorafgaand aan het allereerste WK, in 1930 in Uruguay, werden er geen kwalificatiewedstrijden gespeeld. Aan dat toernooi mochten alleen landen op uitnodiging deelnemen.

De opzet van het eindtoernooi

Wanneer een land de kwalificatiereeks met succes heeft voltooid, moet het echte werk nog beginnen. Tijdens het eindtoernooi barst het voetbalfeest namelijk pas echt los. Om te voorkomen dat een land na een nederlaag in de eerste wedstrijd direct weer terug naar huis kan, heeft de FIFA een speelschema ontwikkeld waarbij de ploegen verzekerd zijn van ten minste drie wedstrijden. Daardoor hebben zij na een nederlaag altijd nog de kans om revanche te nemen.

De opzet van het WK is simpel. In de eerste ronde worden de 32 teams onderverdeeld in acht groepen van vier landen. Iedere poule heeft een nummer, van A tot H. De loting voor deze groepen vindt ongeveer zeven maanden voorafgaand aan het WK plaats. Daarbij kunnen niet alle landen elkaar loten. De FIFA houdt rekening met de stand op de wereldranglijst en de prestaties van de landen in het recente verleden. Op die manier wordt voorkomen dat de beste teams in de eerste ronde allemaal in één poule zitten.

De landen in een groep nemen het tijdens het WK allemaal één keer tegen elkaar op. Zij spelen dus drie wedstrijden. Net als bij normale competitiewedstrijden is een overwinning goed voor drie punten, terwijl een gelijkspel een punt oplevert. De nummers één en twee uit de poule dringen door tot de volgende ronde.

Dat is de knock-outfase, waarin een nederlaag direct uitschakeling betekent. In de achtste finales stuiten alle groepswinnaars op de nummer

Clubs verzekerd tegen blessures

Voetballers genieten er meestal van om uit te komen voor de nationale ploeg, maar voor de clubs zijn interlandperiodes en grote eindronden soms een doorn in het oog. Tijdens die wedstrijden lopen de spelers, die van de clubs een vorstelijk salaris ontvangen, immers het risico om geblesseerd te raken.

Een uitstekend voorbeeld daarvan is Arjen Robben. De Nederlandse buitenspeler van Bayern München raakte in aanloop naar het WK van 2010 geblesseerd aan zijn hamstring, maar kon na een snelle behandeling van Dick van Toorn alsnog in actie komen op het WK. Bij terugkeer in München bleek de blessure echter niet verholpen, waarna Robben enkele maanden langs de kant stond.

Bayern was woest en eiste een schadevergoeding van de KNVB. Een vriend-

schappelijke wedstrijd tussen Bayern München en het Nederlands elftal, waarvan de opbrengsten voor een groot deel naar de Duitse club gingen, bracht uiteindelijk uitkomst.

Om dit soort conflicten in de toekomst te voorkomen heeft de FIFA tegenwoordig 100 miljoen dollar gereserveerd voor het nieuw in het leven geroepen 'FIFA Protection Program'. Hiermee betaalt de FIFA een schadevergoeding aan de clubs als deze worden geconfronteerd met geblesseerde internationals door verplichtingen rond internationale speeldagen. De clubs zijn immers de werkgevers van de spelers en zij betalen de salarissen gewoon door tijdens interlandperiodes. Op initiatief van de clubs is deze blessure-/ongevallendeckking daarom in het leven geroepen.

twee uit een andere poule. Na deze ronde volgen nog de kwartfinales, de halve finales en uiteindelijk de finale.

Het hele toernooi wordt afgewerkt in één land en duurt ongeveer een maand. Een enkele keer kunnen ook twee landen samen het WK organiseren. Dit was in 2002 het geval, toen het wereldkampioenschap plaats had in Zuid-Korea en Japan. Iedere dag worden er minstens twee wedstrijden gespeeld. Pas na de kwartfinales volgen er enkele voetballoze dagen. Die zijn bestemd voor de teams om even hun rust te pakken en het toernooi eerlijk te houden.

De dag voor de finale wordt de wedstrijd om de derde plaats gespeeld. Voor zowel de teams als de supporters is dit duel minder interessant, want iedereen kijkt dan al reikhalzend uit naar de finale. Die wordt op de laatste zondag van het toernooi gespeeld. De wedstrijd begint op een tijdstip dat gunstig is voor de Europese kijker, aangezien Europa de grootste bron van tv reclame-inkomsten is.

Naar de WK-finale tussen Nederland en Spanje in 2010, keken wereldwijd meer dan 500 miljoen mensen.

Van Uruguay tot Brazilië

De geschiedenis van het WK voert ons terug naar 1930, toen het allereerste wereldkampioenschap werd georganiseerd in Uruguay. 26 dagen nadat de FIFA op het idee was gekomen, vond de aftrap al plaats. 13 landen uit 3 verschillende continenten waren vertegenwoordigd. Gedurende 18 dagen namen zij het tegen elkaar op in 3 verschillende stadions. Het toernooi werd gehouden in slechts 1 stad: Montevideo.

De Fransman Lucien Laurent schreef geschiedenis door in de wedstrijd tegen Mexico op 19 minuten een goal te maken. Daarmee nam hij het eerste WK-doelpunt ooit voor zijn rekening. In de finale stonden Uruguay en Argentinië tegenover elkaar. Het thuisland won met 4-2 en kroonde zich tot de eerste wereldkampioen.

Hoe anders is de situatie 84 jaar later. Aan het komende WK in Brazilië doen 32 landen mee van over de hele wereld. Gedurende een maand staan er 64 wedstrijden op het programma, die gespeeld worden in 12 stadions, in 12 verschillende steden. Het wereldkampioenschap voetbal is uitgegroeid tot een evenement van ongekende grootte.

Italië zet de toon

Vier jaar na het eerste WK, was Italië het toneel van het wereldkampioenschap. Uruguay was het gebrek aan belangstelling van Europese teams voor de eerste eindronde nog niet vergeten en besloot zijn titel niet te verdedigen. Toch steeg het aantal deelnemers tot 32. Omdat er aan de eindronde maar 16 landen konden deelnemen, begon in 1933 het eerste kwalificatietoernooi. 29 landen schreven zich in, nadat Chili, Peru en Turkije zich op het laatste moment terugtrokken. Uiteindelijk veroverde Italië in eigen land de wereldtitel, maar de International Federation of Football History & Statistics (IFFHS), concludeerde later dat de ploeg eigenlijk gediskwalificeerd had moeten worden. En wel om de volgende redenen:

- ✓ Tijdens de kwalificatiewedstrijden (destijds moest ook het organiserend land daar nog aan deelnemen) had Italië de eerste groepswedstrijd met 4-0 gewonnen van Griekenland. Omdat de Italianen niets zagen in de vermoeiende reis naar Griekenland voor de returnwedstrijd, werd aan de Griekse bond gevraagd zich terug te trekken. Als compensatie kocht Italië in Athene een gebouw dat door de noodlijdende Griekse voetbalbond gebruikt kon worden als bondsgebouw. De Grieken stemden in met dit voorstel.
- ✓ Volgens de FIFA-reglementen mochten buitenlandse spelers alleen voor het nationale team uitkomen, als zij minstens drie jaar lang niet gespeeld hadden in een internationale wedstrijd van een ander land en als zij minstens drie jaar in hun nieuwe vaderland woonden. De Italianen trokken zich echter niets aan van deze regels en stelden Luisito Monti, Enrique Guaita en Attilio Demaria op, die in de jaren

voor het WK van 1934 nog voor Argentinië uitkwamen. Bovendien woonde de Braziliaan Antilogino Guarisi nog geen drie jaar in Italië.

Ook in 1938, tijdens het WK in Frankrijk, ging Italië met de titel aan de haal. Spanje en Oostenrijk trokken zich terug uit het toernooi, vanwege de oorlogsdreiging in Europa. Nederlands-Indië, het huidige Indonesië, was het eerste Aziatische land dat deelnam aan het wereldkampioenschap.

De doorbraak van Pelé

Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, duurde het twaalf jaar voordat er opnieuw een wereldkampioenschap werd georganiseerd. In 1950 was Brazilië het strijdtoneel. Dit was het enige WK waarin de strijd om de wereldbeker niet beslist werd door één finalewedstrijd, maar door een finalepoule. Desondanks was het toernooi spannend en de laatste groepswedstrijd tussen Brazilië en Uruguay moest de doorslag geven wie zich tot wereldkampioen zou kronen. Uruguay won met 2-1.

Nadat West-Duitsland het WK van 1954 had gewonnen, brak een periode aan waarin Brazilië dominant was in het internationale topvoetbal. De Braziliaanse tiener Pelé beleefde zijn doorbraak en groeide uit tot de eerste wereldbekende voetbalster. Hij was pas 17 jaar, toen hij op het WK van 1958 zijn thuisland bij de hand nam. In Zweden ontpopten Brazilië en Frankrijk zich tot topfavorieten voor de titel. Beide landen troffen elkaar in de halve finale. De Brazilianen wonnen met 5-2 en Pelé scoorde een hattrick. Hij groeide uit tot de smaakmaker van het toernooi en in de finale versloeg zijn land ook Zweden met 5-2. Voor het eerst in de historie was Brazilië wereldkampioen.

Terug naar Maracanã

Komende zomer vindt het WK voetbal voor de tweede keer in de historie plaats in Brazilië. Voor de organisatie van het toernooi was er slechts één stadion dat in aanmerking kwam voor de finale: Het Maracanã Stadion in Rio de Janeiro.

In de WK-finale van 1950 stonden Brazilië en Uruguay op deze plek tegenover elkaar en streden zij voor bijna 200.000 toeschouwers om de wereldbeker. Zoveel toeschouwers kunnen er tegenwoordig niet meer in, want de huidige capaciteit van het stadion is 'slechts' 80.000 zitplaatsen. Het gerenoveerde

Maracanã Stadion werd in 2013 heropend.

Voor het WK van 2014 zijn zeven compleet nieuwe stadions gebouwd. Deze staan in de hoofdstad Brasilia en verder in Cuiabá, Manaus, Natal, Recife, Salvador en São Paulo. Vier andere stadions zijn gerenoveerd. Deze staan in Belo Horizonte, Curitiba, Fortaleza en Porto Alegre.

In totaal zijn er dus twaalf gaststeden en wordt er ook in twaalf verschillende stadions gevoetbald.

Topscoorer van het toernooi in 1958 werd de Fransman Just Fontaine. De aanvaller scoorde dertien keer. Een record dat tot op heden nog niet is verbeterd.

In 1962 slaagde Brazilië erin om de wereldtitel met succes te verdedigen. Op het eindtoernooi in Chili werden de Brazilianen eerste in een poule met Mexico, Tsjecho-Slowakije en Spanje. In de knock-outfase werden vervolgens Engeland en Chili verslagen, waarna de ploeg in de finale wederom op Tsjecho-Slowakije stuitte. De Brazilianen speelden toen al een aantal wedstrijden zonder Pelé. Het wonderkind was na twee wedstrijden namelijk geblesseerd uitgevallen. Desondanks leverde Brazilië met Garrincha en Vavá de twee beste spelers van het toernooi. Brazilië won de finale met acht spelers die in 1958 ook al kampioen waren geworden.

In 1966 werd Brazilië al in de poulefase door Portugal uitgeschakeld en ging Engeland met de hoofdprijs aan de haal, maar vier jaar later sloegen de Brazilianen opnieuw toe. Het WK van 1970 in Mexico wordt door veel voetballiefhebbers nog steeds als een absoluut hoogtepunt beschouwd. Er werden tactische duels uitgevochten en op de velden waren schitterende technische hoogstandjes te zien.

Het WK van 1970 kende enkele nieuwe spelregels. Voor het eerst werden wisselers toegestaan. Per wedstrijd mocht een team maximaal twee spelers vervangen. Maar nog belangrijker was dat voor het eerst gebruik werd gemaakt van gele en rode kaarten. Waar het er in wedstrijden voorheen geregeld hard aan toe ging, kwam het accent nu meer op tactiek en

De FIFA-Wereldbeker

De Coupe Jules Rimet was de eerste trofee die na afloop van een wereldkampioenschap werd uitgereikt aan de winnaar. Uruguay was in 1930 de eerste ploeg die deze prijs in ontvangst mocht nemen. Oorspronkelijk werd de beker Coupe du Monde genoemd, maar in 1946 werd de trofee vernoemd naar Jules Rimet, die in 1929 het wereldkampioenschap voetbal opzette. De beker was gemaakt van zilver en bekleed met goud.

In 1970 werd Brazilië voor de derde keer in de historie wereldkampioen, waarna de ploeg de beker voorgoed mocht houden. De trofee werd in 1983 gestolen en is nooit meer teruggevonden. De Braziliaanse voetbalbond heeft voor zichzelf een replica laten maken.

Bij het WK van 1974 deed de opvolger van de Coupe Jules Rimet zijn intrede. De FIFA-Wereldbeker is 36,5 cm hoog en bevat vijf kilogram 18-karaats goud. De bokaal is een wereldbol die door twee figuren wordt vastgehouden. De naam van het winnende land wordt op de onderzijde van de trofee gegraveerd.

De beker zal eeuwig een wisseltrofee blijven. Het winnende land mag de originele bokaal even vasthouden bij de huldiging en krijgt daarna een replica ter waarde van 100.000 euro mee naar huis. De originele beker blijft in het bezit van de FIFA en wordt bewaard in het hoofdkantoor in Zurich. Sinds 1974 zijn er tien winnaars geweest.

techniek te liggen. Er werd tijdens dit WK overigens geen één speler met een rode kaart van het veld gestuurd.

Door het aanvallende spel dat in Mexico gespeeld werd, staat deze eindronde bij veel voetbalfans nog in het geheugen gegrift. Een hoogtepunt van het toernooi was de halve finale tussen Italië en West-Duitsland. Het spectaculaire duel eindigde in een 1-1 gelijkspel, waarna er in de verlenging liefst vijf keer gescoord zou worden. De Italianen trokken uiteindelijk aan het langste eind: 4-3. Dit bijzondere duel kreeg in Duitsland de bijnaam 'Jahrhundertspiel' en werd in Italië de 'Partita del secolo' genoemd. Oftewel, de wedstrijd van de eeuw.

In de finale was Brazilië, met wederom een uitblinkende Pelé, met 4-1 te sterk voor de Italianen. Omdat het de derde WK-zege van de Brazilianen was, mocht het land de Coupe Jules Rimet – zoals de naam van de trofee luidde – voorgoed houden.

De pijn van Oranje

Tijdens de WK's van 1974 en 1978 veroverde het Nederlands elftal de harten van miljoenen voetbalfans ter wereld met sprankelend voetbal. Oranje had destijds misschien wel het beste voetbalteam op aarde, maar de beloning in de vorm van een hoofdprijs bleef achterwege. De finale bleek tweemaal het eindstation.

In 1974 presenteerde het Nederlands elftal het beroemde 'totaalvoetbal', waarbij spelers voortdurend van positie wisselden. Met deze speelstijl werden achtereenvolgens Uruguay, Bulgarije, Argentinië en Brazilië verslagen. De eerste wereldtitel lag in het verschiet voor Oranje. Zeker nadat de ploeg van bondscoach Rinus Michels in de finale al na twee minuten op voorsprong kwam. West-Duitsland lachte echter het laatst en won uiteindelijk met 2-1.

Vier jaar later kreeg Oranje een nieuwe kans om geschiedenis te schrijven. Ondanks de afwezigheid van sterspeler Johan Cruyff speelde de ploeg een sterk toernooi en wederom werd de eindstrijd bereikt. Het Nederlands elftal kreeg dé kans op revanche, maar in plaats van de wereldbeker te veroveren werd de pijn alleen maar groter. Nadat in 1974 West-Duitsland roet in het eten gooide, was in 1978 gastland Argentinië de boosdoener. De Argentijnen wonnen de finale na een verlenging met 3-1.

In 1982 werd het aantal deelnemende landen aan het wereldkampioenschap uitgebreid van 16 naar 24. Er werden zes groepen van vier teams ingedeeld. De beste twaalf landen plaatsten zich voor de volgende ronde. In vier groepen met drie landen werd vervolgens gestreden om de plaatsen in de halve finales. Italië werd voor de derde maal in de historie wereldkampioen, door in de finale West-Duitsland met 3-1 te verslaan. Het Nederlands elftal ontbrak op het eindtoernooi in Spanje, omdat het in de kwalificatiepoule al werd uitgeschakeld. België reikte tot de tweede ronde, maar moest het daarin afleggen tegen Polen en de Sovjet-Unie.

Maradona steelt de show

Diego Maradona die het uitschreeuw van vreugde nadat Argentinië de wereldtitel heeft veroverd. Het is een beeld dat veel mensen zich nog zullen herinneren. Het WK van 1986 was hét toernooi van de Argentijnse stervoetballer. Maradona nam de nationale ploeg bij de hand en loodste zijn land eigenhandig naar de meest begeerde voetbalprijs ter wereld. Met zijn fluwelen techniek, prachtige doelpunten en verfijnde assists overtrof Maradona alle verwachtingen.

De meest memorabele wedstrijd was de kwartfinale tussen Argentinië en Engeland (2-1), waarin de stervoetballer twee legendarische doelpunten maakte. Daarover lees je meer in het deel van de tientallen.

In de halve finale tegen België (2-0) was Maradona wederom de uitblinker. Op zijn 25ste was het Argentijnse wonderkind al uitgegroeid tot de beste voetballer ter wereld. In de finale versloeg Argentinië West-Duitsland met 3-2, waarna Maradona vol trots de wereldbeker in ontvangst mocht nemen.

Vier jaar later, in 1990, stond dezelfde finale op het programma. Ditmaal was West-Duitsland echter te sterk voor de Argentijnen (1-0).

Brazilië slaat terug

Na een aantal teleurstellend verlopen toernooien liet Brazilië tijdens het WK van 1994 zijn klasse weer zien. In de Verenigde Staten drong de ploeg door tot de finale, waarin Italië na strafschoppen werd verslagen. Voor Brazilië betekende het de vierde wereldtitel in de historie.

Opvallend aan het toernooi van 1994 was dat de Argentijnse sterspeler Diego Maradona na twee wedstrijden positief werd getest op doping. De FIFA schorste hem. Zonder Maradona wist de Argentijnse ploeg geen wedstrijd meer te winnen.

Aan het WK van 1998 deden meer landen mee dan ooit tevoren. Het aantal deelnemers steeg van 24 naar 32. Brazilië haalde opnieuw de finale, maar sterspeler Ronaldo kreeg vlak voor de eindstrijd een beroerte. Naar alle waarschijnlijkheid was dit een epilepsieaanval. Ronaldo speelde toch in het beslissende duel tegen gastland Frankrijk, maar kon geen indruk maken. De Fransen wonnen de finale met 3-0, mede door twee goals van Zinedine Zidane.

In 2002 slaagde Brazilië er weer in om de wereldbeker te veroveren. Het eindtoernooi werd voor het eerst gehouden in Azië. Zuid-Korea en Japan waren de organiserende landen. Zuid-Korea, getraind door Guus Hiddink, werd de verrassing van het toernooi. De ploeg was te sterk voor Portugal, Italië en Spanje, maar strandde in de halve finale tegen Duitsland. Brazilië was in de finale met 2-0 te sterk voor de Duitsers. Met vijf wereldtitels is Brazilië nog altijd recordhouder.

De kopstoot van Zidane

In 2006 legde Italië beslag op de wereldtitel, maar de finale tegen Frankrijk werd ontsierd door een bizar incident. De Fransman Zinedine Zidane deed een opzichtige kopstoot uit aan Marco Materazzi. Volgens de geruchten had de Italiaanse verdediger een beledigende opmerking gemaakt over de zus van Zidane. Die ging daarop door het lint en gaf Materazzi een harde kopstoot tegen de borst. Arbitraris Horacio Elizondo bestrafte de dwaze actie terecht met een rode kaart. Zidane had voor het toernooi al aangegeven dat hij zijn professionele voetbalcarrière na het WK van 2006 wilde beëindigen. De kopstoot werd zodoende de laatste actie van de Franse sterspeler. Een bitter einde van een fraaie carrière.

Spanje grijpt de macht

Het wereldkampioenschap van 2010 was de eerste editie die op een Afrikaans continent werd gehouden. Zuid-Afrika was gastheer van het grootste voetbaltoernooi op aarde. De enthousiaste fans, veelal gewapend met vuvuzela's (typisch Afrikaanse toeters), zorgden voor een fantastische sfeer. Spanje blonk uit met fraai combinatievoetbal en beloonde zichzelf door de wereldtitel te veroveren. In de finale won 'La Roja', zoals de bijnaam van de Spanjaarden luidt, met 1-0 van Oranje. Voor het Nederlands elftal betekende het de derde WK-finale die verloren ging.

Brazilië 2014

Komende zomer wordt er weer een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de rijke geschiedenis van het WK. Iedere vier jaar staat het grootste voetbaltoernooi ter wereld garant voor drama, spektakel en ultiem geluk. De voetbalfans kunnen er daarom op rekenen dat ook het WK van 2014 weer een achtbaan van emoties zal worden. Maar welke spelers moeten we in de gaten houden? En welke landen maken serieus kans om op 13 juli de finale in het beroemde Maracanã Stadion te spelen?

Teams en spelers om in de gaten te houden

Brazilië start ieder wereldkampioenschap als één van de favorieten en dat zal dit jaar niet anders zijn. Het is inmiddels alweer twaalf jaar geleden dat de 'Godelijke Kanaries' de wereldbeker voor het laatst omhoog mochten houden en met het eindtoernooi in hun eigen land zullen zij gebrand zijn op een ijzersterk toernooi. Met Neymar in de gelederen beschikt de ploeg bovendien over een speler waar je als voetballiefhebber voor naar het stadion komt.

Als titelverdediger zijn de ogen van de wereld vanzelfsprekend ook gericht op Spanje. Dit is misschien wel de grootste concurrent van Brazilië. De ploeg van bondscoach Vicente del Bosque won in de afgelopen zes

jaar tweemaal het Europees kampioenschap en eenmaal de wereldtitel. De kracht van het Spaanse elftal is dat de ploeg flitsend combinatievoetbal kan spelen. Een belangrijke rol daarin spelen de middenvelders Andres Iniesta, Xavi en Cesc Fabregas, die deze speelwijze als de besten beheersen.

Daarnaast zijn er ook landen als Argentinië, Italië en Duitsland die het traditioneel goed doen op grote eindtoernooien. Bovendien beschikt Argentinië over Lionel Messi, die in 2010, 2011 en 2012 werd uitgeroepen tot voetballer van het jaar. Het Argentijnse wonderkind wordt vaak genoemd in dezelfde categorie spelers als Maradona, Pelé en Crujff.

Ploegen als Uruguay, Colombia en Ivoorkust behoren niet tot de topfavorieten, maar kunnen als outsiders wel een belangrijke rol gaan spelen in strijd om de wereldbeker. En Portugal heeft Cristiano Ronaldo in de gelederen. Met zijn onnavolgbare dribbels, krachtige schoten en snoeiharde vrije trappen is hij een levensgevaarlijk wapen. Of dat echter voldoende is voor de Portugezen om een serieuze rol van betekenis te gaan spelen zal moeten blijken.

Nederland en België

En dan hebben we Nederland en België nog. Het Nederlands elftal wil het succes uit 2010 (een finaleplaats) graag een vervolg geven in Brazilië, maar zit in een zware poule met Spanje, Chili en Australië. Met de beste voetballers ter wereld als tegenstanders zal de op het oog kwetsbare verdediging op de proef gesteld worden. Daarentegen beschikt bondscoach Louis van Gaal over aanvallers van wereldklasse. Robin van Persie en Arjen Robben zijn spelers die ieder land er graag bij zou willen hebben.

België is voor het eerst sinds 2002 weer van de partij op het WK. De nationale ploeg is ingedeeld in groep H, met Algerije, Rusland en Zuid-Korea. Dat biedt mogelijkheden om de volgende ronde te bereiken. Bovendien beschikken de Rode Duivels over de sterkste ploeg in jaren. Met spelers als Marouane Fellaini, Eden Hazard, Jan Vertonghen en Romelu Lukaku zou België wel eens de verrassing van het toernooi kunnen worden.

De bal rolt door

Het leuke aan voetbal is echter dat je weinig kunt voorspellen. Zoals het bekende spreekwoord luidt: De bal is rond. Pas deze zomer weten we meer. En als het voetbalfest in Brazilië erop zit, kunnen we met zijn allen weer toeleven naar de toernooien die in de jaren daarop volgen. In 2018 is Rusland gastheer van het WK en in 2022 gaat de bal rollen in het Midden-Oosten. Dan zijn de stadions in Qatar het strijdtoneel.

Het Europees kampioenschap

Het Europees kampioenschap voetbal wordt sinds 1958 iedere vier jaar gehouden. Onder toezicht van de UEFA, de Europese voetbalbond, nemen de beste landen van dit continent het tegen elkaar op. Bij de oprichting was het toernooi nog het lelijke eendje in de voetbalwereld en haalden veel grote landen hun neus op voor het EK. Inmiddels is het toernooi uitgegroeid tot één van de grootste sportevenementen ter wereld. Alleen het WK en de Olympische Spelen zijn groter van opzet.

Al in 1927 opperde Henri Delaunay, de Franse secretaris-generaal van de FIFA, het plan voor een Europees kampioenschap. Mede door de Tweede Wereldoorlog duurde het nog tot 1958 voordat de eerste editie begon. De finale tussen de Sovjet-Unie en Joegoslavië (2-1) vond twee jaar later in Frankrijk plaats. De eerste twee edities van het toernooi werden gespeeld onder de naam 'Europacup voor landen'.

Veel grote voetballanden weigerden in eerste instantie om deel te nemen aan het EK, omdat zij bang waren voor een opeenstapeling van wedstrijden. De eerste eindrondes werden daarom gespeeld met slechts vier landen.

Wisselende opzet

Pas in 1980 kwam hier verandering in. In dat jaartal besloot de UEFA om het aantal deelnemers aan het EK te verhogen naar acht. Bovendien werd het kwalificatiesysteem aangepast. Waar landen zich voorheen plaatsten voor de eindronde door de tegenstander uit te schakelen in een thuis- en uitwedstrijd, werd dit in 1980 omgezet naar een poulesysteem. Ook wordt sindsdien van tevoren bepaald in welk land het eindtoernooi zal plaatsvinden.

In 1996 werd de opzet opnieuw aangepast. De kaart van Europa was intussen ingrijpend veranderd door het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en Joegoslavië. Het aantal UEFA-leden was meer dan verdubbeld, waarop de voetbalbond besloot het aantal deelnemers aan het EK nogmaals te verhogen. Sindsdien zijn zestien landen actief op de eindronde. Zij plaatsen zich voor het toernooi door de kwalificatiereeks succesvol te doorlopen. Daarbij worden ze ingedeeld in groepen van vijf of zes landen.

Europees kampioenen op een rijtje

Sinds de eerste editie in 1960 hebben negen verschillende landen zich tot Europees kampioen gekroond. Hieronder zie je een overzicht van de landen die de beker in ontvangst mochten nemen.

Jaartal **Europees kampioen**

1960	Sovjet-Unie
1964	Spanje
1968	Italië
1972	West-Duitsland
1976	Tsjecho-Slowakije
1980	West-Duitsland
1984	Frankrijk
1988	Nederland
1992	Denemarken
1996	Duitsland
2000	Frankrijk
2004	Griekenland
2008	Spanje
2012	Spanje

Het kan altijd groter

De UEFA heeft besloten dat het EK in de toekomst opnieuw van opzet zal wijzigen. Vanaf 2016, als het eindtoernooi in Frankrijk wordt gehouden, doen er 24 landen mee. Hiervoor zijn meerdere redenen. Ten eerste is de kans kleiner dat de grote voetballanden het eindtoernooi mislopen. Ook de grote groep landen achter de top heeft meer kans om zich te kwalificeren, wat een kwaliteitsimpuls aan het toernooi moet geven.

Landen als Engeland, Denemarken en Schotland ontbraken op het EK van 2008 en de UEFA hoopt met de nieuwe regelgeving dat dit soort ploegen in de toekomst structureel van de partij is. Bovendien zal het uitgebreide toernooi, waar dus meer wedstrijden worden gespeeld, tot hogere inkomsten voor de UEFA leiden.

Europees jubileumfeest

Het Europees kampioenschap in 2020 moet een speciale editie worden. Michel Platini, voorzitter van de UEFA, heeft bekend gemaakt dat het toernooi gespeeld zal worden in dertien verschillende landen. Dit ter ere van het zestigjarig bestaan van het EK. Liefst 32 landen reageerden verheugd op het plan en hebben zich kandidaat gesteld om tijdens het eindtoernooi als speelstad te dienen. De 32 kandidaten zijn:

Armenië (Yerevan), Azerbeidzjan (Baku), België (Brussel), Bulgarije (Sofia), Denemarken (Kopenhagen), Duitsland (München), Engeland (Londen), Finland (Helsinki), Frankrijk (Lyon), Griekenland (Athene),

Hongarije (Boedapest), Ierland (Dublin), Israël (Jeruzalem), Italië (Rome/Milaan), Kazachstan (Astana), Kroatië (Zagreb), Macedonië (Skopje), Nederland (Amsterdam), Polen (Warschau/Chorzów), Portugal (Lissabon/Porto), Roemenië (Boekarest), Rusland (Sint-Petersburg), Schotland (Glasgow), Servië (Belgrado), Spanje (Madrid/Barcelona/Bilbao/Valencia), Tsjechië (Praag), Turkije (Istanbul), Oekraïne (Kiev/Donetsk), Wales (Cardiff), Wit-Rusland (Minsk), Zweden (Solna) en Zwitserland (Basel).

Met Amsterdam en Brussel hebben ook Nederland en België een stad aangedragen waar zij hopen dat in 2020 een aantal EK-wedstrijden zullen plaatsvinden. Eén stad zal de halve finales en de finale organiseren. Hiervoor lijken Nederland en België echter niet in aanmerking te komen, omdat het stadion van de finale een capaciteit moet hebben van minstens 70.000 toeschouwers.

De UEFA heeft besloten dat het EK in de toekomst opnieuw van twee stad-landen zal worden. Vanaf 2016 als het hoofdstad in Frankrijk wordt gehouden. Daarnaast zijn landen die hun stad aan het EK aanbieden, ook verplicht om een stad te kiezen die de grote voetbalstad van het land is. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen.

De Europese Kampioenschappen in 2020 moet een speciale editie worden. Het hoofdstad van de UEFA heeft bekend gemaakt dat het hoofdstad van de UEFA zal worden in Frankrijk. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen. Het is ook mogelijk om twee stad-landen te kiezen.

Hoofdstuk 8

Het grote geld

In dit hoofdstuk:

- ▶ De Europese clubtoernooien
- ▶ Het grote geld op de transfermarkt
- ▶ Steenrijke clubeigenaren in het moderne voetbal

Astronomische transferbedragen en bizar hoge spelerssalaries. De voetbalwereld is anno 2014 uitgegroeid tot een miljardenindustrie waar geen maat op lijkt te staan. De grootste clubs ter wereld zijn honderden miljoenen euro's waard, maar zij steken zich ook diep in de schulden. Daarnaast zijn er tegenwoordig steeds meer rijke oliesjeiks en gefortuneerde investeerders die besluiten een profclub op te kopen. Op de transfermarkt, waar ook zaakwaarnemers om de hoek komen kijken, wordt het geld in rap tempo rond gepompt. Welkom in de wonderde wereld van het voetbal.

In dit beknopte hoofdstuk staat het grote geld centraal. Je maakt kennis met de Champions League, het miljoenenbal van het Europese clubvoetbal. Ook de minder lucratieve Europa League komt kort aan bod. En je leest meer over de randzaken van het voetbal: transfers en steenrijke clubeigenaren. Het voetbalcircus biedt entertainment van de hoogste plank, maar er zitten ook nadelen aan.

Het miljoenenbal

De tijd dat clubs vooral geld binnen haalden met de verkoop van wedstrijdkaarten, consumpties en programmaboekjes ligt ver achter ons. Tegenwoordig vormen deze dingen slechts een klein deel van de totale inkomsten van de clubs. Het grote geld stroomt tegenwoordig binnen doordat bedrijven zich als sponsor aan een club verbinden, door de verkoop van merchandising en deelname aan lucratieve toernooien.

Een van die toernooien is de Champions League, die jaarlijks wordt georganiseerd door voetbalbond UEFA. De deelnemende clubs verdienen er bergen geld mee en bovendien staat er veel prestige op het spel. Van 1955 tot 1992 werd er gestreden om de Europacup I. Daarna is de naam veranderd in Champions League.

Aan het 'miljoenenbal' deden voorheen alleen de kampioenen van de verschillende voetballanden mee, maar tegenwoordig mogen de grote

De competitiecoëfficiënt

Het verschilt per land hoeveel clubs er mogen deelnemen aan Europees voetbal. De competitiecoëfficiënt bepaalt het aantal clubs dat zich plaatst voor de Champions League of Europa League. Het uitleggen van de competitiecoëfficiënt is ingewikkeld, omdat de regels nogal complex zijn.

Simpel gezegd komt het erop neer dat de UEFA kijkt naar de prestaties van de clubs uit een bepaald land, in het Europees voetbal, over de afgelopen vijf jaar. Via een rekenmethode, waarbij een overwinning twee punten oplevert en een

gelijkspel goed is voor één punt, wordt dan bekeken welke landen het sterkst gepresteerd hebben. Op basis daarvan wordt een ranglijst samengesteld. De landen die bovenaan de ranglijst staan, mogen vanzelfsprekend meer clubs afvaardigden.

Tip: Voor meer gedetailleerde informatie over de UEFA coëfficiënten en de exacte rekenmethodes kun je het beste de volgende link raadplegen:

<http://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/country/index.html>

voetballanden meerdere clubs afvaardigden. Zij plaatsen zich voor de Champions League op basis van hun eindklassering in de nationale competitie.

In het seizoen 2013/2014 hadden Nederland en België met Ajax en Anderlecht allebei één vertegenwoordiger in de Champions League. PSV en Zulte Waregem deden mee aan de voorronden van het toernooi, maar beide clubs werden daarin uitgeschakeld.

De opzet

Nadat de voorronden van de Champions League zijn gespeeld, blijven er 32 clubs over die deelnemen aan het hoofdtoernooi. In acht groepen van vier clubs nemen zij het tegen elkaar op. De nummers één en twee uit de poule dringen door tot de knock-outfase, terwijl de nummer drie door mag naar de tweede ronde van de lager aangeschreven Europa League. Via de achtste finales, kwartfinales en halve finales kan de eindstrijd bereikt worden.

Real Madrid is met negen eindoverwinningen recordhouder van de Champions League / Europacup I. Daarna volgen AC Milan (7), Bayern München (5) en Liverpool (5). Ajax is de best presterende Nederlandse club, met vier eindzeges. Tot op heden won nog geen enkele Belgische ploeg deze trofee.

De kassa rinkelt

Voor de clubs die deelnemen aan de Champions League rinkelt de kassa nadrukkelijk. De startpremie voor de 32 deelnemende clubs bedraagt

8,6 miljoen euro. Daar komt 1 miljoen euro bovenop voor iedere overwinning in de groepsfase. Bij een gelijkspel wordt dat bedrag gedeeld. Wanneer een club zich plaatst voor de knock-outfase, mag de penningmeester zich helemaal in de handen wrijven. Het bereiken van de laatste zestien is goed voor 3,5 miljoen euro. Dringt de club vervolgens door tot de kwartfinale dan komt daar weer 3,9 miljoen euro bovenop. De halve finale is goed voor 4,9 miljoen euro en een finaleplaats levert 6,5 miljoen euro op. De winnaar van het toernooi mag nog eens 4 miljoen euro bij schrijven. Zo kan de winstpremie oplopen tot een totaal van ruim 60 miljoen euro.

Tv-gelden

Daarnaast hebben de clubs recht op tv-gelden. Omdat de uitzendrechten per land verschillen, is ervoor gekozen om het geld middels een verdeelsleutel terug te laten vloeien naar de landen. De grote voetballanden krijgen hierbij een groter geldbedrag dan de kleine landen. Hierdoor worden de verschillen tussen de absolute wereldtop en de ploegen daaronder steeds groter. De Nederlandse clubs in de Champions League mogen meestal een bedrag rond de 8,5 miljoen euro verdelen.

De Europa League

In de schaduw van de lucratieve Champions League wordt ieder jaar ook om de Europa League gestreden. Hoewel dit toernooi – eveneens georganiseerd door de UEFA – de clubs een mooie kans biedt om zich te presenteren in Europa, heeft het beduidend minder aanzien. De winstpremies liggen een stuk lager en de media-aandacht is minder groot. Dat neemt niet weg dat het veroveren van een Europese prijs voor veel clubs wel degelijk een uitdaging blijft.

Om een ticket voor de Europa League te bemachtigen moeten clubs goed presteren in de nationale competitie of het nationale bekertoernooi. Daar worden de deelnamebewijzen verdeeld. Waar de Champions League vooral een podium is voor de grootste clubs ter wereld, hebben de subtoppers meer kans om zich te kwalificeren voor de Europa League. Dit toernooi ging tot 2009 door het leven als de UEFA Cup.

De prijzenpot

Vanwege de grote geldbedragen die in de Champions League omgaan wordt het toernooi ook wel het 'miljoenenbal' genoemd. De Europa League is wat dat betreft echt het kleine broertje. De winstpremies liggen hier een stuk lager. De startpremie bedraagt ongeveer 1,3 miljoen euro, terwijl een overwinning in de groepsfase ongeveer twee ton oplevert. Naarmate ploegen verder in het toernooi komen lopen de bedragen wel iets op, maar deze staan nog altijd in schril contrast met de Champions League. Dit komt onder meer doordat het toernooi voor sponsors minder aantrekkelijk is en de Europa League niet wereldwijd op televisie

wordt uitgezonden. Desondanks kunnen ploegen die het ver schoppen nog een aardig zakcentje verdienen. Een finaleplaats levert 2,5 miljoen euro op en de winnaar krijgt daar nog een keer 2,5 miljoen euro extra bij.

De opzet

In de Europa League wordt gespeeld volgens hetzelfde systeem als in de Champions League. Dit betekent dat het hoofdtoernooi begint met een groepsfase, waarin de clubs een thuis- en uitwedstrijd spelen tegen de drie opponenten. De nummers één en twee uit de poule dringen door tot de knock-outfase, welk begint met de zestiende finales. In deze ronde stromen ook de afvallers (de nummers drie) uit de groepsfase van de Champions League in. Via de achtste finale, kwartfinale en halve finale kan vervolgens de eindstrijd bereikt worden.

De eerste 33 edities van de UEFA Cup (tegenwoordig Europa League) werden volledig volgens een knock-outsysteem gespeeld. De opzet is in het seizoen 2004-2005 gewijzigd naar het huidige model.

Drie ploegen zijn erin geslaagd om de UEFA Cup driemaal te winnen. Dit zijn Juventus, Internazionale en Liverpool.

De transfermarkt

Niet alleen bij de Europese clubtoernooien zijn de financiële belangen immens. Ook op de transfermarkt regeert het grote geld. Goede voetballers die voor astronomische geldbedragen van club veranderen. Het is tegenwoordig realiteit. 'Gareth Bale voor 100 miljoen naar Real Madrid', kopten de kranten afgelopen zomer. Het was een nieuwsbericht dat menig voetballiefhebber de wenkbrauwen deed fronzen. De transferbedragen worden steeds hoger en de vraag is waar de grens ligt. Op dit moment lijken we te kunnen stellen: 'The sky is the limit.' Maar hoe gaat de transfermarkt eigenlijk in zijn werk?

Het komt maar zelden voor dat spelers hun hele carrière voor slechts één club voetballen. Meestal wisselen zij wel een paar keer van vereniging. Dit kan middels een transfer. Voor de overgang van een voetballer van de ene naar de andere club, moet echter geld worden betaald. Een zogenoemde transfersom. Om de transfer doorgang te laten vinden, moeten de beide clubs het eens worden over de hoogte van deze transfersom. De onderhandelingen kunnen soms wel weken duren. Zodra het licht op groen gaat, kan de speler daadwerkelijk de overstap maken naar zijn nieuwe werkgever.

Wanneer het contract van een speler aan het einde van het seizoen afloopt, kan hij zonder transfersom worden aangetrokken door een andere club. De speler is dan transfervrij. Sommige voetballers kiezen er bewust voor om hun contract niet te verlengen bij hun huidige werkge-

ver. Hierdoor kunnen zij na de contractperiode gratis de deur uitlopen, wat ongetwijfeld de interesse van andere clubs zal wekken.

Bij de onderhandelingen tussen de clubs zijn meestal ook zaakwaarnemers betrokken. Deze spelersmakelaars behartigen de belangen van de voetballer, aangaande de transfer en de arbeidsovereenkomst. In het hedendaagse voetbal ontstaat steeds meer aversie tegen zaakwaarnemers. Zij verdienen pas geld wanneer een speler van club verandert. In de meeste gevallen krijgen ze een percentage van de transfersom. Er zijn daardoor ook zaakwaarnemers die vooral aan zichzelf denken en het belang van de speler niet meer voorop stellen.

Megatransfers

Veel spelers zijn in de afgelopen jaren voor enorme geldbedragen van club veranderd. Om inzicht te krijgen in de duizelingwekkende bedragen die hiermee gemoeid zijn, volgt hieronder een lijstje met megatransfers. De bedragen zijn bij benadering, omdat de clubs niet altijd het exacte transferbedrag bekend maken.

Speler:	Van:	Naar:	Bedrag in euro:
Cristiano Ronaldo	Manchester United	Real Madrid	94 miljoen
Gareth Bale	Tottenham Hotspur	Real Madrid	91 miljoen
Zinedine Zidane	Juventus	Real Madrid	73,5 miljoen
Zlatan Ibrahimovic	Internationale	FC Barcelona	69,5 miljoen
Kaká	AC Milan	Real Madrid	65 miljoen
Edinson Cavani	Napoli	Paris Saint Germain	64,5 miljoen
Falcao	Atletico Madrid	AS Monaco	60 miljoen
Luis Figo	FC Barcelona	Real Madrid	60 miljoen
Fernando Torres	Liverpool	Chelsea	58,5 miljoen
Neymar	Santos	FC Barcelona	57 miljoen

Transferperiode

Voetballers mogen alleen van club wisselen in de periode dat de transfermarkt is geopend. Dit is het geval van 1 juli tot en met 31 augustus en in de winterstop van 1 januari tot en met 31 januari. De transferdeadline ligt zodoende op 31 augustus en 31 januari om klokslag twaalf uur ('s nachts). Wanneer de afrondende papieren voor een transfer één minuut te laat bij de voetbalbond binnenkomen is de overgang al niet meer geldig.

Niet in alle landen sluit de transfermarkt op hetzelfde moment. Zo kent bijvoorbeeld Rusland een andere transferdeadline. Dit zorgt nog wel eens voor irritatie bij de andere Europese clubs.

De transferperiode maakt voetbalfans erg zenuwachtig. Iedere keer weer is de vraag of hun favoriete club de sterkste spelers kan behouden. En natuurlijk wil iedereen weten of er nog versterkingen aan de selectie worden toegevoegd. Zodoende is de 'transferwindow' een periode waarin het niet zozeer draait om spanning op het voetbalveld, maar om spanning door de gebeurtenissen buiten de lijnen.

Geldschieters in de voetballerij

Aziatische geldschieters en Russische miljardairs die met miljoenen euro's een club opkopen. Je ziet ze tegenwoordig steeds vaker in de stadions. Door enorme geldbedragen in een club te investeren, hopen zij de ploeg snel naar succes te leiden. Soms gaat dit goed en lijkt een club gezegend met de steun van een suikeroom. Er kleven echter ook grote nadelen aan de toenemende invloed van rijke investeerders in de voetballerij. Zij nemen het namelijk niet zo nauw met tradities en clubgevoelens.

Roman Abramovich was één van de eerste geldschieters die zich liet zien in de voetballerij. De Russische olie-miljardair kocht in 2003 voetbalclub Chelsea voor het symbolische bedrag van één pond. De bijkomende voorwaarde was dat hij alle schulden van Chelsea zou afbetalen en voldoende geld in de club zou investeren om de ploeg weer mee te laten draaien met de topploegen in Engeland en Europa. Zijn missie slaagde. In 2004, 2005 en 2007 werd de halve finale van de Champions League bereikt. In 2008 drong de ploeg door tot de finale, maar ging deze verloren. En in 2012 werd de 'cup met de grote oren' daadwerkelijk veroverd.

Een ander goed voorbeeld is Manchester City. Deze club werd in 2007 voor ruim 81 miljoen pond overgenomen door de Thaise miljardair Thaksin Shinawatra. Hij pompte gelijk enkele miljoenen in de selectie, al leidde dit niet direct tot resultaat. Het grote doel was om City weer te laten concurreren met de grote rivaal uit dezelfde stad: Manchester United. De club, die in 1996 nog was gedegradeerd, ging zich steeds nadrukkelijker manifesteren. In 2012 leidde dit tot de landstitel.

Toch is het ook gevaarlijk dat rijke clubeigenaren steeds meer macht in handen krijgen. Op het moment dat zij zijn uitgekeken op hun 'speeltje' en besluiten de geldkraan dicht te draaien, komen de clubs in grote financiële problemen. Het is dan nog maar de vraag of een faillissement kan worden voorkomen. Blackburn Rovers en Portsmouth zijn twee clubs die rare dingen deden met vreemd geld. Het ging mis en beide clubs spelen nu in respectievelijk de Engelse Championship en de League Two.

Daarnaast zijn er ook steeds meer geldschieters die een club opkopen, omdat zij dit zien als een leuk verzetje voor in het weekend. Ze hebben

De dwaze wereld van Vincent Tan

Vincent Tan is de steenrijke clubeigenaar van Cardiff City, die de voetbalwereld telkens weer versteld doet staan met bizarre ideeën. De zakenman uit Maleisië nam in 2010 een meerderheidsbelang in de club uit Wales en investeerde ook meteen veel geld in de ploeg. Dat leverde direct succes op, want in het seizoen 2013-2014 is Cardiff voor het eerst in 51 jaar weer actief op het hoogste niveau in Engeland: de Premier League.

Een mooi sprookje zou je denken, maar Tan rukte ook van de ene op de andere dag het hart uit de club. Cardiff City voetbalde sinds de oprichting in 1899 in een blauw tenue, maar Tan vond dat een afschuwelijke kleur. In zijn cultuur staat blauw namelijk voor rouw en ellende. Rood staat daarentegen symbool voor succes en voorspoed en dus werden de clubkleuren veranderd. Bovendien heeft de vogel in het logo van Cardiff inmiddels plaats gemaakt voor een rode draak. In Azië straalt dat meer kracht uit.

Met het spreekkoor 'We will always be blue' maken de supporters geregeld dui-

delijk dat Tan de trots van de Cardiff-fans niet kan afnemen. Het laat de excentrieke clubeigenaar echter koud. Hij zou het liefst de naam van de club ook nog veranderen in Cardiff Dragons. We moeten niet raar opkijken als dit op korte termijn daadwerkelijk gebeurt. In het topvoetbal geldt immers de wet: wie betaalt, bepaalt.

Kan het dan nog gekker? Ja hoor, met gemak. Tan maakte onlangs bekend dat Cardiff van hem alleen nog spelers mag aantrekken met het getal 8 in de geboortedatum. Dit is immers zijn geluksgetal. Bovendien snapt de verdwaasde clubbestuurder er niets van dat de keeper nog nooit een doelpunt heeft gemaakt en stelde hij een 23-jarige jongen aan als directeur voetbalzaken. Deze jongeman heeft de club inmiddels echter alweer verlaten.

Dankzij het geld van Tan speelt Cardiff weer in de Premier League, maar of de fans en de rest van de voetbalwereld ooit gaan wennen aan de rariteiten van de investeerder valt te betwijfelen.

totaal geen verstand van de sport en denken alleen aan hun eigen gewin. De gevoelens van supporters worden aan de laars gelapt. Een goed voorbeeld daarvan is Vincent Tan, die van Cardiff City een heuse circusact heeft gemaakt. In het tekstkader lees je meer over de wondere wereld van deze 'gekke' clubeigenaar. Dit is de schaduwzijde van het moderne voetbal, waarin het grote geld regeert.

De dwaze wereld van Vincent Tan

De laatste jaren van de twintigste eeuw waren er twee belangrijke gebeurtenissen die de wereld van de gokindustrie veranderden. In 1996 werd de Amerikaanse gokindustrie geïntegreerd met de gokindustrie van de Verenigde Staten. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De tweede belangrijke gebeurtenis was de oprichting van de Amerikaanse gokindustrie in 1996. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De derde belangrijke gebeurtenis was de oprichting van de Amerikaanse gokindustrie in 1996. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De Amerikaanse gokindustrie werd geïntegreerd met de gokindustrie van de Verenigde Staten. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De Amerikaanse gokindustrie werd geïntegreerd met de gokindustrie van de Verenigde Staten. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De Amerikaanse gokindustrie werd geïntegreerd met de gokindustrie van de Verenigde Staten. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

De Amerikaanse gokindustrie werd geïntegreerd met de gokindustrie van de Verenigde Staten. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd. Dit was de eerste keer dat de gokindustrie van twee landen werd geïntegreerd.

Hoofdstuk 9

Voetbal beleven als fan

In dit hoofdstuk:

- ▶ Kaarten bemachtigen
- ▶ Een wedstrijd bezoeken
- ▶ Ultra's en tifo
- ▶ Een duel volgen via de televisie of radio

De geur van een vers gemaaid grasmat, de overweldigende indruk van het kolossale stadion, de uitbundige sfeer op de tribunes en de oplopende spanning. Het bezoeken van een voetbalwedstrijd is een ervaring op zich. Je zult het zelf moeten ondergaan om dit gevoel te kunnen onderschrijven. De meeste mensen maken kennis met de voetbalsport doordat zij een wedstrijd op televisie zien. Hoewel dit vaak al erg spannend is, kan het gevoel niet tippen aan het bijwonen van een wedstrijd. Dan pas beleef je het voetbal optimaal!

In dit hoofdstuk geef ik je nuttige tips voor als je een wedstrijd wilt bezoeken. Ook lees je welke televisieprogramma's je het beste kunt bekijken om op de hoogte te blijven van al het laatste voetbalnieuws. En de verschillen tussen diverse supportersgroepen komen aan bod. Kortom, je krijgt alle informatie die nodig is om het ultieme voetbalgevoel te ervaren.

Een club aanmoedigen

Een voetbalwedstrijd is leuk, maar het wordt pas echt spannend als je supporter bent van een club. Maar hoe word je eigenlijk fan? En voor welke club ben je dan? Meestal wordt dat er thuis met de paplepel ingegoten. Zo kan het zijn dat je vader je voor het eerst meeneemt naar een wedstrijd en je direct verkocht bent aan de betreffende club. Ook speelt je woonlocatie een rol. Vaak zijn voetbalfans voor de club die bij hen in de regio speelt. Zij voelen verbondenheid met die vereniging. Als je geluk hebt woon in je de buurt van een club uit de Nederlandse eredivisie of Belgische Jupiler Pro League. Maar ook als dit niet het geval is, spelen er waarschijnlijk wel clubs uit de lagere divisies in de nabije omgeving.

Een andere mogelijkheid is dat je supporter wordt van een club door de vriendengroep waar je mee omgaat. Je kiest voor de vereniging die je vrienden ook aanhangen. 'Supporter zijn' brengt immers het 'wij-gevoel'

met zich mee. De fans gaan door het vuur voor hun club en voelen zich met elkaar verbonden. Eén voor allen, allen voor één. Als je eenmaal supporter bent van een club, komt het dan ook zelden voor dat je nog van gedachte verandert. Je zou kunnen zeggen: Supporter ben je niet voor even, supporter ben je voor het leven!

Wel hebben veel voetballiefhebbers naast hun favoriete club ook nog een team in het buitenland welk ze een warm hart toedragen. Vooral grote clubs als FC Barcelona, Real Madrid, Manchester United, Liverpool en Bayern München hebben wereldwijd miljoenen fans.

En mocht je echt geen voorkeur hebben voor een bepaalde club, dan kun je altijd nog het nationale team aanmoedigen.

Kaarten bemachtigen

Voetballers moeten zich voorbereiden op een wedstrijd, maar dit zelfde geldt voor supporters. Ongeacht welke wedstrijd je wilt bezoeken, zul je als eerste kaarten voor het betreffende duel moeten bemachtigen. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden.

Seizoenkaarten

Om er zeker van te zijn dat je iedere thuiswedstrijd van je favoriete club kunt bezoeken, kun je het beste een seizoenkaart kopen. Met deze kaart ben je verzekerd van een vaste stoel in het stadion bij iedere thuiswedstrijd in de competitie. Daardoor hoef je geen enkel duel te missen en weet je zeker dat je van de partij bent bij de grote wedstrijden. Op de website van iedere betaald voetbalclub valt te lezen hoe je een seizoenkaart kunt kopen.

Als je van plan bent alle wedstrijden te bezoeken, bespaar je met een seizoenkaart bovendien geld. Er wordt vaak een aanzienlijke korting op de prijs gegeven, als je het vergelijkt met het kopen van losse tickets. Het verschil is echter dat je het totale bedrag van de seizoenkaart al aan het begin van het seizoen moet betalen.

Een seizoenkaart biedt vaak extra voordelen. Als vaste supporter word je beloond voor je trouwe steun. Zo mogen seizoenkaarthouders bij de meeste clubs als eerste kaarten kopen voor Europese wedstrijden en bekerduels. Zodoende kunnen zij zich opnieuw verzekeren van een plaats in het stadion en lopen zij niet het risico dat de wedstrijd al uitverkocht is. Ook krijgen seizoenkaarthouders bij verschillende clubs korting in de fanshop.

Losse tickets kopen

Ook als je niet in het bezit bent van een seizoenkaart is het mogelijk om een wedstrijd van je favoriete club te bezoeken. Je kunt in dit geval losse tickets kopen bij de stadionkassa of via de ticketbox verkooppunten. Deze zijn te vinden in veel boekenwinkels/sigarenzaken. Houdt er rekening mee dat alleen de vrije zitplaatsen – die niet verkocht zijn aan seizoenkaarthouders – in de verkoop gaan. Bij belangrijke wedstrijden, zoals Ajax-Feyenoord of Anderlecht-Club Brugge, zijn de kaarten meestal razendsnel uitverkocht. De kans dat je hiervoor een los kaartje kunt bemachtigen is niet zo groot. Je hebt meer kans van slagen wanneer je een wedstrijd uitkiest waar de belangen minder groot zijn.

Je kunt tegenwoordig niet meer voor iedere wedstrijd losse kaarten aanschaffen in de vrije verkoop. Bij verschillende wedstrijden, vooral tussen rivaliserende clubs, geldt een clubkaartverplichting. Een clubkaart biedt geen toegang tot het stadion, maar is noodzakelijk om kaarten te kopen voor wedstrijden waar registratie verplicht is. Op de websites van de clubs wordt aangegeven voor welke duels dit het geval is. Ook kun je op de clubwebsite terugvinden hoe je een clubkaart aanvraagt. Bij wedstrijden in lagere divisies is de regelgeving veelal minder streng en kom je veel makkelijker aan een toegangsbewijs.

Het lijkt heel aantrekkelijk om voetbalkaarten te kopen via advertentiesites, maar in veel gevallen is het verboden dat supporters kun kaarten doorverkopen aan andere fans. De KNVB heeft al verschillende keren wedstrijd tickets voor het Nederlands elftal, die via marktplaats werden verkocht, laten blokkeren. Pas hier dus mee op en koop bij voorkeur je tickets via de officiële verkooppunten.

Een plek uitzoeken

Voordat je kaartjes voor een wedstrijd gaat kopen, moet je bedenken op welke plaats je graag zou willen zitten. De prijzen voor een kaartje verschillen per club en per wedstrijd, maar er is wel een richtlijn. Hoe dichterbij je op de middenlijn zit, hoe duurder de tickets worden. Vanuit die positie heb je immers het beste zicht op het veld.

Ook andere factoren kunnen een rol spelen bij de keuze voor een bepaalde plaats. Zo zijn de fanatieke supportersgroepen veelal terug te vinden in de vakken achter de doelen. Met zang, spandoeken, vlaggen en drums creëren zij een unieke sfeer. Veel fans willen hier graag dichtbij zitten of er zelfs deel van uitmaken. Houdt er wel rekening mee dat de fans in de sfeervakken meestal staan. Als je hier een kaartje koopt moet je dus niet klagen dat je niets kunt zien omdat de personen voor je massaal aan het springen zijn.

Een uitwedstrijd bijwonen

De tijd dat supporters van beide voetbalclubs kriskras door elkaar konden zitten in het stadion is helaas voorbij. Als je tegenwoordig een uitwedstrijd van je favoriete club wilt bezoeken zul je een kaartje in het uitvak moeten kopen. Het uitvak biedt slechts plaats aan een beperkt aantal supporters, dus bij belangrijke wedstrijden kan het erg lastig zijn om hiervoor nog tickets te bemachtigen. Bovendien geldt bij verschillende clubs tegenwoordig de regel dat je een speciale uitkaart in je bezit moet hebben. Deze staat persoonlijk op naam en is noodzakelijk om überhaupt in aanmerking te komen voor kaartjes. Voor meer informatie over dit onderwerp, kun je het beste contact opnemen met de afdeling supporterszaken van jouw favoriete club.

Vervoer

Sommige uitwedstrijden zijn met vrij vervoer te bezoeken, maar er zijn ook steeds meer duels waarbij supporters verplicht gebruik moeten maken van een bus- of treincombi. Hierbij kopen zij een ticket voor de wedstrijd, inclusief een kaartje voor de trein of bus. Je moet in dit geval op een vaste plaats instappen en reist met alle supporters gezamenlijk naar het stadion van de tegenpartij. Deze maatregel stuit op veel verzet van de fans, omdat het bezoeken van een voetbalwedstrijd er niet makkelijker op wordt. De regel is ingesteld om de veiligheid in en rondom de stadions te waarborgen.

Op naar het stadion

Ken je het gevoel dat je wakker wordt met een lichte tinteling in je buik? De eerste keer dat je een wedstrijd van je favoriete club gaat bezoeken zal dit ongetwijfeld het geval zijn! Het is een dag waarin je veel indrukken te verwerken krijgt en die je nooit meer zult vergeten. Om te voorkomen dat je voor onaangename verrassingen komt te staan, is het handig enkele punten in de gaten te houden.

Wees voorbereid

Check voordat je van huis vertrekt altijd of je de kaartjes bij je hebt. Zonder ticket kom je het stadion immers niet in. Mocht je ooit je seizoenkaart vergeten, dan kun je bij de receptie van de club navragen of ze losse tickets voor je kunnen uitprinten. Sommige clubs zijn hiertoe bereid.

Zorg er altijd voor dat je op tijd van huis vertrekt. Je bent niet de enige die de voetbalwedstrijd bezoekt en dat betekent dat het druk kan zijn op de weg. De aftrap van een wedstrijd wordt niet uitgesteld omdat jij nog niet aanwezig bent en het zou zonde zijn als je een deel van het duel mist. Bovendien is het helemaal niet erg om op tijd aanwezig te zijn. Je kunt dan alvast een eerste indruk opdoen van het stadion, genieten van de

sfeer voorafgaand aan de wedstrijd en de spelers aanmoedigen tijdens de warming-up.

Daarnaast is het verstandig om het weer in de gaten te houden. In stadions die niet overdekt zijn is het handig om je hierop te kleden. Bedenk dat je negentig minuten lang in de buitenlucht een wedstrijd volgt. In de winter is het daarom verstandig je warm aan te kleden en als er slecht weer wordt voorspeld is een regenjack ook geen overbodige luxe. Een paraplu lijkt in dat geval ook nuttig, maar is in veel stadions verboden. Dit is immers een puntig voorwerp, waarmee je zou kunnen steken.

De stad verkennen

Sommige supporters maken van het bezoek aan een voetbalwedstrijd een compleet dagje uit. En ik kan je verklappen dat dit erg leuk is! Zeker wanneer je favoriete club in een stad speelt waar je niet dagelijks komt. Wanneer je voldoende tijd hebt, is het een aanrader om eerst een rondje door de stad te maken. Geniet van de bezienswaardigheden en drink daarna lekker een biertje met je medesupporters op het terras. Voor de jeugdige fans onder ons: een glas cola kan natuurlijk ook! In veel steden bevinden zich 'voetbalkroegen', waar de fans tezamen komen en toeleven naar de wedstrijd. Met een drankje en gezellige muziek zal stemming er snel in zitten. Houdt wel de tijd in de gaten, zodat je niet te laat in het stadion arriveert.

De fanshop

Als supporter van een club mag een bezoekje aan de fanshop niet ontbreken. Deze winkel bevindt zich meestal aan de voorkant van het stadion. In de fanshop vind je werkelijk alle fanartikelen die je maar kunt beden-

Een bijzondere stedentrip

Bij het bezoek aan een buitenlandse club is het nog leuker om de stad te verkennen. Als je voldoende geld en tijd hebt, is het een aanrader om een hotelovernachting in de stad te boeken. Je hebt dan een dag extra om alle bezienswaardigheden te bekijken en de cultuur op te snuiven.

Ook een vervroegd bezoek aan het stadion is een aanrader. Veel stadions beschikken over een 'Hall of Fame', waar de gewonnen prijzen van de club te bewonderen zijn. Evenals foto's van legendarische spelers, bijzondere wedstrijden en unieke momenten. Het is een

bijzondere ervaring om de historie van een roemrijke club te aanschouwen.

Barcelona, Madrid, Londen, Milaan en München zijn bekende steden, waar veel voetbalreizen naartoe gaan. Veel supporters bezoeken immers graag de wedstrijden van clubs als FC Barcelona, Real Madrid, Arsenal, Chelsea, AC Milan, Internationale en Bayern München. Maar vergeet niet dat ook duels van pittoreske clubs uit bijvoorbeeld de Engelse tweede of derde divisie hun charme hebben. Daar beleef je nog het voetbal uit lang vervlogen tijden!

ken. Van originele wedstrijdtenues tot vlaggen en sjaals. Van vesten met het clublogo, tot ballen en stickers. Van pyjama's tot dvd's en boeken. Het is de moeite waard om een rondje door de winkel te lopen en te bekijken wat voor artikelen ze allemaal hebben.

De prijzen van artikelen in de fanshop zijn meestal behoorlijk hoog. Dit komt mede omdat veel items daar exclusief verkrijgbaar zijn. Voel je niet bezwaard wanneer je niets koopt, dit is namelijk absoluut geen must. Ook zonder fanartikelen ben je een echte supporter!

Op wedstrijddagen is het vaak erg druk in de fanshop. Wanneer je in de buurt van het stadion woont is het een aanrader om de winkel op een andere dag te bezoeken.

Wanneer je een leuk souvenir wilt kopen voor tijdens de wedstrijd, dan doen sjaaltjes het altijd goed. Je kunt er je club mee aanmoedigen en ze zijn over het algemeen schappelijk qua prijs. Bovendien kun je ze ook nog dragen tegen de kou.

De wedstrijd beleven

Wanneer de voorpret erop zit, is het tijd om echt naar de wedstrijd te gaan. Al ruim voordat de aftrap plaatsvindt is er genoeg te beleven in het stadion. Er wordt vaak muziek gedraaid, sommige clubs zorgen voor het nodige entertainment en de teams beginnen uiteraard aan hun warming-up. Vaak gaat dit gepaard met enthousiaste fans op de tribune, die voor hun helden klappen en zingen.

Vlak voor het eerste fluitsignaal worden de opstellingen van de beide teams door de stadionspeaker omgeroepen. Dan is voor iedereen bekend welke 22 spelers op het strijdtoneel zullen verschijnen. Bij de grote clubs hangen bovendien vaak enorme schermen, waarop afbeeldingen van de spelers te zien zijn. Daardoor wordt het makkelijker te onderscheiden wie wie is.

Na de warming-up zoeken de teams nog eenmaal de kleedkamer op en vlak voor de aftrap betreden zij gezamenlijk met de arbitrage het veld. Meestal wordt bij de opkomst van de spelers het clublied van de thuisploeg gedraaid. Voor de fanatieke supporters is dit het moment om sfeeracties te houden met bijvoorbeeld spandoeken en vlaggen. De spanning loopt op en de bal kan echt gaan rollen.

Schreeuwen, zingen en springen

Zodra de scheidsrechter op zijn fluitje heeft geblazen, strijden twee ploegen om de overwinning. En als supporter wil je uiteraard dat jouw club met drie punten van het veld stapt. Voel je daarom vrij om je team hartschotelijk aan te moedigen. Je mag zingen, klappen en schreeuwen. Je zit immers in een voetbalstadion en niet in een bibliotheek!

In de vakken met de fanatiekste supporters is het eerder regel dan uitzondering dat de fans staan tijdens een wedstrijd. Maar dit geldt niet in de rest van het stadion. Wanneer jij een kaartje in een ander vak hebt gekocht, kun je desondanks de behoefte voelen om ook mee te springen op de maat van de liedjes. Dit moet natuurlijk kunnen, maar houdt er wel rekening mee dat de personen achter jou ook een kaartje hebben gekocht en niet continu in hun zicht belemmerd willen worden. Wanneer je verwacht dat je zelf de hele wedstrijd wilt staan, kun je het beste proberen een kaartje in één van de sfeervakken te bemachtigen.

In het heetst van de strijd lopen de emoties in het stadion vaak hoog op. Supporters laten zich gaan en schreeuwen leuzen naar de spelers en arbitrage. Daarbij wordt wel eens taalgebruik gebezigd dat niet geschikt is voor de oren van jonge kinderen. Bedenk je echter dat hier meestal geen kwade bedoelingen achter zitten. Het zijn emoties die opspelen tijdens een spannend duel. In de speciale gezinsvakken – de meeste clubs beschikken over enkele van deze vakken – zul je waarschijnlijk minder last hebben van ongewenst taalgebruik.

De rust

In de rust, die vijftien minuten duurt, heb je even de tijd om naar het toilet te gaan en een hapje of drankje te kopen. Je kunt er ook voor kiezen om op je plaats te blijven zitten en te kijken wat er op veld gebeurt. Bij veel clubs spelen kinderen van de kidsclub een spelletje, kunnen fans aan een actie deelnemen of komt er een artiest optreden.

Spelers bedanken fans

Als de negentig minuten zijn verstreken, zal de scheidsrechter voor het einde van de wedstrijd fluiten. Sommige fans wachten niet op het laatste fluitsignaal en verlaten vlak voor tijd al het stadion. Zij hopen de drukte voor te zijn en als eerste weer in de auto te zitten. Of dit een goed idee is, valt te betwijfelen. Er kan in de laatste minuten namelijk nog van alles gebeuren.

Bovendien lopen de spelers na afloop van de wedstrijd een ronde over het veld om de supporters te bedanken voor hun steun. Dit is een mooi moment om nog eenmaal voor de spelers te klappen. Zeker wanneer je niet zo veel wedstrijden van een club bezoekt, is het erg leuk om dit mee te maken.

Fanatieke ultra's

Supporters zijn er in soorten en maten. Je hebt fans die het resultaat van hun club alleen via teletekst volgen, fans die af en toe een wedstrijd bezoeken, seizoenkaarthouders en... ultra's.

Ultra's zijn de meest fanatieke supporters. Met liederen en sfeeracties laten zij zien hoe trots ze zijn op hun eigen club, stad of streek. Ze gaan door het vuur voor hun club en steunen de ploeg door dik en dun. De songs die zij zingen worden vaak aangevoerd door een Capo, de leidinggevende van het vak. In sommige gevallen heeft deze zelfs een microfoon om aan de andere ultra's duidelijk te maken welk lied er gezongen gaat worden. Deze liederen zijn om de eigen ploeg te steunen, maar ook tegen de opponent. Drums, bandieri's, vlaggen en spandoeken maken onderdeel uit van de ultracultuur.

Enkele kenmerken van ultra's zijn:

- ✓ Ze stoppen nooit met zingen, ongeacht wat de stand is op het veld.
- ✓ Ze staan altijd om de ploeg aan te moedigen. 'Zitten' komt niet in hun woordenboek voor.
- ✓ Ze bezoeken zoveel mogelijk thuis- en uitwedstrijden.
- ✓ Ze zijn loyaal aan de groep.
- ✓ Met grote tifo-acties verhogen ze de sfeer in het stadion.
- ✓ Ze hebben vaak een eigen merchandise.
- ✓ De meeste ultra's houden acties tegen het 'moderne voetbal'.

Tifo-acties

Tifo is een fenomeen dat is komen overwaaien uit Italië. Het houdt in dat de fanatieke supporters met grote sfeeracties willen laten zien hoe trots ze zijn op hun club en stad. Daarvoor gebruiken ze spandoeken, vlaggen, bandieri's, sjaltjes, choreografieën en zelfs vuurwerk. Hoewel dat laatste eigenlijk verboden is.

Over de hele wereld zijn er veel ultragroepen actief, die elkaar allemaal proberen te overtreffen. Vooral bij grote wedstrijden worden veel tifo-acties gehouden. Dit fenomeen heeft inmiddels ook in Nederland en België zijn intrede gedaan. In Nederland worden bij Ajax (Vak 410, F-Side, North Up Alliance) en FC Twente (Vak P) de grootste tifo's gehouden, maar ook PSV, Feyenoord, SC Heerenveen en FC Groningen hebben hun eigen ultra's. In België zie je de grootste tifo's vooral bij Club Brugge, Racing Genk en Standard Luik.

Voetbal volgen via de media

Voetbal is uitgegroeid tot de grootste sport op aarde, die in alle uithoeken van de wereld te volgen is. Op nagenoeg elk moment van de dag kun je ergens op televisie wel een voetbalprogramma vinden. Gelukkig maar, want als je eenmaal verslaafd bent aan het spelletje, kun je bijna niet meer zonder. In dit deel van het boek zet ik op een rijtje op welke

televisiekkanalen je moet afstemmen om alle wedstrijden en voetbalprogramma's te kunnen bekijken. Daarbij maak ik uiteraard onderscheid tussen Nederland en België. Dus leun lekker achterover, zap naar het juiste kanaal en geniet van de mooiste sport ter wereld!

Televisiezenders in Nederland

Als liefhebber van het Nederlandse en internationale voetbal hoef je helemaal niets te missen. Het kost soms wel wat extra geld, maar je krijgt er veel voor terug. Maak de keuzes die bij jouw wensen passen en geniet. Dit zijn de kanalen waar je in Nederland op moet afstemmen.

NOS

De NOS beschikt t/m het seizoen 2016-2017 over de rechten voor de samenvattingen van de eredivisie. Deze worden door de Publieke Omroep uitgezonden op vrijdagavond, zaterdagavond en zondagavond. Het vertrouwde 'zondagavond, zeven uur, bord op schoot' is daarmee in stand gebleven.

Ook beschikt de NOS tot 2015 over de rechten van de Champions League. Op dinsdag- en woensdagavond is er één wedstrijd uit het prestigieuze clubtoernooi live te zien bij de NOS. Na afloop daarvan worden de samenvattingen van de andere duels uitgezonden.

De NOS zal daarnaast veel aandacht besteden aan het WK voetbal. Alle 64 wedstrijden van het eindtoernooi in Brazilië worden komende zomer bij de Publieke Omroep uitgezonden. Ook heeft de zender beslag gelegd op alle kwalificatieduels van het Nederlands elftal op weg naar het EK van 2016 en het WK van 2018. De uitzendrechten van deze eindronden waren reeds in het bezit van de NOS.

Op zondagavond, rond kwart over tien, is bovendien het praatprogramma Studio Voetbal op de buis. Presentator Jack van Gelder bespreekt daar samen met enkele gasten uit de voetbalwereld de belangrijkste gebeurtenissen van die week.

FOX Sports Eredivisie

Sinds augustus 2013 is Eredivisie Live verder gegaan als FOX Sports Eredivisie. Het kanaal is vernoemd naar het Amerikaanse mediabedrijf, dat zich voor 51 procent inocht in de eredivisie. Op deze betaalzender kun je al het nationale topvoetbal volgen.

Dat houdt in dat je op drie verschillende kanalen kunt genieten van alle live wedstrijden uit de eredivisie. Op vrijdag, zaterdag en maandag wordt er ook een duel uit de Jupiler League rechtstreeks uitgezonden. Daarnaast zijn alle wedstrijden uit het nationale bekertoernooi en verschillende duels uit de Europa League te bekijken via FOX Sports Eredivisie. Vanaf het seizoen 2014-2015 zal de zender ook de oefeninterlands van Oranje op de buis brengen. Een abonnement kost 15,95 euro per maand.

FOX Sports International

Op deze tweede betaalzender van FOX is veel internationaal topvoetbal te bekijken. FOX beschikt over de uitzendrechten van de Engelse Premier League en de Italiaanse Serie A. Ieder weekend zijn verschillende duels uit deze competities live te volgen via twee verschillende kanalen. Ook de Engelse FA Cup, Capital One Cup, de Duitse DFB Pokal en de Italiaanse Coppa Italia behoren tot het pakket. Als extraatje krijg je er nog een aantal andere sporten bij. Namelijk American Football uit de NFL, honkbal uit de MLB en tennis uit de ATP World Tour en van Wimbledon. Een abonnement op FOX Sports International kost 11,95 euro per maand.

Wanneer je werkelijk al het voetbal wilt volgen, is het aan te raden een combipakket te kopen met zowel FOX Sports Eredivisie als FOX Sports International. Hiervoor betaal je een prijs van 24,95 euro per maand.

FOX NL

FOX NL is de zogeheten opennetzender van het Amerikaanse mediaconcern. Op dit kanaal zijn de samenvattingen te zien van elke competitie en elk toernooi, die bij de betaalkanalen live worden uitgezonden. Op vrijdagavond wordt er in een uitgebreid voetbalprogramma vooruitgeblikt op het nieuwe speelweekende en op maandagavond volgt een terugblik op alle wedstrijden. Op dezelfde avonden zijn de samenvattingen uit de Jupiler League te bekijken. Deze zijn verwerkt in de programma's FOX Sport Centraal en FOX Voetbal.

RTL 7

Het paradepaardje van RTL 7 is het discussieprogramma Voetbal International, waarin Johan Derksen, Wilfred Genee en René van der Gijp alle gebeurtenissen uit de voetbalwereld met elkaar bespreken. De kracht van het programma is dat dit gebeurt in een ontspannen setting en er veel humor aan te pas komt. Ook mensen die niet van voetbal houden, kunnen dit programma veelal waarderen. In 2011 won VI de Gouden Televizier-Ring. Voetbal International is te zien op maandag- en vrijdagavond.

Naast dit kijkcijferkanon beschikt RTL 7 tot 2015 ook over de rechten van de Europa League. De zender zendt vanaf de groepsfase een livewedstrijd uit, met aansluitend alle samenvattingen.

Sport 1

Betaalzender Sport 1 besteedt vooral aandacht aan de Spaanse Primera División en de Duitse Bundesliga. Uit Spanje zijn per speelronde zes wedstrijden live te volgen. Naast deze twee grote competities zijn op Sport 1 ook duels te volgen uit de Franse Ligue 1, de Belgische Jupiler Pro League, de Griekse Super League en de Copa del Rey, het Spaanse beker-toernooi. De wedstrijden uit de Champions League – ook degene die de NOS niet live uitzendt – zijn tevens op dit kanaal te bekijken.

Sport 1 biedt daarnaast ook voetbal uit de minder bekende competities, zoals de Amerikaanse Major League Soccer en de Braziliaanse Série A.

Eurosport

Als of al het voetbalgeweld nog niet genoeg is, doet ook Eurosport nog een duit in het zakje. Op de sportzender zijn ieder weekend wedstrijden uit de Duitse Bundesliga te bekijken. Ook de Poolse competitie, de Japanse J-League en het toernooi om de Aziatische Champions League worden belicht.

Televisiezenders in België

Net als in Nederland, kun je ook in België makkelijk op de hoogte blijven van alle wedstrijden uit de nationale en internationale competities. Ook hier moet je soms een extraatje betalen, maar die investering is meer dan de moeite waard. Hieronder een overzicht van de belangrijkste kanalen.

Sporting Telenet

Sporting Telenet is op dit moment het kanaal om op af te stemmen als het gaat over de Jupiler Pro League. Elke weekend zendt deze betaalzender alle wedstrijden uit de vaderlandse voetbalcompetitie uit. Je hebt keuze uit acht kanalen waar je elke wedstrijd live kunt volgen. Daarnaast kun je hier ook de belangrijkste wedstrijden volgen uit tal van Europese competities, zoals de Premier League, de Bundesliga, de eredivisie, de Serie A, de Ligue 1 en de Russische Premjer-Liga. De verrichtingen van clubs in de nationale bekercompetities van Engeland, Duitsland, Nederland en Italië kun je hier volgen, net als een selectie van de aantrekkelijkste wedstrijden uit de Europa League en het interlandvoetbal.

Naast het voetbal is er ook aandacht voor andere sporten als basketbal (zowel uit de NBA als Europa), American Football uit de NFL en boksen. Er is ook een apart kanaal waar alle grote golftoernooien op de voet gevolgd kunnen worden, Sporting Golf. Vanaf dit jaar verkreeg Sporting Telenet ook de rechten voor de Formule 1 tot en met 2016. Als je digitale televisie via Telenet hebt, kun je een abonnement voor dit alles al vanaf 16,45 euro per maand bekomen.

Belgacom TV

Net als bij concurrent Sporting Telenet, krijg je bij Belgacom TV ook de kans om het Belgische voetbal te volgen. Op Belgacom 11 krijg je elke zaterdagavond de wedstrijden uit de Jupiler Pro League op je tv-scherm. Als bonus krijg je er ook de twee beste wedstrijden uit de Belgacom League (Belgische Tweede Klasse) bij.

Als je kiest voor Belgacom 11+, krijg je naast het Belgische voetbal ook nog de belangrijkste wedstrijden uit de Spaanse La Liga en de Portugese Primeira Liga. Ook buitenlands bekervoetbal is voorzien met de Spaanse

Copa del Rey en de Engelse League Cup. Paradepaardje van de zender is evenwel de UEFA Champions League. Het hele seizoen kun je alle wedstrijden live volgen tot en met de finale. Een abonnement voor Belgacom 11+ kost je 9,95 euro per maand. Let wel, dit kan alleen als je digitale televisie via Belgacom hebt.

Zowel Sporting Telenet en Belgacom TV richten zich hoofdzakelijk op de Vlaamse televisiemarkt. Maar ook in het Franstalige landsdeel is er een betaalzender die grotendeels hetzelfde pakket aanbiedt als deze zenders. VOO richt zich vooral op Wallonië en een deel van de Brusselse Rand en biedt op vijf verschillende kanalen wedstrijden uit de Jupiler Pro League aan, met commentaar en analyse in het Frans.

Openbare omroep (VRT/RTBF)

Hoewel de VRT sinds 2011 niet langer beschikt over de rechten van de Belgische Eerste Klasse, besteedt de openbare omroep op zijn diverse kanalen nog steeds veel aandacht aan het voetbal. Vooral op Canvas kun je terecht voor onder meer live voetbal uit de beker van België en de prestaties van de Belgische ploegen in de Europa League. De wedstrijden van de Rode Duivels zijn sinds kort ook exclusief terug te vinden op de VRT. Alle kwalificatieduels, zowel thuis als op verplaatsing, zullen te volgen zijn op hun kanalen.

Ook is er elke maandagavond Extra Time, een praatprogramma gepresenteerd door Frank Raes waar elke week de feiten van de afgelopen week worden besproken met verschillende gasten en analisten.

Naar analogie met de digitale televisiezenders heeft men ook in Wallonië hetzelfde aanbod, gericht op het Franstalige publiek. Studio 1 geeft samenvattingen van de gespeelde wedstrijden. Het praatprogramma met gasten en analisten heeft als titel Studio 1: La Tribune en wordt gepresenteerd door Michel Lecomte, bijgestaan door onder meer Philippe Albert.

De VRT en RTBF zijn net als de afgelopen edities ook nu weer de belangrijkste bron voor het wereldkampioenschap voetbal in Brazilië. Alle wedstrijden zullen er live te volgen zijn op de kanalen EEN en Canvas voor Vlaanderen en La Une en La Deux in Wallonië.

VTM/2BE

Sinds 2011 zijn de rechten van de Jupiler Pro League in de handen van Telenet en VTM. De korte samenvattingen van alle wedstrijden zijn te zien in Stadion op vrijdag- en zaterdagavond. Op zondag is er een extra lange aflevering gepresenteerd door Tom Coninx, bijgestaan door analisten Aad De Mos en Tom Soetaers. Zij bespreken de wedstrijden van het afgelopen weekend en voorzien het geheel van hun ongezouten mening.

2BE heeft sinds een aantal jaar ook de Champions League-rechten voor de Belgische deelnemers. Vanaf de achtste finales wordt wekelijks één wedstrijd rechtstreeks uitgezonden; ofwel die van de Belgische ploegen, ofwel het aantrekkelijkste affiche.

Op dit moment is het nog onduidelijk waar we de komende seizoenen de Jupiler Pro League kunnen volgen. Begin dit jaar werden de televisierechten voor de komende zes seizoenen toegekend aan de Italiaanse groep MP & Silva, die ook de voetbalrechten van Duitsland, Engeland en Italië in bezit heeft. De groep maakte wel meteen duidelijk dat ze geen kanaal zullen oprichten om zelf de wedstrijden uit te zenden. Naar alle waarschijnlijkheid zullen Telenet, Belgacom en VOO tegen elkaar moeten bieden om de duels live te mogen uitzenden. Wordt dus vervolgd.

Niets zo spannend als de radio

Ben je niet in de gelegenheid om de televisie aan te zetten, dan kun je altijd nog afstemmen op de radio. Niets is zo spannend als een wedstrijd volgen, zonder dat je ziet wat er gebeurt. Iedere stemverheffing doet je naar het puntje van je stoel schuiven.

In Nederland kun je in het weekend – en vooral op zondagmiddag – afstemmen op NOS Langs de Lijn. In dit programma op Radio 1 wordt live verslag gedaan van alle wedstrijden uit de eredivisie en daarnaast wordt ook aandacht besteed aan al het overige sportnieuws. In België kun je het beste luisteren naar Sporza op zender Radio 1. Alle gespeelde wedstrijden – hoofdzakelijk op zaterdagavond – worden voorzien van live commentaar afgewisseld met muziek en het andere sportnieuws.

Op dit moment is het nog onduidelijk waar we de komende seizoenen de ingelijde 1700 leden kunnen voeren. Begin dit jaar worden de beleven beleven voor de komende zes seizoenen toegevoegd aan de Belgische groep MR & Siret, die ook de voetbalclubs van Duitsland, Engeland en Italië in bezit heeft. De groep maakt wel meteen duidelijk dat ze geen belang zullen optreden om zelf de wedstrijden uit te voeren. Naar alle waarschijnlijkheid zullen Telcel, Belgacom en VOO tegen elkaar moeten bieden om de thuis live te maken uit te voeren. Wordt dit succesvol?

Niets zo spannend als de radio

Men heeft in de geschiedenis om de televisie aan te zetten, dan kan je altijd nog alternatieven op de radio. Niets is zo spannend als een wedstrijd volgen, zonder dat je het wat er gebeurt. Iedere stamvoetballer doet je naar het puntje van je hoofd schieten.

In voetbal kan je in het wereldje – en vooral op zondagochtend – alternatieven op de radio vinden. In dit programma op Radio 1 wordt live verslag gedaan van de wedstrijden uit de competitie en daarnaast wordt ook aandacht besteed aan al het overige sportieve in België. Het is het beste alternatief voor fans op zaterdag Radio 1. Alle gespeelde wedstrijden – hoofdzakelijk op zaterdag – worden verspreid van live commentaar afwisselend met muziek en het andere sportieve.

Deel V

Deel van de tientallen

...leek zij in

In een boek wordt verhaald over een vrouw die in de jaren '60 de wereld van de muziek ontdekt. Ze wordt geïnteresseerd in de muziek van de jaren '60 en begint te spelen op de gitaar. Ze ontmoet een man die haar helpt bij het leren van de gitaar. Ze wordt verliefd op hem en ze hebben een kind. Ze wordt bekend als een van de meest succesvolle gitaristen van de jaren '60. Ze wordt genoemd als een van de meest invloedrijke gitaristen van de jaren '60. Ze wordt genoemd als een van de meest succesvolle gitaristen van de jaren '60. Ze wordt genoemd als een van de meest invloedrijke gitaristen van de jaren '60.

In dit deel...

Dit boek eindigt traditioneel met het Deel van de tientallen. Je vindt hier een lijst met tien weergaloze voetballers en een opsomming van tien legendarische voetbalmomenten. Spelers en gebeurtenissen die de sport glans hebben gegeven. Momenten die voor altijd in ons geheugen gegrift staan. Natuurlijk kun je hierover van mening verschillen, maar ook de discussies over wedstrijden, spelers en goals maken de voetbalsport zo ontzettend mooi.

Hoofdstuk 10

Tien weergaloze spelers

In dit hoofdstuk:

- ▶ Kijken naar de beste spelers uit de voetbalgeschiedenis
- ▶ Stervoetballers uit het hedendaagse voetbal: Messi en Ronaldo
- ▶ Mia Hamm, uithangbord van het vrouwenvoetbal

De voetbalsport heeft veel legendarische spelers voortgebracht. Voetballers waarvoor de fans naar het stadion komen. Van goalgetters tot dribbelkoningen en van robuuste verdedigers tot ijzersterke keepers. Allemaal hebben ze één ding met elkaar gemeen: ze hebben hun teams tot grote daden geïnspireerd!

Het is bijna onmogelijk om uit dit grote ensemble de tien beste spelers te selecteren. Het gaat hier immers om een mening. Ik beweer daarom ook niet dat de tien namen die ik heb uitgekozen daadwerkelijk de beste voetballers ter wereld zijn. Wel garandeer ik je dat deze spelers de voetbalwereld kleur hebben gegeven en de sport nog populairder hebben gemaakt.

Pelé

Edson Arantes do Nascimento werd op 23 oktober 1940 geboren in het Braziliaanse Tres Coracoes. Daar voetbalde hij met vrienden op straat en kreeg hij de bijnaam Pelé, wat letterlijk 'lappenbal' betekent. Waarom hij die bijnaam kreeg bleef onduidelijk, maar Pelé bleek een buitengewoon getalenteerd voetballer. Op blote voeten leerde hij het spelletje en al snel werd duidelijk dat hij beschikte over buitengewoon veel vaardigheden. Pelé kon goed koppen, had een snoeihard schot, passeerde tegenstanders alsof ze er niet stonden, verstuurde loepzuivere passes en zag mogelijkheden die geen enkele andere speler zag.

Al op vijftienjarige leeftijd debuteerde hij bij Santos, één van de grootste clubs van Brazilië. Die vereniging bleef hij achttien jaar trouw. Maar de grootste roem vergaarde de talentvolle aanvaller in dienst het nationale team. In 1958 deed hij voor het eerst mee aan het WK en de toen zeventienjarige Pelé eiste meteen de hoofdrol voor zich op. Hij scoorde een hattrick in de halve finale en was ook in de eindstrijd nog tweemaal trefzeker. Brazilië werd voor het eerst in de historie wereldkampioen en de ster van Pelé was zijnde.

In zijn glansrijke carrière won Pelé vele prijzen, waaronder driemaal de wereldtitel met het Braziliaanse elftal. Het WK van 1962 verliep voor hem persoonlijk teleurstellend, omdat zijn inbreng door een gescheurde spier beperkt bleef. In 1966 werd hij door een Portugees keihard uit het toernooi geschopt, maar vier jaar later nam Pelé zoete wraak. Hij groeide uit tot de absolute ster van het WK in Mexico en veroverde zijn derde wereldtitel.

Ondanks dat zijn prijzenkast al uitpilde besloot Pelé in 1975 om te gaan voetballen voor het sterrenteam van de New York Cosmos. Met die ploeg werd hij twee jaar later kampioen. De Braziliaanse ster ging met voetbalpensioen, maar hij werd ambassadeur van onder meer Brazilië en Unicef. In 1999 werd hij door het Internationaal Olympisch Comité uitgeroepen tot sportman van de eeuw. Voor velen is Pelé de beste voetballer aller tijden.

Diego Maradona

Een fenomeen op voetbalschoenen. Dat was Diego Maradona. Samen met Pelé wordt hij standaard genoemd in het rijtje beste voetballers aller tijden. Maradona werd geboren in het Argentijnse Buenos Aires en groeide op in de sloppenwijk Villa Fiorito. In zijn jeugd voetbalde hij vaak met een opgerolde krant als bal. Die oefeningen deden hem goed, want al op vijftienjarige leeftijd debuteerde Maradona in het eerste elftal van Argentinos Juniors.

Dat was het begin van een imposante carrière. Via Boca Juniors belandde Maradona bij FC Barcelona. Zijn periode in Spanje werd door aanpassingsproblemen en blessures geen groot succes, maar bij Napoli schreef hij vervolgens geschiedenis. Maradona was de sterspeler van de ploeg en veroverde met de Italiaanse club twee landstitels en de UEFA Cup. Een ongekende prestatie, aangezien Napoli voor de komst van Maradona nog nooit een grote prijs had gewonnen.

Ook de interlandcarrière van 'pluisje', zoals zijn bijnaam luidt, is groots. Toen Argentinië in 1978 in eigen land wereldkampioen werd was Maradona er tot zijn eigen frustratie nog niet bij. Bondscoach César Luis Menotti negeerde de smeekbede van de voetballer om hem te selecteren. Tijdens de vier daarop volgende toernooien was Maradona echter wel van de partij en dat bleef niet onopgemerkt. Het WK van 1986 werd het absolute hoogtepunt in de carrière van de Argentijnse stervoetballer. Maradona nam Argentinië bij de hand en leidde zijn land met onnavolgbare acties naar de wereldtitel.

Een hoogtepunt uit dat toernooi was zijn goal in de kwartfinale tegen Engeland. Dribbelkoning Maradona begon vanaf zijn eigen helft aan een solo, liet alle tegenstanders duizelig achter, omspeelde de keeper en scoorde. Deze goal werd later uitgeroepen tot doelpunt van de eeuw.

In 1990 bereikte Argentinië opnieuw de WK-finale, maar die werd verloren van West-Duitsland. Een jaar later werd Maradona voor vijftien

maanden geschorst, omdat hij betrapt werd op het gebruik van drugs. Omdat hij tijdens het WK van 1994 wederom positief testte, kwam er een einde aan zijn internationale carrière. Zijn leven veranderde ingrijpend, omdat Maradona moest afkicken van een serieuze cocaïneverslaving. De Argentijn had daar veel moeite mee en kwakkelde met zijn gezondheid.

Toch slaagde hij erin om zijn drugsverslaving te overwinnen en Maradona besloot terug te keren in de voetbalerij. In 2008 werd hij aangesteld als nieuwe bondscoach van Argentinië en hij kwalificeerde zich met zijn land voor het WK van 2010 in Zuid-Afrika. Die eindronde verliep uiteindelijk teleurstellend, want Argentinië werd in de kwartfinale uitgeschakeld door Duitsland (4-0).

Diego Maradona. Een verrijking voor de voetbalerij, maar wel één met een bewogen leven.

Johan Cruïjff

Rugnummer 14 is in het Nederlandse voetbal bijna onlosmakelijk verbonden met Johan Cruïjff. Met zijn fluwelen techniek, hoge handelingsnelheid en fantastische spelinzicht groeide het straatjochie uit de Amsterdamse wijk Betondorp uit tot de grootste Nederlandse voetballer aller tijden. Sterker nog, de legendarische 'nummer 14' – zoals zijn bijnaam luidt – behoort tot het rijtje beste spelers ter wereld.

Op 15 november 1964 maakte Cruïjff in de uitwedstrijd tegen het Groningse GVAV zijn officiële debuut in Ajax 1. Dat was het begin van een indrukwekkende carrière. Met Cruïjff in de spits veroverde Ajax driemaal op rij de Europa Cup 1, in 1971, 1972 en 1973. In 1972 kwam daar ook nog de wereldbeker bij. De vroege jaren zeventig staan bij Ajax nog altijd bekend als 'de gouden jaren'. In diezelfde periode werd Cruïjff driemaal verkozen tot Europees voetballer van het jaar.

Het kleine ventje uit Amsterdam vertrok in 1973 voor zes miljoen gulden naar FC Barcelona. Daarmee werd Cruïjff destijds de duurste speler aller tijden. Tijdens zijn periode in Spanje bezorgde hij Barcelona één landstiel en de nationale beker, de Copa del Rey.

Cruïjff wilde op 30-jarige leeftijd een punt zetten achter zijn voetbalcarrière, maar door een financieel fiasco met een varkensfokkerij in het Spaanse Lerida keerde hij in 1979 terug op het veld. In Amerika beproefde hij zijn geluk bij Los Angeles Aztecs en Washington Diplomats. Maar na het korte Amerikaanse avontuur keerde hij terug bij zijn jeugdliefde Ajax.

In de competitiewedstrijd tegen HFC Haarlem (4-1) maakte Cruïjff zijn rentree en die bleef niet onopgemerkt. Met een magistrale lob verschalkte hij doelman Metgod. Cruïjff was het voetballen nog niet verleerd. Hij dirigeerde Ajax opnieuw naar twee landskampioenschappen en de beker.

Door een conflict met de voorzitter van de Amsterdamse club gebeurde het onvoorstelbare. Cruïjff transfereerde naar aartsrivaal Feyenoord. Met die club werd hij wederom landskampioen en won hij de beker. Daarna zette hij definitief een punt achter zijn voetbalcarrière, waarna hij ook als trainer nog hoge ogen gooide. Bij FC Barcelona kreeg hij zelfs de bijnaam 'El Salvador', wat de verlosser betekent.

Hoewel Cruïjff met het Nederlands elftal geen grote prijzen won, speelde hij wel een sleutelrol in het revolutionaire 'totaalvoetbal'. Tijdens het WK van 1974 liet Oranje ongeëvenaard goed en mooi voetbal zien. Het bleek echter niet voldoende voor de wereldbeker, want de ploeg werd in de finale door West-Duitsland verslagen. Tijdens het WK van 1978 was Cruïjff niet van de partij.

In 1999 werd Cruïjff door de International Federation of Football History & Statistics (IFFHS) verkozen tot Europees voetballer van de twintigste eeuw. Bij de verkiezing van de Wereldvoetballer van de twintigste eeuw eindigde hij als tweede achter de Braziliaan Pelé.

Naast zijn indrukwekkende voetbalkwaliteiten, staat Johan Cruïjff ook bekend om zijn bijzondere uitspraken. Heel bekend zijn onder meer geworden: 'Ieder nadeel heb zijn voordeel' en 'Italianen kunnen niet van je winnen, maar je kunt wel van ze verliezen.'

Eusebio

Eusébio da Silva Ferreira was een legendarische voetballer, die is uitgegroeid tot de nationale held van Portugal. Hij werd in 1942 geboren in de Portugese kolonie Mozambique, waar hij begon te voetballen bij Sporting Lourenco Marques. Eusebio bleek een groot talent en hij werd de eerste voetballende superster uit Afrika.

Bij zijn komst naar Portugal, werd er bijna letterlijk om hem gevochten. Benfica deed er alles aan om te voorkomen dat Eusébio bij de grote rivaal Sporting Lissabon zou belanden. De topclub betaalde 12.000 euro om de aanvaller aan zich te binden en dat bleek een koopje te zijn. De Zwarte Panter – zoals zijn bijnaam luidde – bleek een begenadigd voetballer, die goed kon kopen en over een hard schot beschikte.

Al in zijn tweede wedstrijd tegen Santos scoorde hij een hattrick, waardoor alle spotlights op hem waren gericht en niet op de ster van de tegenstander: Pelé. Een mooiere entree bij Benfica kon hij zich niet wensen. In de vijftien seizoenen die volgden, scoorde Eusébio gemiddeld meer dan één doelpunt per wedstrijd.

Hij won met de Portugese topclub elf landstitels, vijf nationale bekeringen en de Europa Cup I in 1962. Bovendien werd hij zeven keer topscorer van Portugal, twee keer topscorer van heel Europa en met negen goals was hij ook de meest trefzekere speler van het WK in 1966. Portugal werd derde op dat toernooi en Eusébio had met zijn doelpunten een belangrijk aandeel in die prestatie.

Eusébio won in 1965 de Gouden Bal en was in 1968 de eerste winnaar van de Europese Gouden Schoen. Deze onderscheiding wordt jaarlijks uitgereikt aan de topschutter met het grootste aantal doelpunten in Europa. In 1973 won Eusebio deze prijs nogmaals.

Hoewel hij minder bekend was dan Pelé, Maradona en Cruïff, wordt zijn naam wel vaak in hetzelfde rijtje voetbalgrootheden genoemd. Eusébio kwam op 5 januari 2014 op 71-jarige leeftijd te overlijden. De Portugese regering kondigde drie dagen van nationale rouw af en tienduizenden mensen namen in het stadion van Benfica afscheid van deze legendarische voetballer.

Jean-Marie Pfaff

Wanneer je aan weergalozes voetballers denkt, is een keeper meestal niet het eerste wat in je opkomt. Toch spelen ook doelmannen een zeer belangrijke rol in het spel. De Belg Jean-Marie Pfaff, die behoorde tot de beste keepers ter wereld, is het levende bewijs dat goalies het verschil kunnen maken.

Pfaff maakte op 18-jarige leeftijd zijn debuut in het eerste elftal van SK Beveren. Met die club werd hij landskampioen en veroverde hij de nationale beker. Zijn sterke prestaties werden in 1978 beloond met de Gouden Schoen. Een smetje op de periode bij Beveren was dat Pfaff in 1981 voor een halfjaar geschorst werd, omdat hij grensrechter Thirion een kniestoot zou hebben gegeven. Zelf heeft hij dit altijd ontkend, maar de televisiebeelden konden destijds nog geen uitsluitsel geven.

Zijn gouden jaren beleefde Pfaff, die bekend stond om zijn spectaculaire speelstijl en blonde krullen, in dienst van Bayern München. Met die club werd hij driemaal West-Duits kampioen en won hij tweemaal de nationale beker. De doelman had als sterke eigenschap dat hij een penaltykiller was en won daarmee het vertrouwen van de fans. Na zijn periode in Duitsland keepte Pfaff nog voor Lierse SK en het Turkse Trabzonspor.

Nog belangrijker is dat Pfaff deel uitmaakte van het sterkste nationale elftal dat België ooit heeft gehad. In 1980 werd de nationale ploeg tweede op het EK. In de finale was West-Duitsland met 2-1 te sterk. Pfaff kon na het laatste fluitsignaal zijn tranen niet onderdrukken. In 1986 deden de Rode Duivels het opnieuw goed en werd de ploeg vierde op het WK. Dit zijn nog altijd de grootste successen uit de geschiedenis van het land.

In 1987 werd Pfaff door de International Federation of Football History & Statistics uitgeroepen tot wereldkeeper van het jaar. Na zijn actieve voetbalcarrière vergaarde hij vooral bekendheid met de Vlaamse realitysoap 'De Pfaffs'.

Franz Beckenbauer

Franz Beckenbauer is bekend komen te staan als één van de beste Duitse voetballers aller tijden. Der Kaiser, zoals zijn bijnaam luidt, debuteerde in 1964 in het eerste van Bayern München. Hij had slechts 27 wedstrijden in de A-selectie van die club gespeeld, toen hij ook al zijn opwachting mocht maken in het nationale team.

Tijdens het WK van 1966 eiste de toen pas 20-jarige Beckenbauer een hoofdrol voor zich op. Hij speelde op het middenveld en op weg naar de finale scoorde de talentvolle voetballer vier keer. In de eindstrijd verloor West-Duitsland van Engeland, maar Beckenbauer had zijn visitekaartje afgegeven.

Vier jaar later was hij opnieuw van de partij, maar ditmaal speelde hij in de verdediging. Met zijn fluwelen techniek en uitstekende balbehandeling vulde hij de positie van 'laatste man' – ook wel libero genoemd – geheel naar eigen inzicht in. Beckenbauer kon fantastisch verdedigen, maar was tevens de man waar de aanval begon. Duitsland nam in de kwartfinale revanche op Engeland, maar moest het in de halve finale afleggen tegen Italië.

1972 en 1974 waren de succesvolste jaren van Beckenbauer als international. Met het nationale team werd hij eerst Europees kampioen, om vervolgens ook de wereldtitel te veroveren. Ook bij zijn club reeg Beckenbauer de successen aaneen. Naast landstitels en nationale bekercups won hij met Bayern München driemaal op rij de Europa Cup I (in 1974, 1975 en 1976). In het laatste jaar kwam daar ook nog de wereldbeker voor clubteams bij. Der Kaiser werd viermaal Duits voetballer van het jaar en tweemaal Europees voetballer van het jaar.

Na zijn actieve carrière heeft hij bovendien zijn sporen verdiend als coach, bestuurder en organisator. In 1990 werd de Duitse nationale ploeg onder leiding van bondscoach Beckenbauer wereldkampioen. Daarna werd hij voorzitter van Bayern München, een functie die hij vijftien jaar vervulde. Bovendien was hij één van de initiatiefnemers om het wereldkampioenschap voetbal van 2006 naar Duitsland te halen. De bijnaam 'Der Kaiser' is heel toepasselijk, als je bedenkt hoeveel invloed Beckenbauer heeft gehad op het Duitse voetbal.

Alfredo di Stefano

Alfredo di Stefano was de grote man van het Real Madrid dat in de tweede helft van de jaren vijftig het Europese clubvoetbal domineerde. Vijf keer op rij won de Spaanse topclub de Europa Cup 1 en Di Stefano scoorde in alle finales minstens één keer. Bovendien was hij decennialang topscorer aller tijden van Real Madrid, totdat hij ruim veertig jaar nadat hij was gestopt werd ingehaald door Raul. Dat Di Stefano steevast wordt genoemd bij de beste voetballers aller tijden is dan ook niet verwonderlijk.

Net als Maradona werd Di Stefano geboren in een arme buitenwijk van Buenos Aires. Hij ging spelen voor River Plate en maakte daar deel uit van een ijzersterke voorhoede, die bekend kwam te staan als 'La Maquina' (De machine). Al in zijn eerste seizoen werd Di Stefano topscorer van Argentinië.

Via het Colombiaanse Millonarios belandde de aanvaller bij Real Madrid, waar hij liefst elf seizoenen speelde. Di Stefano werd bewonderd omdat hij een complete voetballer was. Tackelen, het spel verdelen en scoren. Het zijn eigenschappen die hij allemaal bezat.

Opmerkelijk aan de carrière van Di Stefano is dat hij voor drie verschillende nationale teams heeft gespeeld. Voor zijn geboorteland Argentinië kwam hij zes keer uit, voor Colombia speelde hij vier officiële duels en 31 interlands droeg hij het shirt van Spanje om zijn schouders. Desondanks heeft Di Stefano nooit aan een wereldkampioenschap deelgenomen.

In 1966 zette hij een punt achter zijn spelerscarrière, maar een kleine vijftig jaar later zijn we hem nog niet vergeten. In het jaar 2000 werd de voormalig sterspeler benoemd tot erevoorzitter van Real Madrid.

Lionel Messi

Een pure liefhebber van het spelletje. Dat is Lionel Messi. Zijn naam kan moeiteloos worden toegevoegd aan het rijtje stervoetballers dat hiervoor al is benoemd. Goed nieuws dus voor de hedendaagse voetbalfan, want Messi is nog steeds op de velden te bewonderen!

Met zijn soepele dribbels en weergaloze goals is Messi een lust voor het oog. Veel voetballiefhebbers willen graag een wedstrijd van FC Barcelona bezoeken, om het Argentijnse wonderkind met eigen ogen aan het werk te zien. Met zijn effectieve acties, belangrijke doelpunten en nuttige assists is Messi een belangrijke sleutel in het succes van de Spaanse topclub.

Messi, vanwege zijn lengte en snelheid ook wel La Pulga (De Vlo) genoemd, werd geboren in het Argentijnse Rosario. Al op vijfjarige leeftijd begon hij te voetballen bij buurtclub Grandoli. Via Newell's Old Boys kwam hij in de jeugdopleiding van FC Barcelona terecht. In 2003 debuteerde hij in de hoofdmacht van de Spaanse club en sindsdien veroverd hij daar de harten van miljoenen voetbalfans wereldwijd.

Naast zijn sterke spel grossiert Messi in prijzen. Hij zal meerdere schuren nodig hebben om alle bekertjes en onderscheidingen te kunnen bewaren. Met Barcelona won hij driemaal de Champions League, tweemaal de UEFA Super Cup, tweemaal het wereldkampioenschap voor clubteams, hij werd zesmaal Spaans kampioen, veroverde tweemaal de nationale beker en zes keer de Spaanse Super Cup.

Van het aantal individuele prijzen dat hij heeft gewonnen word je bijna duizelig. Maar dat Messi in 2009, 2010, 2011 en 2012 werd verkozen tot beste voetballer van het jaar zegt genoeg. Wanneer je zijn erelijst bekijkt is wel duidelijk waarom hij in het rijtje sterspelers thuishoort. Het enige wat nog ontbreekt op het palmares van de Argentijn, is het winnen van een grote prijs met de nationale ploeg. Hij zal er dan ook op gebrand zijn om hier snel verandering in te brengen.

Cristiano Ronaldo

Cristiano Ronaldo is tegenwoordig de grootste concurrent van Lionel Messi als het gaat om de onderscheiding 'voetballer van het jaar'. Bovendien speelt hij bij Real Madrid, de aartsrivaal van FC Barcelona. Wanneer El Clasico – het onderlinge duel tussen beide clubs – op het programma staat, wordt er dan ook vaak gesproken over een strijd tussen deze twee weergaloze spelers.

Ronaldo staat bekend om zijn verraderlijke schot, zijn kiezelharde vrije trap, zijn snelheid en zijn fraaie dribbels. De sterk gebouwde Portugees maakte zijn debuut in het betaald voetbal bij Sporting Lissabon. Bij die club maakte hij indruk, wat hem een transfer naar Manchester United opleverde. In Engeland beleefde hij zijn grote doorbraak en ook Ronaldo wist zijn prijzenkast al snel te vullen. Met Manchester United werd hij onder meer driemaal landskampioen en veroverde hij de Champions League. In 2007 tekende hij een verbeterd contract bij de Engelse club, waardoor hij rond de 120.000 pond per week ging verdienen. Daarmee werd hij destijds de best betaalde voetballer ter wereld.

Ook bij zijn transfer naar Real Madrid rinkelde de kassa. Ronaldo werd voor het astronomische bedrag van 94 miljoen euro overgenomen van Manchester United. Toch zal Real er geen spijt van hebben, want ook in Spanje toont CR7, zoals zijn bijnaam luidt, wekelijks zijn klasse. Bij het nationale team van Portugal is hij de grote man, maar Ronaldo heeft de pech dat hij daar beduidend minder sterke spelers om zich heen heeft lopen dan bijvoorbeeld Messi in Argentinië.

Door zijn ijdelheid en maniertjes is Ronaldo niet bij iedereen geliefd, maar dat hij tot de beste voetballers ter wereld behoort staat buiten kijf.

Mia Hamm

Mia Hamm is uitgegroeid tot de beroemdste vrouwelijke voetballer aller tijden. De Amerikaanse debuteerde al op 15-jarige leeftijd in het nationale team en ze heeft een indrukwekkende erelijst opgebouwd. In haar hele carrière speelde ze 275 wedstrijden voor de Verenigde Staten, waarin ze liefst 158 keer scoorde. Een weergaloze prestatie, zeker als je bedenkt dat Hamm werd geboren met een klompvoet. Door speci-

aal schoeisel te dragen, bleek zij toch in staat om uit te groeien tot een wereldster in het vrouwenvoetbal.

Hamm speelde voor North Carolina Tar Heels en Washington Freedom, maar maakte vooral indruk als international. In 1991 was ze de jongste speelster (19) van het Amerikaanse team dat wereldkampioen werd. Acht jaar later veroverde ze die prijs opnieuw. De finale tegen China werd één van de best bezochte sportevenementen voor vrouwen. Meer dan 90.000 toeschouwers zaten op de tribunes.

Naast de wereldtitels kon Hamm ook twee gouden en één zilveren olympische medaille aan haar verzameling toevoegen. Ze werd bovendien tweemaal verkozen tot speelster van het jaar.

In 2001 was Hamm één van de medeoprichters van de WUSA, de Amerikaanse competitie voor vrouwen. Zodoende heeft zij ook buiten het veld een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van het vrouwenvoetbal.

In Nederland en België wordt het vrouwenvoetbal steeds serieuzer genomen en sinds het seizoen 2012-2013 bestaat zelfs de BeNe League. Veertien clubs uit beide landen nemen het tegen elkaar op en strijden om het kampioenschap. Omdat ook de grote clubs inmiddels deel uitmaken van deze competitie wint het vrouwenvoetbal langzaam aan populariteit. Momenteel nemen de vrouwen van de volgende clubs het in de BeNe League tegen elkaar op: Club Brugge, KAA Gent, Lierse SK, O.H. Leuven, Royal Antwerp FC, RSC Anderlecht, Standaard Luik, ADO Den Haag, Ajax, FC Twente, PEC Zwolle, PSV/FC Eindhoven, SC Heerenveen en Telstar.

al se hopen te dragen, bleek of noch in staat en nu te groten tot een
 wedder in het vromewerweld.

Hiem spelde voor North Carolina Tar Heels en Washington Freedom,
 maar maakte vooral indruk als forward. In 1991 was ze de laatste
 speler (17) van het Amerikaanse team dat wereldkampioen werd.
 Vier jaar later veroverde ze de vijf ringen. De laatste jaren (1994) werd
 van een best beschikte speleromroep voor vrouwen, hier dan
 in 1995 schreef ze op de tribune.

Naast de wereldtitel kon Ham ook twee gouden en één zilveren olympi-
 sche medaille aan haar verovering toevoegen. Ze werd beschouwd
 als een van de beste speleromroepers van het jaar.

In 2001 was Ham een van de meest succesvolle spelers van de WNBA, die haar
 laatste competitieve seizoen speelde. Ze bleef hier tot het einde van het seizoen
 een belangrijke rol spelen in de competitie van het vromewerweld.

In 2002 werd ze uitgeleend naar het vromewerweld vromewerweld.
 Daarna en sinds het seizoen 2002-2003 bleef ze de WNBA spelen.
 Ze werd hier in beide landen naar 1991 te zijn afgevoerd en op sterven om
 het vromewerweld. Naast ook de grote clubs in het vromewerweld
 van deze competitie wilt het vromewerweld vromewerweld.
 Daarnaast bleef de vromewerweld van de volgende club: het is de WNBA.
 Ze bleef spelen voor de WNBA, K.A. (1991), L.A. (1992), O.H. (1993),
 Royal (1994), B.C. (1995), vromewerweld (1996), K.A. (1997), L.A. (1998),
 K. (1999), B.C. (2000), L.A. (2001), vromewerweld (2002).

Hoofdstuk 11

Tien legendarische voetbalmomenten

.....

In dit hoofdstuk:

- ▶ Unieke ontknopingen van wedstrijden
 - ▶ Omstreden momenten uit de voetbalgeschiedenis
 - ▶ Bijzondere doelpunten en evenementen
-

De rijke voetbalgeschiedenis heeft veel bijzondere momenten opgeleverd. Van belangrijke overwinningen tot briljante goals. Sommige van die momenten hebben echter een historische waarde. Ze waren verrassend, schokkend of uniek. Denk aan een extreem belangrijk doelpunt in de slotminuut van een finale of een team dat een wonderbaarlijke comeback maakt. In dit hoofdstuk komen tien gebeurtenissen aan bod, waar voetballiefhebbers het decennia later nog steeds over hebben.

Uit de dood herrezen

25 mei 2005. Het is een dag die Liverpool nooit meer zal vergeten. De Engelse topclub nam het in de finale van de Champions League op tegen AC Milan, maar kreeg in de eerste helft een mokerslag te verwerken. Paolo Maldini en Hernán Crespo (2) brachten Milan op een 3-0 voorsprong en leken Liverpool daarmee knock-out te slaan. Uitzinnig van vreugde vierden de Italiaanse fans in de rust al de aanstaande overwinning...

Maar toen de ploegen weer de kleedkamer uitkwamen was er iets veranderd. Dietmar Hamann was bij Liverpool in het veld gekomen en de fans voelden dat de ploeg nieuwe energie had gekregen. In zes minuten tijd stond de wereld op zijn kop. Nadat aanvoerder Steven Gerrard in de 54e minuut de 1-3 in de touwen had geknikt, tekende Vladimir Smicer twee minuten later voor de aansluitingstreffer. De spelers van Milan wisten niet wat hen overkwam en leken totaal lamgeslagen. Na een uur spelen werd Gerrard aangetikt in het strafschopgebied en kreeg Liverpool een penalty. Xabi Alonso stuitte in eerste instantie op doelman Dida, maar uit de rebound schoot hij wel raak. De miraculeuze comeback was een feit.

Miljoenen fans ter wereld keken naar één van de opwindendste finales ooit. Het bleef bij 3-3 en een strafschoppenreeks moest de beslissing

brenge. Dat Liverpool die uiteindelijk won, maakte het sprookje van de Engelsen compleet. Deze finale was het levende bewijs dat voetbalwonderen bestaan!

'De hand van God'

Diego Maradona was de smaakmaker van het WK in 1986. De Argentijnse stervoetballer loodste zijn land eigenhandig naar de wereldtitel. De kwartfinalewedstrijd tegen Engeland (2-1) was echter de meest memorabele wedstrijd van het toernooi.

In de tweede helft sprong Maradona in het strafschoopgebied samen met de Engelse doelman Shilton de lucht in. De Argentijn was als eerste bij de bal en sloeg deze met zijn hand in het vijandelijk doel. De scheidsrechter zag dit niet goed en dacht dat Maradona de bal met het hoofd raakte. Hij keurde de treffer goed, waardoor Argentinië op voorsprong kwam. Deze omstreden goal betekende de basis voor de uiteindelijke 2-1 overwinning. Na de wedstrijd zei Maradona dat hij het doelpunt had gemaakt met 'de hand van God'. Dit werd één van de beroemdste uitspraken uit de voetbalgeschiedenis.

De gouden rush

De goal met zijn hand zorgde voor veel ophef en bitterheid, maar enkele minuten na het omstreden doelpunt sloeg Maradona opnieuw toe. De solo waarmee hij de 2-0 inleidde was briljant en haalde eveneens de geschiedenisboeken. Ook deze goal mocht niet ontbreken in dit hoofdstuk met legendarische voetbalmomenten.

Maradona startte op zijn eigen speelheld met een solo, waarbij de balvirtuoso de Engelsen voorbij dribbelde alsof ze er niet stonden. Duizelig vielen ze om, door de tempoversnellingen en rappe bewegingen van de Argentijn. Nadat hij vijf Engelse spelers en de doelman was gepasseerd, ronde hij zijn solo ook nog doeltreffend af. Deze treffer zou later worden verkozen tot doelpunt van de eeuw.

Wanneer je dit doelpunt nog nooit gezien hebt, moet je het zeker een keer bekijken. Voer op Youtube de woorden 'Maradona' en 'solo' in en er komen voldoende filmpjes tevoorschijn.

De mistwedstrijd

Op 7 december 1966 namen Ajax en Liverpool het in het Olympisch Stadion in Amsterdam tegen elkaar op. Deze wedstrijd, in de tweede ronde van het toernooi om de Europa Cup I, werd gespeeld in de dichte mist. Al voordat het duel begon, was het erg nevelig in en rond Amsterdam. Veel

mensen vroegen zich af of het duel wel door kon gaan, maar scheidsrechter Antonio Sbadella oordeelde dat de beide doelen vanaf de middenstip voldoende te zien waren. Er kon dus gewoon afgetrapt worden.

De hele voetbalwereld rekende op een simpele overwinning voor Liverpool. De Europese topclub was regerend landskampioen en had net de League Cup gewonnen. Bovendien speelden er in het team verschillende spelers die met de nationale ploeg dat jaar wereldkampioen waren geworden. Het zou echter anders lopen. Ajax – Liverpool werd een sensationeel duel, waarbij het doelpunten regende.

Al na drie minuten scoorde Cees de Wolf de openingstreffer voor Ajax. Veel supporters in het stadion zagen het doelpunt niet. Uit de reactie van de fans aan de andere kant van het stadion en de juichende spelers op het veld maakten zij op dat er een doelpunt was gevallen. Via treffers van Johan Crujff, Klaas Nuninga (2) en Henk Groot liep Ajax uit naar een 5-0 voorsprong. Pas in de slotfase deden de Engelsen nog iets terug, maar de 5-1 zege was sensationeel.

Ajax, dat in het seizoen 1964-1965 nog op een bedroevende dertiende plaats in de competitie was geëindigd, liet geen spaan heel van de Engelse grootmacht. In de return werd het 2-2, waardoor de Amsterdammers door gingen naar de volgende ronde. In de kwartfinale strandde de ploeg tegen Dukla Praag.

Toch wordt de legendarische mistwedstrijd gezien als het begin van de opmars van Ajax in het internationale clubvoetbal.

Applaus voor de aartsrivaal

Het was een magische avond in Madrid. Op 19 november 2005 stond El Classico weer eens op het programma, de altijd beladen topwedstrijd tussen Real Madrid en FC Barcelona. De thuisploeg had jarenlang de Spaanse competitie gedomineerd en de gloriejaren van FC Barcelona moesten nog komen. Maar op die bewuste avond ontmantelde de Braziliaanse superster Ronaldinho de aartsrivaal met twee weergalozes doelpunten. Juweeltjes, waar de schoonheid vanaf droop. Met die treffers had hij een groot aandeel in de 3-0 overwinning van Barcelona. De geschokte fans van Real Madrid hadden uit frustratie het stadion kunnen verlaten, maar in plaats daarvan trakterden zij de aartsrivaal op een sportief en welgemeend applaus. Een uniek moment.

Tegenwoordig zijn de supporters van FC Barcelona verwend met de hoogstandjes van Lionel Messi, die zij wekelijks te zien krijgen. Maar in 2005 was de situatie nog anders. Barça was nog niet zo dominant en had in de periode van 1999 tot 2005 slechts eenmaal de landstitel gewonnen. Onder leiding van de Nederlandse coach Frank Rijkaard steeg de ploeg echter naar grote hoogte. Het hoogstandje op Bernabeu was een voorbode voor de gouden periode die zou aanbreken voor de Catalanen.

De acties van Ronaldinho waren fraai, zijn doelpunten sensationeel. De Braziliaanse voetballer ontving de bal op eigen helft, ging als een stier op zijn prooi af, danste als een ballerina langs twee verdedigers en wipte de bal langs de kansloze doelman Iker Casillas. Een kwartier later zou hij hetzelfde kunstje nog een keer herhalen. Real Madrid, met stervoetballers als Ronaldo, Raul, Robinho, Zidane, Beckham en Roberto Carlos in de basisopstelling, werd vernederd. De fans in Bernabeu wisten echter dat zij getuige waren een unieke prestatie. Zij waardeerden de schoonheid van het spel en klaptten de handen stuk voor Ronaldinho, die later dat jaar de gouden bal zou winnen. Een applaus voor de aartsrivaal.

EK in eigen land

Voor de buitenwereld was het Europees kampioenschap voetbal in 2000 misschien niet zo bijzonder, maar voor gastlanden Nederland en België had het toernooi historische waarde. Voor het eerst in de geschiedenis werd het EK door twee landen gezamenlijk georganiseerd.

De zestien landen die aan het toernooi deelnamen speelden in acht verschillende stadions, verspreid over Nederland en België. Dit waren De Kuip, de Amsterdam ArenA, het Philips Stadion, GelreDome, het Koning Boudwijnstadion, Stade Maurice Dufrasne, Stade du Pays de Charleroi en het Jan Breydelstadion. Ieder stadion had een capaciteit van minstens 29.000 toeschouwers.

België won de openingswedstrijd van het toernooi met 2-1 van Zweden, maar dit was niet genoeg om de kwartfinale te bereiken. De Rode Duivels gingen daarna namelijk onderuit tegen Italië en Turkije. Hiermee werd België het eerste gastland van een Europees kampioenschap dat de groepsfase niet overleefde.

Nederland werd met negen punten groepswinnaar in Poule D, door Tsjechië, Denemarken en Frankrijk te verslaan. In de kwartfinale rekende de ploeg overtuigend af met Joegoslavië (6-1), maar na een penaltydrama werd in de halve finale van Italië verloren.

Frankrijk kroonde zich tot Europees kampioen. De ploeg won in de finale, die gespeeld werd in de Rotterdamse Kuip, met 2-1 van Italië.

Het wonder van Bern

De finale van het wereldkampioenschap voetbal in 1954 was werkelijk spectaculair. In het Wankdorfstadion in Bern versloeg West-Duitsland het Hongaarse voetbalelftal met 3-2, nadat de ploeg eerst op een 2-0 achterstand was gekomen. Omdat het Hongaarse team superieur werd geacht en niemand na de snelle 2-0 nog had gerekend op een comeback van de Duitsers, wordt deze wedstrijd ook wel 'het wonder van Bern' genoemd.

Het Hongaarse team, met sterspeler Ferenc Puskás in de gelederen, domineerde in de vroege jaren vijftig het internationale voetbal. De ploeg werd olympisch kampioen op de Spelen van Helsinki en bleef tussen 1950 en 1954 liefst 32 wedstrijden op rij ongeslagen. Totdat de bewuste WK-finale aanbrak.

In de poulefase had Hongarije nog met 8-3 van West-Duitsland gewonnen. Dat was een harde les voor de Duitsers, alleen leken zij er in eerste instantie weinig van te hebben geleerd. Al na zes minuten bracht Puskas de Hongaren op voorsprong en nog geen twee minuten later verdubbelde Zoltán Czibor de score. Hetzelfde scenario als in de groepsfase leek zich te gaan voltrekken, maar ditmaal vocht West-Duitsland zich terug.

Max Morlock maakte al in de tiende minuut de aansluitingstreffer en Helmut Rahn scoorde na achttien minuten de gelijkmaker. Zes minuten voor tijd maakte diezelfde Rahn de winnende treffer. Puskas scoorde nog wel tegen, maar dat doelpunt werd door de scheidsrechter afgekeurd. Het winnende doelpunt en de afgekeurde treffer waren omstreden, maar West-Duitsland was wereldkampioen.

Het drama van 1983

Naast mooie momenten levert het voetbal soms ook uiterst pijnlijke momenten op. Fans van het Nederlands elftal zullen het rampjaar 1983 het liefst snel vergeten. De ploeg liep het EK van 1984 namelijk mis, door een 'onmogelijke' 12-1 overwinning van Spanje op Malta. Dit is het verhaal van een omstreden wedstrijd.

Nadat het Nederlands elftal op het EK van 1980 al in de groepsfase was uitgeschakeld en de ploeg zich een jaar later niet kwalificeerde voor het wereldkampioenschap, snakten de Oranjefans naar succes van de nationale ploeg.

Met een sterke selectie, waar onder meer Marco van Basten en Ruud Gullit deel van uitmaakten, begon Nederland in 1983 aan de kwalificatiereeks voor het EK, dat een jaar later in Frankrijk zou plaatsvinden. De ploeg sloot de kwalificatiereeks af met een totaal van dertien punten en leek verzekerd van deelname aan het eindtoernooi. Alleen Spanje kon nog roet in het eten gooien door Malta met meer dan tien goals verschil te verslaan. Een onmogelijke missie, wist ook bondscoach Kees Rijvers, die op de avond van de wedstrijd ging kaarten bij de burens.

De wedstrijd tussen Spanje en Malta verliep in eerste instantie naar verwachting. De Spanjaarden namen de leiding, maar Malta deed ook gelijk iets terug. Bij rust stond het slechts 3-1 en er leek geen vuilte aan de lucht voor Nederland. Maar in de tweede helft zou alles veranderen. Malta incasseerde het ene na het andere doelpunt en doelman John Bonello moest tussen de 62e en 64e minuut de bal drie keer uit het net vissen. Er stond geen maat meer op de Spanjaarden en het duel eindigde in 12-1.

Nederland en Spanje hadden daardoor allebei een doelsaldo van +16, maar omdat de Spanjaarden twee doelpunten meer hadden gescoord kwalificeerden zij zich voor het EK. Nederland bleef ontgoocheld achter. Tot op de dag van vandaag beweren vele mensen dat Spanje het nietige Malta had omgekocht, maar dit is nooit bewezen.

Winst in extremis

Nooit eerder eindigde de Champions Leaguefinale zo spectaculair als in 1999. Bayern München en Manchester United namen het in stadion Camp Nou tegen elkaar op. De sfeer op de tribunes was gespannen en al na zes minuten kwam Bayern op voorsprong door een treffer van Mario Basler. De Duitsers domineerden de wedstrijd tachtig minuten lang en hadden pech dat de paal tweemaal een doelpunt in de weg stond. Toch leek er geen vuilte aan de lucht voor Bayern, toen de ploeg na negentig minuten de 1-0 voorsprong had behouden.

Trainer Ottmar Hitzfeld gunde een paar sterspelers van Bayern een applauswissel en langs de lijn werden de voorbereidingen voor de huldiging al getroffen. Aan de cup met de grote oren, zoals de Champions League ook wel bekend staat, werden lintjes in de kleuren van de Duitse club vastgemaakt. Ondanks dat Manchester United in de laatste tien minuten van het duel nadrukkelijk de aanval had gezocht, bleven grote kansen achterwege. In blessuretijd voltrok zich een mirakel.

Manchester United kreeg nog een hoekschop, die genomen werd door David Beckham. Via Dwight Yorke en Ryan Giggs belandde de bal bij invaller Teddy Sheringham, die zich onsterfelijk maakte door de bal in het doel te werken. Een verlenging was aanstaande. Althans, dat is wat iedereen dacht. Ook de uitzinnige fans van Manchester United. Dertig seconden na de gelijkmaker versierden de Engelsen echter nog een hoekschop. En ja, het ongelooflijke gebeurde. Beckham gaf de bal voor, Sheringham verlengde met het hoofd en Ole Gunnar Solskjaer tikte de bal bij de tweede paal binnen: 2-1.

De ontknoping van de wedstrijd liet zich schrijven als een bloedstollende thriller. Enkele spelers van Bayern barstten na het laatste fluitsignaal spontaan in tranen uit, terwijl de spelers en fans van Manchester United euforisch waren. Voor de Engelsen was het de gouden afsluiting van een droomseizoen. Na het landskampioenschap en de FA Cup was ook de Champions League in de knip. De treble was een feit!

Het mooiste kan nog komen...

De voetbalgeschiedenis heeft al veel mooie momenten opgeleverd, maar met het WK in Brazilië in aantocht zullen er ongetwijfeld meer speciale momenten bijkomen. Nederland en België zijn van de partij in het land van de samba en willen daar laten zien waartoe zij in staat zijn. Of de

wereldtitel een realistisch doel is valt te betwijfelen, maar dromen mag altijd. Met vier weken lang topvoetbal op het grootste podium ter wereld, is de voetbalfan verzekerd van spectaculaire wedstrijden, weergaloze doelpunten, dramatische nederlagen en historische overwinningen. Ik ben er klaar voor! Jij ook?

wereldtel een resultaat doet is valt te betwijfelen, maar daarom mag
niet. Met vier weken lang toewedigd op het grootste podium ter wereld
te de voetballen verscheid van sportieve wettelijke, weerga
hoopvolle, dramatische verhalen en historische overwinningen. Ik
ben er klaar voor, jij ook?

Index

• A •

aanvaller 50, 75, 129
aanvoerder 74
arbitrage 27

• B •

bal 22, 46
balbezit 82
balcontrole 54, 82
basisposities 50, 67
Beker van België 112
Belgacom League 109
bondcoach 118, 121
Brabantonne 125
buitenspel 33
buitenspelers 76

• C •

catenaccio 84
Ceulemans, Jan 107
Champions League 90, 157
competitievoëfficiënt 158
continentale voetbalbonden 144
Coppens, Rik 92
countervoetbal 83

• D •

De Cleyn, Albert 88
dribbelen 56, 78

• E •

Eerste Klasse 88
Europa League 159
Europees kampioenschap 154, 194

• F •

FA 12
fans 166
FIFA 15
formaties 77

• G •

geldschietters 162
grensrechter 29

• H •

'hand van God' 192

• J •

Jupiler Pro League 87, 165

• K •

KBVB 18
keeper 25, 49, 67, 122
KNVB 17
koppen 58
kwalificatietoernooien 144

• L •

libero 71
Lozano, Juan 109

• M •

middenvelder 72, 126

• O •

opstellingen 78

• P •

Panenka 38
passen 53
periodekampioenschap 111
pinch-hitter 76
posities 67
professionalisme 14

• R •

radio 177
recordinternationals 119
regels 19, 31

• S •

schieten 57
scouts 63
seizoenkaarten 166
sliding 60
spelregels 19
spits 75
strafschop 37
Supercup 114
supporter 165

• T •

tackelen 59
tactiek 82

televisiezendes 173

Thys, Guy 133

topscorer 131

totaalvoetbal 81

trainingen 50

transfermarkt 160

transferperiode 161

Tweede Klasse 109

• U •

uitrusting 25, 45

ultra's 172

• V •

Van Himst, Paul 103

verdediger 70, 123

voetbalveld 20

vrije trap 36

• W •

warming-up 52

Wereldbeker 149

wereldkampioenschap 143

• Z •

zaakwaarnemers 161

Alle ins en outs van het voetbal

Ga mee op reis door de wondere wereld van het voetbal

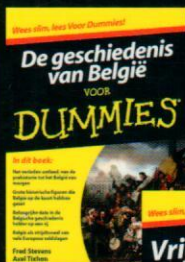
Lees in deze gids alles over voetbal, 's werelds populairste sport. Er wordt aandacht besteed aan de regels (inclusief de beruchte buitenspelregel), de geschiedenis van het spel, de uitrusting, de toernooien en competities. De auteurs geven tips waar je op moet letten en wat je nodig hebt als je zelf wilt gaan voetballen. Ook beschrijven zij de lange en moeilijke weg naar de voetbaltop. Bovendien is er in deze Belgische editie in het bijzonder aandacht voor de Rode Duivels, de lokale competitie en de bekertoernooien.

Jordy Haak is freelance journalist en heeft zich gespecialiseerd in sport. Hij is voornamelijk werkzaam voor *Telesport*, de sportbijlage van *De Telegraaf*. **Peter Verhaegen** heeft een opleiding tot journalist gevolgd en is van jongs af gepassioneerd door het voetbal.

DE DUMMIES MANIER

- ✓ Tekst en uitleg in begrijpelijk Nederlands
- ✓ Informatie klaar voor gebruik
- ✓ Pictogrammen en andere navigatiehulpjes
- ✓ Handige spiekbrieff
- ✓ Toptienlijstjes
- ✓ Een vleugje humor

Lees ook:

Wees slim, lees
Voor Dummies
Kijk voor een
compleet overzicht op
www.dummies.nl

www.pearson.nl

ISBN 978-90-430-3166-0

9 789043 031660